

1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780

1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790

Santa Cruz

263

14-9

27

53

HYMN

HYMN RECENSITIO PER AN-
TO NIVM B. KRISSEN.
CVM SYLLABO
SYLLABUS
TITULUS

RESTAURATIONES QVAE
IN UNIVERSALIBUS LIBRIS
BIBLIOTHECAE

Regali cum privilegio.

EDITUM IN BRUNNIA
ANNO DOMINI

Imprimatur per Bibliop. et perlocat. in
Bibliop. et perlocat. in Brno
per Bibliop. et perlocat. in Brno

263
I

H Y M N O.

RVM RECOGNITIO PER AN.
TONIVM NEBRISSEN.
CVM AVREA ILLO
RVM EXPOSI
TIONE.

ET ORATIONES QVÆ
INVNIVERSALIECCLESIA
DECANTAN
TVR.

Regali cum priuilegio.

APVD INCLYTAM GRANATAM

ANNO. M.D.L.VII.

Esta tassado por su Magestad y por los del su
muy alto Consejo los Hymnos en vn Real;
y las Oraciones en. xxv. marauedis.

El Principe.

POR quanto, el EMPERADOR y Rey mis señores por cédulas suyas dio licencia, y mando, q̄ vos el doctor Sancho de Lebrixa Alcalde del crimē, que al presente soys de la Audiencia y Chancilleria, que reside en la ciudad de Granada: y Sebastian de Lebrixa vuestro hermano, o quien vuestro poder ouiere, y no otra persona alguna, pudiessen imprimir y vender en estos reynos, las obras q̄ el maestro Antonio de Lebrixa vuestro padre hizo, glosa, y emēdo por ciertos años: segun mas largo en las dichas cédulas, a que nos referimos, se contiene. Y agora por parte de vos el dicho doctor nos ha sido supplicado, que por que el termino contenido en las dichas cédulas se cūplira presto: y vos estays viejo, y no teneyd q̄ dexar a vuestros hijos: fuessemos seruidos prorrogar la dicha licencia por los dias de vuestra vida, y por los de Antonio de Lebrixa vuestro hijo, mandando que ninguna otra persona pudieffe imprimir ni vender los dichos tratados en estos reynos, ni traer los a vender de fuera parte dellos: porque de algunos dias aca de Francia, y otras partes los traen a veder contra lo contenido en las dichas cédulas de su Magestad, en q̄ recebis daño, o como la nuestra merced fuessse. Y nos hauiendo consideracion a lo que el dicho Antonio de Lebrixa vuestro padre trabajo en hazer las dichas obras: Y vos nos haueys seruido, y cōtinuanē

A ij

as, Y por hazer biẽ y merced a vos y al dicho v̄ro
n̄o, por la p̄sente, prrogamos y alargamos el termino
dela dicha merced y licencia: y siendo necessario, os la da
mos de nueuo para en toda v̄ra vida, y despues della al
dicho Antonio de Lebrixa vuestro hijo tãbien por to
da su vida, cõtandose desde el dia que se cumpliere el ter
mino dela dicha vltima prorrogacion que se os conce
dió en adelante. Y mando que durante los dias de vues
tra vida, y despues della dela del dicho vuestro hijo vo
sotros o quien el dicho vuestro poder ouiere, cada vno
en su tiempo y no otra persona alguna, puedan imprim
mir y impriman y vender y vendan en estos reynos y se
ñorios de Castilla las dichas obras, que el dicho vuestro
padre hizo, glosó, y emendo, y las traygan a vender de
fuera parte, so pena que la persona o personas que sin te
ner vuestro poder para ello las imprimiere, o vendierẽ,
o hizieren imprimir, o v̄der en estos reynos, o las traxe
ren a v̄der de fuera parte, pierdan la impressiõ que hi
zieren, y v̄dieren y los moldes y aparejos con q̄ lo hizie
ren y los libros que de fuera parte traxerẽ a v̄der: E incu
rran mas cada vno dellos en pena de treynta mil maraue
dis por cada vez que lo contrario hizieren. La qual di
cha pena mandamos que se reparta en esta manera, la ter
cia parte para la persona que lo acusare, y la otra tercia
parte para n̄ra Camara y Fisco, y la otra tercia parte, pa
ra el juez que lo sentenciare. Y mandamos a los del nues
tro Consejo Presidentes y Oydores delas n̄ras audien
cias, Alcaldes, alguaziles de nuestra Casa y corte y Chan
cellerías: y a todos los Corregidores, Assistentes gouerna

doresalcaldes: alguaziles merinos prebostes, y otros
 sticias, y juezes qualesquier destos nuestros reynos y ter-
 ñorios, assi a los que agora son como a los que seran de a-
 qui adelante, a quiẽ esta nuestra cedula fuere mostrada,
 que os la guarden y hagan guardar en todo y por todo,
 como en ella se contiene: y guardandola y cumpliendo
 la no consientan que las dichas obras se impriman ni v-
 dan en estos reynos, ni las traigan a vender de fuera parte
 dellos, salvo por vosotros, o por quien vuestro poder o-
 uiere: y no otra persona alguna so las penas suso dichas.
 Y no hagan ende al . Fecha en Valladolid, a cinco
 dias del mes de Deziembre de mil y quinientos, y quat-
 ta y quatro años. Va entre renglones donde dize hizo,
 vala.

YO EL PRINCIPE.

Por mandado de su Alteza

Pedro de los Couos.

A 19

RECOGNITIO.

II ANTONII NEBRISSENSIS

Grammatici recognitio Hymnorum ad Saluand.

ticensis Academię Senatũ sapiẽtissimum.

Feliciter.

I vestris in me beneficijis. P. C. quę fuerunt mihi ipsa varietate meorum temporum, vel in prosperis rebus meis iucunda, vel grata in aduersis: par ac mutua voluntas redderetur: nullum esset opus ab ingenio meo profectum, quod non vestro potissimum nomine in vulgus exiret. Sed me huius rei cupidum prohibuit parum meus pudor: qui nihil adhuc videbar elaborasse: quod esset dignum ornatissimo isto ordine: partim quod intelligebam studia mea plerisque vestrum fore ingrata: nonnullis etiã suspiciã & inuisa. Itaque continui me ipsum, nequa in re vellem obseruantia & pietate meã erga vos declare, molestus atque odiosus esse. Nunc vero cum esset mihi in animo dare opera, que admodum nonnulli co-dices ex sacris & ecclesiasticis literis depropti qua emendatissimi imprimantur, quos auditoribus meis legedos proponere, auspiciatque essem ab hymnorum volumine, quod erat tum mediis, tum carminum, confusione deprauatum, visum est huic labore meum splendidissimo nomini vestro dedicare. Non quod me exultantem ex alieno opere sola profatione aliqua bona gratia a vobis aucupari, sed ut censure atque iudicio vestro subijcerem hanc emendationem meam, in qua sum ausus nonnulla errata, que per omnes libros passim reperiuntur, ad lineam veritatis reducere. Quod si intellexero sapientie vestre singulari hos labores meos esse non iniucundos, neque a me frustra susceptos: aggrediar deinceps aliud opus, quod sit & ingenij mei viribus, & autoritate vestra magis dignum. Sed cuiusmodi sint errores, quos in hoc volumine deprehenderim, breui demonstrabo. Est in principio opis medium, quod omnes libri vno consensu arripuerunt: & quod nemo est (si modo purgata habeat aure) quin non fateatur esse vitium manifestarium in loco illo. Nos morte victa liberet, pro quo ego iurare ab autore carminis fuisse scriptum. liberat, cum ordo ipse: & contextus orationis hoc delideret,

Nã hortatur

Nam hortatur nos vt torpore somni excusso ad orationem dominico die surgamus; quo & mundus est conditus & xps resurgens nos morte victa liberauit. Nā liberat: hoc loco eo modo positū est; pro liberauit; quo in. iij. eneid. Vergiliij positū est. Omnis humo fumat neptunia troia, qd' Seruius exponit pro fumauit. Neq; enim putamus aut optamus vt liberet nos morte victa; cum verborum series sit in cōsequens; sed adducimus causam cur nobis tali die surgēdū sit; hoc est qd' Christus resurgēs morte victa nos liberauit. qd' & alio loco ecclesia canit. Qui mortem nrām moriendo destruxit; & vitam resurgendo reparauit. Prima nāq; hymni pars narratiua est; secunda vero deprecatiua cum subditur: iā nunc paterna claritas. In eodem p̄terea hymno & in alijs emendauimus pro paraclyto penultima breui paracleto; vt positus paracleto penultima longa & in eadem accentu acuto. In sequenti hymno Iesu labētes respice; pro labētes labantes reposuimus ex ratione carminis; quæ in secundo versu habet iambum; quare non labentes cum primam labor laberis producat; sed labantes a labo labas; quod primam breuiat. Quod & Mamotrectus adnotauit.

Quod vero sequitur. Si respicis lapsos cadunt; contrarium dicit ei. qd' petimus. quare legendū potius si respicis lapsus cadūt; id est cessant & tolluntur. sunt autem lapsus; loca lubrica ad cadēdū obnoxia. Vergi. ij. enei. pedibusq; rotar; subiiciūt lapsus. Est præterea in quarto hymno scriptū. Pellat langorem; p̄ quo debere scribi angorem ex ratione carminis facile apparet. Nam quæ admodum in apparatu diximus. Carmen est saphicū; quod constat trocheo spondeo dactylo & duobus trocheis. Ex quo fit vt quāvis sensus indifferenter angorem & langorē possit accipere; ratio tamen carminis nullo modo languorem admittat. Quod si dixerit quispiam rectius saluti quam tribui petimus languorem; quam anguorem opponi. Possem egē respondere poetam citius fuisse transgressurum leges elegantiae q̄ carminis; sed potius illud placet angorem recte positam esse hoc loco; cum non multum distet a langore; com sit angor (quemadmodum Cicero diffinit thuscularum questionum

A ij. libro

RECOGNITIO

libro quarto.) Aegritudo premens. Lāgor vero aegritudo crucians.

In hymno Somno refectis artub⁹ lucis labefcat munere: lege tu labafcat pro labefcat, quia (vt in superioribus dixim⁹) labor laberis: a quo est labefco labefcis primā producit. Labo. .as. à quo est labafco. is. primā breuiat: quod hoc in loco desideratur: quia iambus est necessarius in secundo loco.

In hymno Splendor paterne gloriæ. Casus foecundet asperos: lege tu casus fecundet asperos. i. secundos & prosperos faciat: non foecundos. id est fertiles & copiosos. qd' esset cōtrariū ei: quod petimus. quum presertim syllaba repugnet: q̄ in secundo loco debet constituere iambum.

In hymno Telluris ingens cōditor propulsis atq; molestis. Ex eadē ratione emendauimus pulsisaque molestijs. vt stet versus. ha heatq; in secunda sede iambum. Nā molesaque prohibet terram esse stabilem.

In hymno Nox & tenebrę & nubila. rebusq; iam color redit: sic legendū est. non calor vt pleriq; omnes codices habēt ex lectione originali ipsius Prudentij; & ratione cōtextus. quia luce adueniente omnia recipiunt suū colorem: qui per noctis tenebras videri nō poterat dicēte Vergilio. Et reb⁹ nox abstulit atra colorem.

Nox atra rerum contegit terræ colores: sic est legendum: non calores. vt statim diximus. in plerisq; codicibus legi/ nō repugnante ratione carminis: sed sensu & mente auctoris.

In hymno Vox ecce clara intonat ab æthere Christus promicat. lege ab æthra vt stet ratio carminis quæ nō recipit anapestū in tertio loco. cum presertim idē prope significat æthra quod ether.

In hymno O gloriosa domina. legendum foemina non domina. tū ex lectione antiqua: tū ex ratione carminis: quod habere debet in tertio loco iambū aut spondeum / non pyrrhichium & in eodē pro lactasti sacro vbere. lege/ tu lactas sacro vbere. ex eadem ratione de carminis.

In hymno Lustrasex qui iam peracta; Agnus in cruce leuatur. lege

tur. lege agnus in crucis leuat immolandus stipite. Vt sit ordo agnus leuatur immolandus in stipite crucis. & stet versus q̄ alias claudicaret; qui debet habere trocheū necessario in tertia sede.

In hymno Sanctorum meritis. Calcarunt omnia. Legendum est calcarunt hominū; quoniam alias no staret versus, qui debet habere dactylum in secundo loco. Ex veteri librorū lectione.

In hymno Rex gloriose martyr. Qui respientes terrena, castigatu terrea; quia debet esse s̄abus in quarta sede; neq̄ potest recipere longam in penultima syllaba.

In hymno Iste confessor. Hodie lætus; legendum hoc die lætus. Vt sit trocheus in primo loco & nō pyrrhichius si hodie legat̄.

In hymno Iesu corona virginum. Qui mater illa concepit. Legendū cōcipit; vt sit præiens pro præterito & stet versus qui (vt diximus) non recipit spondeum vel trocheum in quarto loco.

In hymno Virginis proles. Legitur secreta scandere cœli; pro eo quod esse debuit sacrata scādere cœli. Nā cum secreta primam, producat esset spōdeū in quarto loco; cū cebeat esse trocheus.

Prologus

FINIS.

A iij

Sequitur prologus hymnorum.

Hymnus dicitur laus Deicum cātico. Quattuor fuerunt principales autores qui hymnos cōposuerunt: scilicet Gregorius; Prudērius; Ambrosius, & Sedulius. Sed quidā vir prudēs nomine Hylarius: vidēs illos in ultos hymnos cōposuisse/ dignum duxit q̄sdā in vnum colligere: & cōpēdioso cōponere breuē & vtilem tractatum: in quo omnes hymni vtiliores maxime essēt. Prima intentio fuit describere illos qui cantant in prima feria: & sic deinceps sc̄dm ordinē. Vtilitas maxima est: vt perlecto libro cognitionem habeamus vnitatis & trinitatis. Supponitur theorice: idest diuine contemplationi.

C Sed quia mentionē fecimus de feria videamus qd̄ sit feria. Feria est solēnis dies. Beatus enim Siluester videns hebreos dicētes prima sabbati; sc̄da sabbati, & sic deinceps. Similiter videns gētiles nomina suoz̄ deoz̄ vel stellarū posuisse: vt dies lune/ diea martis &c. Noluit imitari mores & sectā eoz̄: scilicet hebreoz̄ & gētiliū. Sed loco huius inuenit hoc nomē feria. Sed in fine septimane seruauit sabbatum: qd̄ fecit ad figurā: ga sabbatum interpretatur requies. Et nos per totā hebdomadā: idest per totū spaciū vite n̄eqd̄ currit spacio septem dierum: debemus laborare: & niti summo conamine: vt pueniam⁹ ad requiē & ad eternā beatitudinem. Vnusquisq̄ hymnus habet suā materiā. In illis qui sunt de nocte accipit materiā ipsum tēpus: idest significationē ipsi⁹ tēporis: scilicet vt expellat a nobis tenebras ignoratiē & vitiorum & informet nos virtutib⁹: & sanctus spiritus charitate. In illis vero q̄ sunt de die accipit materiā ipsum lumen: & vult depreari deum: vt quē admodum illuminat nos sua claritate & splēdore solis in corpore: sic illuminet nos sanctus spiritus gratia in mente. Amen.

Antonius Nebriss. in vnū quodq̄ hymnorum genus.

C Carmen est dīmetrum Iābicum archilochium monocolor orthometrum. Quod canitur ad horas nocturnas certis quibusdam diebus dominicis. Hortatur christi fideles. vt
excusso

excusso nocturni tempotis somno surgāt petitori admissi
peccati veniam; & futuri praesentationem & immortalis
vitae beatitudinem.

Rimodierū oim:
Quo mundus
extat cōditus:
Vel quo resur-
gens conditor
Nos morte victa

liberat,

Pulsis procul torporibus
Surgamus omnes ocys:
Et nocte queramus pium
Sicut prophetam nouimus.

te vitiōrū ad vitā & gaudiū sempiternū resurgamus in die iudicij quo
bona bonis: mala malis reddētur. Descensus fiat ad lram. Ego dico dñi
cū diem maiore esse alijs omnibus, quia mundus fuit conditus: & xps re
surrexit eodē die: ergo habet primatū super alios dies. Ergo maior est
alijs diebus. Locus est a partibus sufficienter enumeratis vel a positione
antecedentis.

¶ O Fratres oēs surgamus in primo dierum omnium. i. in dominica die
(ocys) idest citiusquam in alijs diebus (quo) scilicet dominico die.
(mundus extat conditus) idest factus (vel) pro & (quo die (condi-
tor. idest creator omnium creaturarum existens vita nostra sed secun-
dum apostolum resurgens a morte (nos liberat) ab inferno vel ab po-
testate diaboli. (Surgamus) dico a nostris torporibus: idest a pecca-
tis & vitijs. Et non solum modo surgamus: sed queramus per obserua-
tionem mandatorum (pium) idest Deum in hac nocte. (sicut noui-
mus prophetam) David Deum quesisse sicut ipse ait. Psalmus centes-
mo decimo octauo. Media nocte surgebam ad confitendum tibi & cete-
ra. Iterum psalmo sexto. Lauabo per singulas noctes & cetera. Vñ
de in homilia beati Gregorij legitur de quodam qui postquam aliquan-
tulum soporis corporis suo dedisset: extra mediam noctem surgebat &
vigilans per orabat: qui tandiu hoc fecit donec facta est vox de coelo a
domino: dicens. Peccatum tuum dimissum est tibi. Ocys & ocyslime
aduerbia sunt comparationis sine positio latino: sed exeunt ab ocys
græce: vnde etiam est ociter pro cito: quam prompre.

Surgamus

A iij

Gregori.
Ocys.
Ocyslime
Orrei.

De tempore.

¶ Surgamus inq̄ & q̄ramus piū (vt
audiat n̄ras p̄ces) .i. ōnes p̄ vitā
dis vitijs & q̄redis ȳturibus (porri
gat suā dextrā) .i. auxiliū (vt nos
expiatos) .i. absolutos & purgatos
(sordibus) .i. a vitijs vel a sordibus
vitijs: reddat. i. a sedibus polorū .i.
cœlorum & angelorum idest ponat nos in celo.

¶ Reddat inq̄ nos polorū sedibus
vt muneret supple nos (beatis do
nis) .i. donis cœlestibus (quicq̄) .i.
quicq̄ (psallimus) .i. canimusci. f.
dño (quietis horis) .i. horis noctis
(in sacratissimo tēpore) quo X̄ps
resurrexit (tempore) dico huius diei scilicet dñice vel muneret in sacra
tissimo tempore huius diei. i. in die iudicij qui dicitur sacratus: quia ibi
bona bonis: mala malis reddentur. Sed quia sup̄iora per nos habere neq̄
mus: vertit se nunc ad filium: & monet nos q̄prececur ipsū quatenus
omnis libido. omnis macula & alia mala facta a nobis remoueantur.

¶ Iam postulamus te nūc o paterna
claritas (afatim) idest abundanter
(vt libido idest luxuria & mala cō
cupiscētia. libido dico (sordidās)
corpora n̄ra (& omnis actus noxi
us) idest nocius: idest omne malū
opus (absit. idest lōge sit remotum
ne animatum corpus sordescat. A
fatim aliquando cum vnico. f. scribitur. & est como positum ex a & fabi
le quasi abunde & nondicibiliter significet. & correpta antepenultima.
si vero scribatur cum duplici. ff. significat facunde. & antepenultima pro
ducit.

¶ Et iō tepostulamus (ne fœda sit)
idest sordibus plena (vel lubrica)
idest labilis ad luxuriā (cōpago n̄ri
corporis) idest cōiūctio n̄ri corpis
& animæ: q̄ tūc dicitur fœda q̄n ca
ro p̄est virtuti. & ratio est pulchra
q̄n p̄dominatur corpi. vel deprece
mur vt caro subeat mētī (p̄ quā) .f. cōpaginē (crememur) anima & corpe
idest cruciemur (acrius) idest valde acriter (ignibus) idest doloribus (a
uerni. i. inferni. Auernus d̄r ab a q̄ est sine & ver veris q̄ est delectatio
quasi sine vere. i. sine delectatiōe. Auernus est locus in inferno vbi est sep̄
ignis: in quo imp̄n cremabuntur qui in hac vita p̄ immūdiā exarsērūt

¶ Additio. Auernus. Strabo. lib. v. contiguus bails lucrinus adest sinus in
tra quem auernus est: & dicitur quasi sine auibus. hoc est auis
bus inaccessus ob grauitatem odoris testis est Seruius sup. vi. eneidos.
Vbi autem est (per quam auerni ignibus) poteris dicere per quod scili
cet corpus. & ego vidi textum.

Et quia

Nostras preces vt audiat:
Suamq̄ dextram porrigat:
Vt expiatus sordibus
Reddat polorum sedibus.

Vt quicq̄ sacratissimo
Huius diei tempore
Horis quietis psallimus;
Donis beatis muneret.

Iam nunc paterna claritas
Te postulamus afatim;
Absit libido sordidans
Omnisq̄ actus noxius.

Afatim.
Affatim.

Strabo.

Seruius.

Ob hoc redemptor quæsumus
 Ut probra nostra diluas;
 Vitæ perennis commoda
 Nobis benigne conferas.

¶ Et quia timemus ne ignibus cre-
 mur (o redemptor quæsumus). i.
 rogamus & cum desiderio quæsumus
 (ob hoc) id est propter hoc (ut diluas
 a nostra probra) id est peccata quæ præbrant
 id est vituperant & maculant animam
 & corpus (& conferas). i. concedas
 (nobis commoda). i. vitia perpetua
 (pennis vitæ). i. æternæ gloriæ.

Quo carnis actu exules
 Efficit ipsi celibes: *cautos*
 Ut præstolamur cernui *umides*
 Melos canamus gloriæ.

¶ (Quo) pvt (exules) nos pegrini
 a cœlesti patria (actu). i. opatione
 carnis: quæ ad modum qui est alienus
 patria dicitur exul & peregrinus: id est
 longe remotus a patria: sic & nos per
 opa vitiosa & peccata efficitur exu-
 les a cœlesti patria (nos ipsi effecti)

.i. facti (celibes). i. vitam virtuosam & cœlestem ducetes (ut præstolamur)
 .i. expectamus & speramus (nos in quibus cernui). i. inclinati & oculos sursum
 tenentes ad deum (canamus). i. proferamus (melos). i. cantum ore & corde (glo-
 riæ). i. ad honorem tuæ laudis. Bene enim cantant qui a bonis operibus
 non cessant.

Præsta pater piissime
 Patrique compar vnice;
 Cum spiritu paraclito
 Regnas per omne seculum, amen.

¶ Optissime qui piasisti. i. mundasisti
 nos a vitis (pater). i. o creator & au-
 tor omnium rerum (& vnice) id est
 Christi filii Dei vnice dico (com-
 par) id est equalis secundum diuinita-
 tem (patri) id est omnipotenti: in pug-
 illo cœlum & terram continenti (tu di-
 co regnans cum spiritu paraclito)

id est consolatore (per omne seculum). i. ante omnia secula (præsta). i. do-
 na nobis ea quæ supra orauimus (amen). i. sine fine & sine defectu. i. sine ini-
 tio & sine fine.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes ma-
 tutinas certis quibusdam diebus dominicis. Et quia luce aduen-
 tante gallus canit: alludens ad illud quod Iesus post tertium galli
 cantum Petrum respexit: condonationem peccatorum præcatur.

A Eternæ rerum conditor
 Noctem dieque regis;
 Et temporum das tempora:
alines Vt a leues fastidium.

¶ Materia huius hymni est comen-
 datio & laudatio altissimi Dei om-
 niscitoris: quæ eternus est. i. sine initio
 & sine. Et distingue quid distat in-
 ter eternum perpetuum sempiternum tri-
 ple. Aeternum est quod caret principio & fi-
 ne: deus. Perpetuum habet principium
 cum tempore & non habebit finem:

ut anima. Sempiternum est quod nec habuit principium sub tempore nec habebit finem
 sicut eternum. Triplex est quod incipit cum tempore & habet finem: ut corpus noster.
 Cōstrue (Eternæ rerum conditor). i. factior. Cōditio nōmē est verbale a cō-
 do quod cōponitur a do quod proprie significat abscondo quasi in vno in-
 tentione

Aeternū.
 perpetuū
 Sēpiternū.
 Tēpale.
 dīficū.
 Cōditō.
 riorē

Vergili.
Salusti.
Plinius

riorē locum do. Vergi. Scandunt rursus equū: & nota condunt in alio.
Ponitur tñ aliquñ pro cōstruo quasi simul do. Salustius. Urbē Romā: si
cuti ego accepi condidere atq; initio habuere troiani. Significat etiā res
pono. Plī: Formicę condunt æstate fructus quibus hyeme fruuntur. Po
nitur etiā p cōpono. idē Plī. Opus cōdidit ppetuo oībus legēdū. Aliquñ
ēt p recōdo ac sepelio: vñ sepulchrū, cōdiditorū appellat. Plī. Post condi
tū monumēto corpus. Idē. Tā rara in amicis fides tā parata obliuio mor
tuorū vt ipsi nobis debeamus cōditoria construere omniacq; heredū offi
cio psumere. A cōdo dicit cōdicio & scribit sine. c. q̄ est qdā dispositio &
veluti fors fortunarū tēporū & ēt rerū. Cicero. O miserā cōdicionē ad
ministrandi cōsularus. Aurelius. Ea tēporū cōdicio erat vt ne cōqueri q̄
dē de iniurijs fas esset (qui regis). i. disponis & gubernas (noctē). i. pctō
rē vel diabolū (& qui regis diē). i. iustū (& das tpa). i. diuersitates (tēs
pos). i. spaciōz huius vite (vt alleus fastidiū). i. remoueas laborē no
strū. Fastidiū a verbo fastidio fastidis deriuat qd̄ significat cū fastu quo
dā cōtēno: fastus enim significat supbiā siue elationē cū quadā iactātia v̄
borū & est quartē declinationis. fastus autē scēde declinatiōis est liber fas
tuz. Aeterni dei sapiētia vt hominis subleuaret fastidia tēpora. mira dele
ctatione variauit. Nā si semp nox esset: homo deficeret & periret torpo
re & inertia ppter tenebras: & si semp dies esset: miser homo nimis labo
ris studio affectus ēt periret. Et ideo dñs misertus n̄r: diei & noctis spa
ciū posuit & eternum & temporibus tempora dedit subeunt ia. Et nota
q̄ quemadmodum annisunt quattuor partes vel quattuor tempora: eo
dem modo homo constat ex quattuor elementis.

Cōditio
Cicero.
Aurelius

Fastidiū.
Fastus.

Annus q̄
re. iij. tē
poribus
constat.
Hō. iij.
elemētis
constat.

¶ Preco diei). i. ioānes (vñ p̄codiei)
.i. xp̄i (iā sonat). i. nūciat (diem). i.
xp̄m (p̄co dico puigil noctis p̄fun
dē). i. inferni p̄fundi (nocturna lux)
s. ioānes q̄ āte lucē surrexit: vt luce
ret hoībus q̄erāt ī tenebras huius
mūdi (viātibus). i. volēt: bus ire ad
xp̄m (est segregās noctē a noctē). i.

pctīa pctōre. q̄a q̄s vult assumer: quos vult in suo finit errore. V el aliter
cōstrue (Preco). i. dñs n̄r: q̄ est p̄mīū suis (diei). i. p̄ris (iā sonat). i. mani
festat euāgelicā p̄dicatiōē p̄ p̄dicatores suos: ipse dico (puigil). i. cogno
scens (noctis p̄fundē) culpā (& (nocturna lux) supple lucet (viātibus). i.
p̄sens ecclesia q̄ lucet in huius mūdi tenebris: (& (segregās noctē). i. dicer
nens vnāquamq; animā peccatricē agentem p̄nitentiā de cōmissis (a no
ctē. i. ab illa peccatrice anima: que ex toto corde Deū reliquit: ita q̄ non
vult eam venire ad p̄nitentiā.

¶ Hoc excitatus lucifer). i. q̄ dño p̄
dicatē vel ioāne (lucifer). i. verus p̄
dicator lucē diuine gr̄e ferens alijs
(excitatus inq; soluit polū caligie)

Erronū n̄
erroꝝ le
git An.
tonius.

.i. aīam fidelem ab omni nigredine
vitiōrū: (& (hoc oīs choros erroꝝ)
.i. exercitus maligni diaboli (deser
xit). i. relinquit. Desero em̄ est idē

Preco diei iam sonat.
Noctis proinde peruigil.
Nocturna lux viantibus
A nocte noctem se gregans.

Hoc excitatus lucifer
Soluit polum caligine.
Hoc omnes erroꝝ chorus
Viam docendi deserit.

qd̄ relinquo

qd relinquo: q̄si nō amplius heredo. Terēti. Si deseris nos tu: p̄imus. Hinc
desertū locū appellamus inhabitatū q̄si ab hoibus derelictū (viā nocēdi)
.i. Iesu excitate. & pct̄or currit ad portū. i. ad xp̄m vt ibi req̄scat. & vi
res boni opationis refumat. & p̄cone canēte ois deceptio diaboli v̄l exer
citus eius. Vel chorus. i. cōuētīculus errorū. i. hereticorū deserit viā suā. i.
maledictā sectā (nocēdi). i. faciēdi alijs nocumētū vel ipedimētū. Etiā cho
rus aliq̄n est v̄tus flans aduersus aglonē q̄ a gr̄cis vocat̄ argestos sine. h.

Desero.
Terētius
Desertū
Corus
ventus.

^{martinera}
Hoc nauta vires colligit

⁷¹⁰⁵ Pontiq; mitescunt freta;

Hoc ipsa petra ecclesie

^{deuiciado}
^{olyadon} Canente culpam diluit.

git vires). i. virtutes (hoc). .i. Deo (q̄) p̄ & ip̄o xp̄o (freta). i. ebullitiōes
vitiōrū (pōti). i. huius mūdi (mitescunt). i. māfuescunt. & hoc. .i. p̄ xp̄m
(ip̄m petra ecclesie). i. Petrus qui est fundamenta eccl̄ie (diluit canendo)
.i. flendo & p̄nitendo (culpā trine negationis: quia ter negauit dñm.

Surgamus ergo strenue ^{re stonete}

Gallus iacentes excitat;

Et somnolentos increpat;

Gallus negantes arguit. ^{re p̄nden}
^{re p̄chēd}

Et quia gallus. i. xp̄s vel p̄dicat̄
tor nos excitat ad bñ agēdū (furga
mus) scilicet a pct̄is (strenue). .i. fe
stīnārer (gallus excitat). i. cōmo
uet ad p̄nitētiam (iacentes). i. in
peccato lapsos vel existētes. & (gal
lus increpat). i. redarguit (somno
lētos). idest in pct̄is permanētes:

Gallo canente spes redit.

Aegrīs salus refunditur;

^{la p̄ma} Mucro latronis conditur;

Lapsis fides reuertitur.

& sic gallo canente fides lapsis reuertitur.

^{aloscidos}

Iesu labentes respice

Et nos videndo corrige.

Si respicis: lapsius cadunt;

^{lanto} Fletuq; culpa soluitur.

atū (soluit). i. purgat (fletu) idest lachrymarum gemitu.

Additio. Fletuq; c̄p̄a soluit. melius diceret fletuq; c̄p̄a v̄tit. i. cōmutat̄
in veniam. Et peccata

Et quoniam gallo canente spes re
dit. O Iesu saluator mūdi (respice)
f. mia tua (labētes) i. pct̄is (& nos
vidēdo. i. miserendo (corrige). i.
castiga nos (si respicis). i. si misere
ris (laptos). i. labentes quia pct̄is
resurgunt (peccata cadunt) idest de
lentur (q̄) pro & (culpa) idest pec

Labātes.
emēdat
Anto.
Lapsus
cadunt se
gēdū ins
quit An
tonius.

Expositio hymnorum.

^{vesti. andree}
Tulux refulgescensibus:
 Mentisq; somnum discute:
 Te nostra vox primū sonet:
 Et ore psallamus tibi.

¶ Et peccata cadunt (si respicis). i. remittuntur ideo (o tulux) id est o tu xpe quies lux mundi Ioānis pmo illumina nras mentes (refulge sensibus). i. illumina nras mētes (& discute). i. remoue (sommū mentis). i. pectm̄ & tororpeñm̄: & hoc ad honorē tuū scilicet (vt nra vox sonet)

.i. laudet (te) id est nomē tuū: (o Christie primū) id est maxime (& psallamus). i. applaudamus (ore) scilicet voce & corde (tib. i. ad honorē tuū).

Carmen est sapphicum endecasyllabum orthometrum monocholon tetrastophon. Canitur ad horas nocturnas certis quibusdam diebus domnicis. Hortatur Christianos ad laudes diuinas vt consequamur vitam æternam.

Nocte surgentes vigilem⁹
 Omnes:
 Semper in psalmis meditemur atq; ^{persequere remos}
 Viribus totis dño canamus
 Dulciter hymnos.

¶ In hoc hymno nos hortando admonet Gregorius: vt quamdiu in hoc mundo laboramus ne nocte .i. peccō subditi simus. sed cum omni studio p executione bonorum operū vigilemus: qa si vigilia nra soli deo incedēdo fuerit prouida ad aures Dei pculdubio perueniet. Materia huius hymni est laudatio nominis Dei & ipsi totius viribus de-

cantare laudes & hymnos. intētio vt surgamus de vitijs & adhareamus virtutibus. Distingamus ergo sic. (O ftes nos omnes surgentes nocte) id est de peccato (vigilemus). i. p seueremus in Dei laude (semper). i. sine fine (in psalmis). i. in bonis opibus (meditemur). i. p seueremus vigilādo (& canamus). i. p soluiamus (dño). i. saluatori nro (dulciter). i. suauiter (hymnos). i. laudes: f. (totis viribus). i. animo & corpe. Vigilate em̄ dehemus sine fine: qa nescimus qñ veniet dñs an mane: an sero: an media nocte. Nocte dixit qa de nocte venit dñs. f. nubibus. i. in velamine carni s q fuit quasi nox qñ incarnatus fuit de btā virgine: qa Detas latebat in carne. & ideo nocte. i. in hac p sēte vita: vigilare debemus: & nō tota nocte dormire qa in nocte venit dñs. Vñ dñr. Vigilate qa nescitis diem neq; horā. Et ideo vigilamus in p sēris & in aduersis: nō desinētes aut bona opa interumpentes & omitētes lassemur: sed iugiter & indefesse Deo seruiamus. Vnde nō qui inceperit: sed qui perseuerauerit vsq; in finem saluus erit. Inchoata enim virtus non perficitur: nisi ad finem perducatur.

Mat. xxv

Vt pio regi pariter canentes
 Cū suis sc̄tis mareamur aula
 Ingredi cœli simul & btām
 Ducere vitam.

¶ Canamus hymnos (vt nos canentes). i. laudes p soluetes (pio regi). i. xpo (piter). i. corpe & anima mereamur ingredi (aulā cœli). i. regnū eternę beatitudinis. Aulę domus dñr regie siue pncipū (& ducere). i. habere simul vitam æternam vel (beatam) id est puram vel sanctam.

Præstet

Præstet hoc nobis deitas beata
 Patris ac nati pariterq; sancti
 Spiritus, cui^{reboant} reboatin omni
 Gloria mundo.

Dixi qđ debemus canere, p̄ regi: vt
 mereamur cœli ingredi ianua(m) &
 beata deitas idest deus vnus scilicet
 pater & filius & spiritus factus
 (prester). i. donet nobis (hoc). i. qđ
 supra orauimus (glorię cuius). i. la
 us cuius deitatis (reboat). i. reso

nat. Vergilius. Reboant siluęq; & magnus olympus (in omni mūdo). i.
 vbicunq; vnde dicitur. Quicquid in mundo fit per ipsius fabricationē
 fit scilicet domini: per quem deum & in quo sunt omnia. Omnia enim
 illi soli famulantur. Cœlum & terram ego implebo dicit dominus.

Vergilię

Carmen est quale illud nocte surgentes, Canis ad laudes ma
 tutinas certis quibusdam dieb; dñicis, Christianos excitat
 sub lucem: vt dei misericordiam implorent.

Cce iā noctis te
 nuatur vmbra:
 Lucis aurora ruti
 lans coruscet.

Viribus totis ro

gitemus oes

Cuncti potentem. *ad nos potestatem*

¶ Materia huius hymni est miseras
 tio Christi & cōtinuat hymno su
 perius dicto sic qui surreximus no
 cte: idest de peccato cauēdo. Noxē
 ponit & ecce dies appropinquat:
 quia sicut ille qui gallo canēte in no
 cturnis horis iter dispōit agere: .i.
 inchoat. sic ille qui in nocte huius
 mūdi ad celestia ire desiderat gallo
 canente: idest predicatore predicā
 te surgit & iter incipit per bonam

opationē. Cōstrue (Ecce vmbra). i. ignorātia vel obscuritas (noctis). i.
 diaboli (iā tenuat) idest annihilat (aurora: lucis). i. xps p̄ris cognitio. Au
 ora ab aura dicitur: quia tūc aer incipit splēdescere. Aura enim splēdorē si
 gnificat. Verg. Discolor. vñ aurū p̄ ramos aura refulsit. Horatius: Tua
 tardet aura maritos. Hinc aurū deducit pp̄ splēdorē eiusdē metalli. Aliq̄
 qñ ēt aura pvēto ponitur. Vergi. At illi dulcis cōpositis sperabat crimi
 bus aura. Pontur etiam pro afflatu & fauore. Idem. Nunc quoq; iam
 nimium gaudens popularibus auris (rutilans). i. splendorē emittens (co
 ruscet). i. splendet. Vnde Vergi. Pēnisq; coruscant. i. splendent. Et nota qđ
 sicut aurora depellit noctem: sic Christus deuincit diabolū quia Chri
 stus est princeps nostrę humanitatis (aurora). i. xps. i. quasi aureum co
 lorem habens: quia coruscet ideo (rogitemus omnes). i. deprecemur. Ro
 gitare verbum est frequentatiuum a rogo rogas. & significat frequēter
 & cōtinuo attentione rogare (viribus totis). i. cū omnibus viribus animę
 & corporis (cuncti potentem) quia omnia in sua potestate sunt.

Aurora
 Vergili
 Horatius

Rogitare:

¶ Ut deus noster miseratus nostri). f. quia miserēdo nos redemit (pellat)
 .i. remoueat omnem lāgorem). i. omne peccatum. Lāgor proprie est idē
 qđ torpor & inertia. Vnde. Cice. Nihil autē māgis cauendum est qđ ne lan
 gori se desidięq; dedat. Et pellendo peccatum (tribuat salutem). i. vitam
 corporis & animę: quia per dei grām nō p̄prijs meritis vita datur. (doz
 net ergo nobis pietate p̄ris) idest ipsius misericordia (salutem). i. incolu
 mitatem.

Langor,
 Cicero.

Vergil.

mitatem. aliquando tamen ponitur p remedio. Vergi. Vna salus victis nullā sperare salutē. Inde veniunt salutaris & saluber. vel magis v̄sitate salubris qd̄ prebet sanitate. vñ aērē cibum potū locū: multa q̄ hmōi dicimus salutifera salutaria & salubria (regna pollos. i. aus lam coelorum. Prestet hoc nobis & cetera.

Vt deus noster miserat̄ omnē
Pellat langorē; tribuat salutē;
Donet & nobis pietate p̄ris
Regna polorum.

Additio. Pellat langorem de ratione versus non potest esse lāgor; sed angorem. i. corporis & anime cruciatum siue angustiam.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora diei prima orto iam sole. Monet nos petere a Deo gratiam; vt per totum diem abstineamus nos a peccatis; vt possimus illum rectius laudare.

¶ Materia huius hymni est de precatio ad dñm vt orto sydere. i. xpo dignetur nos segregare a vitijs & nos induēdo virtutibus: repellat superbiam; & nos faciat humiles. & quoniam vmbra noctis. i. peccatum recessit a nobis: ideo lux vera. i. Christus tam habitet in cordibus n̄ris. Cōstruesic (sydere iam lucis) orto. i. xpo nato: qui refulsit in mundo sicut sol iusticie: quia redimendo eripuit nos de tenebris & vmbra mortis: id est a peccato (nos supplices) id est humiles (prececur Deum) id est valde oremus ad Deum (vt in diurnis actibus). i. assiduis bonis operibus (seruet nos a noctibus). i. custodiat & protegat nos a peccatis & omnibus aduersis.

Am Lucis orto sydere
Deum prececur supplices:
Vt in diurnis actibus

seruet a nocentibus.

¶ Dico vt nos seruet a nocentibus gratia Christi (refrenans). i. compescens linguam & temperet eam horror litis. i. cōtentio vel seductio diaboli (insonet). i. in n̄ra corda sonet (visum fouendo contegat. i. nutriendo & regulando concupiscentias nostras: & visum sic pregat & dirigit (ne vanitates hauriat). i. ne videamus ea que videnda nō sunt: & non solum visus oculorum sit mundatus: sed etiam cordis gaudium vanitatis non hauriamus & in delectationibus & concupiscentijs nō gaudeamus. vnde dominus ait. Non mihi possunt viuere: qui nō sūt mortui mundo æstimamus enim temere si deo & mundo. volumus perfrui. & alibi. Nō est cōuentio Christi ad Belial. Diabolus enim & Deus non bene conueniunt: nec in vna sede morantur. Et Deus in euangelio.

Linguam refrenans temperet
Ne litis horror insonet:
Visum fouendo contegat:
Ne vanitates hauriat.

lio. Nemo

Ho. Nemo potest duobus dominis seruire Deo. s. mammonę .i. pecunie male acquisitę & diuinis. Et nota q̄ inter amorem Dei & huius mundi hæc est differentia: q̄ amor huius mundi in principio dulcis esse videtur: sed finem habet amarum. Vnde ecclesiastes. Nouissima autem eius amara sicut absinthiũ. Amor Dei ab amaritudine incipit: sed vltima eius dulcine plena. sunt hæc est salutaris mansio. s. Deus. hæc sunt tabernacula iustorum: in quibus vox lætitię & exultationis sonat semp. vbi beati habitant. cuius decorem p̄pheta concupiuit. cuius habitationem optauit. cuius desiderio flagrauit.

Amor duplex. s. mundi & Dei: & differunt.

Sint pura cordis intima:

Abstinet & vecordia:

Carnis terat superbiam:

Potus cibiq̄ parcitas.

si habeamus parcitatem cibi & potus omnia contrarium supradicta nobis eueniet: nec poterimus refrenare linguam nr̄am nec nr̄a intima erũt pura. sed fordida: & horror litis eis associabitur. & sic per hæc & cetera mala condemnabimur.

Vt cum dies abscesserit

Noctemq̄ fors reduxerit

Mundi per abstinentiam

Ipsicanamus gloriam.

¶ (Intima cordis sint pura) .i. munda a mala cogitatione (& vecordia) .i. stultitia quę facit hominẽ vecordem esse (abstinet) .i. absit a nobis procul (q̄) pro & (parcitas) .i. abstinentia cibi & potus (terat) .i. imminuat (superbiam carnis) .i. peccatum & stimulos eius: quia nisi

¶ Ut cum dies abscesserit a nobis p̄ mala opera (q̄) p̄ (& fors) .i. diuina dispensatio. vel fors. i. diabolus: vel sol per sui abstinentiam (reduxit noctẽ) .i. peccatũ: quia nil aliud est dies q̄ illuminatio solis p̄ aërẽ vel aër sole percussus. noctem inq̄ .i. peccatum nos per abstinentiam vitiorum (mundi) .i. presentis seculi purificati (canamus gloriam) (scilicet sempiternã) (ipsi) .i. Deo. Et q̄ nox recessit & dies venit refferamus gloriam Deo & hoc iure.

Abstinentia est statutu cibã di tẽpus: non presenire.

Deo patri sit gloria

Eiusq̄ soli filio:

Cum spiritu paraclito

Et nunc & in perpetuũ. Amẽ.

¶ Refferamus gloriã Deo & hoc iure reddico: quia tot & rãta cõtulit nobis: quia pctũ precessit & a morte liberauit nos & ad vltimũ nos in filios collocavit & suscepit. (Gloria .i. laus sit Deo patri (q̄) pro & (cuius soli filio) .i. vnico Iesu Christo. & hoc (cum spũ paraclito) .i. cõsolatore. Spũs sanctus dicitur cõsolator .i. aduocatus primus: ideo quia discipulorum corda quę fuerũt mœsta de morte Christi reddidit cõsolationẽ (& nunc) idest in presenti (& in perpetuum) idest sine fine. Amen.

Carmen est quale superius. Canitur hora diei tertia. Quia vt Actuum capitulo secũdo scribitur. Spiritus sanctus sub specie ignis diffusus est in Christi discipulos. Itaq̄ & nos petimus vt inflammati charitate Deũ & pximos amemus.

Nuoc sancte

Vne sancte no-
bis spiritus
Vnū p̄ri cū filio:
Dignare prom-
ptus ingeri *in fundi*
Nostro refusus pectori,

¶ Materia huius hymni est de pre-
catio sancti spūs vt dignet̄ in pecto-
ra n̄ra descendere. quam scilicet de
precatōne facimus in hora tertia.
In hora tertia peccauit adam in pa-
radiso pp̄ q̄d̄ pct̄m̄ inde eiectus est:
ideo spūs sancto facimus hāc oratio-
nē: vt sicut ab Adā per suggestiōne
separatus est: ita p̄ etus correctiōne
n̄ro: pectori ingeri dignet̄. Et sicut

inflāmauit apostolos hora tertia: sic dignet̄ ingeri cordibus n̄ris vel in-
fundi vt mereamur deū vere laudare: & hoc est. (O sancte spūs) tu dico
(p̄mptus). i. paratus ad p̄grendū & cōsolādū (q̄ es vnus vel vnū). i. vnū
us substātic (p̄ri cum filio) dignare (ingeri). i. infundi nobis (nūc). i. ad
huc. sed tā dēco tu (spūs refusus n̄ro pectori). i. infundas nobis sp̄m̄ sanctū
vel simus repleti te spū sc̄tō vt cōsequimur remissionē peccatorū vel (vnus
aut vnū p̄ri cū filio) in essentia vel in potestate. Vnus dicit̄ per quandam
essentiam trium personarum. vnū pertinet ad substantiam: nō ad perso-
nā. & hoc est quod dicitur vnum patri cum filio.

Os lingua: mens: sensus: vigor:
Confessione: personent;
Seu enī dē Flammescat igne charitas
Accēdat ardor proximos.

Os & lingua pertinent ad corpus:
mens vero ad animā: & sēsus ab v/
troq; p̄cedit: ad similitudinē eodē
modo pertinet spiritus sanctus ad
vtrūq;. i. ad p̄rem & filiū: qui ab v/
troq; p̄cedit. Et tamē non tres dī:
sed vnus est deus. Et nota q̄ in sole
tria sunt. s. sphaera: claritas: & calor.

Quo v/
nus sit de-
us & non
tres dī.

sphaera solis naturaliter splēdēs est & calēs. Sūmus p̄r naturaliter sapiēs
est & amans. Sphaera solis & splēdor & calor nō sunt tres soles: sed vnus
sol. Sūmus p̄r & sapiētia & amor eius nō sūt tres dī: sed vnus est deus. In
sphaera solis ignea: p̄rem intelligere debemus: in splēdore filiū: in calore sp̄i-
ritū sanctū (Os lingua). i. corpus) & mens (.i. anima (sensus)). i. vterq;. s.
corpus & anima (vigor). i. virtus (personēt). i. credat̄ vel cōfiteant̄ (cōn-
fessione (.i. trinitatē. s. p̄rem & filiū & sp̄m̄ sanctū esse vnū deū (charitas)
.i. amor dei & proximi (flammescat). i. ardeat in nobis (igne) supple sancti
spūs (ardor) suę charitatis (accendat). i. illuminet sp̄iali amore (proxī-
mos). i. amorem dei desiderantes.

Carmen est quale superius. Canitur hora diei sexta quo
tempore est maximus diei calor. Itaq; temporis occa-
sione petit tēperari in nobis cholera: que est ire sedis.

Ector potens ve-
rax deus:
Qui tēperas re-
rum vices:
Splēdore mane
instruis.
Et ignibus meridiem,

¶ Materia huius hymni sumitur p̄
q̄litates & diuersitates aēris & tē-
poris ex hoc scilicet q̄ maximus ca-
lor solet esse aliq̄ in meridie: & q̄n
q̄ solet nocere animę & corpori. vñ
deum rogare debemus vt in nobis
extinguat flāmas vitiorū nostrorū:
& tribuat nobis suam charitatem
in cordibus nostris. Et non solum
hora tertia deum rogare debem us
sed etiam

sed etiam sexta hora in qua Adam eiectus fuit de paradiso per superbiam: vt vnde per transgressionem fuit eiectus: illuc redeamus per bonam operationem xpo annuente: qui eadem hora in cruce positus fuit. O tu (resctor) qui regis omnia (potens). i. qui potens omnia facere q̄ vis: q̄a manus tua potentia: & in ea ois potestas & fortitudo (verax deus) qui nunq̄ mentiris: quia tu ipse veritas es & verax in verbis & pmissis tuis que nunq̄ fallunt: qui temperas. i. qui mitigas (vices). i. vicissitudines rerū (instruis mane). i. incipientes bona opera facere (splendore solis). i. lumine (& instruis meridiem ignibus). i. calore scilicet charitate.

opaga
Extingue flammam litium:
Aufer calorem noxium:
Confer salutem corporum:
Veramq̄ pacem cordium.

aus es calor & sol vitæ eterne (confer) scilicet salutem nobis (corporū) & aiarum (q̄) p & pacem cordium. i. animorum (verā). i. nō fictā.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora diei nona. cum deus inuariabilis sit: dederit tamē tēporib⁹ lucis veritatem. petit. vt vesper idest finis vitæ nostræ sit lucidus & sine mentis perturbatione: vt in fide Christi morientes: vitam æternam consequamur.

Rerum deus tenax vigor
 Immot⁹ in te pmanens:
 Lucis diurnæ tempora
 Successibus determinans:

sub postetate tua & pietate (vigor). i. virtus (rerum permanens in te immotus). i. non variabilis: quia nunq̄ in seipso mouetur (determinans). i. diuidens (tpa lucis diurnæ). i. quotidiane (successibus). i. quibuslibet distinctionibus.

Largire clarum vespere:
Quo vita nuscq̄ decidar:
Sed premium mortis sacræ
Perennis instet gloria.

tionem peccatorum.

¶ Et quia hæc dicta facis (largire) idest concede (clarum vespere). i. finem nostræ vitæ & exitum (quo) pro vr: nostra vita (nuscq̄ decidar). i. non cadat in aliq̄ graui pcto (sed pennis glia) idest illa quæ est sine fine existens supple (premium) mortis sacræ (instet nobis) per remi-

B

Carmē

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora vesper
tina. Cōmemorata lucis creatione: eiusq; officio instāte no
cte p̄ q̄ intelligim⁹ p̄c̄m̄ ignorātiāq; petīt grām qua p̄g
muniamur a peccatis & optemus aeterna .

Materia huius hymni est. i. uoca
tio quā facit beatus Gregorius ad
dominū: vt sicut p̄cepit mane iun
ctū vesperi vocari diem: ita vt au
diat p̄ces n̄ras & cōmendat diē dñi
cū per opus qd̄ quotidie factū est
in eodem die: vt ibi. Fiat lux & fa
cta est lux. (Optime creator lucis)
id est filij tui vel angelorū (p̄ferens .i. tribuens (lucem) .i. filiū tuū (dierū
apostolorum tuorum: qui dies vocant (paras originē) .i. qñ dixisti fiat
lux .i. m̄itū (noue lucis primo rd̄is m̄di) .i. apostoli qui lux interpretatur
vñ dñi. Vos estis lux in ista vita illustrantes omnia. Vos estis sal terre cō
dientes mortū temperantiā: ipsi apostoli pastores sunt populorū omnia
conseruantes .

Et tu qui p̄cipis mane inuctū ves
peri vocari diem) .i. diē & noctē q̄
est dies naturalis. vñ dictū est. Fa
ctū est vespere & mane dies vnus.
vel aliter. Tu qui p̄cipis mane iun
ctū vesperi vocari diem. i. deitatem
iunctam carni n̄re q̄ obscura est vt
vesperum (vocari diem) .i. xp̄m q̄
est verus dies (tetrū chaos) .i. nox & p̄c̄m̄ & obscuritas vitiorū (illabit)
.i. cadit in nos. Et ideo (audi p̄ces) nostras (cum fletibus (id est cum desis
deris lachrymarum .

Dico audi p̄ces n̄ras & quare (ne
mēs) .i. aña n̄ra sit p̄oderata (crimi
ne) .i. p̄ctō vitiorū & hoc est qd̄ di
cit (ne mēs grauata) .i. p̄derosa v̄
opp̄ssa (crimine) .i. p̄ctō (sit exul)
.i. alienata (munere) .i. dono aeternē
beatitudinis (vitē) .i. xp̄i qui est vi
ta (dum mens nil perenne cogitat)
.i. perpetuum. (sed illigat) id est illa

Ergo & nos debemus accipere
xp̄m vel eternā b̄itudinē. & vt hoc
fiat mēs (pulsat) id est inquirat (ini
tiū cœlorū) .i. xp̄m. (tollat) .i. acq̄
rat (vitale p̄miū) beatitudinē. ergo
(vitemus omne noxiū) .i. omne
peccatū quantum ad corpus (pur
gemus omne pessimū) id est omne
peccatum quantum ad animam .

LVcis creator optime
Lucem dierū p̄ferens
Primordijs lucis noue
Mundi parans originem.

Qui mane iunctum vesperi
Diem vocari precipis;
Tetrum chaos illabitur;
Audi preces cum fletibus.

Ne mens grauata crimine
Vitesce xul munere;
Dum nil perenne cogitat;
Seseq; culpis illigat.

Cœlorum pulset intimum;
Vitale tollat premium;
Vitemus omne noxium;
Purgemus omne pessimū.

Additio

Additio. Et nota q̄ omne pessimū non d̄r latine: teste valla: quia omnis nunq̄ iungit̄ superlatiuo sed positiuo & comparatiuo vt ois sapiens vel sapientior: ideoq̄ dicendum erat pessimum quidq̄: secundū medios latini sermonis autores.

Carmē est q̄le illud primo dierū. Canitur horis diei cōpletis.

**Implorās diuinā tutelam: petit ne per noctis in somnia le-
mures mentibus nostris incurfantes/occurrant.**

Telucis ante terminum
Rerum creator poscimus;
Vt solita clementia
Sis p̄sul ac custodia.

¶ Materia huius hymni est deū de-
p̄cari in cōceptiōe noctis: vt sicut
dep̄camur deū in cōceptiōe diei:
vt custodiāt nos p̄ totā diē ita in
ceptiōe noctis: vt nos custodiāt
p̄ totā noctē deū p̄camur. (O rerū
creator poscimus). i. petimus (te
ante terminū lucis). i. anteq̄ de mū

do exeamus vel anteq̄ dies recedat. vt sis p̄sul. i. custos vel speculator. ac
custodia. vel sis p̄sul ad custodiendā. i. ad custodiendā animam.

**Procul recedant somnia;
Et noctium phantasmata.
Hostemq̄ nostrū cōprime;
Ne polluantur corpora.**

¶ Dico sis p̄sul ad custodiā: vt (p̄-
cul recedant somnia). i. oge sint a
nobis remotę illusiones demonū &
p̄ue d̄lectatōes carnis. & (phāstama-
ta noctiū). i. occultę deceptiōis v̄
suggestiones & noctiū apparitio-
nes. i. malignorū sp̄m. Phantasma
ta est vana in sōnis visio & nihil ve-

ri significat. Vñ phantasmaticus. i. imaginatiuus. nox autē diuidit̄ in sex
partes. s. sero siue vesper. cōticiniū: intē pestū: galliciniū: crepusculū: ma-
ne. Sero est q̄n nox imminet illud. s. tēpus qd̄ sequit̄ solē occidētē qd̄ etiā
hesperus d̄r ab illa stella post solē oriētē. Cōticiniū est hora q̄n hoies cu-
bitū p̄gunt. Intē pestū est. q̄n nihil opatur & est cōmunis hora gescendi
oim: medium tēpus inter galliciniū & cōticiniū. Galliciniū est q̄n gal-
li mittunt voces. Crepusculum est q̄n dubium est inter diē & noctem.
Mane est q̄n aurora apparet & (comprime n̄m hostem). i. diaboliū vel
carnem (ne corpora n̄ra polluantur) scilicet malo vel corporali pollutione.

vi. partes
noctis.
Vesper
Cōticini.
Intēpest.
gallicini.
Crepus-
culum.
Mane.

**Carmen est cacometrū simile tamen dimetro iambico. Cani-
tur in quadagesima horis diei cōpletis: & petit ne per
instantis noctis tenebras illudamur; quietem nobis placi-
dam tribui.**

Christe/qui lux es: & dies
Noctis tenebras detegis;
Lucisq̄ lumen crederis;
Lumen beatum predicans;

¶ Materia huius hymni est q̄ dep̄-
care debemus Deum. Vt det nos
bis quietem noctem & defendat a
perfidio hoste: & oculi sic somnū
capiant q̄ cor ad Deum semper vi-
gilet. O Christe qui es lux ange-
lorū & illuminator oim sc̄torū: vñ ipe
dixit. Ego sū lux mūdi & dies est

B ij Christus

Expositio hymnorum.

Christus qui illuminat omnem diem. & parat omnem lucem. Cum autem mirabile est: quia sicut pater est lux & filius & spiritus sanctus sit lux: non tamen tres luces. sed pater est filius & spiritus sanctus vna & in se parabilis est lux. sicut in hac dictione que est lux. sunt tres littere & vnus sonus: cui ad significationem ipsius sensus aliquid addi vel minui non potest: sic quoque cum tres personae sint: est vna deitas: cui naturaliter addi vel minui nihil potest. Non enim deus tres luces est: quia si verum esset: iam lux vna non esset. Nam quicquid corporaliter diuidi potest in illa substantia quae diuersitatem patitur: non potest dici vnum & (detegis). i. apertis (tenebras). i. ysturias (noctis. i. diaboli & (crederis lumen lucis id est patris. tu dico (predicans) id est promittens apostolis (beatum lumen) id est spiritum sanctum.

Optima
cōpatio.

Precamur sancte domine:
Defende nos in hac nocte:
Sit nobis in te requies:
Noctem quietam tribue.

cum in caelesti regno. & (tribue). i. concede (quietam noctem) id est tranquillam & securam.

Ne grauis somnus irruat.
Nec hostis nos surripiat:
Nec caro illi consentiens
Nos tibi reos statuatur.

mino: quia dominus noster est secundum naturam.

Oculi somnum capiant:
Cor ad te semper vigilet:
Dextera tua protegat
Famulos: qui te diligunt.

mulos: scilicet: qui te diligunt.

Defensor noster aspice:
Insidiantes reprime:
Guberna tuos famulos
Quos sanguine mercatus es.

¶ O sancte domine. i. qui dñaris (precamur. i. rogamus te (defende. i. protege nos a vitijs & ab insidiatoribus nostris. i. de quolibet: qui vt leones rugientes circumvent querentes quem deuorent. vt ait apostolus (in hac nocte). i. in presenti vita (& reges sit nobis in te). i. requiescamus te.

¶ Ne grauis somnus. i. ne graue peccatum: vel delectatio peccati (irruat) id est opprimat nos (nec hostis) id est diabolus (surripiat). i. fraudulenter decipiat nos (nec caro) nostra (illi consentiens) scilicet diabolo in peccato (nos reos statuatur). i. faciat esse culpabiles (tibi) id est domino.

¶ Quamuis dico quod grauis somnus non irruat: tñ non dico quod oculi somnum non capiant: imo aliquantulum capiunt vt hic (oculi somnum capiant). i. aliquantulum capiunt vt corpus refo licetur (cor). i. mens (semper vigilet ad te (& o tu domine (dextera tua) id est auxilium). i. tuum (protegat famulos).

¶ Defensor noster aspice. i. nos (& reprime insidiantes). i. demones qui semper insidiantur nobis: & quod maligni spiritus semper sint parati insidiari nobis & nocere: & anas turgula re: ideo perimus vt deus eos reprimat & restringat: ne nocere valeant. Et notandum quod maligni spiritus tres habent habitationes.

bent habitationes scilicet in inferno: in aëre: & in terra. illi qui in terra manent diuidunt in duabus partibus & vocantur larue & larues. larue in nocte ledunt. larues autem in die (guberna) idest rege nos (tuos famulos quos mercatus es) idest redemisti tuo sanguine. Et nota qd diu per pctm serui fuimus: modo per Christum liberi facti sumus. quia nec auro corz rumpibili: sed proprio suo sanguine nos redemit.

Maligni
spūs tres
habēt ha-
bitatiōes

Memento nostri domine

In graui isto corpore:

Qui es defensor animæ

Adesto nobis domine,

nostri in graui isto corpore (idest corruptibili) (quies defensor animæ)
o tu domine (adesto nobis) idest ad defensionem nostram.

¶ Et quia sumus redempti sanguine domini: ideo non debemus voluptati nostræ satisfactionem facere: sed præceptis eius p salute nostra nosmetipsos onerare & iugo eius applicare. Vnde David. Præceptum domini lucidum illuminās oculos meos (O domine memento

Carmen est quale illud primum dierum. Canitur ad horas vespertinas feria secunda. Alludens ad illud Gene. i. qd aque superiores ab inferioribus sunt distincte. petit vt lumine fidei illustremur.

Immense cœli conditor:

Qui mixta ne cōfunderēt:

Aque fluentia diuidens:

Cœlum dedisti limitem.

¶ Materia huius hymni est inuocatio quam facit autor: vt quemadmodum xps aquas ab aquis in secunda die separauit & partē in terra reliquit: & partē in cœlum attulit. ppter nimietatē aq: ideo qa terra confusa erat & ne calor solis dissiparet res mūdanas: ita diuidat mē

tes nostras de malis operibus. Sed qritur cur partē attulit in cœlū: & ad quid cœlū igneum est. Ignis leuis materia est. & ideo si non interposuisset aliud elementū puta aquam: ignis totam terram leuiter cōbureret: & si qritur qualiter aque manent sup ignem. Augusti. dicit qd fortitudo ignis aquam coagulat & coarctat. Item queritur: si cœlum mobile est rotundum: qūo aque manent sursum: Ambrosius dat hoc exemplum. qa multa corpora exterius sunt rotunda: quæ interius sunt quadrata. & sic potest esse cœlum. Cœlestes namq nature igneæ sunt: vnde spiritus dicitur purus ether: quia rogas. ignis: vnde nisi vnda superioris & inferioris aque etheri siue ignem temperaret: totam terram incenderet: & ruptam in puluerem dissiparet. (O Christe conditor immense) .i. sine mēsurā (cœli qui diuidens fluentia aque) .i. aquarum cursus (ne confunderent mixta) .idest superficiem terræ idest confusionem facerent (cœlum dedisti limitem) .i. terminū inter aquas superiores & inferiores.

Augusti
nus.

Quō sūt
aq in cœz
lo.
Ambrosi
sius.

B iij Firmans

Expositio hymnorum,

¶ Tu dico (firmās locū). i. inter aq̄s
cœlestes & aq̄s terrestres. (cœlesti
bus). i. angelis vel aquis & (simul
riuilis terræ). i. fluminibus vel pec
catoribus (vt vnda). i. aqua (tempe
ret flāmas) id est ignē firmamēti ne
flamme dissipent solum terre (so
lum) id est soliditatem.

¶ O tu piſſime (infunde nunc). i. in
p̄ſenti (donū pennis gr̄e). i. spūsan
cti (ne error) idolatrię vel originaz
le p̄ctū (vetus). i. antiquus (atez
rat). i. conterat (nos calibus nouę
fraudis). i. heresis vel diaboli. No
uus dicitur: quia nullus alius pec
cauerat per originalem peccatum.

¶ Fides nostra inueniat lucē tuam
o tu xp̄e & inueniendo (ferat iu
bar). i. splendorem (luminis). i. spū
sancti & ferendo (iubar) tribuat se
nobis (hęc). i. fides (terreat cuncta
vana). i. cunctam prauitatem hære
ticam (nulla falsa comprimant). i.
deprimant (hęc) scilicet fidem. Alias, sic luminis iubar ferat & nō hęc

Firmans lo cum cœlestibus
Simulq; terræ riuilis *vicissillo*
Vt vnda flammaz temperet;
Terræ solum ne dissipent.

Infunde nunc piſſime
Donum perennis gratiæ;
Fraudis nouę ne calibus
Nos error atterat vetus, *veille*

Lucem fides inueniat:
Hęc luminis iubar ferat. *lanis d*
Hęc vana cuncta terreat: *essante*
Hęc falsa nulla cōprimant.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur secūda feria
ad horas nocturnas. Hortatur nos: vt surgamus ad oratio
nem qua deum confitemur, & peccatorū veniā petam?

¶ Materia huius hymni est q̄ debe
mus surgere delecto) id est de pec
cato: & deprecari Deū vt dimittat
nobis peccata nostra: scilicet prę
sentia & pręterita & futura. Cum
facimus inuocationem ad deum pa
trem sic debemus dicere. O deus
pater (refectis artubus somno). i.
sensibus nostris repletis in mundana delectatione (surgimus: spreto cus
bili). i. ipsa delectatione: qa postq̄ fuerunt membra nostra refocillata
somno & reparata virtute: debemus cum indignatione spernere & ad
dei seruitium festinare & tunc Deus aderit nobis (deposcimus) id est de
precamur (te adesse scilicet presentem (nobis canentibus) id est: laudan
tibus.

¶ Et ideo nō solū corde sed etiā lin
gua te deprecamur o domine lin
gua nostra concinat). i. laudet (&

Somno refectis artubus
Spreto cubili surgimus;
Nobis Pater canentibus
A desse te deposcimus.

Telingua primum concinat:
Tementis ardor ambiat:
premiūm

Ut actuum sequentium

Tu sanctę sis exordium ^{primę pte}

idest principium nostrorum (actuum sequentium) vt omnis nostra actio ate semper incipiat. & per te incepta finiatur.

Cedant tenebre lumini

Et nox diurnosyderi:

Vt culpa quam nox intulit:

sedes hanc Lucis labefcat munere.

¶ Tenebre: idest vitia vel peccata (cedant idest locum dent (lumiini) idest Christo (nox) supple cedat (diurno syderi) idest soli (vt cępa) idest peccatum (quam nox intulit) nobis. i. diabolus (labefcat .i. euas nescat (munere). i. gra (lucis). i. xpi vel spiritus sancti.

Precamur idem supplices:

Noxas vt omnes amputes:

Vt ore te canentium:

Lauderis imperpetuum

¶ Nos supplices) idest humiles (p̄camur idē). i. illud & ad quid: (vt amputes .i. auferas) omnes noxas .i. omnia peccata & vitia vt lauderis in perpetuum ore canentium te.

Labefcat
nō labefcat
legit
Antoni.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur feria secūda ad laudes matutinas aduentante luce: filium qui est splendor patri: deinde patrem ipsum multa petens implorat.

Splendor paterne glorie

De luce lucem proferens: ^{pas}

Lux lucis & fons luminis

Dies diem illuminans:

¶ Materia huius hymni est p̄ris & filij & sp̄s sancti credulitas: q̄ t̄m pater sit in filio & filius in p̄re & sp̄s sanctus p̄cedens ab vtroq̄. Et per hanc credulitatem rogamus vt cōfirmet. i. conferat nobis suā gratiam: vt sit nobis cibus & potus. (O x̄pe q̄ es splendor p̄rę glorie). i.

¶ Paulus ad Hebręos .i. qui cum sit splen.

patris: quia per patrem glorificatur) proferens lucem) idest spiritū sanctum (de luce) idest de patre vel (proferens) idest manifestans (lucem). i. te ipsum æternam lucem venientem in hunc mūdum de luce paterna. (O lux idest filius lucis idest patris & (fons & origo luminis) scilicet spiritus sancti (tu dies illuminās diē) idest: quos p̄dicatione illos apostolorum facis illuminari.

Verusq; sol illabere: *descende*

Micans nitore perpeti;

Iubarq; sancti spiritus

Infunde nostris sensibus.

¶ Et o tu christe qui es (verus sol illabere). i. descēde (micans nitore p̄peti) idest perpetuo lumine eterno (& infunde) idest mitte (iubar) idest splendorem spiritus sancti (nostris sensibus) idest nostris mētibus: vt non solum vocemus te filium & patrem.

B iiii

Notis

Expositio hymnorum.

¶ E non solū vocemus te filiū (vo-
tis vocemus) id est de p̄cemur cum
desiderio vocemus in q̄ (te p̄sem pe-
rēnis gl̄ie). i. p̄petue: quia infinita
erit: & vocemus (vt p̄ potētis gr̄e
religet). i. restringat v̄mittat in ex-
xilium (culpam lubricam). i. libidi-
nem q̄ facit hominem cito labi de bono ad malum. statu innocētis ad
statum culpe.

¶ Dixi inuocemus & quare? vt pa-
ter (informet). i. componat (actus
strēnuos). i. honestos: scilicet bōas
operationes (& retūdāt). i. frangat
dentē). i. fortitudinē (inuidi). i. dia-
boli. Nā quēadmodū aliquis mor-
det escā: ita diabolus mordet & se-
ducit christianos operādo mala in
eis (& fecundet) id est faciat prosperos (casus nostros asperos) scilicet ca-
stigando nos sepissime faciat secundare (donet nobis gr̄am gerendi). i.
pariendi eosdem casus asperos.

¶ Modocōuertit se ad fides. q. d. fili-
us infundat in nobis tubar sancti spi-
ritus & act̄ us nōos dirigat & (gu-
bernet mentem). i. animā n̄am (&
regat) eam castam in fide catholica
fidei corpore) sancte ecclesie vt fi-
des nostra (ferueat) id est ardeat (ca-
lore) charitatis vel amore spiritus
sancti (nesciat venena) id est hereses

(fraudis) id est diaboli.
¶ Vt mens sit nescia fraudis (Xps
sit nobis cibus) id est p̄dicatio dei
q̄ reficiat nos: id est mentes nostras.
vt cibus reficit corpus: & hac co-
mestione: id est predicatione: habea-
mus potum id est fidem. Fides est
charitas p̄dicatiōis (q̄) pro &: chri-
stus sit cibus celestis (& fides) sci-
licet catholica sit noster potus (leti) id est alacres vel hilares (bibamus so-
briam ebrietatem) id est temperatam. s. infusionē spiritus sancti: vt nos
seruet a peccō & ebrietas sp̄s est sobria. i. rēperata & modesta. quia hos-
mines inflammat amore dei: & seruat ab amore peccati: quia sicut ille qui
est ebrius obuiōni tradit omnia nec recordatur. sic qui est plenus spiri-
tu sancto vel gratia spiritus sancti omnia mundana obliuiscitur.

¶ Hic dies. i. p̄sens vita (letus tran-
seat). i. exterminetur (letus dies. i.
adueniat ad nos (& pudor). i. casti-
tas sit (vt diluculū). i. vt aurora lu-
ceat (fides sit velut meridies) & ser-

Votis vocemus te patrem
Patrem perennis glorię:
Pater potentis gratię
Culpam religet lubricam.

Informes⁺ actus strenuuos
Dentē retundat inuidi:
Casus secundet asperos
Donet gerendi gratiam.

Mentem gubernet & regat
Castam fidei corpore:
Fides calore ferueat:
Fraudis venena nesciat.

Christusq; nobis sit cibus:
Potusq; noster sit fides.
Leti bibamus sobrie
Ebrietatem spiritus.

Letus dies hic transeat
Pudor sit vt diluculum

Fides

hagaprosperos
desuferit

Fides sit: vt meridies.
 Crepusculum mens nesciat.

ueat amore spiritus sancti sicut meridies feruet: etiam (mens crepusculum nesciat). i. peccatum: quia crepusculum est (lucis) id est diei finis & noctis principium.

Aurora cursus prouehit:
 Aurora totus prodeat
 In patre, totus filius
 Et totus in verbo pater.

¶ Aurora (i. pater) prouehit cursus) i. ducit filium suum ad sui superiora (aurora prodeat) id est manifestetur totus in substantia deitatis. quia filius in substantia deitatis totus est in patre (& pater totus in verbo) i. in filio quia totus est vnus deus.

Additio. Memini videre textum sic. Spiritus sanctus pmoueat recursus nostros ad Deum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur feria tertia ad nocturnas horas per noctis tenebras: petit a christo qui est vera lux: vt ignorantie tenebras; & somni desidia a nobis discutiat.

Confors paterni luminis
 Lux ipse lucis & dies:
 Noctem canedo rumpimus:
 Assiste postulantibus.

¶ Materia huius hymni est resurrectio noctis. & sicut nos surgendo rumpimus noctem: ita xps surgendo rumpit mortem (id est vicit peccatum. vel sicut dies adueniens noctis vmbra effugatur: sic adueniente vero lumine .i. christo: tpe christus vitione id est peccatorum tenebras effugauit & totum mundum illuminauit.

¶ O xps (confors). i. equalis vel confcius eius nature: qui est pater: quia vnus est nomen patris & filij & spūs sancti (paterni luminis) tu inq; christe confors luminis (tu ipse lux). i. filius qui lux est Ioanis. (lucis). i. patris (& dies) dierum vel omnium luminum (rumpimus noctem) id est peccatum (canedo) id est laudando te. & ideo (assiste postulantibus) tecum precibus.

Aufer tenebras mentium:
 Fuga cateruas demonum:
 Expelle somnolentiam:
 Ne pigritantes obruat.
 Sic christe nobis omnibus
 Indulgeas credentibus:
 Vt proficit exorantibus:
 Quod precinentes psallimus.

¶ Aufer tenebras id est ignorantias mentium nostrarum (fuga cateruas demonum). i. turbas malignorum spirituum (expelle somnolentiam). i. amentiam pigritiam: ne illa somnolentia. i. peccatorum dormitio vel negligetia (obruat). i. precipitet pigritates. (i. in peccatis dormientes.

¶ Sic (i. taliter) o xps indulgeas. i. miserereis (omnibus credentibus nobis): (vt quod precinentes). i. laudantes (psallimus) ore. s. & corde (psit exorantibus). i. perficiat nobis deprecantibus.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes matutinas feria iij. Quod quemadmodum gallus nos a somno excitat: ita & christus a socordia, deinde xpi misericordia in implorat.

Ales diei

Expositio hymnorum.

A Les diei nuncijs
 Lucē ppinquā p̄cinit:
 Nos excitator mentium
 Iam christus ad vitam vocat.

per scripturas sacras ad opa virtuosa p̄nuncians q̄ in pximo est ventus
 rus: eius vero aduentus tempus ignoratur. vnde benedicitur. Surgite &
 vigilate: quia nescitis diem neq̄ horam. &c. (Ales) .i. gallus (nuncijs diei
 p̄cinit) .i. p̄dicit (lucem) .i. diem nobis (propinquā. Christus exci
 tator mentiu) n̄rarum (vocat nos ad vitam iā) .i. iā ad se vocat nos.

Auferte clamat lectulos ^{lasemas}
 Aegros sopore desides: ^{opora}
 Castiq̄ recti ac sobrii ^{templados}
 Vigilat etiam sum pximus.

ne debetis facere hoc: quia ego (xps iam proximus sum) vobis. Vel secū
 dum aliam litteram. o (casti) anima & corpore & o (recti) verbo & ope
 re (sobrii) .i. temperati cibo & potu (vigilate: etiam sum proximus.

Iesum ciamus vocibus:
 Flentes precantes sobrie
 Intenta supplicatio
 Dormire cor mundū vetat.

Uormo

Tu christe somnum discute:
 Tu rumpe noctis vincula:
 Tu solue peccatum vetus:
 Nouumq̄ lumen ingere.

(discute) idest diffi
 pa vel (discute) idest diuide (somi
 num) idest peccatum vel diabolum
 ne nos decipiat (& tu rumpe) discu
 tiendo (vincula noctis) idest dia
 boli vel p̄nas inferni: quæ dicunt
 turnox. vt nos non decipiant (tu
 solue peccatum vetus) idest originale (& ingere) idest imitte (nouum lu
 men) idest spiritum sanctum qui dicit nouus: q̄a enciendo a nobis vete
 ra & peccata: nos renouat lumine gratiæ.

Carmen est quale illud primo dierū. Canit ad horas vesperti
 nas feria tertia: quo die quia terra protulit herbam viren
 tem: petit nostra peccata gratiæ vigore mundari.

Telluris

Telluris ingens conditor
Mundi solum qui eruens
Pulsis aque molestijs
Terram dedisti immobilem.

nostra acceptabilia ad fructificationē sibi. (O ingens conditor telluris). i. totius orbis (qui eruens). i. diuidens (solum mundi ab aquis). s. ab inferioribus & a superioribus (atq; p & (dedisti terram immobilem) & hoc essent confusa: idest simul mixta.

Vt germen aptum proferens
Fuluis decora floribus:
Fœcunda fructu sisteret:
Pascumq; gratum redderet.

¶ Vt illa terra. s. (proferens). i. producens (germen aptum). i. congruū hominibus (sisteret). i. permaneret (fœcunda). i. abundās & fertilis (fructu) acceptabili. illa dico (decora). i. speciosa (fuluis floribus) idest rubris & albis (q; pro & (redderet gratum pascum) acceptabilem tā hominibus q; pecudibus.

Mentis peruste vulnera
Munda vigore gratiæ:
Vt facta fletu diluat
Motusq; prauos atterat.

¶ O xp̄e (mūda). i. purga (vulnera peruste mentis). i. p̄tā vel flāmas animę peccatricis: & hoc (vigore gratiæ) idest spiritus sancti (vt diluat facta) idest emēdet peccata cō-

missa (fletu) idest gemitu. atterat. i. auertat (prauos motus) idest refrenet nostros prauos actus. Alias, vigoris gratia. i. mediante gratia sancti spūs qui est fōs & origo totius gr̄ę.

Iussis tuis obtemperet:
Nullis malis approximet:
Bonis repleti gaudeat:
Et mortis actū nesciat.

¶ Et mens illuminata (obtemperet iussis tuis) idest obediāt mandatis tuis (& non approximet) idest non accedat vel appropinquet (malis vllis) scilicet operibus: sed gaudeat impleri bonis operibus (& nesciat actū mortis). i. nō cognoscat mortale p̄tīm vel p̄nas inferni.

Carmē est quale illud primo dierū. Canitur ad horas nocturnas Feria. iiii. Surgentibus. per noctis somnū ad confitendum christo: petit peccatorum condonacionem.

Rerum creator optime
Rectorq; noster aspice:
Nos a quiete noxia
Mersos sopore libera.

¶ Materia huius hymni ē inuocatio ad deū vt dignetur nobis ignoscere: vt sicut surgimus a lecto & rūpimus noctē: sic xp̄s rūpat p̄tā (o optime creator oim rerū) o rector al-

pice nos. i. libera nos (a quiete noxia) q̄a q̄ carnē oblectat: noxia sunt sanctę animę. nos dico (libera) redime (miseros). i. obrutos (sopore). i. p̄tō:

Te xp̄e

Te christe sancte poscimus ;
 Ignosce tu criminibus ;
 Ad confitendum surgimus ;
 Morasq; noctis rumpimus.

¶ Ideo poscimus). i. deprecamur te
 o(sancte xpc ignosce). i. parce cul-
 pis omnibus (vel ignosce tu crimi-
 nibus) nris omnibus (surgimus)
 de virtute in virtute. s. cōfitemo
 peccata & (rūpimus moras) idest
 impedimenta (noctis). i. diaboli.

Mentes manusq; tollimus
 ps. cxvii: Prophetam sicut nouimus:
 Nobis gerendum præcipit
 Paulusq; gestis censuit.

¶ Tollimus). i. subleuamus (mens-
 tes). i. cogitationes (& manus). i.
 opationes (sicut nouimus pphetā)
 s. David (qui præcipit). i. iubet nos
 bis gerendum) idest faciendum dis-
 cens. media nocte. &c. (& paulus cē-
 suit). i. scripturis suis indicauit; dis-
 cens. Hora est tā nos de somno sur-
 gere (gestis) idest factis.

Vide malum quod gessimus:
 Occulta nostra pandimus ;
 Preces gementes fundimus
 Dimitte quod peccauimus.

¶ O deus (vides) malū qd gessimus)
 .i. fecimus & ideo (pādumus occul-
 ta nostra). i. peccata. s. per confes-
 sionē (gemētes. i. suspirātes (fundi-
 mus tibi pces (& ideo (dimitte). i.
 dōa (qd peccauimus). i. dīngimus.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad lau-
 des matutinas. Feria. iij.

Nox & tenebrę nubila/
 Confusa mūdi & turbida/
 Lux intrat: albescit pollus:
 Christ⁹ venit discedite.

¶ O (nox (i. diabole. &c. Nox alīz
 qñ accipit p ira pro tēpore: pro dia-
 bolo: & obscuritate & ideo (o tes
 tenebrę). i. o pētā: & nubila discor-
 dig hereticorū (& turbida mundi)
 .i. turbationes & seditones (confu-
 sa). i. pmixta (discedite). i. recedi-
 te. quia sicut nox diē: sic pētā iustiti-

am. & diabolus xpm fugit. Recedite in quā & bene debetis: quia (xps in-
 trat) mentes fidelium (pollus). i. corpus (albescit). i. nitescit bonis operi-
 bus. quid dicam per singula (xps venit). s. in corda nostra.

Caligo terre scinditur
 Percussa solis spiculo:
 Rebusq; iam calor redit
 Vultu nitentis syderis.

¶ Color.
 nō calor
 emendat
 Antoni.

¶ Caligo terre). i. obscuritas nra
 (scinditur). i. diuiditur. vel secta he-
 reticorum. caligo dico (percussa ra-
 dio solis aspectu xpi). i. diuino ver-
 bo. & (calor). i. vigor spūs sancti q
 recessit ppter pñentia tenebrarum
 (iā reddit) animabus nris (vultu ni-
 tentis syderis) idest splendore spi-
 ritus sancti. qui est verus sol.

Vergili.

¶ Additio. Rebusq; iā calor reddit. Melius diceret color: quia in nocte oia
 vident subnigra: & adueniente luce reddit calor rebus: quem
 nox abstulerat: iuxta illud. Vergili. Et rebus nox abstulit atra colorem.

Te xpe

Te christe solum nouimus:
Te mente pura & simplici
Flendo canendo quesumus:
Intende nostris sensibus,

O christe nouimus te solum (res demptorem & illuminatorem te) & non aliū puramēte (& simplici) .i. sine hypocrisis (quæsumus flendo) peccā (canēdo) .i. laudando te (intēde) id est s̄be assensum (nostris sensibus) id est intentionibus:

Sunt multa fucis illita:
Quæ luce purgentur tua:
Tulux eoi syderis
Vultu sereno illumina.

Multa .i. multe virtutes (sunt illita nobis) .i. iunta vel vncta (fucis) id est falsis coloribus. Fucus d̄r falsus color qui mixtus iter veros colores obfuscat eos: q̄ omnino (purgentur tua luce) id est tuo splendore

bene dico tua luce quia o tu xp̄es lux (eoi syderis) id est orientalis: scilicet p̄ is: & ideo illumina nos sereno vultu .i. claritate sp̄s sancti.

Additio. Fucus color ceruleus est: nā licet sumatur pro animali furtim mella ap̄u deuoranti: tamen secundum Seruiū herba est qua tinguntur vestes & verus color amittitur & per translationem sumitur p̄ fraude seu astucia & insidys quibus veritas occultatur vt Terēti. fucum factum mulieri. inde est fucos .as. quod est coloro .as. Vergi. n. georgi. Alaba neq; assyrio fucatur lana veneno. inde ēt fucilis .pe. cor. i. falsus.

Fucos .as.
Vergili.

Carmen est q̄uale illud primo dierum. Canitur ad horas vespertinas quarta feria: in qua sol & luna creati sunt. Itaq; illorum officia commemorat: petitq; cor nostrum illustrari.

sol

Cœli deus sanctissime:
Qui lucidū cētrū poli
Candore pingis igneo:
Augens decoro lumine:

Materia huius hymni est laus q̄ consona voce .s. corde & opere te nemur deo psoluere: ideo .s. q̄ ad vtilitatem nostri omnia cōstruxit & fecit vt cœlum & terram & multa alia. Primo fecit cœlum & terrā: postea mare: quarta die solem & lunam. &c. Itē vt ad brauium sue res

de centro

murationis nobis pateat accessus preterita & p̄sentia dimittendo peccata nos ad sut amore faciat puenire (O sanctissime deus cœli q̄ pingis) .i. decoras lucidū poli cētrū .i. sp̄cium vel p̄ctū poli vel zodiacū p̄ quē signa decurrūt. zodias anali interpretatur: cētrū est medietas sphere: Hic posuit cētrū p̄ cœlo .i. p̄tem p̄ toto igneo cādore) .i. splendore dico (augens decoro lumine) .i. claritate .s. cētrū poli cū p̄ctura .s. claritate stellarum.

Zodias.
Centrum

Quarto diei qui flammam
Solis rotam constituens:
Lunę ministrans ordinem:
Vagosq; cursus syderum:

Tu qui cōstituēs rotam solis flammam) .i. ardentem quarto die. Notandum est q̄ per q̄tuor dies mundus sine sole pmanit. Prima die facta est angelica creatura. Secunda die cœlum & aer. Tertia die terra & aqua. Quarta die Sol & Luna. Quinta die pisces & aues. Sexta

Operatio
nes diei.

Expositio hymnorum.

sole animalia (& hoies (& tu es ministrans) tribuens (ordinē lune & va-
gos) idest varios (syderū cursus) idest stellarum motus: quia nō currūt
curso eodem semper stellę: vel quantum ad planetas est vagus cursus alis
us: est enim cursus lune alius cursus solis. alius syderum.

idest. et

Ut noctibus vellumini
Directionis terminum;
Primordijs & mensium
Signum daret notissimum.
Illumina cor hominum.

enlo sprincip

Impia

desata

quinta

Absterge fordes mentium;
Resolue culpe vinculum
Euerte moles criminum.

Et quare: vt luna daret (terminū
directionis) idest separationis vel
diuisionis noctis. vel etiam lumini
diei: vt daret notissimum signū pri-
mordijs idest principijs (mēsum)
quia mensis habet. xxx. dies paulo
plus vel minus.

Et ga tu fecisti hæc omnia: illumi-
na cor hominum & absterge for-
des) idest prauas cogitationes mē-
tium nostrarum (resolue culpe vin-
culum: euerte moles criminum) .i.
magnitudines peccatorum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas no-
cturnas feria. v. Petimus a Christo per noctis tenebras vt
animi caligini excussa lumen gratię in nobis infundat.

afusa

Nox atra rerum contegit
Terre colores oim
Nos confitentes poscimus
Te iuste iudex cordium.

Materia huius hymni est rogare
Dei: vt ipse caliginem mētis ac cor
poris a nobis expellat. Rogamus
etiā in hoc clementiā Dei: vt nos
defendat ab hoste antiquo & expel-
lat intrinsecā obscuritatē & mētis
& corporis caliginē & suū luminis cla-
ritatē cōcedat. (Atra nox (.i. diabo

lus vspctm. cōtegit obtenebrat (colores oim rerū terre) ga noctis obscuri-
tas oia cōtegit & colores herbarū & ceterarū rerū in suis pfūdis tenebris
(obducit & sepellit. Sed cū hōc sit nūc q̄ lucē syāris habeamus in mēte &
hoc in medijs noctibus. .i. quādo mūdus sedet in tenebris & plus semper
crescunt incendia carnis: surgamus cōfidentes Deū. s. iudicē cordiū nrō-
rū. & rogemus iudicē vt auferat a nobis caliginem peccatorū & det no-
bis suę grę dulcedinem. Et ideo cū nox atra cōtegit. i. tenebrosos reddit
colores omnū rerū terre (nos cōfidentes) tibi peccata nrā (poscimus te)
.i. poscimus ea quę sunt vite. .s. misericordiā (te dico) o iuste iudex cor-
deum). i. animarum nostrarum & quare.

Vt auferas piacula: *nrōs peccatos*
Sordesc; mentis abluas. *lucis*
Donesq; christe gratiam;
Vt arceantur crimina.
Mens ecce torpet impia. *peccatora*
Quam culpa mordet noxia;
Obscura gessit tollere
Et te redemptor querere.

Vt auferas piacula (idest graua
peccata (& abluas mentis sordes)
idest suggestiones diabolicas quę
pungūt nos. & (xp̄e dones grati-
am) sancti spiritus (vt crimina ar-
ceantur). i. expellantur: & quare.

Dico q̄ expellantur crimina. & q̄
re: quia ecce mēs impia) idest pec-
catrix (torpet) idest pigrescit) q̄
mētem culpa noxia) .i. mala (mor-
det) idest ligatam tenet (& mens
gessit

gestit (id est cupit) (tollere) id est depellere a se (obscura) id est peccata & gestit te querere o redemptor.

Repelle tu caliginem
Intrinsicus q̄ maxime:
Vt in beato gaudeat
Se collocari lumine.

Carmen est quale illud primo dierū. Canit ad laudes matutinas feria gnta. Veniente luce petit a nobis abigi tenebras pctōrum; cū maxime habeamus iudicem cūcta cernētē.

LVx ecce surgit aurea:
Pallens fatiscat cecitas.
Que nosmet in p̄ceps diu
Errore traxit deuio.

& ideo omnis cecitas (pallens) id est diabolus (fatiscat). i. euanescat. qa cecitas (traxit). i. duxit (nosmet ipsos in p̄ces. i. in ruinam vel in p̄cipitium (diu) id est multum deuio errore.

Hæc lux serenum conferat;
Purosq; nos prester sibi:
Nihil loquamur subdolum;
Voluamus obscurum nihil.

¶ Dixi q; lux surrexit & ideo (hæc lux conferat nobis serenū). i. p̄tutē spūs sancti & (p̄stet nos puros). i. donet nobis puritatem animę (sibi) id est ad honorē suū. & hoc sic (vt nihil loquamur subdolum). i. deceptiuum (& nihil voluamus obscurū). i. nullum cogitemus pctm.

Sic tota decurrat dies:
Nec lingua mēdax nec man⁹:
Oculi ne peccent lubrici.
Nec noxa corpus inquinet.

¶ Tota dies id est totū tēpus vitæ nre (decurrat sic) vt nō loquendo subdolu (nec lingua mēdax sit). i. ne dicat mēdaciū (nec manus peccēt). i. nō faciāt aut operētur aliqd mali (nec oculi lubrici peccēt). i. vi dēdo & cōcupiscēdo illicita (nec noxa). i. culpa (inquinet) id est nō polluat corpus nostrum.

Speculator astat desuper
Quinos diebus omnibus
Actusq; nostros prospicit/
A luce prima in vesperum.

¶ Et nolite peccare qa (speculator). i. dñs (astat). i. p̄spicit (desup). i. de cœlo (q; nos oibus diebus). i. q̄ti die & (actus nros p̄spicit). i. videt & cōsiderat (a prima luce). i. a natiuitate (in vesperū) vsq; in noctē.

Carmen est: quale illud primo dierum, Canitur ad horas
vesperinas quinta feria. quo die ga ex aqua pisces & aues
create sunt: petit vt non deprimamur peccato nec extolla
mur super bia.

M Agne deus potentie:
Qui ex aquis ortu gen?
Partim remittis gurgiti:
Partim leuas in aera.

Natura
piscium &
auium vna:

ris: auesq; multiplicentur super terram. Pisces & aues de aqua sunt or
ti. Sed aues no comeduntur in omni tempore vt pisces. Qd ideo fit:
quia aues per coitu generantur: vt & nos generamus. qd no est in pisci
bus. Vel quia sunt calidiores nature: Intendit etiam autor rogare deum
vt nos qui sumus abluti sacro baptismate sic feruet: vt nesciamus lapsus
criminum & vt mala culpa non deprimat nos. i. criminalia peccata (O de
us magne potentie qui remittis genus). i. pisces & aues. genus dico (or
tu ex aquas). s. baptismatis (partim gurgiti). i. in mari. i. in inferno vt pis
ces. i. malos homines: & leuas partim in aera vt aues. i. bonos homines
q. d. Sicut in aere aues collocasti: ita in celo homines vel sanctos.

Diversa lymphis imprimens:
Subuecta coelis irrogans:
Vt stirpe vna prodita
Diversa rapiant loca:

sa loca) vt aera & aquam: id est vitam

Largire cunctis seruis:
Quos mūdāt vnda sanguinis:
Nescire lapsus criminum:
Nec ferre mortis tegdium.

Vt culpa nullum deprimat:
Nullum leuet iactantia;
Elisa mens ne concidat:
Elata mens ne corruat.

¶ In hoc hymno continetur quid
Deus fecit in quinto die. s. creauit
pisces: & aues ex aqua & ipso q
ex ea aqua fecit partim iminuit gur
giti vt pisces: partim leuauit in aera
vt aues. Creauit quoq; cetera grātia
benedixitq; eis dicens. Crescite &
multiplicamini & replete aqs mar

¶ Tu dico (imprimens). i. sumergēs
diversa: i. deorsum misit vt pisces
.i. malos homines (lymphis). i. aqs
infernalibus: & irrogans). i. aqs
uans (subuecta). i. sursum uecta vt
aues. i. puros homines (prodita). i.
orta vna stirpe: i. vno baptismate
renati rapiant: id est accipiant (diuer
ternam aut eternam dānationem.

¶ Et tu q oia fecisti largire). i. tri
bue hoc. s. nescire lapsus criminu
.i. casum illu: qui in baptismō dimis
sus est (cunctis seruis) tuis (quos
vnda sanguinis). s. tui mūdāt a peccō
nec pro & nō: tribue nos (ferre) id est
portare vlt habere (tegdium mortis)
id est p oenam diaboli.

¶ Ad hoc largire (vt culpa). i. graue
peccatu (non deprimat) id est ag
grauet vel aggrauat vllum Chris
tianum (& iactantia) id est super bia
de bonis (non leuet) id est nō tollat
vllum (& mens elisa) id est percuss

sa vel vulnerata

sa vel vulnerata a vitijs (ne concidat): idest non incidat in desperationē
(ne) p & (clara mens) .i. inflata per superbiam (ne corruat) in infernū.

Carmen est: quale illud primo dierum, Canitur ad horas
nocturnas feria sexta. petita deo medicinam peccatorū
iam pręteritorū; & antidotum quo pręmuniamur ab in-
stantibus peccatis.

TV trinitatis vnitas
Orbē potēter qui regis;
Attende laudum cantica;
Quæ excubātes psallimus.

vnitas).i. o tu sancte spiritus qui procedis a patre & a filio (trinitatis) v-
nus deus in trinitate (qui regis).i. qui gubernas (potēter) idest potens
tia tua (orbem).i. mundum (intende).i. respice vel ausculta (laudādū can-
tica) idest carmina hymnorum nostrorū. quæ cantica (excubantes).i.
vigilantes (psallimus).i. cantamus.

Nam lectulo confurgimus
Noctis quieto tempore;
Vt flagitemus vulnerum
A te medelam omnium.

¶ Nam confurgimus omnes lectu-
lo).i. desida. Lectulus dicitur ab ele-
ctis & mollibus herbis super quos
antiqui quiescebant (quieto tem-
pore) idest in horis mortis: & ad
quid (vt flagitemus) idest implore-
mus (ate medelam oimvulnerū).i. ind-
gētia oim peccatorū nrorum.

Lectulus vn
de.

Quo fraude quicquid demonū
In noctibus deliquimus;
Abstergat illud coelitus
Tue potestas glorie.

¶ Quo pro vt. & (vt potestas glo-
rie tue).i. tue laudis (abstergat).i.
abluat (coelitus).i. diuinitus illud
peccatū & quicquid vitiorum .i.
peccatorū deliquimus) idest frau-
de vel deceptione demonum pecca-
uimus in noctibus: idest in tene-
bris vitiorum.

Ne corpus adsit sordidum;
Ne torpor instet cordium;
Nec criminis contagio
Te pescat ardor spiritus.

¶ Ne) pro & & pro non (nostrum
corpus nō sit sordidū).i. pollutū vt
fœtidū (nec torpor).i. pigritia vel
malicta (cordiū) nrorum (instet no-
bis & ardor spūs).i. amor vel grā
spūs sc̄i (nō te pescat).i. nō d̄ficiat in
nobis (cōtagio).i. ppter maculam
vel inuinationē (criminis).i. p̄c̄i.

Ob hoc redemptor quęsumus
Reple tuo nos lumine;

¶ Vt amor tue gr̄e non deficiat in
nobis (ob hoc) idest propter hoc
(o redemptor quęsumus te: reple
nos tuo lumine) idest splendore (p-

C Per quod

Expositio hymnorum.

quod lumen (non ruamur vllis acti-
us) idest non cadamus vllis pec-
catis (circulis dierum) idest in reuo-
lutionibus) dierum.

Per quod dierum circulis
Nullis ruamur actibus.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes ma-
tutinas Feria sexta: quia iam lux solis aduentat. Petit vt
illustremur diuina luce quo permaneamus in spe/fide/&
charitate,

¶ Materia huius hymni est inuoca-
tio ad Christum filium beatę Ma-
ria virginis vt dignetur nobis su-
am misericordiam tribuere & dex-
teram porrigere: vt mereamur cor-
roborationem fidei spei & charita-
tis obtinere. o christe tu dico (arer
na gloria coeli) idest angelorū: vel
gabr̄ per te glorificatur: & (o beata spes mortalium) idest christianorū
& (o vnice celsi tonantis) idest cœlestis patris secundum diuinitatem: &
(o proles) idest filii (castę virginis) secundum humanitatem.

¶ Da dexteram) idest auxilium tu-
um nobis (surgētibus) a vitijs (&
ita mens nra sobria) idest abstines
(exurgat) scilicet ad laudē tuā (q̄)
pro & (illa flagrans) idest ardens
(in laudē) .i. cōmemorationē Dei
(repēdat) .i. psoluat (bitas grates)
i. hymnis & cāticis deo oipotēti.

¶ Lucifer .f. stella matutina) idest
Christus natus refulget & nunci-
at mundo (lucem sparlam) idest na-
tam & vndiq; dispersam. & vere
nunciat: quia (caligo noctium) id
est obscuritas diaboli (cadit) idest
recedit. & ideo (lux sancta) idest
Christus qui est lux sanctificata (nos illuminet) lumine spiritali &
sanctificet nos & saluet nos.

¶ Et ipsa lux manens) idest perma-
nens in (nostris sensibus) idest in
nobis: quia habemus quinq; sen-
sus corporeos (repellat a nobis (no-
ctem) idest diabolū (sæculi huz-
ius) idest mundi. & illa lux (seruet
pectora) nostra (purgata) a vitijs
omni sine diei) idest omni tempore vite nostrę.

A Eterna cœli gloria
Beata spes mortalium;
Celsi tonantis vnice
Castęq; proles virginis:

Da dexteram surgentibus;
Exurgat & mens sobria:
Flagrantę in laudem dei
Grates rependar debitas,

Ortus, refulget lucifer:
Sparlamq; lucem nunciat:
Cadit caligo noctium:
Lux sancta nos illuminet.

Manensq; nostris sensibus
Noctem repellat sæculi,
Omniq; sine diei
Purgata seruet pectora,

Quæ sita

in agone
Quæsitam primum fides
 Radicet altis sensibus;
 Secunda spes congaudeat;
 Quia maior extat charitas.

¶ Fides) quæsitam a nobis in baptismo (i primū) .i. cito. ideo dicit (primū) quia fides prima cognoscitur inter virtutes in illo loco: vbi dicit Fides spes &c. (radicet) .i. ponat radices sensibus nr̄is (altis) .i. profundis (secunda spes) .i. prospera: p̄ quam

spem speramus vitam (congaudeat) .i. simul lætetur & crescat (qua) .f. spe: & etiam fides charitas extat maior. iuxta illud apostoli. Maior autem horum est charitas.

Aditio. Legitur etiam quæsitam primum fides & fecunda spes congaudeat. i. fertilis cum meritis bonorum operum.

Ap̄tus .i. Cap. iiii.

in agone
 Carmē est quē illud primo dierū. Canit ad horas vesperinas ferria. vi. Quo die ga bestie & reptilia cum homine creata sunt: propter hominē purgari a peccato & donari eternis p̄mis petit

in agone
Plasmatōr hominis deus:
 Quia cū cetera solus ordinans:
 Humum iubes producere
 Reptantis & fere genus.

¶ In hoc hymno cognoscitur illud quod fecit deus in sexta die: creatis si qui de reptilibus. s. piscibus: auiibus: & alijs bestijs: sexta die formauit deus Adā & p̄fecit eū oibus animalibus dicēs. Crescite & multiplicamini & replete terrā: & dñamini piscibus

maris & volapribus cœli & vniuersis quæ viuunt sup̄ terrā: posuitq; eū in paradiso deliciarū: vt oparet & custodiret illud. Intēdit itaq; autor rogare deū: vt sicut fecit hominē sup̄iorē cūctis animalibus: sic faciat vt nō sit inferior animalibus propter peccata sua. Querit cur deus hoies creauit quos malos futuros p̄ciebat: quia sicut p̄uidit quod mali essent facturi: sic et̄ p̄uidebat de malis factis eorū quod boni ipse facturus esset: v̄ p̄ quos boni hoies esset de futuri. O dñs plasmatōr .i. creator (hois) .f. Adē (q̄ solus ordinās cūcta) .i. disponēs (iubes producere) .i. p̄creare p̄mittis (humū) .i. terrā vel humū .i. eccliam. s. bonos & malos hoies. Ecclesia est congregatio fidelium (genus reptantis) vt serpentum (& fere) id est bestiarum.

quare deus creauit malos. Ecclesia.

in agone
Qui magna rerum corpora
 Dicitu iubentis viuida;
 Vt seruiant per ordinem
 Subdens dedisti homini.

¶ Et o tu deus qui fecisti (dictū iubentis) id est verbo tuo precipiens (magna corpora) id est iumenta pecora bestias omnium specierum diuersarum (viuida) id est animata (& subdens) id est supponens illa animalia (dedisti homini vt seruiant per ordinem) id est vt omnia animalia

- in feciste

supposita sint homini quod animalia: vt hoies illa animalia comederēt. s. boues oues lepores & porcos & talia. & alia vt illis vterēt & illa equarēt: vt eqs & mulos & sic de ceteris.

**Repelle a seruis tuis
 Quicquid per immundiciā;**

¶ Et o dñs (repelle a seruis tuis quicquid suggerit) .i. uertit se p̄ immundiciā .i. p̄ aliquid sup̄bia: culpā v̄ turpitudinē: vel per sordidā comestionē: aut

C ij Aut

Aut moribus se suggerit;
Aut actibus se interlerit:

rit se) idest miscet (actibus) .i. operationibus .s. cum mala facimus:

Da gaudiorum præmia
Da gratiarum munera;
Dissolue litis vincula;
Astringe pacis foedera;

moribus) idest per pravam cõsuetudinem: vt cum aliquis postq̃ incipit peccare neq̃ se abstinere: sed vult semper perseverare (aut interse

Da p̃mia) .i. remunerationem gaudiorum eternorũ (da munera gratiarum) idest dona spiritus sancti (dissolue vincula litis) idest dissolue diabolis vincula peccati (astringe) idest coniunge foedera pacis) idest contubernia superne pacis.

Carmen est quale illud primo dierũ. Canitur ad horas nocturnas die sabbato. Surgentibus nocte ad cantandum; pett vt ardentes igne sp̃s sancti vitam æternam mereamur.

Summe deus clementia/
Mundiq̃ factor machine/
Vnus potentialiter/
Trinus personaliter:

Materia huius hymni est cognitionem habere trinitatis in vnitatis & vnitatis in trinitate. Intendit etiam autor rogare Deum vt cingat lumbos nostros cingulo castitatis & adurat: idest inflammet vt repleat corda nostra igne spiritus sancti vt casto corpore & mudo Deo

seruire mereamur. (O deus summe clementie): idest alte pietatis & o factor) idest cõpositor (machine): idest structure (mundi: tu dico vnus potentialiter) idest in potetia. secundum diuinitatem (& trinus personaliter) idest trinus in personis.

Nostros pius cum canticis
Fletus benigne suscipe;
Quo corde puro fordibus
Te perfruemur largius.

Et tu pius nominatiuus provocatiuo (suscipe benigne n̄ os fletus) idest lachrymas (cũ canticis): idest cum hymnis vel laudibus (quo) p vt (fruemur te largius) idest amplius & hoc (corde puro) idest mudo (fordibus: idest a vitijs.

Tria cogunt hos minē peccare;
Lumbos iecurq̃ morbidum
Adure igne congruo;
Accincti vt sint perpetim
Luxu remoto pessimo.

Adure) .i. accede (igne cõgruo) idest spiritu sancto (lumbos nostros & iecur) scilicet hepar morbidum ad morbum & peccatum inclinatam. Et nota q̃ hæc tria iecur: cerebrum: lumbi cogunt hominē peccare vt sint accincti. idest lumbi sint casti contra libidinem (perpetim) idest semper (remoto pessimo luxu). idest iniquo luxu: idest remota pessima luxuria & alia vitia sint procul.

Vt quicq̃

1. quicquid

1. nihilum

Vt quicq[ue] horas noctium
Nunc concinendo rūpimus
Donis beate patrie *laticea*
Ditemur omnes afatim.

¶ Vt quicq[ue] .i. gētiq[ue] (cōcīnendo) .i.
pfallendo (rūpimus) .i. dum vigila
m[us] .f. diuidimus horas noctiū (oēs
dicemur) diuitemur efficiamur (afati)
.i. abundanter (donis beate patrie)
.i. beatitudine .f. patrie celestis .

Carmē est quale illud primo dierū. Canit ad laudes matutinis
die sabbato. facta mentione lucis aduentātis: petit illustrari
diuina luce: vt fruamur cognitione dei post mortē.

¶ Hymnus iste continuatur sup[er]
ritā nos rūpimus horas noctium
vt nos omnes dicemur idest diuitemur
simus in xpō & ecce (aurora) .i.
xps (iam) spargit polū) .i. illuminat
corda hominū. Hortat ēt nos vt
liter nos habeamus in hoc seculovt
in mane vt ad illud vltimū mane

A V rora iā spargit polū
Terris dies illabitur: *peccata*
Lucis resultat spicūlum *claro*
Discedat omne lubricum.

ire possimus & audire mereamur. f. Venite bñdicti p[er]is mei &c. nam
finito mundi termino pctōres ppetue tenebris obscuritatis tradent. Fisi
delibus vero & iustis q[ui] in hac vita sunt: nō in noctē: sed in lucē gloriam
& premium effluet. .i. abundāter clarescet. & hoc est quod pcamur (Aurora)
idest Christus (spargit polū) idest illuminat mentes vel eccliam
(& dies illabitur) idest immergitur (terris & spicūlū) idest pulchritudo
vel aspectus lucis idest claritas resultat. & ideo (omne lubricū) idest
omne peccatum discedat a nobis.

¶ Phantasma .i. phantasia vel illusio
(noctis) idest diaboli (decidat)
.i. cadat vel ruat) reatus) idest c[on]tra
(mentis subruat) .i. cadat a nobis
(& quicq[ue] horridū) .i. deforme
(culpe nox) idest diabolus vel nocturna
cogitatio (attulit nobis in tenebris)
cadat a nobis.

Phantasma noctis decidat: *peccata*
Mentis reatus subruat: *peccata*
Quicquid tenebris horridū
Nox attulit culpe: cadat.

Vt mane illud vltimū.
Quod pretolamur cernui:
In lucem nobis effluat *quæda*
Dum hoc candore cōcrepat.

¶ Vt mane illud vltimū (.i. iudiciū
futurum v[est]re claritas .i. aduētus xpī
quod mane cernui) idest inclinati
(p[re]tolamur) speramus vel spectamus
(effluat) idest eueniat (nobis
in lucem dum hoc) idest nox con
crepat) idest resonat (canore) .i.
cantu vel laude.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur
ad horas vespertinas die sabbato: quia iam sol tē
dit ad occasum: petit diuino lumine illustrari;
Hortaturq[ue] Deum omni tempore laudare.

Expositio hymnorum.

In hoc hymno materia sumit̃ cir-
ca qualitate[m] t̃p̃is die recedente &
nocte adueniente; intendit inuocare
trinũ Deum in p̃sonis & trinitatẽ
in ṽnitate vt fundat in cordib⁹ no-
stris lumen sp̃ũ sancti: vt supplices
mereamur laudare Deũ .s. in p̃spe-
ris & in aduersis. & ita concedat nobis: trã-
sire diem & noctem sine p̃ctõ
& sine impedimento sathanã & hoc est (o beata trinitas). i. o Deus lux
hoim vel mundi vel angelorũ (& vnitas p̃ncipalis). i. q̃ habet p̃ncipatum
super angelos (sol). i. xp̃s (igneus recedit) a nobis iam: ideo (infunde lumen)
(i. sp̃m) (cordibus nr̃is). i. sensibus vt illud habere mereamur.

Dico infunde sp̃m sanctũ: vt dep̃-
cemur te & adiuues nos in princi-
pio vel mane. i. in t̃pe matutino lau-
dum (carmine) sero, mane, meridie
& tota die debemus laudare Deũ.
& orare per singulas horas. s. quo-
tidie & omnibus horis in omni t̃-
pore. Vnde ait ypheta. Vesper: &
mane: meridie: & c. (dep̃cemur vesper) .i. in fine m̃ndi (nostra supplex)
idest humilis gloria laudet te (per cuncta sæcula) (idest per omnia sæcula)
& hoc perpetue. idest sine fine.

Carmen est dimetrum iambicum magna ex parte
cacometrum. Canitur aduentus tempore: ita
q̃ & incarnationis Christi & vtriusq; aduentus
illius mentionem facit.

Materia huius hymni est de adue-
tu Christi & de incarnatione eius-
dem quia Deus descendens de celo
se exinaniuit formã serui accipiẽs:
& humiliavit se vsq; ad mortem &
qualiter egressus est de honestissi-
ma clausula virginis tanq; sponsus
de thalamo suo: cui sponte oia obe-
diunt .s. terrestria, cœlestia, & infernalìa. Intendit etiam rogare Deum
vt per hanc incarnationem nr̃as p̃ces exaudire dignetur & a sagitta dia-
boliliberare. O conditor qui est compositor (alme syderum). i. stellarũ
o (æterna lux credentium). i. xp̃ianorum fidelium. o Christe redemptor
omnium) hominũ (exaudi p̃ces supplicum) idest humilium tibi sup-
plicantium.

Alm⁹ vñ.

Additio. Conditor quid & vnde vide vt supra in hym. Aeternę rerum
conditor. Alm⁹ aut̃ ab alēdo d̃r. alit̃ aut̃ cõditor nr̃ .i. creator

Deus omnia q̃ cõdidit p̃ cõseruationẽ: qa sicut sine ipso factũ est nihil: ita
sine eius cõseruatione nihil p̃maneret in esse: iuxta illud. Vergi. vi. ænei.

Vergili⁹.

Principio cœlũ & terras cãposq; liquẽtes. Luc. q̃. g. l. t. q̃. a. Sp̃s intus
alit̃ & c.

O Lux beata trinitas
Et principalis vnitas;
Iam sol recedit igneus;
Infunde lumen cordibus.

Temane laudum carmine
Te deprecemur vesperi;
Te nostra supplex gloria
Per cuncta laudet sæcula.

Conditor alme syderum
Aeterna lux credentium;
Christe redemptor omnium
Exaudi preces supplicum.

capeta,

in laude,
humide,

alio &c. est autē propriū Dei epithetū & attributū esse almū. Syderū autē dicitur notāter. nam si supōr est cōditor. ergo & inferior. vt explodā heresis negantiū visibilitū esse cōditorē & eorū qui sydera & planetas adorāt aut obseruāt. Aeterua lux credentiū. tangitur in his verbis scdm dei beneficiū. f. reformationis: quia primū fuit formatiōis. Xps dī a christmate .i. vnctiōe & interpretat vnctus, quia ille est regale sacerdotiū in aeternū scdm ordinē melchi. Redēptor vero dī a redimēdo. redimo vero a re & emo. p. interpositionē. d. euphonię causauit est in redeo. bene dī redēptor quia p̄cio sanguinis suos a captiuitate liberauit. qd̄ summū est bñficiū scdm Augu. Exaudire plus est quam audire: quia audit Deus oēs & exaudit in nomine suo petentes. dicit p̄ces supplicū. nā Deus humilia respicit: dando gratiam. alta vero a longe cognoscit.

Christus
Redēpt.
Redimo.
Exaudire

Qui condolens interitu *concorda*
Mortis perire sæculum:
Saluasti mundū languidum:
Donans reis remedium.

¶ Qui condolens .i. nobiscū dolēs vel compatiens (sæculū) .i. sæcula res (perire interitu) idest pœna infernali (saluasti) idest liberasti de potestate diaboli (mundum languidum) idest languentem in peccatis (donans remedium) idest redemptionem tui sanguinis (reis) idest peccatoribus.

*anfermas
alosubpados,*
Sæculum

Additio. Sæculum dicitur a sequendo ab eo quod sequatur atq; in se reuoluatur. est autem proprie sæculum spactum centum annorū vt videre est in carmine seculari horatij. Reus dicitur quicunq; rem suā defendit in iudicio & licet innocens sit: quia contra reum semper est presumptio. accipitur pro nocente: vnde dicitur: reus est mortis.

Reus.

Vergente mundi vespere
Vusponsus de thalamo
Egressus honestissima
Virginis matris clausula.

¶ Vergente mundi vespere) idest appropinquante vel declinante fine mundi: es sic (egressus) supple (vti) pro sicut (sponsus egreditur (de thalamo) egressus inq; de (honestissima) idest castissima (clausula) idest claustro (virginis Marię matris tuę.

Additio. Vergente a vergo. is. st. vel. xi. quod est inclina. Vergo. is.

re descendit. Vergente ergo idest appropinquante ad finem. Vnde apostolus. postq; venit plenitudo temporis misit de. fi. &c. clausula signanter dixit: quia de ea dictum est. mulier circumdabit virum: non enim alia vnq; circumdedit: saluis videlicet pudicitie virginis claustris.

Cuius forti potentie
Genu curuantur omnia

¶ Et ideo quia egressus es: vel quia saluasti mundum (forti potentie cuius) idest christi (oia curuatur genu) idest laudando ipsum (coelestis)

Cuij

Expositio hymnrum,

(cœlestis) idest angeli (terrestria)
.i. hoies (fatent subdita).i. cōfite-
tur illi subiecta esse (nutu).i. spon-
te & ad suā voluntatē: & q̄a obedi-
unt nostro saluatori. & omnia clamā

Deus me fecit ideo te deprecamur.
Te deprecamur agie
Venture iudex sæculi:
Conserua nos in tempore
Hostis a telo perfidi.

¶ Et quia Deus misit filium suum
Christum vt nos redimeret: refera-
mus gratias ei (laus honor virtus
gloria Deo patri & filio, sancto si-
mul paracleto) idest cōsolatori (in
sempiterna sæcula. Amen. idest si-
ne fine.

Laus honor virtus gloria
Deo patri & filio:
Sancto simul paracleto
In sempiterna sæcula. Amen.

Carmen est quale illud primum dierum. Canitur tem-
pore aduētus Christi. Itaq; cōmemorata illius eterna
generatione primi aduentus in quo carnem assum-
plur: & secundi quo venturus est: meminit.

¶ Iste hymnus agit de supra dicta
materia & cōtinuatur sup̄iori: ita
x̄ps egressus est de vtero v̄ginali vt
sp̄s de thalamo suo. & ideo oīa
humiliant. & nō est mirū quia t̄pe
descendit de p̄re. i. de celo. & hæc
est responsio cōtra hereticos q̄ di-
cebāt x̄pm venisse: sed non de patre
quibus r̄ndēdum est. (O sup̄nū verbū).i. dei filius) p̄diēs).i. manifestās
te ineffabiliter (a p̄re olim exiēs) q̄m incarnatus es) qui de matre natus
subuenis).i. succurris (orbi) perditō (curfu).i. plenitudine (t̄pis decli-
uī).i. proni vel declinati ad finem sæculi.

Verbū supernū p̄diens
A patre olim exiens:
Qui natus orbis subuenis
Curfu decliui temporis.

¶ Et tu q̄ es talis illumina nūc in p̄-
senti tuo lumine n̄ra pectora (& cō-
crema).i. accēde (tuo amore).i. tua
gr̄a (vt audito p̄conio).i. p̄dicatio-
ne apostolorum: v̄p̄ audito p̄conio
p̄phetarū (lubrica).i. peccata (sint
pulsa) a n̄ris cordibus (tandē) in fi-
ne separationis corporis & animę.
¶ Et o tu sup̄nū verbū).i. o fili dei
(cū aderis).i. affueris v̄p̄ adueneris
(iudex post).i. in fine mūdi (rima-
ti).i. expiri vel inḡere (facta) p̄ctō

Illumina nunc pectora:
Tuq; amore concrema:
Audito vt præconio
Sint pulsa tandem lubrica.

Iudexq; cum possis aderis;
Rimari facta pectoris:

Reddens

Reddens vicem pro abditis
Iustisq; regnū pro bonis.

ris) .i. peccata cogitationū. (& sic reddens vicē) idest remunerationē (p abditis) idest p occultis peccis (& iustis) .i. sanctis regnū æternū

pro bonis operibus: quæ in p̄senti sæculo operati sunt.

¶ Et non arctemur) .i. nō cōstringamur (demū) .i. ad vitium malū (p qualitate criminis) idest p magnitudine vel cumulo peccatorū (sed simus cōpotes) .i. simul potentes (simus cum beatis) .i. sanctis (perennes) .i. perpetualiter: vel penes .i. habitatores cælorū (cēlibes) idest cœlestem vitam ducentes :

Non demum arctemur malis
Pro qualitate criminis;
Sed cum beatis compotes
Simus perennes cēlibes.

Carmen est dimetrū iambicū ex patre cacometrū. Canitur aduētus xp̄i tpe. Et facit mentionē vtriusq; aduētus sicut in superioribus hymnis factum est.

¶ Materia huius hymni idē est qd' lin supradictō hymno dictū ē supius. qd' xp̄s vēit oīam p̄re. qæ ecce vox .i. p̄dicatio xp̄i tonat (ecce clara vox .i. oānes cœlestis (tonat) .i. terribiliter p̄dicat de nube carnis poenitentiæ (& increpat q; obfcura) .i. oīa vitia vel p̄cā. & ideo oīa (somnia)

suena
u dte mende
Vox ecce clara intonat
sea Almonca
dos Obscura queq; increpat:
Pellatur eminus somnia:
Ab æthere xp̄s promicat.

alegos
dend celculo

.i. vana & muta p̄cā (pellant eminus) .i. lōge qd' (xp̄s iā pmicat) .i. fulget (ab æthere) .i. de cœlo .i. vel a diuina scriptura. Eminus pe. co. significat de longinquo loco. q. extra manens vel. q. emanibus vt telū qd' eminus ta

Eminus

Mens iam resurgat torpida
Que forde extat *verida* faucia:
Sidus refulget iam nouum;
Vt tollat omne noxium.

¶ Et ideo (mens nostra torpida) .i. pigra (resurgat) a viuis (que mens extat faucia) idest manet vulnerata (forde) idest peccato. Bene dicit qd' surgat mens: quia (sydus) .i. xp̄s (refulget) p̄ sp̄m sctm (nouū) .i. d' virgine natū (vt tollat) .i. remoueat a nobis (omne noxiū) .i. p̄c̄m .

dessecuiba
Ersursum agnus mittitur
debador
Laxare gratis debitum;
Omnes pro indulgentia
Vocē demus cū lachrymis.

¶ Agnus) .i. dei filius (mittit esursum) .i. de celis) laxare) .i. condonare (debitū) .i. originale p̄c̄m vel p̄c̄nas p̄c̄i (gratis) .i. donovet sponte sua: & sine aliq; remuneratione. & ideo (oēs demus vocē cum lachrymis) .i. cōfessionē p̄c̄torum (p̄ indulgentia) .i. p̄ remissione p̄c̄torum .

Secundo

Expositio hymnorum.

Bene dico demus vocē cū lachry-
 mis: vt cū ille agnus (fulserit). i. ful-
 gens aduenerit (sc̄to). i. aduentu. i.
 in iudicio & (horror). i. pavor illi
 us (cinxerit). i. circūderit (mūn-
 dum) id est mūdānos. nos non pu-
 niat). i. non dānet (p reatu) id est p
 peccato (sed pius). i. xps propicius
 dat a potestate diaboli.

Secundo vt cum fulserit:
 Mundumq; horror cinxerit:
 Non pro reatu puniat:
 Sed pius tunc nos protegat.

nobis (nos tunc protegat) id est defen-

Laus honor virtus gloria
 Deo p̄ri & filio, Sc̄to simul &c.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas diu
 turnas tempore natalis Christi: in quo duplicis ort⁹ ei⁹
 mentionē facit: in tempore à matre: aternaliter à patre.

Materia huius hymni est inuoca-
 tio ad Deum vt veniat oñdere par-
 tū virginis sed non ex virili semine:
 sed diuino spū coopante esse factū
 & q̄liter egressus est a p̄re: & regre-
 ssus ad p̄rem & q̄liter est eq̄lis p̄ri
 & loquitur de p̄senti q̄si d̄ futuro. v̄
 possum dicere sc̄dm l̄ram (Vēi redē
 ptor gētū). i. oñde te illis q̄ in mūdo
 habuerūt noticiā tui. hoc ē. vēi redē
 ptor (O xpe redētor gētū). i. gētū v̄
 tudorū (veni in mētib⁹ nr̄is (&
 oñde partū virginis) Marię. & ideo
 (oñne sc̄m). i. sc̄les (miret). i. mirent
 (qa talis p̄tus decet deū) videlicet de
 spū sc̄to & Maria ȳ gine p̄manēte.
Vere talis partus decet deū qa nō
 ex virili semine (sed mystico spira-
 mine). i. secrete & sc̄to) verbū dei
 .i. filius dei (factū est caro). i. homo
 (& fructus vētris) Marię (floruit)
 .i. sicut flos creuit. vnde Maria vir-
 go est: filius eius flos.

Et ecce (aluus ȳginis). i. vēter Ma-
 rię (tumescit). i. crescit. & tñ (clau-
 stra pudoris). i. virginittatis (p̄ma-
 nent integra) qa virginittas non est
 violata & vexilla supple oim virtu-
 tū. i. miracula (micāt). i. fulgent vel
 virtutū quarū Deus est vexillum. i.
 custos. & ideo (Deus versatur in templo)
 quia receptus est a Simone
 vel versatur in templo id est in aluo
 Marię virginis.

Christus procedens de thalamo
 suo. i. de vtero virginis: quia illa
 fuit ille lectus castitatis sc̄ilicet (de
 regia aula pudoris) id est de palatio

Veni redemptor gentiū:
 Ostende partū virginis;
 Miretur omne sæculum:
 Talis decet partus deum.

Non ex virili femine/
 Sed mystico spiramine:

Verbum dei factum caro
 Fructusq; ventris floruit.

Aluus tumescit virginis:
 Claustra pudoris permanēt:
 Vexilla virtutum micant:
 Versatur in templo deus.

Procedens de thalamo suo
 Pudoris aula regia;

Gemine

*de blada substantia***Geminę gigas substantię
Alacris vt currat viam,**

reuocabilis ad vitam huius mundi occurrit nobis. Vnde Dauid. Exultauit vt gigas ad currendam viam suam. &c. (vt alacris currat viam) idest

regali existens (gigas gemine substantię) idest diuinitatis & humanitatis: quia deus est & homo. Gigas dicitur eo qđ inseparabilis & ir

Asalali Egressus eius a patre:
Lacontia Regressus eius ad patrem:
Lacoida Excursus vsq; ad inferos:
Labualta Recursus ad sedem dei,

vsq; ad inferos) qđ dñs cēdit ad inferna (recursus ad sedē dei) .i. ad dexterā p̄ris.

Aequalis aeterno patri
Carnis tropheo accingere:
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti,

¶ Egressus eius a patre) qđ descendit in vterum virginis (regressus eius ad patrem) qđ redit in cōlum. Vñ Dauid a summo cōelo egressio eius & occurus eius vsq; ad summū eius: & ipse ait in euangelio. Ego venia patre in mundū: iterū relinquo mundū & vado ad p̄rem (excursus mundū & vado ad p̄rem) .i. ad dexterā p̄ris. ¶ Et o tu xp̄e (x̄p̄is aeterno p̄ri) sed cū dū diuinitatē (accingere tropheo) .i. victoria carnis scilicet iduere carnem: quia per carnē trīphauit sup̄ diabolū, tu dico (firmans) idest roborans (perpeti) idest perēni virtute (infirmā) idest vitæ scilicet fragilitates (n̄ri corporis) & animæ.

in p̄sebra
Præsepe iam fulget tuum:
Lumenq; nox spirat nouū.
Quod nulla nox iterpollet
Fideq; iugi luceat.

¶ Vere procedis de thalamo (o tu xp̄e quia (præsepe tuum) idest ecclesia (iam fulget) virtutibus & (nox spirat) idest emittit (nouū lumen) idest natum sine peccato: qđ lumen (nulla nox) idest nulla obscuritas

hereticorum: quia heretici dicunt te non accepisse carnem (iterpollet) idest obscuret (& luceat) lumen tuum (iugi fide) .i. assidua virtute.

**Carmen est dimetrū iambicū cacometrū, Canitur ad horas
diurnas tpe natalis xp̄i. Facitq; mentionē vtriusq; ortus
xp̄i: sicut in superiori hymno factum est:**

¶ Materia huius hymni est inuocatio quā facimus ad xp̄m vt sicut dīgnatus est accipere carnem humanam & illā sibi vnice: ita p̄ces n̄ras exaudire dignetur & nos a peccatis liberare (O xp̄e redemptor gentium vel oim (qđ oēs gētes redimisti tuo sanguine & o tu (vnice) .i. o tu vnigenite (p̄ris ex p̄re) procedens. tu dico (solus natus ineffabiliter (secundum diuinitatem. Vnde ait scriptura. Generationē eius quis enarrabit, (ante principium) ante mundi constitutionem.

**CHRISTE redemptor oim
EX patre patris vnice;
SOLUS ante principium
NATUS ineffabiliter,**

O tu vnigenite (p̄ris ex p̄re) procedens. tu dico (solus natus ineffabiliter (secundum diuinitatem. Vnde ait scriptura. Generationē eius quis enarrabit, (ante principium) ante mundi constitutionem.

Tulumen

Expositio hymnorum.

Qxp̄e tu es lumen & splendor pa-
tris) quia per te pater innotuit mū-
do (tu spes perennis) idest ppetua
spes omnium (intende) idest exaudi
p̄ces quas famuli tui fundunt (per
orbem) idest per omnes gētes quæ
per vniuersum orbem orāt assidue
apud te.

Dico q̄ debes ad p̄ces n̄ras inten-
dere. q̄a assumpsisti humanā carnē
(O autor nostrę salutis). i. redem-
ptionis memento) idest recordare
(quia sumpseris quōdam) idest in
tempore (formam). i. similitudinē
(nostri corporis ex virgine illiba-
ta). idest intacta: q̄ ante partū & post partū & inptu virgo p̄mansit.

Presens dies) idest natiuitatis (te-
statur sic) ita (currens per anni circū-
tulum) idest per vnumquēq̄ an-
num: quia tu solus adueneris exis-
tens (salus mundi a sede patris). i.
veniens de cœlo operatus es salutē
in medio terre.

Hunc) idest diem v̄s autorem (cœ-
lum) idest cœlestes vel stelle. per cœ-
lum stella quæ apparuit magis id-
est tribus regibus vel angeli intelli-
guntur qui pastoribus cum nimio
gaudio dixerunt. Gloria in excel-
sis deo & per (mare) tyrānos. vel
quia mare se p̄buit calcabile ip̄i dō
(terra) idest terrena potestas vel pasto-
res (hunc mare) quia magi nauis
gio venerunt (& omne quod in eis est) scilicet in cœlo & terra (laudat
hunc autorem) idest Deum vel patrem (tui aduentus) omne dico) exul-
tans cum cantico) idest hymno.

Et non solum terra & mare lau-
dant te: sed etiā (nos quoq̄) idest si-
militer. qui sumus redempti tuo
sancto sanguine (concinimus) id-
est canimus (nouum hymnum) id-
est nouam laudem (ob diem) idest
propter diem natalis tui.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas dī-
urnas tempore natalis Christi: commemorat quā admo-
dum Christus sumpto homine natus est ex Maria virgine.
Hymn⁹ est Sedulij p̄ ordinē alphabeti incipiēs tetraſticha
ab. A. Vsq̄ ad. G. litteram.

A solis

Tu lumen splendor patris:
Tu spes perēnis omnium:
Intende: quas fundunt p̄ces
Tui per orbem famuli.

Memento salutis autor:
Quod n̄ri quōdā corporis
Ex illibata virgine
Nascendo formā sumpseris.

Sic p̄sens testatur dies
Currens per anni circulum:
Quod solus a sede patris
Mundi salus adueneris.

Hunc cœlum/terra hūc/mare
Hūc/ omne quod in eis est:
Autorem aduentus tui
Laudat/exultans cantico.

Nos quoq̄: qui sancto tuo
Redempti sanguine sumus:
Ob diem natalis tui
Hymnū notū concinimus.

sendel principis

A Solis ortus cardine
Ad vsq; terre limitem;
Christum canam⁹ principē,
Natum Mariā virgine,

In hoc hymno agitur de incarnatione domini & de natiuitate quo puerpera enixa est xpm qui nō horruit stabulum & p̄sepe. & sic conuatur superiori. Dixit q̄ coelum & terra mare & omne quod in eis est laudateum principem. & vere

Sedulius est autor.

quia ab ortus solis vsq; ad occasum vniuersus orbis canit Deū. i. laudat. v̄salter. dico q̄ eius p̄sepe iam fulget nouo lumine & ideo canamus ip̄m natum de Maria virgine principem mundi.

A solis ortu vsq; ad occasum. (A solis ortu cardine) idest ab origine mundi. vel (solis) scilicet ab oriente solis (vsq; ad limitem terre) idest vsq; ad occidentem (canamus) idest laudamus (xpm Principem) idest Deum principem xpm dico (natum de Maria virgine) vel (natum) idest filium Marię virginis.

Beatus autor sæculi
Seruile corpus induit;
Ut carne carnem liberans/
Ne perderet quos condidit.

Bene dico q̄ debemus laudare deum qa (bt̄s autor) i. fact̄or (sæculi induit) i. assumpsit (seruile corpus) i. formā serui & conditor carnis nr̄e (liberans carnē) nr̄am (carne) sua: qa formā hominis assumendo carnē nr̄am liberauit. & q̄re (ne p̄deret hoīes q̄s cōdidit) i. creauit.

P Distio, quæcio,

Castę parentis viscera
Cœlestis intrat gratia;
Venter puellę baiulat *trae,*
Secreta: quæ non nouerat.

Et vere induitur: quia gratia cœlestis idest ipse Christus (intra viscera castę parentis) idest matris. et sic (venter Puellę baiulat): idest portat (secreta) scilicet cœlestia quæ non nouerat ante conceptionem.

las Extramās,

u casto,
Domus pudici pectoris
Templum repente fit dei,
Intacta nesciens virum
Verbo concepit filium.

Et vere baiulat secreta q̄ nō nouerat. qa (domus) i. aluus (pectoris) Marię (pudici) i. casti (fit tēplū d̄i) i. domus dei (repente) i. cito (domus) dico intacta (nesciens virū) p̄ carnis cōmixtionē (cōcepit) i. por

tulit (filium idest Christum. & hoc verbo operante scilicet virtute spiritus sancti. vel (verbo) idest postverbum: quo Gabriel predixerat ipsum nasciturum. Vnde dicitur. Ecce concipies & paries filium & c̄.

maria p̄ uo alnino,
Enixa est Puerpera;
Quem Gabriel predixerat.
Quam matris aluo gestiēs/
Clausus Ioānes senferat.

Dico q̄ concepit & vere qa (puerpera) idest Mariā pariens puerū (enixa) idest peperit filium (quem gabriel p̄dixerat) nasciturū & (quē ioānes clausus aluo matris) scilicet Helisabeth (senferat). idest cognouerat (gestiēs) idest gaudens.

Gabrip̄ Luce. ci. *amiamonte* c̄e concte *cho,* es. *in el q̄iontre,*

Fœno iacere pertulit
Presepe non abhorruit

Id eo pertulit vel patitur famē & ipse puer i. xps (pertulit) idest passus est (iacere) vel poni (fœno) p̄g

Paruoq;

Expositio hymnorum ^{conuna} ^{Pocadeleche}

Shambre

sepis p̄sepe ēt nō abhorruit). i. refu-
tauit vel repudiavit (p̄sepe) .i. ita
bulū (q̄) pro & (pastus est) .i. nu-
tritus (paruolacte) virginis (per
quem) scilicet christū ales) .i. nutrix Maria a qua nutriebatur ipse xp̄s
(nō esurit) .i. non patitur famem. Maria enim christum portabat & xp̄s
eam regebat. & quem cœlum & terra cape non potuit: alius beatę vir-
ginis portauit.

Paruoq̄ lacte pastus est:
Per quem nec ales esurit.

Additio. Per quē nec ales esurit. i. Maria a q̄ xp̄s nutriebat non passa est
famen. Hoc forte ideo dicit quia matres lactantes pueros magis
esuriūt & sitiunt alijs hoibus. sed Maria virgo xp̄m lactabat & xp̄s ipam
regebat taliter q̄ nec plus esuriuit. nec sitiuit. Et nota q̄ est differētia in-
ter lactare & lactere. nā illud refert ad matrē: hoc autē ad puerū. vnde ver-
sus: lacteo lac suggo. lacto lac p̄beo nato. Sed diuā virginē Mariā & fili-
um situisse & esurisse sepe legimus. nā pauper erat. & nec habebat vbi
reclinaret caput. intelligat ergo de aubus cœli. quippe illū lactabat Ma-
ria: q̄ volucres cœli pascit. vt d̄ Matt. vi. & Luce. xi. & in psalmo. cxly.
Quidat iumētis escā ip̄s: & pullis coruorū inuocātibus eū. paruolac-
te cōtētus est q̄ oia animātia nutrit. Et libet vt de coruorū intelliga-
mus pullis. quia corui dicuntur negligere nidū: sed industria sua derelin-
quūt ibi vermes vt refert Plinius: quibus pulli nutriūtur: hoc autē non si-
ne prouidentia dei: in quo nec foliū arboris nec passer ad terram descen-
dit. vt refert Hieronymus vnde Iob. xxxviii. Quis preparat coruo escā
suam quando pulli eiu s clamant ad Deum vagrentes eo q̄ non habeāt cā-
bos. q. d. solus Deus dicamus ergo ales .i. coruus saluo meliori iudicio.

Lactare.
Lactere.

Plinius.
Hiero.
Iob.

Edomina

Et quia natus est (chorus) idest
societas (cœlestium) idest spiritū
(gaudet & angeli) idest throni &
dominationes & principatus & po-
testates. Et sic de ceteris (canit deo
gloriā. & pastor) idest creator oim
(sit palam) idest notus & natiuitas
sua sit cognita & nūciata (pastoribus)
iuxta turrim Abnā: iuxta quē locum pastores p̄ cōsuetudine aderāt
& erat illa planicies apta pastoribus illius regionis ad seruandum ibi vi-
gilias noctis super greges eorum.

Gaudet chorus cœlestium:
Et angelicant deo:
Palam q̄ sit pastoribus
Pastor creator omnium.

**Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in fe-
sto epiphanię domini: narrat quo pacto magi cum
tribus muneribus venerunt ab oriēte quesitum Sal-
uatorem nostrum.**

¶ Materia huius hymni est p̄para-
tio gaudij d̄ natiuitate xp̄i redēpto-
ris & gaudiū annūciatū est nobis
per angelum apparentem & pasto-

Nunciū vobis fero d̄ supnis
Natus est xp̄s dn̄ator orbis
In Beth leem

In bethleē iude sic em̄ ppheta
Dixerat ante,

rentibus deū q̄ duxit eos preuia vsq; ad ipsum. In cuius natiuitate He ro
des & qlibet malus cōfundit̄ vel doctrina mala & pnciofitas siue mali
tia t̄pis eo nascēte cellauerūt .f. idolorū cultura & sacrificia vana seditio
nes & bella: quia in natiuitate xp̄i pax fuit per vn̄uersum orbē . Et vox
angeli loquentis (fero) .i. afferō (nūciū vobis de sup̄nis) .i. de celo (xp̄s dī
codnator orbsi) filius dei natus est (in Bethleē iude) .i. in ciuitate illa que
forte accedit tribui iude (enim) pro quia (propheta dixerat) idest ppheta
tauerat sic futurum esse.

Hūc canit letus chor⁹ angelor⁹:
Stella declarat; veniunt eoi
Principes; dignū celebrā c̄stū
Mystica dona, *figuratiuos,*

¶ Chorus āgelor⁹ canit hūc .f. xp̄m
(chorus dico letus (exultās & lau
dans Deū (stella) q̄ ducit magos, .i.
sapientes (declarat) .i. manifestat eis
saluatorē (eoi) .i. oriētales (princi
pes) .i. reges (veniunt celebrare) .i.
honorare Deū .f. p̄ dignū cultū (&
offerre mystica dona.) Deo.

Signa in
natiuitas
te christi,

Stella de
clarat. *orientales*
Luce. ij:
f. fere,

Additio. Nota q̄ dicit tres reges magos venisse ad adorandum dñm. hūc
aut reges ideo magi dicti sūt q̄a sapientes erāt a magnitudine sciē
tię. nā magus dictio est p̄fica: q̄ apud eos significat̄ sapiēs: sic em̄ Persę ma
gos vocant sapientes: vt greci philosophos. latini sapientes galli dryudas.
egyptij pphetas siue sacerdotes. Inde gynosophistas & asyryj chaldeos a
chaldea asię regiōe. Magus etiā apud nos incantator dici pōt ex officio.

¶ Isti tres reges meminere) .i. in me
moria habuerunt afferre tria mune
ra. f. aur̄. thus. & myrrhā (& memi
nere dare) idest offerre deo thus. &
myrrhā (trocleterē) .i. rotūdā q̄ est ar
bor ita dicta a loco vbi nascit̄ & ha
bet aureū colorē & declinat̄ hec tro
cleteris huius .tis (humando) quia

Th⁹ domyrhā *redonda* trocleterē humado
Bracteas regi chryseas decēti
Dū colūt vnū meminere trino
Tres dare terna.

mortalis erat & meminere Deo offerre (bracteas chryseas) idest lamis
nas aureas quia chrysis gręce est aurum latine (regi decēti) idest christo
(dū colūt) idest venerātur (vnum deū) & meminere dare tria munera
illi trino) idest trinitati quia vnus sunt pater & filius & spiritus san
ctus.

¶ Gloriam canamus monadi) idest
vnitati tring cum Deo (& spiritu
sancto fuso ab vtroq; vel tring mo
nadi) idest deo qui est trinus in p̄
sonis & vnus in essentia . Dicitur
enim hęc monas. ad is. & est gręcū
& significat vnum (canamus proli
dię) idest genitē a patre (cum deo
fuso) .i. spūctō (fuso) .i. p̄deūti (ab
Carmen

Gloria patri *m* monadi canamus
Cum deo trino genitēq; plī:
Flamini necnō ab vtroq; fuso
Corde fideli,

p̄re) & n̄ tm̄ canam⁹ p̄ri (sed etiam flaminī) .i. spūctō (fuso) .i. p̄deūti (ab
vtroq;.)

Matrimonial
al spiritu sancto
i. est

Expositio hymnorum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo epiphaniae (hoc est) appitionis dñi: & narrat quāadmodū Magi stella duce venerunt in Bethleem: præterea miraculum in nuptiis factum.

Sedulius
est autor.

¶ Materia huius hymni est conclamatio quam facimus contra Herodem qui audita natiuitate xpi amittere regnum timuit: ideoq; multos pueros interfecit. Intentio autoris est trahere de tribus miraculis die epiphaniae factis. s. de magorū apparitione. de aqua in uinū conuersa & de xpi baptismate. Et nota q; hymnus iste continuatur superiori: ita dixi q; xps natus est & pertulit iacere in seno. vnde Herodes de natiuitate eius iratus: occidit multos pueros: timens ne amitteret regnum. sed non deberet: quia ille qui Rex est regum & dominus dominantium non venit ut ei regnum auferret: sed totum mundum in tanto crimine inuolutum a peccatis liberaret. O (impie herodes hostis quid) idest cur (times venire xpm: ipse non arripit mortalia: qui regna dat coelestia.

nota

Ibāt magi.
Matth. ij.

¶ Magi ibant) quæsitum christum & adorare eum (sequentes stellam præuiam (i. præcedentem) quam uiderant) requirunt (lumen) idest Christum (lumen) idest stella (& fatentur Deum munere (scilicet. thure, auro, & mirra.

delonera

¶ Coelestis agnus (i. christus (attigit) i. suscepit lauacra) idest baptismum (puri gurgitis) idest iordanis (& sustulit) idest abstulit a nobis abluendo nos per baptismum peccata: quæ non detulit) idest secū nō portauit: quia immunis erat & absq; peccato.

los lauamis

del pialago

Lauacra puri gurgitis
Coelestis agnus attigit:
Peccata quæ non detulit:
Nos abluendo sustulit.)

¶ Et ideo dico (nouum) inauditū genus potentie (hydrix rubescit) idest flauescit scilicet aque intro misse. ponit enim continens pro contento. (Et unda) idest aqua (iussa fūdere in uinum mutauit originē) idest naturam p̄cepto dei.

Nouum genus potentie
Aque rubescunt hydrix:
Uinumq; iussa fundere
Mutauit unda originem.

Carmē est omni lege carminis solutū. Canitur ad horas vespertinas in festo diuę Marię. Cuius patrocinium atq; fauorem multipliciter nobis imploramus.

Aue maris stella

A Ve maris stella
Dei mater alma:
Atq; semper virgo
Fœlix cœli porta!

vincula peccatorum & prestat nobis vitam eternam a cunctis reatibus absolutis. hic etiam laudare nos hortat & glorificare hunc diem propter hoc quod euasimus de domino diaboli. & venimus potius per fidem & gratiam dei ad ipsam: & de hoc per simile & facit comparationem. Sicut enim stella prestat ducatum nautis ut veniant ad portum: ita ducatum virginis Mariæ venimus ad portum. id est christum. O stella maris .i. mundi (aue .i. salve (o alma) .i. sancta mater dei atque aue (sp) .i. æternaliter (virgo) quia ante partum & in partu & post partum (o porta fœlix cœli aue) .i. salve.

Additio. Hoc carmen dimetrum iambicum brachycatalecticum hoc est duabus syllabis deficiens voluit esse sed non constituit nisi in principio. nam aue iambus est. maris iterum iambus. stella spondeus est. quia in fine carminis syllaba indifferens est.

Sumens illud aue *in salutatione*

Gabrielis ore:

Funda nos in pace

Mutans nomen Eue,

Et quia tu es (sumens illud aue) .i. salutationem quæ fertur ore gabrielis (funda nos in pace) .i. in eterna beatitudine. tu dico (mutans nomen Eue) in aue .i. maledictionem Eue in vitam eternam .i. in tuam benedictionem.

Solve vincla reis: *in peccatis*

Profer lumen cæcis:

Mala nostra pelle:

Bona cuncta posce

Et quia tu virgo facta es stella maris. & quia mutasti nomen Eue .i. maledictionem Eue: & dedisti nobis benedictionem & confudisti mortem & dedisti nobis vitam perpetuam: id est (solve vincla) .i. ligamenta peccati humani (reis) .i. peccatoribus & (profer) id est tribue (lumen cæcis) id est fidelibus (& pelle) .i. postula a filio tuo cuncta bona.

Monstra te esse matrem:

Monstra te esse matrem) .i. ostende te placidam filium tuum & filium tuum (sumat preces) nostras per te. filius dico ille (qui tulit) .i. sustinuit (est tuus natus pro nobis) ut nos saluaret.

Sumat per te preces:

Qui pro nobis natus

Tulit esse tuus.

Virgo singularis

Inter omnes mitis:

Nos culpis solutos

Mites fac & castos.

Et quia sustinuit esse filius tuus ideo o (virgo singularis) quia nulla similis est tibi: quia post partum virgo: in partu virgo & ante partum (mitis inter omnes) .i. humilis supra omnes alias mulieres: & o virgo

gocastitatis mater fac nos solutos a culpis & fac nos mites id est mansuetos: (& castos) id est in corpore & in anima fac nos mundos.

D

Vitam

¶ Et quia mater es castitatis & sua
uitatis o (virgo p̄sta) .i. dona (vi-
tam puram) nobis (& para) .i. tri-
bue (iter tutum vt vidētes Iesum fi-
lium tuum semper colletemur) .i.
gaudeamus in eo. f. in p̄senti ei lau-
des perfoluētes & in futuro cū ple-
nius & perfectius cognoscentes gaudeamus & exultemus cum domino
nostro filio tuo.

¶ Et quia descēdit dñs n̄r in vterū
virginis ideo (laus) .i. gl̄ia (sit Deo
p̄ri decus) honor sit sūmo xp̄o ex-
celso & sp̄i sctō sit honor: trinus p̄-
pter trinitatē p̄sonarū: & vn̄ p̄pter
vnitatē essētie: v̄ vn̄ honor sit tri-
bus. i. p̄ri & filio & sp̄i sctō. Amē.

Carmen est quale illud primo dierum, Canitur ad horas no-
cturnas in diebus festis diuē Marię, Cuius laudibus annu-
merat, qđ Deum genuit & in lucem effudit,

¶ Intentio huius hymni est qđ au-
ctor vult ostendere hoc qđ p̄phete
de xp̄o nūciauerūt in genitrice Dei
Marię esse cōpletū. Ostendit simili-
ter q̄liter claustrū Marię baiulat
Christū. Et nota qđ Deus fecit ho-
minē & posuit eū in paradiso terre-
stri: & p̄cepit ei ne comederet de ligno vite .i. de pomo qđ erat in medio pa-
disi: sed diabolo suadēte Eue: & Eua postmodū ad eū similiter suadēte am-
bo comedentes: sic diabolo placentes. mortaliter peccauerūt. Et post
p̄ctā tātē corruptōis de paradiso statim a dño eiecti se nudos esse cogno-
uerūt. Videns ergo Deus qđ aliter nō posset redimere genus humanū nisi
p̄ feminā: in vterū virginis filiū suū destinauit: & incarnari voluit: p̄ quē
sumus redēpti & a p̄cto liberati: vnde grates reddere tenemur. Dicitū est
superius qđ Maria stella maris est mater Dei: & ēt quē cōlū & terra cape-
rē nō poterant. tamen claustrum Marię eum baiulat. Construe (claustrū)
id est venter beatę Marię (baiulat) illum Deum (quem regentem trinam
machinam) mundi scilicet cōelum terram mare vel (machinam) id est an-
imę concupiscibilitatem rationabilitatem sensualitatem (quem) scilicet
Christum (terra) id est boni (pontus) id est mali (aethera) id est cōlestes
(colunt) id est honorant (adorant) id est commendant (predicant) id est
nunciant.

¶ Dico qđ cōelum id est cōlestes: ter-
ra id est terreni. Et omnia siue cōes-
lestia siue terrestria laudant id est
adorant illum quem cōlū & terra
capere nō poterāt & vere quia (vis-
cera puellę) id est beatę Marię (perfusa) id est repleta (gratia cōeli) id est rō

Vitam p̄sta puram:
Iter para tutum: *se ḡra*
Vt videntes Iesum
Semper colletemur.

Sit laus Deo patri:
Summo Christo decus:
Spiritu sancto
Trinus honor vnus, Amen.

Q Vē terra pōtus ethera
Colūt /adorāt /p̄dicāt:
Trinā regētem machinam
Claustrum Marię baiulat,

Cui luna sol & omnia
Deseruiunt per tempora

Perfusa

Perfusa cœli gratia
Gestant puellę viscera,

Beata mater munere
Cuius supernus artifex
Mundum pugillo continens
Vētris sub arca clausus est.

rerum (pugillo) idest in dispositione.

Beata cœli nuncio
Fœcunda sancto spiritu;
Desideratus gentibus;
Cuius per aluum fufus est.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes matutinas diebus festis diuę Marię. Eius laudi attribuit qđ deum lactauit. & p̄ eā recepimus. qđ per Euam amisimus.

O Gloriosa domina
Excelsa supra sydera;
Qui te creauit ^{fabri mente,} prouide
Lactasti sacro vbere. ^{contupecha}

uertit sermonem suum ad ipsā ostēdendo eam esse gloriosam: dicens. (O gloriosa domina excelsa supra sydera). i. o sponsa domini Maria (excelsa) i. alta (supra sydera). i. in summo cœlo: vbi non est aliqua vis ventorū) tu lactasti sacro vbere illum: qui te creauit prouide). i. sua sapientia.

Quod Eua tristis abstulit;
Tu reddis almo ^{confute,} germine;
Intrent vt astra flebiles; ^{o s'loro}
Cœli fenestra facta es. ^{les,}

¶ Tu reddis) idest restituis (almo germine) idest sancto filio tuo: illud supple: paradysum (qđ Eua tristis) idest misera (abstulit) a nobis & es (facta fenestra cœli) idest Christi (vt flebiles) idest heredes peccata sua (intrent astra) idest est cœlos.

Dñi Turegis

re cœlesti gestāt Christum (cui) .i. Christo (luna) idest variatio lunę (sol) in cursu suo (& omnia deseruūt) .i. famulant (p̄ tpa) .i. tpaliter. ¶ Et quia tulit xpm̄ possumus dicere qđ est (b̄ta mater munere) .i. donis filij (sub arca) .i. circūdatione & secreto (ventris cuius) .i. maris (supernus artifex) .i. cœlestis creator (clausus est) ille dico (continēs mundum) idest vniuersitatem oim

¶ Et quia supernus artifex clausus est sub pectore virginis Marię possum' dicere qđ virgo Maria sit (beata nuncio cœli) .i. angelica salutatione. Maria dico (fœcunda) .i. fertilis spū sctō (per aluum cuius) .i. Marię (fufus est) .i. missus & natus est de virgine Maria desideratus a iudeis & gentibus scilicet xps̄.

O gloria
sa fœmi
na legen
dū est in
quit An
tonius.

ventura

nomi

igua

luc

Expositio hymnorum.

¶ Dico q̄ hoies flētes, sua peccata in
trant colos & vere ga es (ianua). i. o
stium (alti regis fulgida). i. splen
dida (porta lucis) id est christi: & (o
gentes redēptę) scilicet a xp̄o (palu
dite). i. gaude te vitam esse datam p̄
virginem. scilicet Mariam.

Tu regis alti ianua
Et porta lucis fulgida:
Vitā datā per virginem
Gentes redemptę plaudite.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in festo hy
popantes hoc est p̄sentationis siue purificationis diuę Ma
rię: cuius auxilium petit atq; fauorem.

¶ In hoc hymno agit auctor de na
tiuitate xp̄i: & q̄liter debet esse cō
pletū in Maria qd̄ p̄phetę nūciaue
rūt: q̄ cōcepit & peperit filiū: & si
meon gauisus suscepit eū in tēplo.
Dicimus ergo q̄ p̄phetę senserunt
de aduētū & de natiuitate xp̄i. Esa
ias enim dicit. In medio duū aialū
cognoscetis. i. inter bouē & afinū.

Esaias.
Abac.
iij.

& alibi. Egredietur virga de radice
iesse. & c. Abacuc sentiens de Christo similiter ait. In medio duū aialium.
& c. Multi p̄phetę annūciauerunt & prophetauerunt de Christo hoc to
tū cōpletū est in Maria: q̄a natus baptizatus crucifixus & in templo p̄
tatur & a iusto Simeone & ab Anna vidua susceptus. vnde a p̄sonis illis q̄
dño obuiauerūt dictū est festū illud in quo hymnus iste cāratur hypo
pani dñi. id est obuiatio. constructio (qd̄ chorus vatum) id est exercitus
prophetarū. s. David & aliorū. chorus dico (venerandus cecinit). i. p̄phe
tauit (olim repletus). i. adimpletus sp̄sctō (constat). i. manifestum est
(esse factū) id est cōpletum in Maria genitrice dei.

¶ Additio. Ordo aut̄ quā hic cōmētator certe minus bene cōstructionem
appellat (nā cōstruere vnde cōstructio) metaphorice sumitur
ab edeficijs & est simul struere ordinare & fabricare. Ordo aut̄ est diges
stio & in suo cuiusq; partis loco collocatio. velut in acie fit vbi pedites
vbi alę. & c. est (illud constat esse factum in Maria genitrice dei. quod cho
rus vatum & c.

¶ Et vere cōstat esse factū: q̄a. s. bea
ta virgo cōcepit dñm. i. xp̄m deū
coeli & terre (& virgo) i. Maria (pe
perit illū: quē gessit vel concepit. i.
portauit (atq; pro &) meruit in
uiolata manere) id est mansit incor
rupta post partum.

Simeon
sumpsit.
Luce. ij.

¶ Quē. s. christum (Simeon ius
tus & senex) i. Simeon annosus
sacerdos (sumpsit) i. suscepit (in vl
nis). i. in brachijs suis (in domo). i.
in templo (domini gauisus). i. letus

Hęc deū coeli dominūq; terrę
Virgo quem gessit peperitq;
virgo:
Atq; postptū meruit manere
Inuiolata.

Quē senex iust? simeō in vlnis
In domo sūpsit dñi gauisus:
Hoc qd̄ optauit pp̄o videre
Lumine christum.

Tulibens

videre suo proprio lumine qđ optauit. s. Christum qđ optauit per multa tempora. vel si textus habeat ob hoc optatum proprio videre lumine xpm. Cōstrue sic. ob hoc ergo qđ videre. pprio lumine. s. oculis carnalibꝝ xpm optatum: quem diu anteqꝫ moreretur videre desiderauit.

Tulibēs votis petimꝰ p̄cantum
Regis eterni genitrix faueto:
Clara q̄ celsi renitēs olympi
Regna petisti.

ra renitens petisti idest accepisti regna celsi olympi.

Sit deo nostro decus & potestas:

Sit & Maꝝ p̄pes sit honor p̄nis:

Qui poli sūma f̄sudet in arce

Trinus & vnus. Amen.

¶ O tu genitrix. i. mater æterni regis. s. xpi qui caret principio & fine (petimus te faueto). i. cōcede (votis). i. p̄cibus (p̄cantū). i. famulorū (libēs). i. libēter (qꝫ) pro & (tu res nitens). i. splendēs (petisti). i. accepisti v̄ accessisti (clara regna olympi celsi) idest alti cœli vel sic & clara celsi olympi.

¶ Decus & potestas sit deo nostro perpes salus vel laus idest perpetua gloria sit illi (& perennis honor sit illi). i. deo nostro (qui residet in sūma arce poli). i. in altitudine cœli (trinus) in p̄sonis & vnus in substātia.

Carmen est asclepiadeū: constans spondeo / duobus coriambis & pyrrhichio: sed defecit vna syllaba: q̄a cathalecticon est. Cantur in trāsitu beate Marię.

Quam glorifica luce coruscas

Stirpis dauitice regia proles:

Sublimis residēs virgo maria

Supra cœligēas etheris oēs.

¶ Hoc metrum est tetrametrū sunt hic quattuor versus: & in vno quo qꝫ eorum sunt quattuor pedes quorum primus est spondeus. secundus iambus. tertius dactylus. quartus spondeus siue trocheus. Materia huius hymni est duplex commendatio ipsius Marię. tam a genere q̄ a meritis. cōmendatio a genere q̄ ipsa est de regia stirpe. s. David. Cō

mendatio a meritis est quia ipsa peperit Christum saluatorem nostrum.

Cantatur hymnus iste in transitu beate Marię qualiter transiuit de hoc mundo ad patrem. vel si mauis dicere qualiter in assumptione Christus eam assumpsit. Vtrū assumpta fuerit cum corpore aut sine corpore dubitatur: sed melius est vt eam credamus assumptam in corpore.

O regia proles. Stirps. Ramus.

proles stirpis dauitice o Maria que es ramus ipsius David. ipse enim tuus

quercus a qua rami procedunt. & tu es ramus & stirps & proles que

ponuntur pro eodem: sed non idem significant. est enim proles quod

aliunde habet initium. stirps idem est qđ truncus a quo ramus velut a patre filius procedit. (O qꝫ idest quantum (glorifica luce). s. gloriosa (coruscas) idest splendida es virgo Maria: tu dico sublimis. i. sublimis. i. in cœlo tu es (residens). i. sedens super omnes etheris cœligenas). i. super angelos genitos. quia in cœlo fuerunt creati angeli a Deo.

¶ Additio. Hic versus quinqꝫ pedibus constat scilicet spondeo. trocheo.

iambo. datilo. & spondeo siue trocheo.

D iij. Tucum

O Maria (mater cū virgineo honore) hoc est existens mater & virgo: tu virgo inq̄ (casta parasti aulā pectoris). i. pectus tuū (dño) & qa parasti viscera tā mūdāta. & ideo (hic). i. ex illis viscerib⁹ (nat⁹ ē xp̄s Deus. i. dignatus est nasci (corpore) id est quantum ad corpus quia humanitatem sumpsit in te.

Quē cūctus venerans orbis adorant (cui). i. ad honorem cuius (omne genu flectitur). i. oēs flectūt genua. a quo. s. xp̄o (nos petimus te veniente). i. intercedente (gaudia lucis æternę (abiectis tenebris) id est peccatis remotis a nobis.

Superius fecit autor apostrophā ad Beatam Mariam: sed in hoc loco ad patrē: vt ip̄e dignet nobis dare q̄ p̄dicta sunt: dicēs. (O pater luminis omnis). i. origo & factor totius claritatis (largire nobis hoc) scilicet gaudia: largire inq̄. p̄p̄riū natū). i. amore filij tui (& sacro flamine) id est amore spiritus sancti qui Christus (viuit tecum in nitida) id est munda (ęthra). i. in cœlo (regnans ac moderans sæcula cuncta) id est oēs gentes existentes in hoc sæculo.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur in quadragesimali ieiunio quod est tēpus ad pœnitentiam peccatorum apūssimum.

In hoc hymno rogat autor Deus vt in hoc tempore tribuat nobis cor pœnitens: & quos longanimitate pietas expectauit: sua benignitate ad se cōuertat. O xp̄e sol iusticię). i. splendor pietatis (tenebre noctis) id est peccata nostrę mentis scilicet cęctas (dehiscant) id est recedant (nunc) id est in hoc tempore (vt lux virtutum redeat) id est virtutes bonorum operum in nobis redeant: id est reuertantur.

Da tēps acceptabile) cōgruū ad pœnitentiā qđ añ passionē. s. in veteri testamento nō erat: qa ocul⁹ p̄ oculo: & dens p̄ dēte dabāt: mō aut nō sic (tribue nobis cor pœnitēs vt benignitas). i. mia tua conuertat. s. ad se p̄ctō) quos. f. nos (longa pietas). i. māsfuerudo tua (suffert). i. sustinet.

Tu cū virgineo mater honore, Angelorū dño pectoris aulā; Sacris visceribus casta parasti Nat⁹ hic deus ex corpe xp̄s.

Quem cunctus venerans orbis adorant, *perorden*

Cui nūc rite gēu flectit om̄e; A quo nos petim⁹ te veniēte Abiectis tenbris gaudia lucis,

Hoc largire p̄ luminis omnis Natū p̄ p̄riū: flamine sacro; Qui tecū nitida viuit i ęthra Regnans ac moderans secula cuncta.

I Am Christe sol iusticię Mentis dehiscant tenebre Virtutum vt lux redeat Terris diem cum reparas.

Da tempus acceptabile; Et pœnitens cor tribue; Conuertat vt benignitas; Quos longa suffert pietas.

Quiddamq̄

Quiddamq; poenitentie
Da ferre quibus grandium:
Maiori tuo munere
Quo demptio sit criminum.

¶ O xpe da quiddam. i. paululu poenit
tencie ferre. i. agere nobis (quo). i.
ppter qu pnam (demptio). i. ablutio
(crimini) sit. & hoc (tuo munere
maiori) criminibus: quia delet cri
mina (licet) pro quibus (grandium)
.i. magnorum peccatorum.

Dies venit dies tua:
In qua reflorent omnia:
Letemur in hac vt tuę
Per hanc reducti gratię.

¶ Vere debes dare pnam quia tua
dies iudicij vel paschalis festiuitas
venit quia nos sumus in quos fines
scloꝝ deuenerunt dies. s. paschalis ve
nit. i. accedit. dies dico illa (in q). s.
die omnia. s. metes hoim (refloret)
.i. micant virtutibus. ideo (letemur
in hac) die (vt) pro sicut (reducti sumus) idest redempti (per hanc tuę gra
tię) idest ad tuam gratiam: & redemisti nos: idest saluasti.

Te rerum vniuersitas
Clemens adoret trinitas:
Et nos noui per veniam
Nouum canamus canticum.

¶ Et ideo (o clemens Trinitas) in
personis & vnitas in essentia (vni
uersitas rerum) idest vniuersę res
(adoret te & nos facti noui per ve
niam) idest per tuam gratiam) ca
namus canticum nouum) idest tu
bilum. idest quod mente nec ore po
test exprimi.

Praesta beata trinitas:
Concede simplex vnitas:
Vt fructuosa sint tuis
Ieiuniorum munera.

¶ O beata trinitas presta) idest do
na scilicet trinus deus in personis
(& o simplex vnitas) idest in sub
stantia (concede) idest iube (vt mi
nera ieiuniorum) nostrorum (sint
fructuosa) idest fructus bonos fer
rentia tuis fidelibus ieiunantibus
& tibi placentia.

idest vt ieiunia nostra sint acceptabilia & tibi placentia.
Carmen est quale illud primo dieru. Canitura principio qua
dragesimalis ieiunij: petit orationes nostras exaudire tem
pore illo quo: per ieiunium carnem maceramus.

A Vdi benigne conditor:
Nras pces cu fletibus
In hoc sacro ieiunio
Fusas quadragenario.

¶ Materia huius hymni est comen
datio ieiunij & hortatur nos ieiun
nare. & Deo seruire & in hoc tem
pore ieiunij in orationibus plus
in alijs diebus insistere: vt in die
iudicij habeamus vitam æternam.
(O benigne conditor) idest crea
tor omnium rerum (audi preces nostras cum fletibus) preces dico fus
sas (in hoc sacro ieiunio quadragenario) idest in numero .xl. dierum: qui
bus digne ieiunare debemus.

tor omnium rerum (audi preces nostras cum fletibus) preces dico fus
sas (in hoc sacro ieiunio quadragenario) idest in numero .xl. dierum: qui
bus digne ieiunare debemus.

D iij

Additio.

Expositio hyn norum.

Quare ic
iunia isti
tuta sunt.

Additio. Ne te lateat lector ieiunia ideo esse instituta: quoniã in veteri lege p̄ceptũ erat decimas deo & primicias de omnib⁹ bonis redi. In quadragesima aut̄ soluitur decima dierũ. Nã secundũ Grego. de cõ. distin. v. quadragesima a prima dñica quadragesimę vsq; ad paschalis festiuitatis gaudia: sex hebdomadę veniunt: quarũ dies. xliij. sũt. Ex quib⁹ dũ sex dies dominici de ieiunio subtrahuntur: non plus remanent in abstinentia q̄ triginta & sex dies: sed vt numerus quadraginta dierum quibus christus ieiunauit impleatur: recipiuntur quattuor dies precedẽtis hebdomadę. Itaq; dũ per. ccc. lx. dies annus ducit: nos per triginta & sex dies affligimur: quasi anni nostri decimas deo damus: vt qui nobis metz

Quare ic
iunamus.
xl. dies.

ipsis per acceptũ annũ viximus: auctori nostro nos in eius decimis mortificamus. Sed quia in decimas incidimus: cõdignum est nosse pro primitijs dierũ vite nostre quattuor tempora in singulis annis deuenisse. & ne primã diẽ vniuscuiusq; m̄sis ieiunemus: quater ter pro quattuor diuerfitatibus tẽporis anni carnẽ maceramus. vt iuxta Pauli vocẽ hostia viua fiat.

Debem⁹
dare deci
mas deo
& primi
tias dierũ

¶ Et quia fundimus preces (o alme scrutator) idest inquisitor omnium cordium nostrorũ: benedico scrutator quia (tu scis) idest cognoscis (infirma virium) quia tu scis (exhibe) idest ostẽde, vel da gratiã remissionis tue (reuersis ad te.) idest pœnitentibus

Scrutator almæ cordium
Infirma tu scis virium;
Ad te reuersis exhibe
Remissionis gratiam.

¶ Bene dixit reuersis quia (peccauimus) (multũ quidẽ). i. certe (sed parce). i. condona confitentibus peccata (& confer). i. tribue (medelam languidis). i. medicinã peccatoribus (ad laudem tui nominis) (i. ad hoc vt nomen tuũ laudetur.

Multum quidem peccauimus;
Sed parce confitentibus;
Ad laudem tui nominis
Confer medelam languidis.

¶ Et conferendo medicinam (dona conteri). i. minui per abstinentiam comestionis (corpus) nostrũ extra se (sicut mēs sobria) (i. abstinẽs vel modesta) (ieiunet prorsus) (i. omnino) (alabe) (i. a putredine) (criminũ) idest peccatorum.

Sic corpus extra conteri
Dona per abstinentiam;
Ieiunet vt mens sobria
Alabe prorsus criminum.

delamã illa

¶ In hoc hymno hortatur nos auctor, vt ab omni pctõ abstinẽamus & rogemus deum cũ lachrymis & p̄cibus, ut ipse remittat peccata nostra nobis: & nos mundet ab omni vitio. i. peccato (quib⁹). i. peccatis (offendimus deũ) (contra nos) (corde) (i. vna cogitatione) (verbis) (idest iniquis sermonib⁹ & turpiloquis) (operibus) idest prauis & illicitis actibus.

ECce tempus idoneum
Medicina pecaminum;
Quibus deum offendimus
Corde; verbis; operibus:

Qui pius

Expositio hymnorum

coelū: q̄a helias trāsgressus iordanē
cū socio suo Heliseo fugiēs p̄secu-
tiōes Iezabeth dimisso pallio ras-
p̄ est curru igneo in cōelū, hoc
est paradīsum terrestrem. postea He-
liseus reuersus p̄cussit iordanē cum
pallio: & aqua recessit: & transiit sicco vestigio.

¶ Hoc. i. ex hoc ieiunio Daniel vi-
derat mysteria. & hoc cognouerat
per spiritum sanctū (victor) id est
superator (leonum) & (per hoc)
sanctum ieiunium (Ioānes amicus
intimus sponsi). i. christi fidelissi-
mus (claruit). i. clarus factus est.

¶ E q̄a illi facti sunt sancti vel bea-
ti. (O deus dona nobis: vt nos pos-
simus hęc sequi) per exempla eorū
(parsimonie). i. abstinentie cibi &
potus (& tu auge robor). i. fortis-
tudinē mētium: dans spiritale gau-
dium, hoc est letitiam spiritus.

¶ O pater presta nobis hęc. s. quae
supra orauimus (per filium) id est
amore filij (& per alium). i. spiri-
tum sanctum: tu dico existēs vnus
deus (per eum) id est in eternum
(cū his) scilicet filio & spiritu pa-
tracletō (triplici cognomine.)

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur a principio
quadagesimalis ieiunij. Cōmemorata ieiunij ratiōe multi-
pliciter dei misericordiam; atq; peccatorū veniā implorat.

¶ Materia huius hymni est cōmen-
datio ieiunij: & hortatur nos ieiun-
nare & deo seruire hoc tempore in
ieiunij & orationib; & bonis ope-
ribus plusq; alijs diebus, vt inde ha-
beamus vitam eternam. O fratres
(seruemus hoc ieiunij) in quo mo-
do sumus scilicet caste & honeste (nos docti) id est instructi (ex more). i.
ex consuetudine (mystico) id est figurato: ieiunij dico (ductū notissimo
circulo) id est reuolutione (quaterdeno dierum) id est per quadraginta
dies vel ducto, scilicet circulo.

¶ Lex data per Moysen (& p̄phē-
tē). s. Helias & alij (pretulerunt pri-
mitus hoc) ieiunium (& christus
sacrauit illud postmodum) id est

Hoc Heliam per aēra
Curru leuauit igneo.

Hoc Daniel mysteria
Victor leonum viderat;
Per hoc amicus intimus
Sponsi Ioannes claruit.

Hęc nos sequi dona deus
Exempla parsimonie;
Tu robor auge mentium
Dans spiritale gaudium.

Presta pater per filium
Presta per alium spiritum;
Cum his per æuum triplici
Vnus deus cognomine.

EX more docti mystico
Seruemus hoc ieiunij,
Dōno dierum circulo
Ductum quater notissimo.

Lex & prophete primitus
Hoc pretulerūt postmodū;
Christus

Sequitur
hæc

Christus sacrauit omnium
Rex atq; factor temporum

ni de perdita tempora p opera nra praua ieiunado p.xl.dies, & a malis ab
stinendo: & bene debemus ieiunare: quia prophete ieiunauerunt (& chri
stus rex atq; factor omnium teporum sacrauit illud ieiunium.

Vt amur ergo parcius *templadama*

Verbis; cibis; atq; potibus;

Sermo; iocis; & arctius

Perstemus in custodia.

diate crapula in peccatis labimur. & venter mero estuans de facili fu
mescit in libidinem. & non solu istis vtamur parcius: sed etiam (iocis)
illicitis (& fomno). i. dormitione. & (arctius) idest strictius (pstemus)
idest perseueremus in custodia anime nostre.

hujusmodi

Vitemus autem pessima;

Que subruunt metes vagas;

Nullumq; demus callido *acta*,

Hosti locum tyrannidis.

Dicamus omnes cernui;

Clamem? atq; singuli;

Ploremus ante iudicem;

Flectamus iram vindicem.

teamur. s. peccata nostra (& singuli). i. quilibet nostrum (clamemus). i.
vociferemus p venia (& ploremus). i. defleamus. s. peccata nostra (ante
iudicē). i. christum: qui est futurus iudex iudicare viuos & mortuos &
sæculum per ignem. & quare dico q clamemus: s. vt flectamus irā vindicem).
i. iracundiā vindicantē & vindictā accipientē de cōmissis peccatis.

Nostri malis offendimus

Tuam deus clementiā;

Effunde nobis desuper

Remissor indulgentiam.

vāt p cordis cōpunctionē (o remissor). i. cōdonator delictorū (effunde). i.
emitte nobis (desuper) idest de superno solio indulgentiam peccatorū.

Memento q sumus tui:

Licet caduci plasmatu;

Et quia prophete & postea Xps
cōsecrauit hoc ieiunū (vtamur er
go parcius). i. tēperātius q̄ in alijs
dieb; (verbis) malis (& cibis & po
tibus). i. ā superfluitate comestiois
& ebrietate abstineamus: quia me

Dico q relictis vitijs pstemus in
custodia virtutū (& vitem). i. ab
nciamus a nobis (autē pessima). i.
peccata vel praua opa (q̄ subruunt
mentes vagas). i. aggrauant (q) p
& (non demus vllum). i. vllam cau
sam (tyrānidis). i. peccatis vel cru
delitatī (callido hosti). i. diabolo;
vt conetur nocere nobis.

In hoc hymno hortatur autor
vt rogemus deū precibus & la
chrymis, vt ipse auertat a nobis
iram suam: & remittat nobis delis
cta nostra. Nos (oēs cernui). i. incli
nati & humiles (dicamus). i. confi

O deus nos offendimus). i. irrita
mus (tuā clementiā). i. tuā benigni
tatē (nr̄is malis). i. carnalibus ope
ribus. & qa tu pius & misericors
es: & dixisti: nolo mortē pctōrum,
sed vitam: & vt cōuertantur & vi

Et mittē debes de cælo nobis ve
uā: qa nos redemisti sanguine tuo
(& ideo memēto) o dñe qa tui sum
mus) redēpti (licet) p q̄uis (cadu

Ne des

XXXI. Expositio hymnorum.

ei plasmatis). i. fragilis nature quia
de limo terre (& precamur) te dñe
(ne tu des). i. ne permittas (alteri)
.i. inimico humani generis (hono-
rem nominis tui). i. nos: quia nomine tuo xp̄e: xp̄iniani vocati sumus.

Et quia alter non debet occupare
honore nominis: rogamus te (laxa)
.i. dimitte nobis (malum). i. pct̄m
(quod gessimus). i. quod male perpetravi-
mus (& auge). i. augmenta (bonū
quod poscimus) a te (quo) p̄vt (pos-
simus). i. valeamus (placere tibi tā-
dem). i. hic in presenti. i. in cōspe-
ctu tuo (& perpetim). i. perenniter.

Carmen est quale superius. Canitur in tempore quadragesi-
malis ieiunij: multipliciter dei misericordiam & peccato-
rum veniam implorat.

Materia huius hymni est rogare
Deum vt hoc quadragesimali tē-
pore nos famulos suos deuotos ex-
audire dignetur & nostrū accepta-
re ieiunium vt sic digne capiamus
paschalia sacramenta. Inquit ergo
(o largitor). i. o summe Deus da-
tor (p̄m̄ summi). i. eterne beatitudinis) qui es vnica spes mundi: id est
in quē solum mundus sperare debet quia creator & redēptor est. nā sua
passione & morte gloriosa nos redemit (intende: id est attende suscipe p̄-
ces seruorum). i. tuorum (clamantiū ad te). i. ad tuam misericordiā & hoc

Summe largitor prēmij
Spes qui es vnica mundi:
Preces intende seruorum
Ad te deuote clamantium.

Boetius.

Quia secūndū Boetiū seuerinū. q̄
operā medicantis expectat: oportet
vt medico suū vulnus detegat. infir-
mi more defectū suū nūc detegit no-
stra cōsciētia: vt inde op̄e medican-
tis imploret dicens (nra cōsciētia
mōstrat). i. fatei (offendisse te gra-
ue). i. grauior ad iracundiam puocasse. non q̄ ira cadat in Deum: sed lo-
quendo more humauo. Vt Dauid. Domine ne in furore tuo arguas me
neq̄ in ira tua corripas me. &c. (quam). scilicet conscientiam o Christe
(nos supplicamus vt mūdes) id est expurges (ab omnibus piaculis) id
est ab omnibus maculis peccatorum.

Demonstrat solius dei esse semp̄
misereri & parcere. quia ipse dixit
in quocūq̄ hora igemuerit pct̄or &c.
(si renuis). i. recusas p̄ces nras exau-
dire & mūdare nos a pct̄is (qs̄ tris

Nostra te conscientia
Graue offendisse monstrat:
Quam emūdes supplicam⁹
Ab omnibus piaculis.

Si renuis: quis tribuet?
Indulge quia potens es.

Te corde

Te corde rogare mundo
Fac nos precamur domine.

rogare te mūdo corde) id est nostra conciencia mūda & p̄pterea crit ac
ceptior & letabimur impetrasse.

Ergo accepta hoc nostrum
Qui sacraſti ieiunium;
Quo myſtice paſchalia
Capiamus ſacramenta.

& vini. Sacramentum eucharistię ſecundum Magiſtrum ſententiarum Magiſter
in. iij. diſtin. in. ix. duobus modis ſumitur ſcilicet ſacramentaliter & ſpi
ritualiter. eſt & alia littera. ſ. acceptare infinitiuus vel impatiuus paſſiu
ſic. i. redaris acceptus ad noſtrum ieiunium paſſiue: quia non reperit de
ponens: non fit collifio in hoc verſu.

Summa nobis hoc conferat

In deitate trinitas;

In qua gloriatur vnus

Per cūcta ſęcula deus. Amē.

Summa trinitas in deitate. i. deus
trinus in perſonis (cōferat nobis)
.i. conferre dignetur nobis (hoc). ſ.
quod rogatum eſt (in qua). ſ. trini
tate (vnus Deus) ſcilicet per eſſen
tiam (gloriatur) id eſt letatur ſcili
cet regnans per cūcta ſęcula. id eſt
æternaliter.

Carmen eſt quale illud primo dierum, Canitur
in quadrageſimali ieiunio a dominica in paſ
ſione. Commemorata Chriſti paſſione crucē
maximis laudibus proſequitur.

Vexilla regis prodeunt
Fulget crucis myſterium
Quo carne carnis cōditor
Sufpenſus eſt patibulo.

ſūt corpus & ſanguis eiꝝ. Vñ ipſe dicit. Niſi mād ucaueritis carnē filij hois. Que ſūt
& c. Cōſtrue (vexilla). i. ſigna (regis). i. xp̄i (p̄deūt). i. apparent (myſteri
um). i. ſacrificiū. ſ. paſſio. xp̄i crucis fulget: quia expugnauit diabolū q̄
myſterio (conditor). i. creator carnis (ſufpenſus eſt patibulo) & hoc car
ne pro humano genere: vel in carne ſua propria.

Confixa clauis viſcera/
Tendens manus veſtigia;

Ego dixi q̄ xp̄s ſufpeſ eſt patibu
lo). i. cruce: & ideo xp̄s (imolaſta eſt
hoſtia (v̄talis eſt ſi a. ſ. in ara cruce

Redemptionis

11. *Saluatiōis*

gratia redemptionis. i. saluationis
humani generis (tendēs). i. extēdēs
manū. s. suas in cruce & tendēs (ve-
stigia) sanguinis ipsius: & per hoc
nota q̄ sanguis fluxerat per totum corpus
ipsius. tendēs dico viscera nu-
meralia: quia in tantum fuit extēsus
christus in cruce: q̄ omnia membra
ipsius poterāt numerari (confixa). i.
perforata (clauis). Clauis enim sunt
positi in manibus suis, & pedibus,
& lāca in latere: & ex inde exiit san-
guis & aqua. ex inde dico manauit
sanguis redemptionis & aqua bap-
tismatis, ex quib⁹ nos xpiani regeneramur
in fonte & in sacro baptisinate.

Redemptōis gratia
Hic immolata est hostia.

Nota glo-
fā circa sa-
cramenta

¶ Ecce mysteriū crucis fulget per
totum mundū: quia per crucē ha-
bemus altare. per corp⁹ christi, ho-
stia: per sanguinē, vinum: & per su-
dorem, aqua, ex quibus sacrificiū
facimus singulariter. quia ex imo-
lātōe crucis sibi fit altare. & ideo per
cruce[m] habemus altare, in quo sa-
crificamus (quo). i. in quo (patibulo)
vulneratus (in sup). i. super clauos
(mucrone). i. acumie (lancee dire).
i. crudelis. & ad qd̄ ad hoc. f. (vt nos
lauaret crimine). i. a peccō (vnda. i. aqua
manauit). i. p̄fluitū sanguine.

Quo vulneratus in super
Mucrone dire lancee.
Vt nos lauaret crimine
Manauit vnda sanguine.

¶ Et eo tempore perpetrata sunt q̄
scripta sunt de christo per prophe-
tas. Vnde ipse sumens acetū in cru-
ce cū spongia, dixit. consumatū est
(que) David cecinit). i. propheta
tauit (fidelis carmine) in psalterio
sunt impleta ista (dicendo nationi-
bus). i. gentibus diuersis (deus regnauit
a ligno). i. a passione surrexit.

Impleta sunt: quæ concinit
David fidelis carmine;
Dicendo nationibus
Regnauit a ligno deus.

Madeco

¶ Et quia pependit in cruce posu-
mus proferre vocem admiratiōis.
O quantum fuit ornata (arbor de-
cora). i. pulchra (& fulgida). i. splē-
dida (ornata). i. decora (purpura
regis). i. purpureis mēbris christi.
Arbor dico (electa tangere) id est
sustinere (tā sancta membra digno
stipite) id est sancto trunco.

Arbor decora fulgida
Ornata regis purpura;
Electa digno stipite *con madeco.*
Tam sancta mēbra tāgere.

alios inferm

¶ Vere beata fuit arbor vel crux in
qua pependit precium mūdi. s. chris-
tus (brachijs). i. cornibus (cuius)
id est crucis (precium secli) in eis
(pendit) arbor dico (facta statera)
(i. libra) (corporis christi) tulit
predam tartaris. Nā descendēs dñs
de cruce ad tartara nullum de suis ibi
reliquit. In hoc loco sermo dirigitur
ad crucem.

Beata cuius brachijs
Secli pependit precium;
Statera facta corporis
Predamq̄ tulit tartaris.

¶ Et quia ex statera facta (O crux aue)
de st̄ saluē; iterū dico (vnica spes (nos
O crux aue spes vnica
Hoc passionis tempore:
Auge pijs

Auge pñs iusticiam
Reisq; dona veniam,

Te summa deus trinitas
Collaudet omnis spiritus:
Quos per crucis mysteriū
Saluas; rege per sacula,

Carmen est dimetrum iambicū cacometrū. Canitur in quadagesimali ieiunio a dñica in passione. Narrat quem amodū p redēptione generis humani xps natus atq; passus est.

P Ange lingua gloriosi
Prelium certaminis:
Et super crucis tropheum
Dic triumphum nobilem;
Qualiter redemptor orbis
Immolatus vicerit.

vincere cūcta nobis aduersa, scilicet diabolū & mundū & concupientiā eius: & domesticū inimicū. f. carnē de quo dicitur. Quāto familiaris magis est pestis: tāto periculosior. (O lingua pange). i. manifesta (preliū certaminis gloriosi). i. victoriā, quā xps obtinuit moriēdo secundū carnē, quādo vicit mortē morte sua. Vnde ipse ait. O mors ero mors tua. &c. (& super tropheū). f. de victoria (crucis dic triūphum nobile) de inimicis fugatis (qualiter redēptor) i. liberator (orbis). i. totius mundi (immolatus) in ara crucis (vicerit). i. vicit diabolū. Et nota q̄ ante passionē christi diabolus duas manus. i. duas potestates. f. in corpore & in aia hominis habuit: quia quosdā in corpore & in aia: quosdam tantū in anima post mortē trahebat post se: sed modo post passionē. vnā habet. f. de duabus potestatibus amisit vnam. ¶ Manus autē dicitur a manando ex eo q̄ ex brachijs manet, vel quod digitū manant ex ea.

De parentis protoplausti
Fraude facta condolens;
Quando pomi noxialis
Morte morsu corruit: *enay*
Ipse lignotunc notauit
Damna ligni; vt solueret.

Christus (tūc notauit) p̄ordinando signauit (lignum). f. sanctę crucis (vt solueret). i. recuperet (dāna ligni). i. q̄ venerat p lignū. i. pomū viciū

stra (auge) id est multiplica (iusticiam pñs) id est pietatem habentibus (hoc tēpore passionis & dona veniam) id est remissionē peccatorum, scilicet reis.

¶ Et quia nos redemisti tuo sanguine. ideo (o summa trinitas deus) omnipotens (omnis spiritus collaudet) te & quos scilicet homines p̄ mysteriū crucis. i. per passionē (saluas). i. liberas (rege p̄ sacula) cūcta.

¶ Hymnus iste continuatur superiori. dixerat enim q̄ dñs positus fuit in cruce & latus eius perforatū. & sic deprecamur eū, q̄ sicut mortuus est. i. sicut corp⁹ assumpsit in virgine: & in cruce mortificari passus est pro nr̄a redēptione: & ad inferna descendit: cū diabolo pugnavit: & eum superavit: sic faciat nos

Pestis eo
periculo-
stor q̄ fami-
liarior.
Diabolo
habet du-
as manus
Man⁹ vñ.

¶ In hoc loco apostrophat se autor si alius forte diceret quare fuit immolatus christus. respōdeo sic. quia condoluit de deceptione primi parentis. f. Adę (Christus condolens de facta fraude parentis) nr̄i Adę (prothoplausti. i. primi formati: quādo corruit primus parēs (mortē). i. in mortē. & hoc (morsu veti-
to pomi noxialis). i. noctui (ipse)

Hocopus

Exp ositio hymnorum.

Benedico q̄ x̄ps tunc notauit liz
gnūvt solueret dāna ligni. quia nul
lo alio modo poteramus recupera
ri & hoc aggreditur dicere (Ordo
salutis nostrę depoposcerat) hoc o
pus scilicet vt deus carnē sumeret
& patibulū crucis subiret & per li
gnū dāna ligni soluerent (vt ars)
idest deus qui est artifex oim rerū
(falleret) idest destrueret (artem
multiformis proditoris). i. diaboli. & vt christus (ferret medelam) idest
salutē oim gentium (inde) idest ex illa re scilicet a ligno (vnde) idest de
quo ligno (hostis). i. diabolus (leserat). i. nocuerat.

Ergo quando idest postq̄ (pleni
tudo temporis) idest quādo vlti
ma etas (venit) idest vt deus sacrifi
caret filium (conditor orbis) idest
Christus (natus missus est ab arce
patris) in mundum (atq; factus caro)
vel carnalis (prodne) idest exijt
(de ventre virginali.) Et nota q̄ si
cut flos sine macula pulcher & olēs
& suauis nascitur ita x̄ps sine semi
ne & sine crimine de vtero virginis

Infans .i. x̄ps (positus inter arcia)
idest angusta (præsepia vagit) idest
plangit. Et nota q̄ vagire est pro
prium puerorum (virgo) Maria
mater sua (alligat membra) sua in
uoluta pannis & fascia) idest vitel
la cingit pedes & manus & crura
stricta.

Gloria & honor sit vsq; quo alti
ssimo deo (vna). i. simul (patri & fi
lio in clyto) idest glorioso (paracle
to) idest spiritui sancto sit laus &
gloria similiter æterna & equa
lis maiestas & tribus personis &
vni deo (cui laus est & potestas) p̄
æterna sæcula. Amen.

Carmen est simile dimetro iambico. Canitur tpe ieiunij a dñi
ca in passione; cōmemorata x̄pi passione conuertit se ad
laudes crucis; in qua passus est.

Lustrū & dr̄ alustrād eo q̄ romani
vnde. lustrabant per spaciū. v. annorum
totam romam, & nos similiter per

Hoc opus nostræ salutis
Ordo depoposcerat;
Multi formis proditoris
Ars vt artem falleret;
Et medelam ferret inde;
Hostis vnde leserat.

Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis;
Missus ab arce patris
Natus orbis conditor.
Atq; ventre virginali
Caro factus prodijt.

Marix prodijt. Horn
Vagit infans inter arcia
Positus præsepia;
Membra pannis inuoluta
Virgo mater alligat;
Et manus pedesq; crura
Stricta cingit fascia.

ostachos,
Gloria & honor deo
Vsq; quo altissimo;
Vna patri filioq;
In clyto paracleto
Cui laus est & potestas.
Per æterna sæcula. Amen.

Lustra sex qui iā per acta
Tēpus implens corporis;
Se volēte natus ad hoc
Passione

Passioni deditus:

Agnus in cruce leuatur

Immolandus stipite:

strū dī lupanar meretricū & in vtracq; significatiōe dī aluistro. as. per cō
trariū: quia parū illustrat. i. illuminat. Hymnus iste sic cōtinuat. Xps car
naliter erat. xxx. ānoz cū esset deditus passiōi. Lustra sex & c. Et nota ac
cusatiui vel ablatiui casus possunt ibi legi. Ablatiui sic leg unē. xps. q est
implēs tps. i. etatē corpis humani sex lustris iā pactis. & textus pōt hēre
lustris sex q iā pactis. Frequētius tñ est vt accusatiui ibi legant sic (xps q
est implēs tps). i. etatē corpis hūani. s. p sex lustra (iā pacta natus se volē
te). i. spōte nat⁹ (ad hoc) vt pateret (agnus). i. xps sine macula (dedit⁹ pas
sioni leuat⁹ in cruce) a iudeis (imolādus). i. sacrificādus (stipite). i. ligno.

Agnus in
cruce les

uat. & c.

legēdū est.

Autore

Antonio

Hic acetum: fel: arundo:

Sputa: clauis: lancea:

Mite corpus perforatur:

Sanguis vnda profluit:

Terra: pontus: astra: mūdus:

Quo lauantur flumine.

dani (lauant⁹). i. purgant⁹. Per aquā debemus intelligere baptismū per san
guinē chrisma. Et quidē dicūt q̄ angeli boni purgati sunt de labe quā ha
buerūt de illis qui ceciderūt: vt lucifer & sui cōplices. & ideo dicit astra.

Quid in

telligit p

aquam &

sanguinē

Christi.

Cruce sipelis inter omnes

Arbor vna nobilis:

Nulla silua talem profert

Fronde: flore: germine.

Dulce lignū: dulces clauos:

Dulce pondus sustinet.

ne aliquo peccato (dulce lignum) fuit illud quod sustinet dulces clauos
Christi (& dulce pondus) idest Christum.

Flecte ramos arbor alta:

Tensa laxa viscera:

Et rigor lentescat ille:

Quem dedit natiuitas.

Et quia precium mundi pepen
dit in te: ideo (o arbor alta flecte)
idest humiliā (ramos) idest bra
chia crucis (laxa) idest relaxa (vis
cera Christi tensa) idest extensa in
te (& ille rigor) idest duricia len
tescat) idest molescat (quem) rig
orem (natiuitas) idest natura (de
dit) tibi

B

dit) tibi

Expositio hymnorum.

dit) tibi (vt tēdas stipite) .i. in cruce (miti) idest humili membra superni regis.

¶ Tu sola fuisti digna (ferre precium sacri) idest sustinere illum qui fuit appreciatus. xxx. argenteis (atq; preparare portū) quasi nauta mūdo (naufrago) idest periclitanti. i. hominibus periclitantibus (quem mūdum facer cruor (idest sanctus sanguis (perunxit) idest mūdauit ille dico (fusus) corpore agni.

Vt superni membra regis
Miti tendas stipite.

Sola digna tu fuisti.
Ferresædi præcium.
Atq; portum preparare
Nauta mundo naufrago:
Quem facer cruor perūxit
Fusus agni corpore. Amen.

Metrum est iambicum. Auctor est Ambrosius. &c.

¶ Materia huius hymni est inuitare nos ad laudem festi paschalis cū militauerimus cōtra diabolum. dicit ergo. Chorus nouus. &c. Notandū est q; primo vocabatur ciuitas illa

Quibus noib; vocabatur Ierusalem. secundo Ierusalem. tertio Ierusalem. Quarto Ierusalem: per quod significatur multiplex hominis stature Ierusalem interpretatur conculeamen: & hoc est quando aliquis in adolescentia intonsus efficitur. Ierusalem interpretatur pax cōculcatio nis. & hoc est quādo aliquis habitat & delectatur in prædictis. Salem interpretatur pax: & hoc est quando aliquis reuersus est a vitijs. Ierusalem interpretatur visio pacis. & hoc est quando aliquis fruetur cœlesti gaudio. Vnde hoc nomen Ierusalem quattuor modis accipitur. ad litteram. Ierusalem est illa ciuitas Palestinæ. Anagogice Ierusalē est ecclesia triumphans. scilicet chorus cœlestis patrie. In hoc loco accipitur sic (Chorus nouus Ierusalē) idest nouus anime. scilicet cuiuslibet hominis bene in nouati & purgati a vitijs (promat noua dulcedine) idest dulce melos.

Chorus nouus Ierusalem
Noua melos dulcedine
Promat colens cum sobrijs
Paschali festum gaudijs.

Ierusalē
quadru
pliciter ac
cipitur se
cū dū. iij.
sensus sa
cræ scri
pturæ.
Melos vñ
Mel vñne
Sicera.

Melos dicitur a mel: quia sicut mel fit ex diuersis generibus rerum: ita melos est quod fuit ex diuersis notulis nouum. Vnde cantate domino canticum nouum. Mel dicitur a miscendo. vnde prohibebatur in lege q; nemo in sacrificio poneret mel, sed super sal. Mel enim fit ex diuersis generibus rerum. Homo nō debet esse diuersus, sed vniformis in bono. vnde vinum & siceram non bibit. Etiam sumitur hic vinum in mala significatione. Vinum fit ex vno genere rerum: illi bibunt qui tale quid faciunt semper quod nulli sit reprehensibile. Sicera fit ex diuersis generibus rerum que duo mixta: vnum corrumpit aliud. vt de seruicia aut granum corrumpit aquam: aut aqua granū. Ille ergo bibit siceram qui facit aliquid quod videtur de genere honorum cum non sit (chorus) dico colens festum paschale (cum gaudijs sobrijs) conuenit ad corpus. vnde. Sobrie & iuste & pie viuamus in hoc sæculo. iuste quo ad proximum. pie quo ad deum: sobrie quo ad nosmetipsos.

Additio. Mel non dicitur a miscendo: sed a meli græco. Melos autem nō dicitur ab hoc nomine mel: sed est græcum: & est cantus suauitatis, siue dulcis modulatio.

Quo Christus

Quo christus inuictus leo
 Dracone surgens obruto;
 Dum voce viua personat
 A morte functos excitat.

¶ Quo scilicet festo paschali (christus inuictus leo) vt narrat Phisilogus. Sicut leo rugitu suo resuscitat catulum post triduum: ita pater filium. quare dicitur est leo. ille dico (surgens dracone) idest diabolus (obruo) idest lapsus (dum viua voce personat: vt genimina viperarum: Vel gñaliter pōt legi de angelis qui viua voce resuscitabunt mortuos ad iudiciū (excitat functos a morte) secundū primā litterā (a morte) idest a mortali pctō: secundum aliam (a morte) quam omnis homo habebit.

Quam deuorarat improbus;
 Prædam refudit tartarus:
 Captiuitate libera
 Ipsum sequuntur agmina.

Iesum canendo supplices
 Regem precemur milites;
 Vt in suo clarissimo
 Nos ordinet palatio,

euangelio. In domo patris mei mansiones multæ sunt.

Per sæcla mentis nescia
 Patri supremo gloria:
 Honorq; sit & filio:
 Et spiritui paraceto, Amen.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur tempore paschalis resurrectionis. Commemorat beneficia; quæ ex Christi passione atq; resurrectione accepimus.

O Rex æterne domine
 Rerum creator omnium;
 Qui es & ante sæcula
 Semper cum patre filius.

¶ Omnes isti hymni habent vnā materiam & vnā intētionē: quia de passione Christi & de resurrectione tractant. Ostēdit eīq; sicut mortuus est ppter delicta nostra: sic & resurrexit ppter iusticiā & iustificationem nostram: & contulit nobis verum pascha. idest transitum de terra ad cælum: & de inferno ad paradysum.

Expositio hymnorum

Ite rogat vt sua resurrectio sit nra redēptio & in paschali tpe vel gaudio idest in die iudicij defendat nos a periculo mortis. i. a dānatione. Vel materia huius hymni est vt Deū deprecemur vt sicut ille plasmavit Adā & accipit corporis eius formā: vt nos redimeret a pāte diaboli & rūgeret nos Deo pūita liberet nos ab oī delicto in hoc paschali gaudio. O dñe aeternā rex quia in omni tpe es rex regū. tu dico (creator oim rerum (& qui semper es filius cū p̄re (ante saecula). i. ante mūdi cōstitutionem.

Qui psalmisti hoiem vel formasti de nihilo (in primordio) idest in principio mūdi (cui) idest Adā (dedisti vultū similem. i. mētē similem per rōnem (tui imaginē. i. tug formę. vñ. I. gene. Formavit Deus hominē ad similitudinē suam.

Quē Adā. s. (diabolus hostis) id est insidiator humani generis: vel hostis) quia nos in Adā deceperat ideo (tu formā) Adē dignatus es assumere vt sic nos redimeres. & hoc est cur Adā dignatus es assumere corporis formam.

Dico q̄ dignatus es formā serui accipere ad hoc (vt redimeres hominem). s. Adam & alios (quē) hominem (iam ante plasmaveras) & nos redimēdo cōiungeres deo (p̄t per cōtuberniū). i. per vniōnē vel per habitaculū vel cōiunctionem (carnis) id est humanitatis.

Quem editum idest natum (ex virgine) Maria (omnis anima) id est oīs spiritus rationalis (pauescit) idest mirat (p̄ quē credim⁹ resurgere nos) dum veneris iudicare viuos & mortuos (deuotamēte.

O tu xp̄e (q̄ dōasti nobis). i. oib⁹ credētib⁹ p̄te. et qd̄ (id est gētā) originā p̄cti. i. remissionē (p̄ baptimū) q̄ tenebamur ligati vicul cōsciētię.

Qui dignatus es suscipere crucē idest passionē crucis p̄pter hominē & dedisti tuū sanguinē precii nra salutis) quia cū sanguine tuo emisti nos & redemisti.

Et q̄a tor & tanta fecisti: q̄ nos a morte liberaſti. ideo (o autor oim rerū) q̄sumus). i. ragamus te in hoc

Qui mundi in primordio
Adam plasmasti hominē;
Cui tuæ imaginē
Vultum dedisti similem.

Quem diabolus deceperat
Hostis humani generis:
Cuius tu formam corporis
Assumere dignatus es.

Vt hominem redimeres:
Quē ante s̄a plasmaveras;
Et nos deo coniungeres
Per carnis cōtuberniū.

Quem editum ex virgine
Pauescit omnis anima.
Per quem & nos resurgere
Deuota mente credimus.

Qui nobis per baptismum
Donasti indulgentiam:
Qui tenebamur vinculis
Ligati conscientię.

Qui crucem propter hominē
Suscipere dignatus es:
Dedisti tuum sanguinem
Nostrę salutis precium

Quasumus autor omnium
In hoc paschali gaudio:

Ab omni

Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

paschali gaudio). i. tua resurrectio
ne (defende). i. protege (populum
tuum) a morte æterna iam redem-
ptū (ab omni mortis impetu). i. ab

omni periculo: ne denuo in mortem corruamus.

Carmē est dimetrū iambicū cacometrum. Canitur tempore
paschalis resurrectiōis; cōmemoratis: ijs q̄ in resurrectiōe
Christi contingerunt. Petūt corda nostra ab illo possideri.

Auroralucis rutilat;
Cœlū laudibus intonat;
Mūndus exultans iubilat;
Gemens infernus ululat.

¶ Materia huius hymni est lauda-
re Deum & extirpare vitia & adhe-
re virtutibus. Et nota q̄ ecclesia
dī aurora. q̄a sicut aurora expellit
tenebras: ita ecclīa pōnit extirpat
vitia & peccata. Aurora dicit: quia
x̄ps resurrexit: cœlestes creature in

Ecclesia
dī auroꝝ
ra.

tonant laudibus: & hoīes exultātes laudant. & diabolus. ululat & gemit.
Expone ergo sic (aurora lucis rutilat). idest q̄n aurora pullulat & incipit
discere (cœlū). i. cœlestis creatura (intonat). i. resonat (laudibus mūndus
exultans iubilat). i. hoīes credētes in Deū cantant (& infernus gemens). i.
diabolus ululat. i. plangit quia dolet de amissione eorū: quos tenebat mor-
tuos. f. Adā & alios: quos secum Deus traxit ad requiem.

Cum ille Rex fortissimus;
Mortis contractis viribus;
Pede conculcans tartara;
Solvit a pœna miseros.

¶ Dico quod cœlum tunc intonat
laudibus. cum Rex ille fortissimus)
idest Christus (conculcans pede)
idest potestate sua (tartara) idest
diabolum (solvit) idest liberavit
(miseros homines a pœna diaboli.
& hoc contractis viribus mortis)
idest diaboli.

Ille qui clausus lapide
Custoditur sub milite;
Triumphans pompa nobili
Victor surgit defunere.

¶ Vere fractis viribus mortis. i. dia-
boli solvit a pœna miseros hoīes.
quia (ille clausus lapide). i. monu-
mēto (custodiē). i. vigilat (sub mili-
te). i. sub militibus: singulari p plu-
rali p synedochē (qui triūphās). i.
veniens (pōna nobili). i. victoria:

quia tunc animas ab inferis extraxit (surgit). i. se sursum erigit (de fune-
re) idest de morte (victor) idest triumphator.

Solutis iam gemitibus/
Et inferni doloribus/
Quia surrexit dominus
Resplēdēs; clamat angelus,
Tristis erant apostoli
De nece sui domini;

¶ Accipe d̄ p̄dicto ȳsu: x̄ps erat vi-
ctor (solutis iā gēitib⁹ & inferni do-
lorib⁹) (angelus resplēdēs). i. valde ni-
tēs; clamat) dicēs mulib⁹. Ite dicite
discipul⁹ ei⁹ & Petro q̄a surrexit. d.

¶ Ita dixerunt angeli mulieribus
(quia apostoli erāt tristes de nece)
idest de morte (sui domini) quem
dominum (serui imp̄) idest iudei

E iij Quem pœna

Expositio hymnorum.

(damnarant) id est damnauerāt cru-
duli pœna mortis.

¶ Et quia apostoli erāt tristes de
nece sui domini. ideo (angelis præ-
dixit mulieribus blando sermone
dominus videndus est in Galilea a
vobis (quantocyus) id est cito.

¶ Illę mulieres dum pergunt (concite)
id est solcite dicere hoc apos-
tolis (videntes eum viuere) id est
christum (osculantur pedes domi-
ni) id est locum vbi perfoderant eū
perfidii iudęi.

¶ Quo agnito) id est quo audito:
quia surrexit dominus (discipuli)
id est apostoli (pergunt propere)
id est festinanter (in galileam vide-
re faciem domini desideratam) sci-
licet ab eis.

¶ Sol nitet) id est splēdet (radio suo
mūdo) scilicet paschali gaudio cla-
ro (cum) id est quando (apostoli)
cernūt iam christū visu corporeo.
¶ Diximus q̄ tunc apparuit disci-
pulis: sed quidam illorū. s. Thomas
cum abesset in aparitione narranti-
bus alijs non credidit. Vnde domi-

Quare ostendit dñs cicatrices discipulis.
nus ostendit ei sua vulnera. & ait. Noli esse incredulus sed fidelis. Et no-
stendit ta q̄ quattuor de causis cicatrices vulnerum ostendit dominus. s. vt esset
dñs cica- signū victorię. vt deinceps de resurrectione non dubitarēt & non crede-
trices di- rēt eum phantasticū corpus accepisse: aut vt essent ad patrē intercessio.
scipulis. ¶ Constructio (Ostensa sibi vulne-
ra). i. ostensis vulneribus (sibi). i.
apostolis in fulgida carne Christi
illī aplī (fatent). i. p̄dicāt (voce pu-
blica). i. manifesta dñm surrexisse.

**Lu. xxiij
Ioan. xx.**

¶ O christe clemētissime rex tu pos-
sides simul cū corporibus (vt redda-
mus. i. persoluamus ad honorē tuū
omni tēpore (laudes tibi debitas.)

Quę pœna mortis crudeli
Seruidamnarant impij.

Sermone blando angelus
Prædixit mulieribus.
In galilea dominus
Videndus est quātotius.

Illę dum pergunt concite;
Apostolis hoc dicere;
Videntes eum viuere;
Osculātur pedes domini.

Quo agnito discipuli
In galileam propere
Pergunt: videre faciem
Desideratam domini.

Claro paschali gaudio
Sol mundo nitet radio;
Cum christum iam apostoli
Visu cernunt corporeo.

Ostensa sibi vulnera
In christi carne fulgida;
Resurrexisse dominum
Voce fatentur publica.

Rex christe clemētissime
Tu corda nostra posside;
Vt tibi laudes debitas
Reddamus omni tempore.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Cani-
tur in tempore paschalis resurrectionis. Dicit q̄ chri-
stus est nostrum verum pascha. Facitq̄ memoriā
passionis & resurrectionis eius.

Ad coenam

AD cœnam agni prouidi
Et stolis albis candidi:
Post transitum maris rubri
Christo canamus principi.

& bibit. q. vero digne: habet vitã æternã. Nos vero positi (Ad cœnã agni prouidi). i. ad accipiendũ corpus & sanguinẽ dñi: vel ad vltimũ præceptũ christi: quia sicut post cœnã nullũ restat prandiu: ita post nouũ testamen- tum nullum restat præceptũ. (Ad cœnã agni prouidi & agni candidi stolis albis). i. cũ virtutibus (canamus principi christo). i. laudem eũ de resurrectione post transitum maris rubri). i. post baptismum vel post gloriam resurrectionis.

Cuius corpus sanctissimum

In ara crucis torridum;

Cruore eius roseo

Gustando viuimus deo,

Protecti paschẽ vespere

A deuastante angelo;

Erepti de durissimo

Pharaonis imperio

Iam pascha nostrũ christus est:

Qui immolatus agnus est:

Synceritatis azima

Caro eius oblata est.

i. sacrificata (ẽ azima). i. sine fermẽto, vñ sine amaritudine. Azima dicitur ab a qd ẽ sine & zima qd ẽ fermẽtu: vñ amarũ inde azima qsi sine amaritudine.

O vere digna hostia

Per quã fracta sunt tartara:

Redempta plebs captiuata

Reddit ad vitẽ premia.

Cum surgit christus tumulo:

Victor reddit de baratro:

Tyrannum trudẽ vinculo

Et referans paradysum,

(referans paradysum) fidelib' tuis. q̃a tua mia hoc fecisti. ideo rogam' te.

Carmẽ est quale illud primo dierũ. Canitur in re diuina ascẽ

sionis dñice. Commemorata christi ascensione & regno illi

a patre tradito: petit illius beneficium in die iudicij.

E iij

Aeterne

¶ Materia huius hymni est: q. nos inuitat autor ad cœnã agni illius: q. tollit peccata mundi. s. ad accipien- dũ corpus & sanguinẽ dñi: de quo dictũ est. Qui sumit corpus chris- ti indignè: iudiciũ sibi manducat

¶ Sanctissimum corpus cuius chris- ti torridum). i. crematũ: quia pas- sum (in ara crucis gustãdo) id est suscipiendo (eius roseo cruore viuim' deo) id est diuine.

Dico q. viuim' deo pfecti. i. defesi vñ seruati (vespe pasche). i. vltima etate vñ mysterio resurrexerunt xpi. qd nocte paschẽ factũ ẽ (ab angelo deuastatẽ). i. pcuriẽte primo genita egypti (erepti). i. liberati (de duris- simo iperio pharaonis. i. diaboli.

¶ Cõstrue (xps est iã nrm pascha). i. transitus de vitijs ad virtutes (qui xps est agnus). i. patiens (imolatus). i. p oibus nobis: vel sic (quia xps im- molatus p nobis) est agnus synceritatis. i. puritatis (caro eius oblata)

¶ O vere digna hostia). i. sacra (per quã). s. hostiã (tartara sunt fracta) & p quã (plebs captiuata). i. aie san- ctõr in inferno detẽte: sũt redẽpte (& p quã premia vitẽ) eternẽ sunt reddita (plebs dico captiuata redit) i. reuertit (ad pmiã vitẽ. s. eternẽ.

¶ Cum). i. qñ (xps surgit tumulo) i. de sepulchro (victor reddit de ba- ratro). i. de fouea inferni (trudens) i. claudẽs (tyranũ). i. diabolu (vinculo) i. cũ potestate sua ligas eũ (&

Azima
vnde

Expositio hymnorum.

Quæternæ rex altissime & redemptor fidelium quo, i. p. quæ mors (soluta deperit) destructa extitit vel perit vel (mors) est descensus ad inferna: quia sancti illuc modo non descendunt. vt ante passionem xpi (triumphus). i. victoria gratiæ datur iam gloriæ in anima & corpore glorificandis in resurrectione.

Tu scandens. i. ascendens (tribunal). i. sede (dexteræ patris). i. ad equalitatē patris (potestas omnium) rex (est collata). i. attributa à Iesu. scilicet christo. & hoc (coelitus) i. diuinitus. Possumus dicere quod solus est ad dexterā patris: ceteri ordines sanctorum ad sinistrā respectu claritatis sicut in (quod potestas non erat) ei (collata humanitatus). i. quod diu, vt quoniam erat in mundo.

Dico quod potestas datur diuinitus christo: quæ non erat humanitas. vt trina rerum machina. s. celestium terrestrium & infernorum condita a te (flectant genu iam subdita) id est flectentes genua celestes terreni & infernales sunt subdita) id est humiliata tibi ad honorem tui.

Angeli videntes) humanam formam vel naturam (tremunt). i. mirantur. s. quia videbant humanam naturam per ipsum christum ad dexteram patris collocatam & exaltatam. & hoc (vice versa mortalium) tremebant & mirabantur. **E**terno

Ante xpi natiuitatem angelus adorabantur. **le**ge apoc. **xxij.** **ta** quæ ante natiuitatem christi angelus adoratur: sed non postea sicut legimus de Ioanne: qui cum velleret angelum adorare: inquit angelus Ioanni. Noli me adorare: seruus tuus enim sum & fratrum tuorum (Caro) Adæ (culpat nos) id est per Adam in peccatum cadimus (caro christi purgat nos) id est per christum de vitis ad virtutes surgimus (caro) dei. & deus (regnat) quia christus deus est & homo.

O christe tu esto nostrum gaudium manens predictum) id est nobis paratum honoratum, vel sublimatum (olympo) id est in celo (tu qui regis) id est gubernas fabricam mundi vincens mundana gaudia (id est amor tuus superexcellit omnes delectationes mundi).

Quasi diceret superexcellit gaudia mundi. & (hinc nos precantes quæsumus) id est deprecamur te (ignosce

A Eternæ rex altissime
Redemptor & fidelium:
Quo mors soluta deperit
Datur triumphus gratiæ.

Scandens tribunal dexteræ
Patris potestas omnium:
Collata Iesu coelitus:
Quæ non erat humanitas.

Vt trina rerum machina
Coelestium terrestrium:
Et infernorum condita:
Flectant genu iam subdita.

Tremunt videntes angeli
Vice versa mortalium:
Culpat nos caro; purgat caro
Regnat deus dei caro.

Tu esto nostrum gaudium,
Manens olympo predictum;
Mundi regis qui fabricam
Mundana vincēs gaudia.

Hinc te precantes quæsumus;
Ignosce tu criminibus;

Et corda

Et corda fursum subleua;
Ad te superna gratia,

ſce. criminibꝫ). i. dimitte nobis pccata noſtra (& ſubleua) .i. fursum leua (corda ad te ſuperna gratia) .i. pro ſumma miſericordia.

Vt cum rubente coeperis;
Clarere nube iudicis;
Poenas repellas debitas;
Reddas coronas perditas,

¶ Nos queſumus te (vt cum) ideſt quādo (coeperis clarere) .i. fulgere (repente) .i. feſtinanter (nube iudicis) .i. chriſti (rubente) .i. clare ſcēte. i. te ipſo iudice adueniente: a nobis (repellas poenas debitas) p̄ Adā (& reddas) .i. tribuas per gratiam (& collatam ſecundum meritū per

(cordis perditas) & culpam inuētam & gratiam: quia non neceſſitate cogente: ſed voluntate & gratis a morte liberauit, & ſaluauit nos.

Gloria tibi domine;
Qui aſcendis ſupra ſydera
Cum patre & ſancto ſpiritu
In ſempiterna ſæcula. Amē.

¶ O domine ieſu chriſte (qui ſcandis ſupra ſydera) ideſt ſuper omnes cœlos (gloria) ideſt laus & honor (ſit tibi, cum patre & ſancto ſpiritu in ſempiterna ſæcula. Amen) .i. ſine fine.

Carmen ex dimetrum iambicum cacometrū. Canitur in feſto aſcenſionis dominicę. Agit chriſto gratias qꝫ pro nobis paſſus mortem; nos a morte liberauit.

Ieſu noſtra redemptio;
Amor & deſiderium;
Deus creator omnium;
Homo in fine temporum;

¶ O ieſu noſtra redemptio) tu dico (amor & deſiderium) noſtrum. i. amor deſiderabilis (deus creator omnium) quies (in fine temporū) factus (homo) vnde deus & homo & hoc in vltima etate

Que te vicit clæmentiam;
Vt ferres noſtra crimina;
Crudelem mortem patiens;
Vt nos a morte tolleres,

¶ Que. i. quanta (clæmentia) ideſt pietas (vicit) ideſt compulſit te (vt ferres) .i. portares vel deleres (noſtra crimina) ideſt peccata (patiens) crudelem mortem: crucis (pro peccatis noſtris. & que vt tolleres) .i. liberares nos a morte) i. a diabolo.

Inferni clauſtra penetrans;
Tuos captiuos redimens;
Victor triũpho nobili
Ad dexteram patris reſidēs.

¶ Tu penetrās) .i. frāgēs (clauſtra inferni) redimēs ſanguine tuo (captiuos) qꝫ tenebant iuſte in inferno (reſidens ad dexterā patris) mens (victor triũpho nobili) ideſt mirabili victoria.

Ipa te cogat pietas;
Vt mala noſtra ſuperes
Parcendo: & voti compotes
Nos tuo vultu ſaties.

¶ Ipa pietas (qꝫ cogit te) vt ſubires mortē crucis (cogat) i. impellat te (vt ſuperes nra mala) .i. dimittas nobis debita nra (& ſaties) .i. impleas & frui facias (nos cōpotes nri voti) .i. deſiderij (tuo vltu) .i. p̄ntia.

Tueſto

Et tu quies futurus nostrum premium: esto nostrum gaudium. .i. in presenti & in futuro (& nostra gloria) idest laus (sit in te semper) .i. in omni tempore (per cuncta secula.) Amē.

Tu esto nostrum gaudium:
Qui es futurus premium:
Sit in te nostra gloria
Per cuncta secula. Amē.

Carmen est quale superius. Canitur in festo ascensionis domini ad laudes. Describitur christi ascensio in caelo: & petit illius beneficium in die iudicii.

Additio cum gloria. Materia presentis hymni est describere gloriosam christi ascensionem: & regnum caelorum sibi traditum a patre. propter quod ecclesia inuitat nos ad noua cantica per soluenda deo. dicens (canamus hymnum gloriae & hymni noui) .i. nouae laudes (perfonet) scilicet nunc (cum christus ascendit ad thronum patris) idest ad caelum, & hoc (nouo tramite) idest admirando. quia mirabatur angeli humana natura per ipsum christum ad dexteram patris ascendente.

Hymnum canamus gloriae.
Hymni noui nunc perfonet:
Christus nouo cum tramite
Ad patris ascendit thronum.

Incipit discursus ascensionis sic: (christus transit potenter) .i. cum magna maiestate & potestate (culmina) .i. altitudinem (poli) .i. caeli & hoc (nobili triumpho) .i. inaudita victoria (qui derisus a mortalibus assumpserat) .i. destruxerat mortem scilicet nostram. morte. s. sua.

Transit triumpho nobili
Poli potenter culmina:
Qui morte mortem assumpserat
Derisus a mortalibus.

Tunc. s. cum christus transibat culmina poli: apostoli stantes in monte mystico chrisimatis: quia ibi confirmati fuerunt in fide (cum matre virgine clara) .i. cum maria immaculata dei genitrice (videbant gloriam iesu ascendentis in caelum.

Apostoli tunc mystico
In monte stantes chrisimatis:
Cum Matre clara virgine
Iesu videbant gloriam.

Et cum apostoli cum Maria virgine (prosecuti scilicet essent) .i. respuerent. hoc. idest gloriam iesu ascenderis in caelum (lato lumine) idest letis oculis (sydera) .i. omnes ciues syderis. i. celestis curie (ducere) idest perducere (cordibus letis regem seculi) idest christum & hoc per auras) idest per caeli tractus.

Hoc profecuti lumine
Lato potenter sydera:
Latis per auras cordibus
Ducere regem saeculi.

Quos scilicet discipulos cum matre Iesu (angeli alloquentes) idest ad eos loquentes: inquit (quid vos stantes) scilicet arrectis in caelum Ieminibus cernitis astra (hic) .i. q. ascendit triumpho nobili est saluator Iesu.

Quos alloquentes angeli:
Quid astra stantes cernitis?
Saluator hic est (inquit)
Iesu triumpho nobili.

A vobis

A vobis ad coelestia;

Qui regnās nūc assūpt⁹ est;

Venturus inde saeculi

In fine iudex omnium.

Quo nos precamur tempore

Iesu redemptor vnice;

Inter tuos in aethera

Seruos benignus aggrega.

Da nobis illuc sedula *diligente*

Deuotione tendere;

Quo te sedere cum patre

In arce regni credimus.

Gloria tibi domine;

Qui scandis supra sydera;

Cum patre & sancto spiritu

In sempiterna saecula. Amē.

¶ Dico quod hic est saluator Iesu (qui regnans assumptus est a vobis) .i. a v^o aspectu (ad coelestia) scilicet regna & (v^o venturus) .i. de) .i. a caelo in fine saeculi (iudex omnium) .f. viuorum & mortuorum.

¶ Ecce hic petitur beneficiū a deo in die iudicij. Ordina sic. (quo tempore) .i. in quo tempore iudicij (o Iesu vnice redemptor precamur) idest rogamus te (aggrega) idest aduna vel cōiūge tu benignus nos (in aethera) .i. super caelum (inter tuos seruos) .i. inter ciues coelicos. ¶ Da nobis) prosequitur. idest cōcedas nobis (tendere) idest ire (deuotione sedula) idest festina (illuc) .i. ad eum locum (quo) idest in quo (credimus te sedere cū patre in arce regni) .f. coelestis.

¶ O domine gloria sit tibi: qui scādis) idest ascendis supra sydera) .i. super caelos, vbi regnas cum patre & cū spū sancto in sempiterna saecula. (Amen) idest ita fiat.

Carmen est quāle illud primo dierum, Canitur in festo penthecostes; hoc est quinquagesimae. Spiritum sanctum implorans petit: vt illius amore nos inflammet; & in dei gratia confirmet.

Veni creator spiritus;

Mentes tuorum visita;

Implesuperna gratia;

Quētu creasti pectora.

¶ Materia huius hymni est spiritus sanctus quē pater promiserat quādo dixit Ioheli. Effundam de spiritu meo super omnem carnem. Filius promisit quando dixit. Si assumpsit fuero in caelum: mittam vobis paracletum: & apostolis simul

Iohel. 5.

orantibus in hora tertia mundus tonuit. & subito venit spiritus sanctus & apostoli inflammati spiritu sancto diuersis loquebantur linguis magna dei. Intentio est rogare deum, vt purget peccata nostra superno splendore & illuminet grā spūs facti: vt expellat a nobis visibiles & invisibiles hostes, vt habeamus vitam permanentem cum ipso. O (creator) sancte spiritus dei (veni & visita mentes tuorum fidelium: & veniendū) (imple pectora superna gratia: quae tu creasti) idest fecisti.

Qui paracle

III XXXO Expositio hymnorum.

¶ Qui paraclētus .i. cōsolator (dīceris donum dei altissimi & dīceris fons viuus. de quo nō cōmunicat a lienis. vel fons viuus aque salientis in vitā aeternā. & dīceris (ignis) quā corda hoīm ad dilectionē dei & p̄ximī accēdis & vitia .i. peccata confumis. & dīceris (charitas) quia facis diligere Deū & proximū. & dīceris spiritalis vnctio) quia de spiritali vnctiōne idest de spiritu sancto vnctis corda hominum vt humilētur in baptismo.

Septem dona spiritalia facti. ¶ Tu es septiformis munere) idest donis (gratie) idest p̄pter septiformem gratiam. Septē enim sunt dona spiritus sancti. spūs sapiētie & intellectus: spiritus consilij & fortitudinis. spiritus sciētie & pietatis & amoris (tu) es (digitus) idest potentia (dextre Dei) quia sicut nodi digitorum varij sunt. ita varia sunt dona spūs sancti. & (tu) es (promissum patris) & ditans: idest faciens diuites guttura vel pectora (sermone rite) idest recte. vel tu es (ditans guttura promissum) idest promissio.

¶ Et tu qui oparis oīa (accende lumen sensibus) .i. mētibus nr̄is: & infunde cordibus nr̄is (amore) .i. dilectionē dei (firmans infirma) .i. debilia (nr̄i corporis p̄petim) .i. perēnter vel p̄petuo (virtute) .s. miraberis liter cū virtute perpetua & semper nos (firmans) .i. protegens.

¶ Repellas hostem longius) idest remoueas eum procul (q̄) pro. & dones pacem protinus) idest cito (vitemus omne noxiū) .i. peccatum (sic te p̄quio) .s. te ductore.

¶ Dico (o sancte spiritus. vt per te sciamus patrem atq; noscamus filium) & (credamus te vtriusq; spiritum) idest procedentem a patre & filio) omni tempore.

Carmen est quale illud primo dierū. Canitur in festo penthecostes: quo spiritus sanctus missus est ad discipulos christi: narratq; que in eius missione facta sunt.

¶ Materia huius hymni est eadem que & in p̄missio. Spiritus idest cōsolator. vel aduocatus. dicitur cōsolator: quā cū sumus in peccatis trahens

Qui paraclētus dīceris
Donum dei altissimi:
Fons viuus/ignis/charitas/
Et spiritalis vnctio.

Tu septiformis gratia:
Dexteræ dei tu digitus:
Turrite promissum patris
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus;
Infunde amorem cordibus;
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpetim.

Hostem repellas longius;
Pacemq; dones protinus.
Ductore sic te p̄quio
Vitemus omne noxiū.

Per te sciamus; da patrem
Noscamus atq; filium;
Te vtriusq; spiritum
Credamus omnitempore.

Iam Christus astra ascēderat:
Regressus vnde venerat;
Promissa

do nos ad celestem patriam ipse spiritus sanctus cum splendore feruēti apparuit discipulis suis. Et quia sermo igneus futurus erat ideo in ignea lingua eis apparuit: quia facit eos ardētes in dilectione dei & proximi, & perito sermone affluentes. Construe (Christus ascenderat iam) secundum humanitatem (astra) id est celos (christus) dico (egressus) id est reuersus unde venerat daturus apostolis munera (promissa patris) id est spiritum sanctum.

Promissa patris munera
Sanctum daturus spiritum.

Solemnis vrgebat dies:
Quo mystico septemplici:
Orbis volutus septies:
Signat beata tempora.

vt perueniamus ad illā beatitudinē: quā intelligit per .xl. dies, in quibus ieiunare debemus: vt peruenire possimus ad diem sabbati. i. ad requiem (quo die mystico). i. figuratiuo (septemplici) id est per figurā septēplīcē (orbis) id est septima (volutus septies) id est per .xl. & .ix. dies (signat beata tempora) scilicet futura. i. æternam requiem.

Dum hora cunctis tertia
Repente mundus intonat;
Orantibus apostolis
Deum venisse nunciat.

¶ Et quia christus ascēderat (dum hora tertia) videbat esse (cunctis) oībus apostolis (mūdus) intonat (repente). i. subito: & ille sonus vel mūdus nūciat deum venisse orantibus apstis. i. simul in vnū locū cōgregatis & orantibus: & expectantibus promissionē dñi (sui. xpi. cū ipse de illa missione eius ante ascensionē locutus fuisset: dicens vado & venio ad vos & mittā vobis paraclētū. i. cōsolatorē: qui docebit vos oēm veritatē. & ita facti perfectiores in omni scientia erant, quia diuersa generalīnguarum loquebantur, & prædicabant magnalia dei.

De patris ergo lumine
Decorus igneis almus est:
Qui fida christi pectora
Calore verbi compleuit.

Impleta gaudent viscera
Afflata sancto spiritu:
Voces diuersas intonant,
Fantur dei magnalia.

¶ Et quā quidē pater misit spūm ergo (ignis). i. spūs (decorus). i. pulcher (est almus de lumine patris) qui spūs (cōpleuit) vt haberēt scientiā loquēdi (pectora) apostolorū vel hominū (fida). i. fidelia christi: & hoc (calore). i. ardore (vbi). i. fili.

¶ Viscera apostolorū impleta. i. facta) gaudent) quia fecit eos loquētes & etiā ardētes in amore & (afflata). i. inflamata spiritu sancto (intonant diuersas voces). i. loquuntur idiomata omnīū linguarū. & (fantur) vel fantur magnalia dei. i. mirabilia dei. i. prædicant nomē xpi.

Actū. ij.

Ex omni

Expositio hymnorum

Ex omni gente .i. ex omnibus gentibus (cogniti) sunt apostoli. scilicet a grecis, latinis, barbaris (cunctisque) ad mirantibus apostoli (loquuntur) linguis omnibus) que sunt. lxxij.

Cum apostoli ita loquebantur omnes admirabatur sic loquentes: credentes deum in eis esse: sed iudæa increpat eos. id est plebs iudeorum (increpudula). i. infidelis illa dico (vesana) id est insana (toruo spiritu). i. superbo (concrepat aliuos). i. discipulos Christi (rectare crapula musti). i. affirmat eos vino inebriari.

Æstimabant iudæi quod proximo potu musti. i. per ebrietatem apostoli taliter loquebantur (sed Petrus occurrit signis). i. miraculis (& virtutibus docet. i. probat perfidos in deos) (parari). i. loqui (falsa Iohelis) propheta (testimonio) prophetauit enim Iohel sic. Effundat de spiritu meo super omnem carnem: & prophetabunt filii vestri & filie.

Iohes:

Laus sit patri cum filio simul & sancto paracletus id est spiritu sancto. & (mittat nobis) omnibus fidelibus (charissima) id est donum sancti spiritus (vel gratiam spiritus sancti).

Ex omni gente cogniti
Græcis latinis; barbaris;
Cunctisque admirantibus
Linguis loquuntur omnibus?

Iudæa tunc incredula
Vesana toruo spiritu:
Ructare musti crapula
Alumnos christi concrepat.

Sed signis & virtutibus
Occurrit: & docet Petrus
Falsa profari perfidos
Iohelis testimonio.

Sit laus patri cum filio:
Sancto simul paracletus:
Nobisque mittat filius
Charissima sancti spiritus.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo penthecostes sicut & superiores hymni. Narrat quid ex hac missione consolatoris spiritus euenerit, Petrusque illius dono nobis infundit.

Materia huius hymni est spiritus sanctus quem pater & filius promiserunt Ioheli dicente. Effundat de spiritu meo super omnem carnem & prophetabunt filii vestri & filie vestre. & filius dicit. Si assumptus fuero in celum mittam vobis paracletum. & apostolis orantibus mundus innotat. & venit spiritus sanctus in specie ignis: quo apostoli inflammati loquebantur magnalia dei varijs linguis. Queritur hic utrum filius sit a patre non factus: sed genitus: & prætaceti materia dico ex substantia patris & non ex aliquo: sed ex patre. Similiter dico de processione spiritus sancti: quia sit ex patre & filio, & de substantia utriusque: coequalis eis & non ex aliquo factus nec ex nihilo. Constructio (orbica) id est reuolutio (anni) reduxit nobis beata gaudia (cum spiritus paracletus effluisit) id est resplenduit (in discipulos.)

Beata nobis gaudia
Anni reduxit orbica
Cum spiritus paracletus
Effluisit in discipulos

Ignis

Ignis vibrante lumine
Linguae figuram detulit;
Verbis ut essent proflui;
Et charitate feruidi,

pariter sermone affluentis: quod dicit hic (ignis). i. spiritus sanctus (detulit figuram linguae vibrante). id est feruente (lumine suo). i. splendore (ut illi apostoli & discipuli essent proflui). i. facundi. & loquentes (verbis). i. varis linguis (& feruidi). i. ardentis & inflammati charitate.

Linguis loquuntur omnium;
Turbae pauent gentilium;
Musto madere deputant;
Quos spiritus repleuerat,

Patrata sunt haec mystice
Paschae peracto tempore;
Sacro dierum numero
Quo lege sit remissio,

remissionis. & significat octauam diem resurrectionis, in qua omnes liberati erant a seruitute diaboli. & hoc est (mystice) figuratiue (sunt patrata). i. completa (peracto). i. completo (tempore paschae (sacro numero dierum). i. qui qua genario (quo numero sit remissio in lege moysi vel mystica). i. figuratiua.

Te nunc deus precissime
Vultu precamur cernuo,
Illapsa nobis caelitus
Largire dona spiritus

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur in festo Eucharistiae: id est bonae gratiae: hoc est corporis christi Narrat quemadmodum hoc sacramentum in cena institutum est a christo.

P Ange lingua gloriosi
Corporis mysterium;
Sanguinisque preciosi
Quem in mundi precium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

bat. Quod quidem praecipuum est ut pangamus & cantemus corde & Lingua

¶ Construe (ignis). i. spiritus sanctus cum splendore feruente apparuit discipulis: quia sermo eorum futurus igneus erat. & ideo in lingua & igne apparuit: quia fecit eos ardentis in dilectione dei & proximi &

¶ Apostoli (loquuntur linguis omnium) & ideo (turbae gentilium pauent). i. mirant. & turbae illae (deputant). i. valde putant (madere). i. abundare (musto). i. vino. illos (quos spiritus sanctus suo splendore repleuerat.

¶ Cum filii israel. xl. & ix. annis per desertum errassent. l. anno iuxta montem Synai cum fulgore & tonitruo legem acceperunt. Item in lege moysi. Filii israel emebant seruos & ancillas & agros & possidebant. xl. & ix. annis: in l. anno omnes liberabatur. inde dicitur annus iubilaeus. i.

¶ O precissime deus (precamur te nunc) id est in praesenti (vultu cernuo). i. prono (largire dona spiritus sancti (illapsa nobis caelitus) id est diuinitus infusa.

Nota glo
sam.

August.

Expositiohymnorum.

lingua eucharistiæ siue corporis christi mysterium: pro quo est aduertendum, quod differentia talis est inter tria vocabula ibi reperta. scilicet mysterium, & unde sacrificium, & sacramentum. Nam primo mysterium dicitur sacrum secretum, sacrificium vel sacrum absconditum. Et ratio est ex sua derivatione sumpta: quia dicitur a mysteris, vel a mystice grece, quod idem est quod secretum latine. Sacrificium veto generaliter non proprie secundum Isidorum est victima: & quæcumque in ara crematur & ponitur. & sic sumitur pro oblationibus quas antiquitus faciebant. scilicet vitulorum, hircorum. &c. Sacramentum tamen intelligitur sic idem est quod sacre rei signum quantum ad etymologiam vocabuli vel sacramentum est rem sacram continens. Nam aliud cernitur: aliud intelligitur. Et dicitur a sacer. sacramentum. tri. quod idem est quod pignus sponsonis sicut iusiurandum datur alicui, ut sit fideiussor. Quas propter tantum ergo sacramentum. scilicet eucharistiæ, de quo hymnus cantatur: est datum nobis in pignus beatitudinis: & promissi aduentus ad iuscium. Nam promissit Christus quod habet alias oves ducere ad vnum ouile. & erit vnus pastor secundum Matth. & in alio loco. Veniet filius hominis in nubibus caeli. &c. & etiam in alio loco quasi pollicendo dixit. Esto tibi parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet: sicut iam antea iusiurandum fecerat, & compleuit. ut Abraam testante zacharia. Iusiurandum quod iurauit ad Abraam patrem nostrum daturum se nobis. quod de facto completum reuera accepimus in die natiuitatis. Quod quidem sacramentum & mirabile mysterium & a sæculis non auditum: instituit in die paraceue, existens ille rex mansuetus cum discipulis factoque sermone cõsolatiuo ex vno latere: & ex altero multæ amaritudinis: quia dixerat. nocte hac scandalum propter me patiemini. Circa quod potest esse vnum dubium: quare magis institutum est tali die a Christo istud sacramentum, & non in alio tempore: cum ratio dubij potest esse ista. Prima dispositio secundum philosophos debet precedere formam. quia in. ij. de anima & vt. Metha. actus actiuorum sunt in patere dispositio. Sed baptismus est dispositio ad hoc sacramentum: ergo baptismus est prior: vltra. Cum baptismus fuit institutus post passionem: ergo sacramentum altaris debuisse institui post passionem. Respondeo quod hoc sacramentum tota ecclesie curia docente: in hac die institui debuit: & non ante, nec post. quod plurimis: præsertim quattuor responsionibus arcta & mota. Prima est ratio ne huius sacramenti necessaria assignationis: nam necessitas qua assignatur quare hoc sacramentum institui debuit: est signum: quia ad perfectionem nostram exigebat. vt. scilicet caput nostrum Christus realiter corpori coniungeretur. Sed toto tempore præcedenti Christus sub propria specie nobiscum constitutus est. ergo non oportuit ante hoc sacramentum institui: sed tunc & in illo tempore quando corpus assumptum oblaturus erat Eusebio attestante. Secunda ratio est ratione legalis figurationis: nam Christus quod diu fuit in mundo cõuersatus: figuræ legis obseruare voluit, factus sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret a peccato secundum apostolum. Sed veniente veritate cessat figura & vmbra. Veniente luce: ergo Christo recedente per mortem: quando figura legis terminanda erant debuit institui. Tertia ratio est, ratione representationis: nam hoc sacramentum est representans terminum diuicæ passionis: ergo congruum erat imminente iam passione institui. Quarta ratio: ratione fortioris impressionis: quia quæ

Nota dubium.

Eusebius

Apostolus

quia que ultimo fiunt magis memoriæ imprimuntur & cōmendantur. ergo ultimo post cœnam institui debuit, ipso christo recessuro. Et hæc ratio tangitur in decretis. de conse. distin. 7. cap. liquido. vbi dicitur q̄ in memoria & in expressione passionis christi est institutum. Restat dicere & respondere ad rationem factam, q̄ est necessarium eundem esse ordinem institutionis sacramentorum & perceptionis: & causa est: quia ad finem qui nobis præstituitur ultimo peruenimus. Ideo eucharistia quodammodo est finis baptismi: quia per baptismum aliud consecratur ad eucharistie perceptionem sicut per ordinem ad eius perceptionem. hoc per actum redeamus unde digressi sumus: q̄ si illi tres pueri à camino ignis liberati in laude dei quoddam canticum cecinerunt. f. Benedicite omnia opera domini. Et zacharias propheta aliud canticum. Et iustus Simeon aliud canticum & hymnum non parua iucunditate cecinit: ob hoc q̄ verum redemptorem Iesum in vlnis suis tenuit: hic de cetero factus videtur & gaudens: ita dicit. Nunc dimittis seruum tuum dñe. Et ecclesia talia supradicta cantat & præcipit canere. Quāto magis istud sacramentum sacramentorum quācum verbis possumus exprimamus canēdo & iubilādo, per quod nō modo tres pueri immo infiniti homines ab inferni igne liberantur. Quod etiam non solum vnum illuminauit: immo totum mundum. q̄ non solū in brachijs illū eundē Iesum recipimus: sed in pectorib' tanq̄ in tabernaculo suo nobiscū cœnās & cōguadēs. Et illud est de quo psalmista David in persona dei mandat, q̄ cantemus. ps. xcv. Cantate domino canticū nouum: cantate domino omnis terra. Cantate dño & benedicite nomini eius: annunciate de die in diem silutare eius. i. christum cōuentum in hoc sacramento. Nam istud est nouum in tempore: quia ante in nulla lege nec nature, nec scripturæ. Nouum in excellentia, quia nouū antea & post excellentius. Nouum in consecratione: quia nusq̄ verbis similibus aliquod sacramentum fuit consecratum, nec veteris, nec nouæ leges. Nouum in assumptione: quia in alijs quod sumitur masticatur, frangitur, de quo qui tur, digeritur. Ibi semper assumptum realiter integre: & absq̄ vlla mutatione augmenti, nec detrimenti. Quāobrem ecclesia militans absq̄ nulla ruga propter tantum sacramentum saluberrimum omnibus primatū publice letanter: verbis in cœlum eleuatis non parua armonia cantat & præcipit canere iuxta dictū sponsi. f. christi. Exemplū do vobis: vt quē admodum ego facio: q̄ sic faciatis: vt patet ex expositione litterę. Ad quā veniamus sic dicēdo. O (lingua militie christianæ (non perfidie iudeorum, non porci mahometi suorumq̄ complicitum (pange) id est cane, vel tanq̄ tuba exalta vocem laudando & quid? (mysterium) id est diuinum secretum, vel diuinum absconditum: ex eo quod aliud cernitur: aliud creditur, vel intelligitur (gloriosi corporis). f. iesu christi iam gloriosi & immortalis, & impassibilis. Et pange mysteriū (sanguinis preciosi) quia lauit nos in sanguine suo (quem). f. sanguinem preciosum ille (rex gētiū). i. gentiliū & omnium gentiū: quia cum iudei abdicarunt & negarunt te regem: quem Pilatus gētilis in persona omnium gentiliū cognouit esse regem iudeorum, dices. Regem vestrum crucifigam: (effundit) id est sparsit pro peccatoribus & mundo: peccato primi parentis (in mundi precium) id est in satisfactionem pro mundo: qui cum sit finitus: infinitum non valebat soluere. Rex dico supple (fructus ventris generosi) id est filius inter-

psalmista
Quare
hoc sacra
mentū dñ
nouum,

F

meratæ

Expositio hymnorum

merate virginis. & potest intelligi vna figura grāmaticalis: secū dū quā permittitur poni pars pro toto vel etiā (fructus ventris generosi). i. pro les illius q̄ ex vtraq; parte essentiali. s. corporis & aiā ex profapia re gia est procedēs. Nā Matthei primo. filiū Dauid q̄ rex excellēs in veteri testa mēto ferri: & hoc scdm carnē & cū parētēsi debet legi: vt patet bñ intueti.

¶ Et iste nāq; rex (nobis datus) est supple a deo patrē (nobis natus). i. propter nos, non ppter angelos: vt nos redimeret & liberaret a pctō, & nos glorificaret. & hoc ex inta cta virgine. s. nō corrupta nō solū corpore: verū etiā mēte & aīo: quia voto se deo obtulit spōsam (& in mūdo cōuersatus) (. i. in terra sc̄tā q̄

mediū mundi dicit cū doctōribus legis disputauit: & cū alijs dū prā dica bat & miracula innūterabilia faciebat: vt cōplerēt quod dixit Abacuch. Et in terris visus: & cū hominibus cōuersatus est: & etiā conuersatus est in mūdo (sparso verbi semine). i. mediāte semine diffuso verbi diuini: dū prādicabat per partes illas iuxta illud. Semen est verbum dei: quia in s̄ de nascitur fructus gr̄e per cōuersionē ab eo: fructus saluatiōis per verā obseruatā & custodiā illius verbi diuini: iuxta illud) Beati qui audiunt verbū dei: custodiunt illud: & sequitur (Sui moras incolatus). i. rardita tes & dilata tiones sui (incolatus). i. exiīa sua patria vnde exiuit: & peregrinatōes per. xxxiij. annos (clausit). i. cōclūsit & p̄fecit (miro ordine) id est nouo: ideo miro, q̄a nouo. Nam per prius voluit ministrare q̄a mini strari: prius voluit facere quā docere: & de post docere operando: & voluit per prius miracula facere: vt ostēderet se verū deū: qd̄ non docuit vsq; ad etatē. xxx. annos. Voluit pati: vt nos nō patiamur propter ipm: vt pote voluit omnes derisiones per prius pati. vt nos quascunq; illatas cōtumelias sine murmuratōne pateremur: voluit p nobis mori: vt nos ppter ipsum parati sumus mori. Vltimate anteq; illā immanissimā mor tem suscepit: disposuit medicamen sufficientissimum ad surgendū ab in s̄ firmitate ad sanitatē. & a morte peccati ad vitā animā: vt non oportere iterū crucifigi: vt rursus a peccato liberarentur homines: quibus disposi tis piē misericorditer ordinatis: finiuit peregrinationē ad patrem: vnde exiuit per temporalem generationem reuertendo. cum quo quidem sem per est idē: quantū ad diuinitatē.

¶ Et sequitur. deuote christiane: cu pis scire quo in tēpore ordinauit tantam medicinam: tantum sub s̄i dium pro his qui in lucta demonū cadūt: hoc fuit quando ille sumus rex regum & dñs dominantū fuit (sedens cū fratribus). i. discipulis suis. Qui iā non seruit: sed amici & fratres erant: quia ab vno eodē dō mino per creatiōnē: quia sub vno

Nobis natus nobis datus
Ex intacta virgine.
Et in mundo conuersatus
Sparso verbi semine
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supreme nocte coene
Recumbens cum fratribus;
Observata lege plene
Cibis in legalibus;
Cibum turbę duodene
Se dat suis manibus.

mat. xxv;
Luc. xxij.
Mar. xiiij.

iugo

iugo amoris: quia sub mortalitate tunc vna omnes erant: & hoc supple
 (in nocte illa diei iouis (suprme coene). i. vltimæ in corpore mortali sup-
 ple & obseruata lege plene & c.) idest postq̄ lege moysi p̄fecte ē cōpleta
 obseruauit: quia comedit agnum pascale more legis. Nam nō veni solue-
 re legē: se ad implere, vt sepe dixi. aliter q̄ tunc: vt nunc supple (dat se). i.
 porrigit corpus suum (cibum). i. in cibū animę & angelorū (turbę duo-
 denę) idest toti: congregationi. xj. apostolorū supple: vt aueretur gra-
 tia & fortitudo ad resistentiū indagatōni iudicorū corpus suum (dat se
 suis manibus) non medio alicuius ministri. Dandō supple ad intelligens
 dū adhuc nō esse datā & cōcessam potestatem ministrandi & conficiendi
 alijs tantum sacramentum.

Quare
 dedit se
 suis mani-
 bus.

Verbum caro panē verum
 Verbo carnem efficit.
 Fitq; sanguis christi merum;
 Et si sensus deficit:
 Ad firmādum cor syncerum
 Sola fides sufficit.

Et sequitur. Nam postq̄ in vlti-
 ma cena accepit panem in sanctas
 ac venerabiles manus (verbum ca-
 ro). i. homo vel christus (panē ves-
 rum) quem in manus suas suscepit
 supple (efficit). i. conuertit (carnē)
 idest in sui corp⁹ iuxta illud. Panis
 quem ego dō: caro mea est p̄ mun-
 dū vita. & hoc supple (verbo). i. in

virtute verborum. s. hoc est corpus meum (q̄) pro & (merum). i. vinū
 vitis supple (fit sanguis christi). i. verbis consecrationis conuertitur in
 verum sanguinem christi (& si sensus). s. totus tangendo (deficit (& sen-
 sus visus videndo decipitur accidentia quolibet tantum sentiens: at tamē
 scilicet (Ad firmandum cor syncerum) s. non fractum cōtagione infideli-
 tatis. nō fractū duritia & pertinacia peccati nō fractū malicia iudicorū
 (sola fides sufficit). i. solus assensus volūtatis ab intelligentia & sensu au-
 ditus procedēs iuxta illud. Fides non habet meritum vbi humana ratio
 prebet experimentum. Et sequitur. postq̄ virtuosus est honorandus.
 Et hi. q̄. quanto magis vas omnium virtutum. ideo (tantum ergo sacra-
 mentum idest tam max imam rem
 sacrata & ineffabilem omnī vir-
 tutum plenam (veneremur nos cer-
 nui) idest humiles māsueti cum re-
 uerentia & genuflexione & hono-
 re latrō tanq̄ ad deum (& antiquū
 documentum) doctrina legalis de
 agno paschali (cedat) idest det lo-
 cum (nouo ritui) idest nouo gene-
 ricibi. vel doctrina legalis: tanquā
 vmbra: figura & quasi imperfectū

Fides nō
 habet me-
 ritū vbi
 humana
 rō. & c.

Tantum ergo sacramentum
 Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum
 Nouo cedat ritui:
 Præstet fides supplementum
 Sensuum defectū.

sacratā & ineffabilem omnī vir-
 tutum plenam (veneremur nos cer-
 nui) idest humiles māsueti cum re-
 uerentia & genuflexione & hono-
 re latrō tanq̄ ad deum (& antiquū
 documentum) doctrina legalis de
 agno paschali (cedat) idest det lo-
 cum (nouo ritui) idest nouo gene-
 ricibi. vel doctrina legalis: tanquā
 vmbra: figura & quasi imperfectū

(cedat) idest cesset, dādo locum. su (nouo ritui) soli figurato & perfectif-
 simo iuxta illud. Quando venerit quod perfectum est: cessabit quod ex
 parte sicut adueniente luce cedit vmbra (præstet fides supplementum)
 vt rite bene veneremur quod non videmus. & c. (fides) idest illa notitia
 enigmatica tanquam per speculū (præstet) idest exhibeat & ordinet (sup-
 plementum) & sic vice fungens (sensuum defectui) virtuti limitare sen-
 suum exteriorum: quo circa tale obiectum sunt deficientes & falluntur.

F ij Ideo

¶ Ideo propter infinitum bonum nobis collatum a sanctissima trinitate (laus fit genitori patri & genito) .i. filio fit eadem laus & iubilatio, quæst gaudium quod verbis explicari non potest. laus similiter quæ ab utroque nobis euenit & procedit: & nõ ex nobis. similiter honor & reuerentia latra. similiter virtus quæ anthonomastice charitas dici potest: & quæ omnes virtutes comprehendit: qua redempti sumus (quocumque) id est simul (benedictio) fit attribuenda prædictis. iuxta illud. Benedicti vos a domino qui fecit coelum & terram (quæ) pro & (laudatio compar) tota prædicta supple. i. simul equalis fit spiritui sancto sup. (procedenti) per æternalem processionem passiuam (ab utroque) .i. a patre & filio. iuxta de terminationem ecclesiæ. Amen. i. sine fine in perpetuum. Expositor submittit se determinationi & consilio ecclesiæ militantis. Dixi.

Genitore genitoque
 Laus & iubilatio;
 Salus honor virtus quocumque
 Sit & benedictio;
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

Carmen est simile a clepiadeo mixto glyconico: sed ca-
 cometrum. Canitur in festo Eucharistiæ ad horas nocturnas. profequitur sicut in pange lingua institutionem sacramenti. Autor est sanctus Thomas aquinas.

¶ Addit⁹ cū glo. Quia eadem est materia presentis hymni ac fuit superioris: videlicet agere de institutione sacramenti corporis christi, quæ in nouissima cœna saluator noster instituit. ad re-

Sacris solē in iūcta sit gaudia
 Et ex præcordijs sonent præconia;
 Recedat vetera: noua sint omnia;
 Corda voces & opera.

medium totius mundi: tantum ordinem litteræ in presenti hymno explicabimur, quo ad rudes scholipetas. Sed primo nota quia ex omni actione christi nostra instructio demonstratur. Primo ponit ordo institutionis sacramenti & materia. & designantur illi: quibus officium conficiendi sacramentum concessum est. s. presbyteri. ponitur etiam quomodo in hoc sacramento cellauit figura veteris legis: in quo omnia contingebant in figuris. Iuxta Pauli vocem ad corinthios cap. x. Figura autem huius sacramenti precessit quando pluit deus manna in deserto patribus: qui quotidiano pascebantur alimento. vnde panem cœli dedit eis: panem angelorum. & c. sed illum panem manducantes mortui sunt. iste autem panis quem legifer christus dedit, viuus est: qui de cœlo descendit: & vitæ æternæ substantiam ministrat. Quod autem sacramentum sit sacræ rei signum. & quod tria in eo considerentur. s. sacramentum tantum. sacramentum & res sacra. & res nõ sacra: præmissum facio: quia pinguiori minerva opus est. De hoc plura magister sententiarum in. iij. dist. ix. Erit ergo ordo. (Gaudia) gaudium est animi letitia alicuius presentis boni, opinione cõcepta. & dicitur. q. gaurium quod latine lætum sonat. gaudia ergo (sunt iuncta sacris solēns). s. corporis christi cuius festiuitate plusquam cæteris gaudendum est (& præconia). i. signa vel voces solemnitatis (sonent). i. cum sono exeant (ex præcordijs). i. ex intimis nostri cordis. (& vetera) id est obser-

Apost. ad
 Corin. x.

M. finali
 Gaudium
 & vnde.

obseruationes veteris legis (recedat) propter aduentū nouę. hoc est xp̄i figurati: vel sic (vetera). i. hō vetus: hoc est viciōsus. vñ expurgate veteri fermentū, vt sitis noua cōspersio: vt qui ante hac malevixit: post hac viuat nouiter: hoc est sine vitijs: vetera ergo. i. mala opera perpetrata (recedat). i. serparent (& oia sint noua). i. renouata videlicet (corda, voces, & opera) vt interius & exterius simus azimi: hoc est puri ad celebrandum tantum sacramentum.

Noctus recolit cœna nouissima

Qua xp̄s credit agnū & azia

Dedisse fratrib⁹ iuxta legitima

Priscis indulta patribus.

nē absq; fermento. i. amaritudine: & dicitur azima ab a q̄ est sine, & zi/ma fermentū. q. sine fermento (fratribus). i. apostolis. nōsq; em̄ nisi frēs: aut amicos, discipulos dñi cognominari vidimus in tota sacra pagina. te ste Grego. (Iuxta indulta legitima). i. iuxta legē datā (priscis patribus) puta Moy si & patriarchis. nā supra dixit obseruata lege plene: q̄a nō veñi soluere legē, sed adimplere. & est indultū concessum datū siue remissū vnde Gregorius Luca. iñ. tempora indulta ne pereant.

Post agnū typicū expletis eplis

Corpus dñicum datur discipulis:

Sic totū oibus q̄ totum singulis

Eius fatemur manibus.

dñicum datur. s. a dño (discipulis) sic totū. i. totaliter fatemur datū esse oibus. id est dñi decem christi discipulis (manibus eius) quod totum singulis. id est cui libet illorum datum est.

Dedit ex frugib⁹ corporis ferculū

Dedit ex vitib⁹ sanguis poculū;

Dicēs accipite qđ trado vasculū

Omnes ex eo bibite.

Grego. non eos passio: non resurrectio: nō spū sancti i missio confirmauerat. dedit etiam (poculū) hoc est potū sanguinis sui: & hoc (ex vitib⁹) i. ex naturali vino. Et nota q̄ in die illi⁹ sanctissime cœne dixit. nō bibā modo de hoc genimine vitis donec. &c. q̄ causa in die trāfiguratiōis dñi cōficti sacm̄ ex vino nouo: si inueniri possit, vñ saltē vt aliquatū de matu ra vua in calice liquat. & nouę vūę sup altare bñdicunt: vt pp̄s cōmunit cet. Eutician⁹ em̄ papa statuit q̄ fruges noui bñdicerent sup altare. alias. dedit & tristibus. nā tristes erant ap̄li de nece pdicta sui dñi, dicens (acci. vas q̄ trado). i. do vobis (& oēs bibite ex eo). s. poculo sanguinis mei.

Sic sacrificium istud instituit:

Cuius officū cōmitti voluit:

¶ Et dico q̄ corda voces & opera sint noua: quia (cœna nouissima noctis) id est cœna vltimę noctis (recolitur) id est celebratur (qua) i. in qua cœna xp̄s creditur dedisse agnū). s. paschalē (& azima). i. pas

Azima.

Gregori⁹
Indultū.

Gregori⁹

¶ Prosequitur dicēs, q̄ post agnū typicū. i. post esum agni typici. i. figuratiui q̄ erat cibus corporis: dedit se in cibū aię: & āgelorū. q̄a ip̄e erat verus agnus q̄ abtulit peccata mūdi. &c. (epulis ergo expletis). i. finitis post esum agni typici corp⁹

¶ Dedit. s. xp̄s (ferculū cor). i. suū corpus in cibū, & hoc (ex frugib⁹) id est ex v̄o pane materiali. vñ Ioā. panis quē ego dabo caro mea est: alias dedit fragilibus. s. discipulis qui bene fragili erant: q̄a secundū

Ioannes.

Gregori⁹

Nota.

Eutician⁹
papa.

¶ Sic xp̄s instituit) i. tali modo sup dicto ordinauit (istud sacrificiū). s. sui corporis sanguinis (curi officiū)

F iij Solis

Expositio hymnorum.

scilicet conficiendi sacramentū, vo-
luit cōmitti) i. appropriari siue tra-
di tantū (solis p̄bris quibus sic cō-
gruit). i. cōuenit aut est necessariū (vt sumāt). i. recipiant ipsi (& dēt cete-
ris). f. fidelibus vere cōfessis & cōtritis: ad quorū remediū constitu-
tum fuit. nisi enim māducaueritis carnem filij hominis: & biberitis eius
sanguinem: non habebitis vitam in vobis. &c.

¶ Panis angelicus). i. xps q̄ est cib⁹
angelorū. vnde dicit. Ego sum pa-
nis viuus q̄ de cœlo descendit (sit). i.
efficitur (panis hoim) p̄ quibus na-
tus est (& panis hic dat coelitus). i.
diuinitus (terminū). i. finē figuris
scilicet. typicis veteris testamenti. in quo vtsup̄ diximus cōtingebāt oīa
in figuris. (ō res mirabilis). i. digna admiratiōe qa. f. (paup̄ seruus & hu-
milis) hoc est cuiuscūq; cōditionis seu status sit hō christianus: māducat
dominum. hoc est faciōrē suum sacramentaliter sumit. & sumitur dupli-
citer. f. sacramentaliter & spiritualiter.

¶ Trina deitas (q̄) pro & (vna). i.
ō deus trinus & vnus (poscim⁹ te)
i. a te (qa colimus te sic) f. p̄ humilē
deuotionē celebrādo festiuitatem
corporis tui (visita nos). f. p̄ grām
tuā. aliter erit sicut illud q̄ dicit in
oratione dñica. f. dimitte nobis debita nra, sicut & nos. &c. vel dic visita
tu nos sic sicut colimus te: quia loquitur in p̄sona ecclesie: q̄ tota pulchra
est & bene colit deum (& duc nos per tuas semitas) id est per tua p̄cepta
quę sunt semitę dei directę ad cor. Vnde Gregorius semita dei ad cor dicit
rigitur. ad lucem quā inhabitas (quo). i. ad quam lucem (tendimus) qa
est finis religionis nostrę christianę.

Grego.

Carmen est dimetrū iābicum cacometrū. Canitur in fe-
sto Eucharistie sicut superiores hymni ad laudes.

Addit⁹ cū glo. ¶ Iste hys sistr̄ ca-
nit in die coporis
xpi: & ē eiusdē materię cū p̄cedēti
b⁹. Demonstrat q̄liter legifer xps
descēdit a summo cœlo & mortici-
nia nra carnis assumpsit: vt in eadē
carne pditos redimeret: relinq̄s p̄ memoriali suū sac̄m tanq̄ vltimum
eius testamētū. Ordo est (verbū sup̄). i. xps filius dei altissimi (pdies). i.
apparēs nobis (nec linq̄s). i. nec deserens (dex. pa). i. sedē p̄ris sui. qa ver-
bū erat apud deū (exiit ad opus suū). i. veniēs ad passiōē sufferendā p̄
nobis p̄ctōrib⁹ (venit ad vesperā vitę) (vnde sup̄. v̄ gēte mūdi vespe. &c.

¶ Et dico q̄ xps veniēs ad vitę ves-
perā (pri⁹). i. priusq̄ tradēdus. f. es-
set a discipulo. i. iuda traditōr (suis
emulis) i. iudis iudeis hō emulis:
vñ ē illē sciebat em q̄ pp̄ inuidiā
tradidissent illū (i mortē) f. corpālē

Solis p̄sbyteris q̄bus sic cōgruit
Vt sumant & dent ceteris.

Panis angelicus fit panis hoim;
Dat p̄is cœlit⁹ figuris terminū.
Ores mirabilis manducat dñm
Pauper; seruus; & humilis.

Te trina deitas vnaq; poscim⁹;
Sic tu nos visita; sicut te colimus;
Per tuas semitas duc nos quo tē
Ad lucē quā inhabitas. (dim⁹)

Verbū supernum prodies
Nec p̄ris linquēs dexterā
Ad opus suum exiens;
Venit ad vitę vesperam.

In mortem a discipulo
Suis tradendus emulis;
Prius in vitę serculo.
Se tradidit discipulis.

tradidit

(tradidit) i. se ip̄m dedit ad māducādū discip̄lis. s. suis (i. fereō) i. i. cibovite.

Quibus sub bina specie
Corpus dedit & sanguinem;
Vt duplicis substantiæ
Totum cibaret hominem.
 i. illi fuerāt ordinati p̄sbyteri (vt cibaret totū hominem duplicis substantiæ) scilicet animæ & corporis, vel potius humanitatis & diuinitatis.

Se nascens dedit focium;
Contulcens in edulium;
Se moriens in precium
Se regnans dat in premium.

agnus (dedit se in precium). idest in redemptionem nostram (& iam regnans). s. in caelis (dedit se) nobis. s. fidelibus (in premiū) idest in meritū & sempiternam remunerationem certaminis nostri.

Ecce merces etus cum eo. Efaie. lxiij

O salutaris hostia
Quæ cœli pandis hostium;
Bella premunt hostilia
Da rubur fer auxilium.
 fistendi diabolo (& fer). i. da (auxilium). i. adiutorium. s. quia bella hostilia. i. tristes contentiones hostium. i. demonum vel hæreticorum aut schismaticorum (premut nos). i. vrgent nos peccatores.

Vni trinoq; domino
Sit sempiterna gloria;
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amē.
 Cōclusio est totius hymni ad gloriam & laudē trinitatis vnitateq; (gloria sempiterna). i. laus perpetua (sit vni domino). s. in deitate (q;). i. (& trino). s. in personis, qui scilicet deus (donet nobis vitam sine termino). i. sine fine. & hoc in patria scilicet cœlesti. Amen.

Carmen est quale dactylicum hypercatalecticum. Canitur in festo beate Agathe virginis & martyris: cuius martyrium describit & fauorem apud deum implorat

Martyris ecce dies agathe
 Virginis emicat eximie;
 Qua sibi christus eā sociat,
 Et diadema duplex decorat.
 Prudētī q̄ hūc hymnū in honore b̄te agathe cōposuit: laudat deū q̄ tantā cōstantiā cōtulit facte agathe virginis. (Ecce). i. videte (dies agathe martyris eximie). i. magne v̄gis (emicat). i. valde splēdet. q̄. s. die (x̄ps sociat). i. cōiūgit (eā sibi) v̄l accedere fecit eā ad se & duplex diadema). i. duplex corona. s. martyrii & castitatis (decorat. i. hornat eā.

Fuij Additio

Additio. Hic hymnus Prudentio attribuitur: quē ego oculis transcurri
 meis: nec tñ offendi: ni oculus me fecellit: sed nō inficies eo cum
 hymnū sanctę Eulalię martyris in hoc genere cōposuerit. Noueris tamē
 vt in titulo posui: metrum esse Alemanū dactylicū trimetrum hyperca
 lecticū constās tribus dactylis & semipede. scanditur sic. mī ys. ecce. di.
 es. aga. the. Vbi autem erat. quam christus eam sibi sociat. Verti. Qua si
 bi christus eam sociat. vt staret mensura carminis. cetera demonstrabit
 littera. Diadema corona est: & ornatus capitis gestamenq; regis. & dici
 tur a diadeo gręco verbo quod est circūligo. vnde diadematus. i. diades
 mate ornatus decorat. pe. cora. as. quod est honesto seu honorifico: &
 descendit a decus. oris. & non a decor. is. vnde est decoro. as. pe. pro. & si

Diadema
Diadema
tus
Decoro.
as.

gnificat idem quod hono. as
 ¶ Decus idest nobilis (stirpe) fuit
 & progenie (elegās specie) idest de
 cēs & conueniens & pulchra facie
 (sed magis pulchra actibus atq; fi
 de) idest operibus fidei. illa dico re
 putans nil pro nihilo ducens (ter
 rea) idest terrena (& prospera) terrenorum prosperitatem (& ligans). i.
 retinens (sibi corde) idest mente (iussa) idest p̄cepta dei.

Deumata LATA
Stirpe decens elegās specie
Sed magis actibus atq; fide:
terrena
Terrea prospera nil reputās
ora
Iussa dei sibi corde ligans.

¶ Hec scilicet Agatha (fortior viris
 trucibus) idest crudelibus (expos
 suit sua membra) idest dedit (fla
 gris) idest verberibus & flagellis
 (mamilla torta a carnificibus docet)
 manifestat (patulo) idest apte (q̄)
 idest quātū ipsa Agatha fuerit (va
 lido pectore. i. forti mēte & corpe.

Fortior hęc trucibusq; viris
Exposuit sua mēbra flagris;
Pectore q̄ fuerit valido
Torta mamilla docet patulo.

¶ Cui Agathę carcer erat delictę. i.
 pro delictis vel loco deliciarum (pa
 stor ouem Petrus recreat). i. cōsol
 latur (hanc ouem). i. agathā (& in
 de gauisa) idest læta (& magis fla
 grās). i. amore dei (cucurrit). i. susti
 nuit (cūcta flagella ouās). i. gaudēs.

Delictę cui carcer erat
Pastor ouē petr⁹ hęc recreat:
Inde gauisā magisq; flagrans
Cūcta flagella cucurrit ouās

alagrandose,

¶ Ethnica turba (i. gentilis vel paga
 na) iuxta ethnā habitauit (fugies
 rogū). i. cōbustione ipsa turba (me
 retur opē) ipsius Agathę. i. meruit
 auxiliū: ergo deus (p̄mat magis &
 restringuat venerē). i. luxuria (his). i. omnibus (quos rituius). i. honor
 vel signū (fidei decorat) i. honorat. Et nota q̄ quoddā tēpore ethna cepit
 cōburere totā ciuitatē Catanentiū. ideo pagani venerūt ad sepulchū san
 ctę agathę & acceperūt velū & p̄iecerūt in ignē: & statū ignis extinct⁹ est.

genti
Ethnica turba rogam fugiens
Huius & illa meretur opem:
Quos fidei titulus decorat:
His venerē magis ip̄a p̄mat

¶ Iustella (renitēs). i. sp̄iēdēs (pos
 lo). i. i celo (q̄ si spōsa xpi supplica
 dno p̄ miseris). i. p̄ nobis p̄ctorib⁹
 (vt faciat colū). i. celebrari sua festa
 sic vt faueat. i. det auxiliū celebrātib⁹ sc.

Iam renitens quasi sponsa polo
Pro miseris supplica domio:
Sic sua festa colitaciat:
Se celebrantibus vtfaucat.

Gloria

Gloria cum patre sit genito
Spiritus prouideq; sacro;
Qui deus vnus & omnipotens
Hanc memorie faciat memorie

¶ Gloria & laus sit genito .i. filio
(cum patri & spiritu sancto) .i. tri
nitati (prouide quideus vnus &
ops faciat hanc. f. Agatham memorie
memorie) suorum; & nrorum q; eiu festu
& memoria celebram: meminerie
& nos adiuuet suis precibus. Amen.

Carmen est quale illud nocte surgentes, Canitur in festo beati
Benedicti abbatis; cuius vita & miracula describens: pe
tit vt eius meritis peccatorum veniam consequamur.

Christe sanctorum decus atq;
virtus
Vita & forma via lux & auctor
Supplicium vota pariterq; hymnum
Suscipe clemens.

¶ In hoc hymno q; scribitur carmi
ne sapientico mixto adonico agit au
tor de vita & habitu sancti Benedi
cti & de miraculis eius. s. de capiste
rio fracto in pueritia sua sanato &
de puero a latice tracto. Intendit
rogare deum q; est vita & lux omnium

fideliu: vt nra vota suscipiat & peccata expellat & fauorem suum tribuat &
gratia suam concedat meritis sancti Benedicti. O christe tu decus) .i. ho
nor (atq; virtus sanctorum) quia per te virtuosifunt (& vita) quia per te
viuunt (& forma) quia a te immutari debent. vnde dixit. Ego sum via ver
ritas & vita (via) quia per te eunt ad patrem (lux) quia per te illuminantur
(& salus) quia per te salui facti sunt: & tu qui talis es (o clemens) .i. o mise
ricors (suscipe vota supplicium) .i. supplicantium & pariter hymnum.

Additio. Hic hymnus nullas admittit collisiones syllabarum: quod apud
auctores maxime antiquos aliquando reperimus. & propterea non
sine metacritico q; barbarissimi species est & huiusmodi pronuntiatione permittimus.

Qui tuum dudum benedictum ad te
Attrahes mire segregasti mundo
Vt probra mundi reprobare disceres
Te sequeretur.

¶ Qui attrahes dudum .i. olim (tuum
Benedictum ad te) per virtuosa ope
ra (segregasti mire) .i. mirabiliter
(mundo) .i. a mundo & quere (vt disceres
reprobare) .i. contradicere vel spernere
probra mundi) .i. peccata & mundi ini
quitates (Vt sequeretur te) quia tu dixisti. Qui sequitur me non ambulat in
tenebris: sed habebit lumem vite & misericordie: dicit dominus.

quitates (Vt sequeretur te) quia tu dixisti. Qui sequitur me non ambulat in
tenebris: sed habebit lumem vite & misericordie: dicit dominus.

Cuius deuotum animum pueri
Gratia prestatas fidei valere;
Qua valens mira precibus
Mente fidelis, (peregit
logorum libro possunt inueniri pro)

¶ Deuotum animum) .i. religiosum
(cuius pueri) .i. Benedicti (gratia
fidei) de qua plenus erat factus Be
nedictus (prestatas valere) .i. posse
(qua gratia fidei valens) benedictus
peregit (mira) .i. miracula: q; in dia
precibus) & mente fidelis.

De hic extendens pedem in remotis
Ardua scadem cruciari males;
Corpus artus iuuenilis ardens
Castoq; amore,

¶ De hinc) .i. deinde (extendens pe
dem in remotis) locis. i. in heremo
magis volens cruciari q; fouere ar
tus iuuenilis corporis. & quere: quia
erat ardens casto amore dei (scadem)
adest ascen

ascendens (ardua). i. excelsa (& fuit malens). i. magis volens (cruciari q̄
 aouere artus). i. membra corporis iuuenilis: & quare quia erat ardens
 casto amore dei.

¶ Omnes resonemus). i. psoluamus
 (gloriā). i. laudē p̄ri & (o alme). i.
 sc̄tē (sp̄s cōpar). i. equalis (vtriusq̄
 q̄). s. p̄ris & filij. tu dico (vnus de
 omi tpe seclī resonemus). i. persol
 uamus (gloriā semper). i. in omi tē
 pore (tibi). i. ad honorem tui.

¶ Construe (imbuit). i. docuit vel
 ipluit (post hinc). i. deinde (hoies
 beatos). i. bonos vel benedictos (re
 gulis strictis). i. rectis (retūdi) i. re
 frenari aios sup̄bos (& docuit sub
 dere colla). i. mentem (seper iugo
 dñi polorū). i. p̄ceptis domini.

¶ Ex q̄bus). s. discipulis sancti Bene
 dicti (Maurus). s. factus existēs (se
 dulus minister). i. diligēs admini
 strator sancti Benedicti obsequēs
 p̄ri). i. obediēs p̄cepto p̄ris (traxit)
 i. retraxit (equore) i. a mari (puer)
 s. Placidū discipulū sancti Benedicti (ductū gurgite) quia iam aqua ip̄m
 mergebat (leuatum latice) id est extractum ex aqua.

¶ O christe precamur veniā meri
 tis hui⁹ sancti B̄ndicti (vt arceas)
 id est repellas a nobis irā (& tribus
 as nobis fauorē). i. auxiliū (p̄stans
 grām) virtutū & veniā peccatorū
 (nobis) tu dico (mitis) id est suauis
 respiciendo (ad omnes.)

¶ O alme deus). i. sancte & rector. i.
 gubernator (oramus). i. depreca
 mur (p̄be) nobis vt fides nostra re
 sistat vitijs atq̄ sinistra studijs vir
 tutū pectore puro. gloriā patri.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum.

Canitur in festis sanctorum angelorum.

¶ In hoc hymno intēdit autor lau
 dare dominū, intēdit etiā in cōme
 moratione sancti Michaelis gratia
 vel amore ipsius archangeli collau
 dare oēs angelos: sed maxime Mi
 chaelē quē it princeps militie cœ
 lestis. rogat itaq̄ & datur: vt oēs
 angeli nobis assistāt & demones a

Gloriam patri resonemus oēs
 Et tibi cōpar vtriusq̄ semp:
 Spiritus alme de⁹ vn⁹ omni
 Tempore seclī.

Imbuit post hinc hoies beatos
 Reglis arctis animos retūdi
 Et iugo semper dñi polorum
 Subdere colla.

Ex q̄b⁹ Maur⁹ sedulus minister
 Gurgite ductū Placidū puer:
 Obsequēs patri latice leuatum
 Equore traxit. *facto.*

Huius q̄ xp̄e meritis ^{ne loquor roga} precamur
 Vt arceas ^{arceas} iram tribuas fauorē:
 Gratia prestans veniāq̄ nobis
 Mitis ad omnes.

Prebe oramus deus alme rector
 Fides vt nostra vitijs resistat:
 Atq̄ virtutum studijs ministra
 Pectore puro.

Tibi xp̄e splendor patris
 Vita virtus cordium:
 In conspectu angelorū:
 Votis voce psallimus:
 Alternantes concrepando:
 Melos damus vocibus.
 nobis

nobis repellant: & mundos corde & corpore nos reddant. O christe qui es splendor patris, vita & virtus cordiū: quia sicut viuit corpus per animā: ita viuit anima p̄ xp̄m (psallimus tibi in cōspectu angelorū votis ac p̄cibus) vel corde, ore & voce (& damus melos) i. melodias (vocius) nostris (cōcrepādo) i. resonādo (alternātes) i. vocius alternatis decātātes.

Collaudamus venerantes

Omnes cœli milites

Sed præcipue primatem

Cœlestis exercitus,

Michaelē in virtute

Conterentem zabolon.

¶ Nos collaudamus venerātes oēs cœli milites, i. angelos cœli (præcipue primatē cœlestis exercitus), s. michaelē (cōterentē zabolō) i. diabōlū (in virtute) crucis. Michael quis est vt deus. quasi dicat, quis est ita fortis vt deus noster: q̄ creauit nos ad laudandū ser per hoc nomen Michael ostenditur q̄ nullus potest facere: quæ deus fecit.

Quo custode procul pelle

Rex christe pijsime

Omne nefas inimici

Mundo corde & corpore:

Paradiso redde tuo

Nos sola clemētia,

¶ Quo custode, s. michaelē, o (pijsime) i. fortissime (procul pelle), i. ab hęc longe (omne nefas); i. omne peccatū (inimici), i. diaboli: & redde nos sola vel facta clemētia (tuo paradiso) idest in requiem: nos dico (mundos factos corde & corpore) idest tam in anima q̄ in corpore.

Gloriam patri melodis

Personemus vocius.

Gloriam christo canamus

Gloriam paraceto

Qui deus trinus & vnus

Extat ante sæcula, Amen.

¶ Et quo custode scilicet Michaelē Christus expellat a nobis omne nefas inimici, & faciat nos mundos corde & corpore. ideo (personemus gloriam patri vocius melodis) i. dulcedinis, vel dulcibus melodis (canamus gloriam christo) idest eius filio: & canamus similiter eadem qualitate (gloriā) idest laudem dei & honorē (paraceto) idest spiritali sancto (qui extat) idest manet deus trinus in personis: & vnus in vnitāte substantiæ (ante sæcula) idest ante omnia sæcula, Amen.

laudem dei & honorē (paraceto) idest spiritali sancto (qui extat) idest manet deus trinus in personis: & vnus in vnitāte substantiæ (ante sæcula) idest ante omnia sæcula, Amen.

Carmen est saphicū mixtum adonico. Canitur in festo angelorum quorum auxiliū petit,

Christe sc̄torū dec⁹ āgelorū
Rector humani generis
& autor:

Nobis aternū tribue benignus
Scādere cœlum,

¶ Christe sanctorū decus angelorū. sc̄torū dicit ad differētā malorū. Et nota q̄ autor facit hic inuocationem ad omnes & singulos bonos angelos (rector humani generis) & autor tu benignus tribue nobis (scandere) idest ascendere (cœlum) idest regnū aeternum.

Rogitemus

Expositio hymnorum.

**Michael
angelus pa-
cis.**

☞ Rogitemus mittat coelitus). i. di-
rigat (ad istam aulam). i. ad ecclesiam
(Michaelē angelum pacis) qui nos
placaret deo. quotiens magna nun-
ciantur: a deo michael mittitur: quā
vero maiora Gabriel mittitur, vt
Marię, zacharię, ad medelā raphael
mittit vt Thobię. ad hoc ergo mittat
vt cuncta prospera crescāt veniēte Michael āgelo dei (crebro). i. requēter.

**Gabriel
angelus for-
titudinis**

☞ Gabriel interpretatur fortis an-
gelus. i. fortitudo dei, per quod in-
telligitur quod fortis fuit & potēs ad
defendendum fortitudinē diaboli
per virtutem fauctę crucis & Ga-
briel fortis angelus volitet). i. vo-
let ab alto celo (vt pellat antiquum
hostem). i. diabolum: Gabriel dico
(veniet sepius) ad istud templum. i. ad ecclesiam miseratus nostri.

Additio.

Adonice iste versus erat nostri miseratus: sed quia in nostri
vicio se corripitur secunda: veteri nos miseratus: quod legitur
melius etiam quam visere nostri. vt alij legunt.

**Raphael
angelus me-
dicinæ.**

☞ O christe (mitte nobis angelum
raphaelē medicum salutis nostrę)
Raphael interpretat medicinā dei.
& significat christum, qui tulit no-
bis de cœlis medicinam cuius gra-
tia mundati sumus ab omni pecca-
to & liberati ab hoste antiquo (vt
sanet) idest curet nos omnes (egrotos)
idest nostras operationes prauas ad

Angelū pacis Michael ad istā
Coelitus mitte rogitemus aulā;
Nobis vt crebro veniēte crescāt
Prospera cuncta.

Angelus fortis gabriel vt hostē
Pellat antiquū; volitet ab alto;
Sepius templū veniatq; in istud
Nos miseratus.

Angelū nobis medicū salutis
Mitte de celis Raphael; vt oēs
Sanet egrotos; pariterq; nros
Dirigat actus,

☞ Et quia facimus inuocationē an-
gelorū (Maria genitrix dei nostri
& totius chorus angelorū assistat
semper) idest in omni tempore (no-
bis) omnibus (& tota concio bea-
ta) idest exercitus angelorum no-
bis assistat simul: & isti intercedāt
pro nobis.

☞ Beata deitas scilicet patris (ac na-
ti) scilicet filij (& spiritus sancti) pre-
stet idest tribuat (nobis) pariter
hoc quod predictum est (gloria)
cuius spiritus (reboat) idest perso-
nat in omni mundo.

in mēte (& dirigat actus nostros)
bonam operationem.

Hinc dei nostri genitrix Maria
Totus & nobis chor⁹ angelorū
Semper assistat simul & beata
Concio tota,

Prestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterq; sancti
Spiritus; cuius reboat in omni
Gloria mundo.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum.
Canitur in festo omnium sanctorum: quorum
omnium intercessionem pro nobis implorat.

Christe re

Christe redemptor omnium
 Conserua tuos famulos:
 Beate semper virginis
 Placatus sanctis precibus.

demptor omnium: scilicet fidelium (conserua tuos famulos) qui tibi famulantur. tu dico (placatus sanctis precibus) beate Marie virginis. &c.

Beata quoque agmina *cos quadron*

Cœlestium spirituum:

preces Preterita presentia *presentes*

Futura mala pellite.

¶ O beata agmina cœlestium spirituum) i. angelorum (pellite quoque idest similiter (preterita mala). i. vitia presentia & futura a nobis.

Vates æterni iudicis
 Apostolicę domini:
 Suppliciter exposcimus
 Saluari vestris precibus;

¶ Vates (idest o vos ppheteę eter- ni iudicis (idest christi (o apostoli domini) exposcimus) idest deprecamur (suppliciter) saluari vestris precibus.

Martyres dei inclyti
 Confessoresque lucidi:
 Vestris orationibus
 Nos ferte in cœlestibus,

¶ O martyres dei inclyti) idest nobiles & electi (& confessores lucidi) idest casti (ferte nos in cœlestibus) regnis (vestris orationibus).

Chorus sanctarum virginum
 Monachorumque omnium:
 Simul cum sanctis omnibus
 Consortes christi facite.

¶ Chorus sanctorum virginum & omnium monachorum facite (nos christi consortes) idest participes (cœlestis regnicum omnibus sanctis.

Gentem auferte perfidam
 Credentium de finibus,
 Ut christo laudes debitas
 Persoluamus alacriter.

¶ Auferte idest remouete (gentem perfidam) idest infidelem (de finibus credentium) (& ad quid? (ut persoluamus alacriter) idest iocose (christo laudes debitas).

Gloria patri ingenito
 Eiusque vnigenito:
 Vna cum sancto spiritu
 In sempiterna sæcula, Amē.

¶ Gloria) idest laus sit (ingenito patri eiusque vnigenito) idest filio iesu christo (vna) idest pariter (cum sancto spiritu in sempiterna sæcula. Amē.

Iesu saluator sæculi
 Redemptis ope subueni. *scocore*
 Et pia dei Genitrix
 Salutem posce miseris. *dem dō*

¶ Hymnus iste continuatur superiori, sic dixi. O christe conserua tuos famulos: & bene debes: quia redemisti nos. O iesu saluator sæculi subueni) idest succurre redemptis (ope) scilicet tuo auxilio. & o pia dei genitrix posce) idest impetra (salutē aiarum) nobis miseris omnes

¶ Omnes angelici coetus) idest oēs angelorum societates seu exercitus (cunei) idest chori patriarcharum & merita prophetarū (precētur) idest postulent vel impetrent (nos bis veniā), .i. indulgētiā peccatorū.

¶ Baptista Ioānes (pretius) idest precator christi & (clauiger) scilicet Petrus (ethereus) .i. celestis (cū ceteris apostolis) (soluat nos a nexu criminis) .i. a vinculis peccatorum.

¶ Sacratuſ chorus) idest sacer coetus (martyrum & confessio sacerdotum) idest iustorum (& castitas virginalis) idest virginum abluat nos a peccatis.

¶ Suffragia) idest patrocinia electorum vel monachorum (& omnes coelici) idest celi ciues angeli (annuant) idest faueant (votis) .i. precibus (supplicū) humiliū (& poscāt) .i. impetrent prēmium vitę eternę.

¶ Laus honor virtus gloria sit deo patri & filio: simul sancto paracleto in sempiterna secula. Amen.

Coetus omnes angelici
Patriarcharum cunei;
Et prophetarum merita
Nobis precentur veniam,
Baptista christi pretius
Et clauiger ethereus;
Cum ceteris apostolis
Nos soluant in nexu criminis.

Chorus sacratuſ martyrum;
Confessio sacerdotum;
Et virginalis castitas;
Nos a peccatis abluat.
Monachorum suffragia;
Omnesq; ciues coelici;
Annuant votis supplicum;
Et vitę poscant prēmium.
Laus; honor; virtus; gloria;
Deo patri & filio;
Sancto simul paracleto
In sempiterna secula. Amē.

Carmen est dimetrū iambicum cacometrū. Canitur in festis Apostolorū: quorum potestatem a christo traditā narrat.

¶ In hoc hymno facit aut or inuocationem ad apostolos: vt ipi pro nobis deprecantur & suis precibus a nobis vitia repellant, vt venientes ad iudicium ne pro reatu puniant: sed eternis gaudijs repleri nos faciunt.

¶ Et nota q̄ dies iudicij non dicitur ideo q̄ tūc erit dies: sed apparebūt omnia nobis tāq̄ in die (coelum) .i. celestis curia (exulter) .i. gaudeat laudibus (terra) .i. terreni. s. homines (resultent gaudijs) homines canunt .i. laudant (sacra solemnia) .i. gloria apostolorum.

¶ Vos apostoli iusti iudices seculi) idest seculi (vera lumina mūdi) ga totus mundus illuminatur eorum predicatione (precamur vos votis cordiū) idest precibus cordis (audite preces supplicum) .i. humiliū.

EXulter coelum laudibus;
RESULTet terra gaudijs;
Apostolorum gloria
Sacra canunt solemnia.

Vos sacli iusti iudices;
Et vera mundi lumina;
Votis precamur cordium:
Audite preces supplicum.
Qui coelum

Qui cœlum verbo clauditis;
 Sera fœp eius soluitis;
 Nos a peccatis omnibus
 Soluite iussu quesumus,

¶ Qui clauditis) scilicet peccatoribus (cœlum verbo) idest sermone (& soluitis bonis seras) idest clausuras (eius quesumus) precamur (vos soluite) idest absoluite (nos a peccatis oibus iussu). i. p̄cepto.

Quorum p̄cepto subditur
 Salus & langor omnium;
 Sanate ægros moribus
 Nos reddentes virtutibus,

¶ P̄cepto quorum) .i. apostolorum (salus) idest sanitas (& langor) idest infirmitas omnium hominũ (subditur: sanate ægros) idest peccatores (moribus) idest prauis cogitationibus & volũtate mala peccandi (reddentes nos virtutibus) idest operationibus virtuosis.

Vt cum iudex aduenerit
 Christus in fine sæculi:
 Nos sempiternis gaudijs
 Faciat esse compotes.

¶ Et rogamus vt cum xp̄s iudex aduenerit in fine sæculi faciat nos esse cõpotes sempiternis gaudijs.

Carmen est quale illud primo dierum, Canitur in festis
 apostolorum, Quorum laudes enumerat,

Aeterna christi munera
 Apostolorum gloria;
 Laudes canentes debitas
 Lætis canamus mentibus,

¶ Hymnus iste continet superiorum. .i. exulter cœlũ laudibus (nos canentes debitas laudes) xp̄o in honore apostolorũ (canamus lætis mētibus. .i. iucundis) gloria) .i. ad gloriã (apostolorũ æterna munera) .i. dona xp̄i q̄ sua pietate nobis largitũr.

Ecclesiarum principes ^{MOSES}
 Mundi triũphales duces; ^{ET}
 Cœlestis aule milites; ^{MOSES}
 Et vera mundi lumina ^{ET}

¶ Isti sunt principes ecclesiarũ: isti sunt triumphales duces mundi) .i. triũphantes (isti sunt milites cœlestis aule) idest palatij: & sunt (vera mundi lumina) quia p̄dicatione illorum illuminatus est mundus.

Deuota sanctorum fides ^{ET}
 Inuicta spes credentium: ^{NOVA}
 Perfecta christi charitas: ^{PERFECTA}
 Mundi triumphat principẽ.

¶ Fides deuota sanctorum) idest obediens inuicta spes credentium (perfecta christi charitas) idest amor (triumphat) idest superat (principem mundi) idest diabolũ. vnde. Venit princeps mundi huius & in me non habet quicquid.

In his paterna gloria;
 In his voluntas spiritus;
 Exultat in his filius;
 Cœlum repletur gaudijs.
 Te nunc redẽp̄tor quesumus;
 Vt ipsorum consortio;
 Lungas precantes seruos
 In sempiterna secula. Amẽ.

¶ Paterna glia exultat in his) .i. apostolis (voluntas spiritus facti) exultat in his (filius exultat in his) quod dicã p̄ singula: cœlũ replet gaudijs. ¶ O redẽp̄tor quesumus te nũc) .i. in presenti (vt lungas precantes seruos consortio ipsorum) .i. apostolorũ (in sempiterna secula. Amen.

Carmen est

Expositio hymnorum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo vnus martyris; cuius laudem narrat.

¶ Deus tu fors) idest pars (tuorū militum) idest hereditas. vnde Dauid. Dominus pars hereditatis meae (& corona premiū) quia tu secundum meritum tribuis mercedē ab solue nos (nexu criminis) idest laqueos peccatorū. nos dico canētes laudes

¶ Hic martyr (deputans) idest iudicans vel estimans (rite) idest recte (gaudiam mundi & blandimenta esse noxia & caduca (puent nēpe) idest certe (ad coelestia regna.

¶ Et ipse cucurrit fortiter) idest cōstās forti animo (pœnas) idest tormenta huius mundi transiit (& sustulit) idest sustinuit. illas pœnas viriliter effundens sanguinem suū) & ideo possedit eterna dona.)

¶ Ob hoc) idest propter hoc: quia pro te sanguinem fudit o (pessimē pater nos supplices poscim) idest precamur te (precatu) idest precibus humilibus (in hoc triumpho in hac vectoria martyris dimitte noxiam) idest culpam (seruulis.

¶ Materia huius hymni est: vt relictis delectationibus & vanitatibus huius seculi bona opera exercēdo, deum sequamur. o (martyr dei qui fuisti victor) victis hostibus. tu dico (triumphans sequendo vnicū filium patris: es modo frues celestibus) idest bonis.

¶ Et quia tantis bonis frueris (dile) idest extingue (reatum) idest peccatum nostrum. tu dico (arcens contagium mali) idest diaboli (remouens tedium vite) scilicet famē sitim, nuditatem, frigus. scilicet nobis dando temporalia necessaria,

¶ Et quia (vincula tui sacrati corporis sunt iam soluta a nexibus) huius seculi) dissoluti & est cū christo. sic (solue nos a vinculis seculi) idest absolue nos a peccatis, tuis precibus: & hoc amore filij dei.

Deus tuorum militum /
Sors & corona premiū /
Laudes canentes martyris /
Absolue nexu criminis,

martyris cuius hodie festū celebrat.

Hic nempe mundi gaudia;
Et blandimenta noxia;
Caduca rite deputans;
Peruenit ad coelestia

Pœnas cucurrit fortiter;
Et sustulit viriliter;
Pro te effundēs sanguinem;
Aeterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplices,
Te poscimus pessimē;
In hoc triumpho martyris
Dimitte noxam seruulis.

Martyr dei; qui vnicū
Patris sequendo filium;
Victis triumphās hostibus;
Victor fruens celestibus;

Tui precatus munere
Nostrum reatum dilue.
Arcens mali contagium
Vitæ remouens tedium.

Soluta iam sunt vincula
Tui sacrati corporis;
Nos solue vinculis seculi
Amore filij dei.

Carmen

Carmen est asclepiadeum mixtum gl'iconico.

Canitur in festis plurimorum martyrum.

Sctoꝝ meritis incl'ya gaudia
 Pꝑam⁹ socij gesta qꝫ fortia:
 Nā gl'ificati animus p'mere catib⁹
 Victorum genus optimum.

martyrum. O socij pangamus) idest cantemus (incl'ya gaudia. idest præ clara (meritis sanctorum & fortia gesta) eorum (nam animus gl'ificat). i. cupit vel gaudet (promere) idest laudare cum cantibus (optimum genus victorum) idest martyrum.

His ſūt quos retines mūd⁹ ihor:
 Ip'm nā sterili flore paridū (ruit
 Spreuere penit⁹; teqꝫ secuti ſūt
 Rex christe bone cœlitus.

Hi pro te furias atqꝫ ferocia
 Calcarūt omia seuatqꝫ verbera;
 Cessit his lacerās fortiter vngula
 Nec carpiit penetralia.

dedit his martyribus (lacerans). i. puniens fortiter vltra quævis tormentum (nec) pro sed (& non carpsit penetralia m'um: vel apostolorum). i. non fuerunt tracta vel diuisa eorum viscera: & hoc virtute dei: qꝫ virtus dei erat in eis: vel non carpsit penetralia. i. intima eorum non potuerunt tormentorum generibus a proposito sancto retrahi.

Additio. Vngula formam habet diminutiu: tamen nō est nisi 'denominatiuum ab vngulis: & proprie dicitur de his: quæ carent digitis. Vnde plinius. In quadrupedibus solidas habet vngulas: quæ nō sunt cornigera hic autem sumitur similitudinarie pro quodam instrumēto vnico seu genere tormenti (quod quidem vocatur vngula) quo effodiebantur, & uellebanturqꝫ beatorum martyrum carnes in sua passione.

martices
 Cædūtur gladijs more bidētū
 Non murmur resonat, nō querimonia,
 Sed corde tacito mens bñ cōscia
 Conseruat patientiam.

G Additio .

In hoc hymno laudat auctor deū in cōmunionē sanctorū martyrum quia mūdū cum pōpis suis & cum vitjs & cōcupiscētjs suis dimittit: & spreuerunt vnde in terris laudantur & in cœlis honorant. In tendit itaqꝫ rogare deū vt nos suos famulos iungat cōsortio sctōrum

Hi sunt martyres (quos mūdus retinens) idest dū uiuerent in mundo (inhorruit) idest odio habuit (nam ip'si) martyres (spreuere penitus ipsum). s. mundum (per aridum) i. valde siccum (flore sterili) idest non fructuoso & (secuti sunt cœlit⁹) i. diuinitate o xpc bone rex.

Hi martyres (calcarunt) idest sustinuerunt passi sunt & vicerunt (pro te furias hominum) idest infantas infidelitū (atqꝫ verbera ferocia) idest crudelia (& seua) idest iniuste illata (& vngula) quoddam genus tormenti (cessit) idest locū

Ipsi cedūtur) i. iugulātur gladijs crudelibus (more bidētū). i. consuetudie ouiu (murmur) eorū (nō resonat nec querimonia). i. lamētatio non auditur (sed mens bene cōscia). i. boni meriti (cōseruat patientiā tacito corde) qꝫ fortes patientes & firmi erāt p'fide xpi in bello.

Vngula, Plinius.

Expositio hymnorum.

Biden. **Additio.** More bidentium: hoc dicit propter taciturnitatem & patientiam in tormentis quā ipse ferunt oues. vnde de christo. Esaias, sicut ouis ad occisionem ducetur, & sicut agnus nō aperiet os suum. Sed nota quod quidam intelligunt bidentes esse oues vel bestias quę per etatem duos dentes altiores habent. Virgilius mastant de more bidentes, sed Calepinus (cuius dictis acquiesco) dicit hostias binas, id est duos annos habentes dici bidentes. q. bienes: sed longo vsu loquēdi corrupta est vox & interiecta est. d. vt in redeo: & pro biemibus dicimus bidentibus. est & bidens instrumentum rusticum. Iuuenalis. viue bidentis & amas & culti vtilicus horti.

Virgilius.
Calepinus.

Iuuenal.

¶ Et quia omnia hec pro christi nomine patiebantur: igitur (quę vox & quę lingua poterit retexere). i. dicere vel explicare (munera) id est dona quę tu martyribus pparas. nam ipsi (rubri fluido) id est fluen- te sanguine (distantur) id est coronantur (laureis) id est coronis bene fulgidis.

¶ O summa deitas nos supplices. i. humiles (poscimus). i. rogamus te vt abluas. i. deleas (culpas nras). i. peccata nra & (subtrahas noxia). i. ipsa peccata a nobis: & (des pacem famulis) tuis (quoq;) id est similibus (nos omnes demus gloriam tibi) id est ad honorem tuum per cūcta secula. Amen.

Quę vox quę poterit lingua
retexere: *des*

Quę tu martyribus munera
pparas: *volentes*

Rubri nam fluido sanguine lau-
Distantur bene fulgidis. (reis

Te sūma deitas vnaq; poscim?
Vt culpas abluas; noxia subtra-
has.

Des pacem famulis; nos quoq;
gloriam;

Per cūcta tibi secula. Amen.

Carmen est quale illud primo dierum Canitur in festis
plurimorū martyrum: quorū martyrium describit & cō-
stantiā in patiēdo; petit; vt illorū iūgamur cōsortio.

¶ Hymnus iste cum illo alio qui in festis Apostolorum decantari solet vnus est: tamen est diuisus principio bis repetito secundo dum taxat carmine primi versus commutato, scilicet Apostolorum gloria in hoc & Martyrum victorias. Nā tota hymni ientētia (qui oppido q̄ suauis est) vtriusq; apte congruit: nempe apostoli dei omnes martyrium gloriosum pro christo perpeffi sunt: & calicem dñi biberunt. Incit itaq; nos hymnus ad decantandas laudes debitas p̄ inuicta animi cōstantia in perterendis pro cōfessione verę fidei tormentis: quam gloriosi martyres habuerunt. (Nos igitur canentes) id est cum gaudio psallentes (laudes debitas: canamus v̄tis mētibus (id est hilari & iucundo corde) munera) id est dona (æterna) id est perpetua (christi, & victorias mar-

A Eterna christi munera
Et martyrum victorias;
Laudes canentes debitas;
Latis canamus mentibus.

tyrum.) Et nota q̄ martyr testis interpretatur. dicti martyres, q̄ pro Martyr.
pter testimonium christi mortem passi sunt. est q̄ græcum nomen. vnde
martyria testimonia dicta sunt.

**Terrore victo sæculi
Spretisq̄ pœnis corporis:
Mortis sacre compendio
Vitam beatam possident.**

compensationem mortis sacre: & hoc (Terrore sæculi) idest huius mudi (vis
cto) idest ab eis prius superato (q̄) pro & (pœnis) idest tormentis corpo
ri infligendis (spretis) idest pro nihilo habitis. compedium etiam pro via
breuiori & citius ad terminum ducenti q̄ ea quæ publica & protracta est
sumitur in p̄senti parte: quoniam mors corporalis quæ pertulerunt mar
tyres admodum breuis fuit & satis compediaria ad allequendum termi
num & metam sempiternæ & incorruptibilis vite.

**Traduntur igni martyres:
Et bestiarum dentibus
Armata sicut vngula:
Tortoris insanit manus.**

scit contra martyres gloriosos (& manus tortoris) idest carnificis tor
quentis (insanit) idest nimio furore bacha, alias legitur armata sicut vn
gulis tortoris insanit manus. Si autem lector diuersa tormentorum gene
nera crudeliter martyribus sanctis allata legere volueris: habes epistolā
Pauli ad hebræos. scilicet. Sancti per fidem vicerunt regna. vbi videbis
quemadmodum ludibria: verbera, vincula: carceres, experti, secti, tentas
ti, & in occisione gladij mortui sunt. &c.

**Nudata pendent viscera:
Sanguis sacratus funditur:
Sed permanent immobiles
Vite perennis gratia.**

**Tenue redemptor quesumus
Vt ipsorum consortio:
lungas precantes seruiolos
In sempiterna sæcula. Amē.**

Genera tormentorum diuersa des
seribit: dicens (martyres tradunt)
idest applicantur (igni) .i. ad igne:
vt comburantur (& dentibus fera
rum) vt ab eis dilacerentur (& vn
gula) genus illud tormenti: de quo
dixi in hymno sanctorum meritis
(armata sicut) idest furit & crude

Viscera) .s. martyrum (pendent) .s.
in tormentis nudata (& sanguis sa
cratus) .i. sacrati corporis (funditur)
idest p̄ terram spargit. (Sed ipsi) .s.
martyres (permanent) .i. p̄seuerant (im
mobiles) .i. firmi in p̄posito morie
di p̄ xp̄o & hoc (gr̄a) .i. causa vite
perennis) .i. p̄petue glorie cuius cau
sa leuia videbant tormenta dulciaq̄.
Concludit iam & petit a deo, vt
sui famuli cōsortio sanctorum iugā
tur in cœlis: dicens (o redemptor) .i.
christe q̄ tuo proprio nos sanguis
ne redemisti (quesumus) .i. rogamus te
(vt iugas) .i. iugere velis seruos p̄
cantes

G n

cantes

Expositio hymnorum.

Cantes) idest nos tuos humiles seruos deprecāres (consortio) scilicet ad
consortiu & coetū ipforū martyrum. s. in sempiterna secula. Amen.

Carmen est quale illud primo dierum.

Canitur in festo martyrum.

Materia huius hymni est inuocare
regē martyrum: vt dirigat ad nos
aures suæ clementiæ: & quod deliquimus
propter merita sanctorum: in
quorum cōmemoratione præfens
hymnus cantatur parcere vel igno
scere dignetur. O gloriose rex martyrum corona) idest brauium & (mer
ces confitentium) nomen tuum (qui perducis respuentes terrena ad cœ
lestia regna,

Terrea
non terre
na legit
Anto.

¶ Tu appone aurē tuam benignā
protinus) idest statim (nostris vo
cibus) & ignosce qđ deliquimus:
qui (Pangimus sacra trophea). i.
victorias martyrum.

¶ Tu vincis (scitiam tyrānorū)
in martyribus parcendo confesso
ribus (quia non vis vt per marty
rium finiant vitam suā (tu vince)
idest destrue (nostra crimina dādo
nobis indulgentiam (quia tu non
vis mortem peccatoris.

Rex gloriose martyrum
Corona confitentium;
Qui respuentes terrena
Perducis ad cœlestia.

Aurem benignam protinus
Appone nostris vocibus;
Tropheas sacra pangimus;
Ignosce quod deliquimus.

Tu vincis in martyribus
Parcendo confessoribus:
Tu vince nostra crimina
Donando indulgentiam.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in fe
sto vnus confessoris; cuius laudes profequitur.

¶ Materia huius hymni est: qđ totis
viribus deum super omnia lauda
re debemus. Intendit etiam au
tor in hoc hymno tractare de ascē
sione illius confessoris. in cuius me
moria præfens hymnus totis laudi
bus celebratur. (Iste confessor sacratus a domino) letus. i. exultans (me
ruit hoc die). i. in hoc die (scandere). i. ascendere (secreta cœli) idest ad cœ
los (festa cuius) sancti plebs deuota celebrat per totum orbem.

Sacrata
nō secre
ta cōmedat
Antoni⁹.

¶ Qui) i. confessor (fuit castus)
in corpore & anima (pius). i. san
ctus (prudens) idest sapiēs (humil
is pudicus) in verbis (sobrius) in
cibus (& quietus). i. tranquillus
(dum) idest donec (vegetauit). i.
nutriuit (artus) idest membra cor
poris eius (præfens vita) idest quā
uoerat in hoc saculo.

Iste confessor dñi sacratus
Festa plebs cui⁹ celebrat p or
Hoc die let⁹ meruit secreta; (bē
Scandere cœli.

Qui pius prudēs; humilis; pudic⁹;
Sobrius; castus fuit & quiet⁹;
Vita dū præfens vegetauit eius
Corporis artus.

Ad sacrū

Ad sacrū cui⁹ tumulū frēq̄nter
Mēbra lāguētū modō sanitati:
Quolibet morbo fuerint gra⁹
Restituuntur.

¶ Ad sacrum tumulum cuius confessoris (membra lāguētum) idest egrotātū (restituantur modo) .i. in presenti (sanati) idest salutē frēquentē (quolibet morbo) idest a quacūq; infirmitate illa membra (fuerint grauata.)

Vnde nūc n̄ chorus in honorē
Ipsius hymnū canit hūc libēter
Vt pijs eius meritīs iuuemur
Omne per æuum.

¶ Vnde nunc noster chorus) nostrorum fratrum (canit hūc hymnū) in honorē ipsius confessoris (liberter) .i. volūtarie, & ad qd canimus? (vt iuuemur pijs meritīs) idest patrocinijs & orationibus eius (per omne æuum) .i. per cuncta sæcula.

Sit salus illi decus atq; virtus:
Qui sup̄ cœli residēs cacumē:
Toti⁹ mūdi machinā gubernat
Trinus & vnus. Amen

¶ Salus idest glōria (decus) .i. honor (atq; virtus) semp̄ erit illi deo (qui residens supra cacumen) .i. supra altitudinē (cœli) trinus in personis: & vnus in essentia (gubernat

machinam) idest fabricam totius mundi. ¶ Machina producit primam: & propterea multi legunt fabricam.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo
virginum: in quarum laude versatur

Iesu corona virginum
Quē mater illa concipit:
Quæ solā virgo parturit:
Hæc vota clēmens accipe.

¶ In hoc hymno laudat autor deū in cōmemoratione sanctarum virginum: quæ domando fragilem sexum meruerūt scandere secreta cœli. Rogat itaq; deum: vt nesciamus vulnera corruptionis. O (Iesu co-

rona virginum) (quem) scilicet mater illa mirabilis (conceptit) scilicet sancta Maria (quæ sola mater) inter alias (virgo parturit tu clēmens accipe (hæc vota nostra) idest preces. ¶ Nō potest conceptit de ratione carnis, nisi concipit. vt annotauit Antonius.

Sacrata
nō secreta
legit
Antonius.

Qui pascis inter lilia
Septus choris virginum:
Sponsas decorans gloria:
Sponsisq; reddens premia.
Quocūq; pergis virgines
Sequuntur atq; laudibus:
Post te canentes cursitant:
Hymnosq; dulces personāt.

¶ Tu q pascis) idest delectaris (inter lilia) idest bona opera (septus) idest circūdatus (choris) idest ordinibus (virginū) & es (decorās) idest coronās (sponsas) gloria: & reddens sponsis premia.

¶ Quocūq;) idest ad quemcūq; locum pergis: ille virgines sequuntur te (atq; canētes cursitāt) idest currunt post te laudibus (& personāt dulces hymnos) idest laudes.

G ij Et quia

Expositio hymnorum.

¶ Et quia virgines psonāt tibi lau-
des (dep̄camur te adauge largi⁹). i.
augmenta amplius (nostris sensib⁹
bus. & da prorsus). i. omnino (no-
bis omnibus nescire vulnera cor-
ruptionis.

Te deprecamur largius:
Nostris adauge sensibus:
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur sicut
superius in festis sanctarum virginum,

¶ Materia huius hymni est canere
deo laudes & sequi vestigia eius.
nam cōmemoratio sanctarum vir-
ginū agit in isto hymno. (Opro-
les). i. o fili Marię & virginis. & (o opi-
fex) idest creator (mris quem) sci-
licet te virgo) Maria (gessit). i. por-
tauit (virgo) scilicet Maria (pepe-
rit). i. parturit. nos (canimus festum virginis tropheum). i. victoriam
& ideo (accipe). i. suscipe (votum) idest preces nostras.

¶ Hec tua virgo est (beata duplici
forte) idest castitate & ginitatis &
martyrio (dum gessit) idest deside-
rauit (domare) idest macerare (fra-
gilem sexum). i. fœmineum: qui se-
xus fragilis est. & illa (domuit). i.
deuicit (cruentū) i. sanguinolentū v̄
crudelē (saculū). i. diaboli corpe.

¶ Vnde q̄a domuit fragilē sexum.
idest corpus suū (nec) pro non (&
nō fuit pauescens). i. timens mortē
nec seua ḡra penaꝝ (nec fuit ami-
ca mortis). i. diaboli vel peccati. &
ideo (sanguine fuso) i. cōsumato mar-
tyrio. ipsa & go (meruit scādere) i.
ascendere (secreta cœli) i. ad cœlos.

¶ Et q̄a meruit scandere cœlū (o al-
me deus parce iā culpīs) i. p̄cis (ob-
tētū). i. p̄ce vel oꝛone (hui⁹ & virginis)
vitia remittēs (q̄) p̄vt. vt nos (puri)
idest casti resonemus (tibi alnum
hymnū). i. cancicū. i. cantemus sanctā laudē (tibi). i. ad honorem tuum.

Carmē est dimetrum iambicum aliqua ex parte cacometrū
Canitur ad horas vespertinas in natali continentium; qua-
rum laudes prosequitur & auxiliū multipliciter implorat.

Iesus ab

Iesus ab ore omnium
Collaudetur fidelium:
Qui fecit mentem foeminae
Constantem in certamine.

¶ Hic hymnus dimetrus iambicus est. & aliqua ex Parte male mensuratus. ex eo quia syllaba ꝑ syllaba & pes ꝑ pede aliquando ponit. hoc autem genere versus maxima pars hymnorum constat: ut ex eorum examinatione constat.

Antoni nebriffensis præceptoris mei qui præteris eorum naturam iam diu scrutatus est. Materia autem præsentis hymni versatur circa laudes dei primum. & beatarum continentium. quæ relicto sæculo: & eius oblectamentis: & illecebris sprete in dei seruitio tam fideliter quam efficienter permanserunt: fragilem sexum domo modo. Deinde earum intercessionem apud deum petit: sed primo deus collaudatur: qui tantam constantiam eis præstitit (Iesus collaudetur) id est simul laudetur cum timore, fide & dilectione (ab ore & etiam mente omnium fidelium) qui fecit mentem foeminae. s. huius cuius solemnia celebramus (constantem) id est perseverantem fortem & virilem (in certamine) id est in pugna & victoria vitiosorum. i. peccatorum, vel inimicorum. videlicet diaboli calidi. brevis sæculi. carnisque miseræ. quæ summopere obstant ad beatitudinem promerendam.

De S. Maria egyptiaca.

Alma egypti filia
Negans: terrena vilis:
Contempsit secularia:
Dilexit & coelestia.

¶ Hic de Maria egyptiaca agit: id est cæs (alma filia egypti). i. beata Maria egyptiaca: quæ licet primo ad mundum peccatrix exiit: tamen per. xlvij. annos in heremo dolore præcedentis vite: arctissimam vitam duxit in poenitentia (negans). i. parvipendens (terrena vilia). i. veluti vilis transitoria & caduca contempsit. i. spreuit (secularia). i. omnia ista mundana pereuntria cursu velocissimo (& dilexit) . i. amavit (coelestia) id est gloriam æternam, quam exquisiverat poenitentia.

tentiam (negans). i. parvipendens (terrena vilia). i. veluti vilis transitoria & caduca contempsit. i. spreuit (secularia). i. omnia ista mundana pereuntria cursu velocissimo (& dilexit) . i. amavit (coelestia) id est gloriam æternam, quam exquisiverat poenitentia.

De sancta Elisabeth.

Elisabeth sanctissima
Orta de stirpe regia:
Contempsit secularia.
Dilexit & coelestia.

¶ Iste versus sanctæ Elisabeth agit memoriam (Elisabeth sanctissima) bene sanctissima: nam a primogenito sue ætatis tempore in vera fide catholicæ fuit edocta (orta). i. nata (de stirpe regia). i. a genere regum. nam illud sit. s. pro christo (secularia). i. regnum quia ab ineunte ætate (ut refert historia) sanctissime vixit.

Orta de stirpe regia: Contempsit secularia. Dilexit & coelestia. quia ab ineunte ætate (ut refert historia) sanctissime vixit.

Honoravit miraculis
Eam: nam a periculis
Multos salvavit dominus:
Huius beatæ precibus.
Hanc oremus suppliciter:
Ut nos iuuet salubriter:

¶ Honoravit eam. i. dominus eam clarificavit, & hoc multis (miraculis) quod ex eo patet (nam dominus salvavit). i. liberavit (multos a periculis) tam a se quam a corporis. & hoc (precibus huius). i. beatæ continentis, cuius solennia celebramus.

¶ Et quia taliter dominus eam clarificavit quod salvavit multos a periculis: ideo ad eius auxilium implorandum cõuer timor (oremus suppliciter)

G uij deuote

Expositio hymnorum

deuote supplicem (hanc). s. gl'iosa
 cōtinentē (vt inuet nos salubriter)
 idest salutifere (ne dānemur). i. cōs
 dēnemur cū impijs. i. cum cōdēnan
 dis peccatoribus (in aduentu iudicis) quando venerit iudicare viuos &
 mortuos & seculum per ignem.
 ¶ O pater ingenite idest non geni
 te: quia pater a nullo est factus, nec
 creatus, nec genitus (presta). i. cōs
 cede & (o Iesu cū sancto pneuma
 te) idest cū spiritu sancto (presta)
 etiam, vt meritis sanctis huius bea
 te continētis (fruemur gaudijs cœ
 li). i. gloria paradisi. Amen.

Ne damnemur cum impijs
 In aduentu iam iudicis.

Presta pater ingenite
 Iesu cum sancto pneumate;
 Vt eius sanctis meritis
 Cœli fruamur gaudijs.

Carmen est quale superius. Canitur in eadem festiuitate.
 te: ad matutinas horas & in eadem materia versatur.

¶ In presenti hymno inuitatur ec
 clesia catholica totaq; fidelium cō
 cio ad persoluendas deo nouas lau
 des. ppter egregias huius gloriose
 continētis virtutes: eiusq; interces
 sionibus petit nobis veniā & gra
 tiam concedi. (Nouum ergo sydus) idest hæc beata continens: cuius ho
 die anniuersarius celebratur dies vel eius opera, puta humilitas, pauper
 tas spontanea, obedientia, patientia, & mundi contemptio: quibus ipsa
 tanq; nouum emicuit sydus. sunt nanq; egregia sanctorum opera. poste
 ris imitanda sydera quedam spiritulita rutilo splendore coruscātia: qui
 b; in hac lachrymarū valle illuminemur (emicuit) idest apparuit in hac
 beate. N. conuersione (error vetus) idest veteris legis (cōticuit) idest tan
 cuit in ea & (rutilat. s. sydus). i. splendet (nouo splendore) idest noua lau
 des. scilicet legis noue. Et propterea (plebs iubilat) idest cum iubilo, pfert
 (nouas laudes) idest noua cantica in hac festiuitate continentium. pote
 ris etiam dicere nouum sydus. i. hæc beata. N. tanq; nouum sydus post cō
 uersionem.

Nouum sydus emicuit
 Error vetus conticuit:
 Nouo splendore rutilat.
 Plebs nouas laudes iubilat.

¶ Dico q; plebs iubilat nouas lau
 des in hac festiuitate (in cuius præ
 conia). i. ad cuius præconia & lau
 des profendas (ecclesia saluat)
 idest disponat linguam ad cantan
 dum & (promat) idest manifestet
 gloriam noui præconis. idest noui predicatoris christi. vel noue continē
 tis. & hoc (sperando veniam) scilicet delictorum per intercessionē eius.
 (Noui præconis) idest noui predicatoris christi, videlicet huius beate con
 tinētis. non enim minus fœmina q; vir potest esse præco. & dñspones:
 qui ore publice denunciant qd est faciendū. q. præcones & ante annun
 ciantes quod factū opus sit. Verg. Victorem Aeneas præconis voce cloā
 thum

In crucis nunc præconia
 Linguam saluat ecclesia:
 Noui præconis gloriā
 Promat sperando veniam.

rum declarat. vnde & humanarum laudum precones dicuntur qui res egregie gestas ab hominibus diuulgant. Habetq; hoc nomen fere semp actiuam significationem: licet hoc in loco passiuè sumatur: signidem eam significat quæ ob excellentiam virtutū egregijs meretur excelli p̄conijs.

Dies solennis agitur

¶ Dies solēnis agitur .i. celebratur & (dies salutis colitur) idest veniatur (in quo spes) .s. veniē (q̄ pro mittitur) .s. nobis (redditur) .i. donatur hac. scilicet beata continē re (attestāte) idest promittente, vel intercedente pro nobis.

Dies salutis colitur:

¶ Ergo o beata famula idest beata serua christi (que tenes) .i. possides (secula celsa) .i. celestē patriā (corregnans) idest. simul regnans (christo) .i. cū christo (poscas nobis veniā) .s. delictorū in futuro & gratiā .s. bene gerēde vite in p̄senti.

In quo spes quæ p̄mittitur

¶ Ergo tu o Elisabeth famula dei corregnās idest simul regnās (per secula) cum christo: poscas nobis veniā & gratiam: vt supra dixit p̄sens versus.

Hac attestante redditur.

De Mariā aegyptiaca.

Ergo beata famula

Quæ celsa tenes secula:

Christo corregnās veniam

Nobis poscas & gratiam.

De S. Elisabeth.

Ergo tu dei famula

Elisabeth per secula:

Christo corregnans veniam

Nobis poscas & gratiam.

Presta pater ingenite. vt supra.

Ad virginem dei genitricem Mariam. Odi decolos

tetra trophos: cōposita per eūdem Petrum nuñez

Delgado presbyterum.

Sancta Maria.

Virgo quæ magnis meritis coruscas.

Spirituū phœbo simul & dianę Promis & mœstos facis inuenire

Quęsum⁹ deser pietate plena

Nato & humani gn̄is patentū:

Nos celebrātes patiterq; flamē

Numine trinum.

Prospera cuncta.

Fortiter clames miserere filii:

Ecce nos palmas madidosq; ocellos

Supplices ores famulos gubernet:

Tendim⁹ culpa misera parētis;

Quis in⁹ mites populis & am̄

Alma declares iter ad beate

Viscera pandit. (pla.

Gaudia lucis,

Laudib⁹ patrē celebrem⁹ oēs;

Regis eterni faciem decoram

Gloria flamē resonetq; natū

Polcim⁹ nostrū scelus auferentē

Virgo quā matrē veneramur

Virgo sc̄torū speculū verēdum

Sit benedicta. (almam.

Adeūdem præclarū virū ac R. dñm. D. Hieronymū pinellum

Hispalitane academię præsulē dignissimū, Petri nuñez delgado p̄bri, familiaris expositio in p̄prios sc̄torū hymnos.

Carmen

Carmē est quale illud pange lingua. Canitur ad horas vespertinas in festo dulcissimi nominis Iesu. Cui⁹ laudes prosequitur: ad illudq; celebrandum nos hortatur: vt in cœlis potestatem cœtui copulemur.

Superiori volumini lectores can didi vltra scholiorū additiones elu cidationesq; alias q̄sdā hymnos de nouo adiecim⁹ (vt inuētib⁹ videre erit) eosq; ab his sanctorū pprijs. iō dignū duxim⁹ expectiolarī: vt suis locis appositis cum alijs & qualita tis & materie eiusdem coniungerē tur. quæ omnia quæ potuimus bre

**Gloriosi saluatoris
Nominis præconia:
Quem in corde genitoris
Latent ante omnia sæcula:
Mater cœli plena roris
Pandat nunc ecclesia.**

uitate fecimus: & nunc denuo in quibusdam quæ nobis temporis ratio elimare suadebat castigata impresoribus tra lenta curauim⁹. Reliquū est vt simili compēdiō scholiola quædam & ea quidem familiaria in pro prijs sanctorū hymnis perstringamus. Atq; hęc corporis partem ab hy mnis mira subtilitate & cādore refertis: qui in dulcissimi nominis Iesu anniuersario festo decantari solent: exordiamur. Nec enim inmerito de eo siquidem scriptum est. Actuum. iij. Non est aliud namē sub cœlo das tū hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. &c. Horū igitur primus est gl̄iosi saluatoris. In quo hymnographus incitat in primis ecclesiā. i. xpi fideles ad decantāda p̄conia & excellentiā nominis Iesu: cuius laudes prosequitur: dicens: p̄ est dulce, gratum, ineffabile, effugās demōniā. &c. Hortatur deniq; omnes vt cernui tam præclarū nomen veneremur: qua tenus per illud supernorum ciuium consortio copulari valeamus. (Ma ter igitur ecclesia (quæ digne & perfecte colit deum: quoniam vt scribitur canticorum. iij. Tota pulchra est amica mea: & macula non est in te (pulchra roris). i. pulchritudinis & gratiæ cœlestis.) .i. sp̄s sancti. iuxta illud cāti. v. caput meū plēnū est rore (p̄dat). i. p̄mat & cātet (nūc). i. in hoc festo anniuersario (p̄conia. i. p̄dicationē seu p̄nūciationē. Et nota q̄ p̄coniuū proprie est ipsa p̄conis vox: tamen quā p̄cone res geste pronun ciari solēt: ideo quādoq; pro laude fama & gloria sumitur a genealogia: virtutibus corporis & fortunæ (nominis) quod est Iesus. quod omnis qui inuocauerit saluus erit. vt scribitur ad romanos. x. Neq; enim aliud nomen est sub cœlo datum hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. Actū. iij. (saluatoris gl̄iosi) id est pleni gloria. nomina enim in ofus. habitationem siue copiam & plenitudinem significant. (Quæ) scilicet p̄conia & pronūciatiōes (latent) quia secreta & abscōsa tuere (in corde) id est mente (genitoris). i. dei patris omnipotētis (ante sæcula) id est ab initio & ante mundi constitutionem. latebat nāq; nomen nostri salua toris in mēte diuina donec ab angelo diceretur. Lucę primo. & vocabis nomen eius Iesum. &c.

præconiū

Nomina
in ofus.

Delce.

Incipit iam recensere excellentiā nominis Iesu: dicens. (Nomē istud) scilicet Iesus (est). scilicet dulce. i. suauē: quod ad delicio quidam des

Nomen dulce: nomen gratum
Nomen ineffabile:

Dulcis

Dulcis Iesus appellatum;
 Nomen delectabile;
 Laxat pœnas & reatum;
 Nomen est amabile.

ducunt: q̄ dulcīa maxime alliciant
 (est etiam nomē gratum) idest grā
 tiosum. Gratus dicitur: qui gratiā
 pro beneficio refert. quandoq; gra
 tus sumitur pro leto: sicut ingratus
 sumit̄ p̄ tristi. Vergilius. Et cineri

Gratus.

Vergilius.

ingrato sup̄ma ferebant. idest tristi
 rabile. hispanice enim ineffabilis: & hoc ineffabile dicit̄. lo que no se pue
 de hablar. Nota tamen q̄ dei nomē & deum ipsum dicimus ineffabilem:
 non quia non possit dici quod est fari: sed q̄a finiri sensu & intellectu hu
 mano nullatenus possit: & quia de eo nihil digni dici potest (appellatū)
 idest vocitatum. Matt. i. (dulcis Iesus) quod interpretatur Saluator. ap
 positivē (nomen delectabile) idest delectationem afferens: & hoc. s. nomē
 (laxat) idest remittit pœnas. idest supplicia p̄ peccatis debita. Dicta pœ
 na teste Varrone a pendēdo: quia est supplicium: quo quis ob delictū affi
 citur (& reatum) idest culpam: sive vt dicūt Theologi obligationem ad
 pœnam. idē q̄ est nomen amabile.

Ineffabilis dicitur deus: & quare.

Pena. Varrone.

Hoc est nomen adorandum;
 Nomen summę glorię;
 Nomen semper meditandum
 In valle miserię;
 Nomen digne venerandum;
 Supernorum curię.

¶ Sequitur (hoc nomen est adoran
 dum) idest debet adorari veluti no
 men eius, cui debetur perfecta ado
 ratio: quia solus deus est adorandus
 iuxta illd. Luc. iij. Dñm deū tuū
 adorabis. &c. est etiam (nomē sum
 mę glorię) idest magnę glorię: q̄a
 illi danda est gloria: iuxta illud. ps.
 cxij. sed nomini tuo da gloriam.
 (nomen etiam meditandum) idest
 mediō animo versandū: hoc est co

Meditari
 Hierony.

gitantum. meditari nāq; licet in alias significationes descendat, hoc pri
 significat. Vnde Hieronymus. ex hoc loco intelligimus non solum He
 rodem: sed sacerdotes & scribas necem domini fuisse meditato (semper)
 idest in omni tempore (& hoc in valle miserię) idest in hoc mundo: qui
 lacus & vallis miserię est. vnde est illud. ps. xxxix. Eduxit me de lacu mi
 serię & deluto fecis. Est etiam hoc nomen. scilicet Iesus (semper venerā
 dum) idest colendum. nam licet venerari proprie fit veniam orare. tamē
 sumitur pro colo, sicut coio pro veneror. Vergilius. Sūme deū sancti curi
 fos colaris Appollo: quem colimus. idest veneramur: & non in merito
 est venerandum: quia Ephe. primo est supra omne nomen, quod nomina
 tur: non solum in hoc sæculo: sed etiam in futuro (curię) idest collegio
 supernorum. scilicet civium: & poterit esse curię datus: vt dñs vel po
 situs pro ablativo si venerandum est participium. Mar. diligens popu
 lo non propter premia Cęsar.

Vergilius.
 Marcial.

Nomen istud predicatum;
 Melos est auditui;
 Nomen istud inuocatum
 Dulce mel est gustui;

¶ Prosequitur dicens: q̄ nihil obs
 stat quo minus istud nomen. scilicet
 cet Iesus sit venerandū: quando qui
 dē corporeos oēs reficit sensus &
 inplet

Expositio hymnorum.

implet nos omnes animi & corporis gaudionium & suauitatis, inde capimur. inquit igitur (nomen istud predicatum). s. popolis quibus debet predicari iuxta illud Actuum. ix. & continuo ingressus in sinagogam predicauit Iesum: quoniam hic est filius dei (est melos auditui) idest suauitas attrahens ad se auditum. Melos proprie dicitur cantus: suauitas siue dulcitas modulatio & priorem corrumpit. nam illud Presq. scilicet cantare credas pegaseium melos per duplex. ll. debet scribi: ut stet versus, ut apud Vergi. Reliquias danaum. & hoc de auditu. I transit nunc ad gestum cuius obiectum est dulce vel amarum. dicens (istud etiam nomen inuocatum). s. a nobis vel in nram fauorem: iuxta illud Iohelis. n. Omnis qui inuocauerit nomen dni saluus erit (est mel dulce gustui) idest ad gustum: hoc est attrahit ad se gustum, velut mel obiectum eius. Mel autem latinum est a meli greco non autem a melos aut a miscendo: ut quidam imperiti putant. Nomen etiam istud scilicet Iesus (cogitatum) idest mente conceptum. fit namque iam transitus a sensibus corporis ad animum in quo etiam hoc nomen placidissimum sibi requirit mansionem. Cogito autem frequentatiuum verbum est a cogo cogis (quod ex co & ago abiectis a. & u. coalescit) & significat in vnum colligere. Cice. tus. i. coelum hoc in quo nubes, imbres, ventiq; coguntur. referturque proprie ad animum, ut quod in eo colligit proprie cogitari dicitur (est iubilum). i. singulare & inextimabile gaudium. vnde iubilare. teste Augustino: est proprie gaudium verbis non posse explicare & tamen voce testari, quod corde conceptum est & verbis explicari non potest: inde est illud. i. Paral. xv. ducebant arcam foederis domini in iubilo & sonitu buccinarum iubilare. hispanice dicitur hazer alborbolas. i. iubilum vero aquellas mismas alborbolas (visui) idest nostre anime vel intellectui (spirituali) (sincopatum est pro spirituali. visus proprie actus ipse videndi est: nam video ad animum transfertur: sicut cerno ad corpus.

Iubilum est cogitatum
Spirituali visui.

Melos.

Perfius.

Virgili.

Dulce vel

amarum

obiectum

gustus.

Mel.

cogito

Cicero

Iubilum.

Iubilare.

August.

Vide.

Cerno.

Exalto.

Hoc nomen. scilicet Iesus est exaltatum idest in altum eleuatum iuxta illud. psal. cxliij. iuuenes & virgines senes cum iunioribus laudent nomen domini: quia exaltatum est nomen eius solus. (exaltatum igitur) idest manifeste laudatum: hoc namque per translationem significat exalto (iure superiori) idest diuina lege (& nomen iure) idest merito & ratione (formidandum) idest timendum. Deuterono. xxvij. timueris nomen eius gloriosum & terribile (effugans daemonia) idest extra fugere faciens malignos spiritus. Marci. xvi. in nomine meo daemonia efficiunt. idest in virtute nominis mei (datum) idest concessum) nobis ad salutem) scilicet mentis & corporis: quia in nomine eius est nobis salus. Micheg. vi. erit salus timentibus nomen suum: & hoc (diuina clementia) idest bonitate dei per quam viuimus, mouemur & sumus: & lex clementie in lingua eius. prouerbiorum. xxxi.

Hoc est nomen exaltatum

Iure superiori.

Nomen iure formidatum

Effugans daemonia.

Ad salutem nobis datum

Diuina clementia.

Nomen

¶ Nomen ergo. concludit docens hoc nomen esse apprime venerandum: quoniam si studiosus hoc est virtute perditus: est honorandus pro se ethichorū. in. multo magis omnium virtutum vas & fons vberimus quale est hoc nomen. ergo (nos cernui). i. humiles cum reuerentia & genuflexione (veneremus) idest recolamus (tam beatum nomen) idest tanta beatitudine plenum: quod actuum. in. non est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo oportet uos saluos fieri. &c. (sic firmatum) idest fixum (in corde). i. in animo nostro (sic) idest taliter (quod non possit erui) idest a nobis separari (ut copulemur) redit causam: idest ut coniungamur per hoc (in caelis) idest in gloria paradisi (coetui) idest consortio (supernorum) scilicet ciuium. Coetus autem nec te lateat lector cum. &c. dihyphongo scribitur a coeundo. idest in vnum co-

Studiosus per se honorandus.

Nomen ergo tam beatum
Veneremur cernui
Sit in corde sic firmatum
Quod non possit erui:
Ut in caelis potestatum
Copulemur coetui.

ueniendo. sine dihyphongo vero piscis
Sit diuina maiestati
Virtus & potentia,
Detur summe trinitati
Honor laus & gloria:
Semper tamen vnitati
Par sit reuerentia.

¶ Sit diuine. &c. gratiarum actio est virtus & potentie sit diuina maiestati. i. diuino numini (& honor, laus & gloria detur trinitati summe) idest deo trino. & reuerentia par idest aequalis (sit semper vnitati) idest vni deo per immensa seculorum secula. Amen.

Coetus.
Cetus.

Carmen est quale illud exultet coelum. Canitur in eodem festo dulcissimi nominis Iesu: ad horas matutinas eius laudes prosequitur: & auxilium implorat. Horum autor creditur esse Augustinus in iubilo.

Nomen Iesu magnificum:
In aure dulce canticum:
In ore mel mirificum.
In corpore nectar coelicum.

¶ Presens hymnus in tres principales partes diuiditur, quod tria facit. In prima parte mira depingit gloriosi nominis Iesu laudes. In secunda conuertit sermonem ad nominatum redemptorem Iesum: petitque ut ipse qui est spes nostre suspirantis anime: auferat nubem tristitie: donetque lucem glorie. In tertia denique per res petita: ac si esset concessa reddit gratias deo: dicens. tibi Iesu sit gloria. &c. dicit igitur (Nomen Iesu magnificum) idest magnifice glorie. unde est illud. Petri. i. Voce delapsa de celo huiusmodi a magnifica gloria. &c. scilicet (dulce canticum in aure) idest dulcedine eius allecitas attrahit ad se aures, quando videlicet laudamus nomen dei cum canticis & magnificamus eum in laude. ps. lxxviii. (Et nomen Iesu est mel mirificum). i. excellentissimum (in ore). s. fidelium & est nectar coelicum idest dulcedo & celestis potio

¶ Petri.

Expositio hymnorum.

Nectar.
Vergili.
Nectare.

fitis potio (in corde) scilicet nostro, & vt in summa dicam dum nomen Iesu cogitatur, est cœlicum nectar in corde. dum pronunciatum mel mirificum in ore. dum auditur dulce canticum in aure veluti proprium eorū obiectum. pro quo sciendum q̄ nectar non dicitur a nectendo q̄ linguam (vt multi volunt) nectat: sed est nomen gr̄cum, & proprie significat potum deorum sicut Ambrosia dapes eorum. Vergi. de liuore. Aut tradat Ganymedes ipse nectar. Nō somnum capit aut quiescit vnq̄. hoc etiā nomine immortalitas designatur. vnde nectareus p̄ diuino & immortalī.

¶ Prosequitur laudes: dicens (nil) idest nulla res (canit̄ suauius). i. maiori suauiloquentia & delectatione. est enim nomen dei suauē iuxta illud. psal. cxxxiiij. psallite nomini eius: quoniam suauē est (nil auditur) idest auribus representatur (iucūdius). i. quod magis iuuet aures & (nil cogitatur). i. mente concipitur (dulcius) quia dulcis & rectus dominus. ps. xxiiij. (quam Iesus filius dei) sic enim paterna testatur vox. Mat. xvij. hic est filius meus dilectus: &c.

Nil canitur suauius;
Auditur nil iucundus;
Nil cogitatur dulcius;
Quam Iesus dei filius.

¶ Hoc nomē. ponit aliquas gloriosas huius nominis proprietates: dicens qd̄ (hoc nomē) s. Iesus (ardet dul.) idest ardere facit corda fidelium: iuxta illud nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Iesu dum loque, in via? & facit eos ardore charitatis incendi in proximos dulci eos amore prosequendo: quia vt inquit aposto. charitas omnia suffert, omnia sustinet. &c. (dulcescit mirabiliter) idest dulce fit mirū in modū & (sapit) idest dat saporem gustui & animæ nostræ. est enim methaphora sumpta a cibis corporeis (delectabiliter). i. maxima cum delectatione (q̄) pro & (delectat) idest delicias ginit in nobis: eius namq̄ deliciae sunt esse cum filiis hominum) foeliciter. i. cum omni plenitudine foelicitatis.

Hoc nomen ardet dulciter;
Dulcescit mirabiliter;
Sapit delectabiliter;
Delectatq̄ foeliciter.

O tribus casib' iur' gi solet.
Persius.
Cicero.

¶ O particula tribus casib' iungi solet. noiatiuo: vt o mos antiquus Persius. O vos patricius sanguis. &c. Actō: vt Cicero. O fortunatā natam me consule romam. Vocatiuo: vt Persius. O iane a tergo. Vir. O reginam nouā cui cōdere Iuppiter arcē. Sed nota teste Valla q̄ tūc vehementem excandecētā & iram significat cū actō iungitur (O igitur beatum incendium). i. o Iesus beatus ignis quo nos dei & proximi amore incensi ad beatitudinem prouocamur & (o desiderium ardens) idest fide & charitate: & spiritus sancti nos igne ardere faciens. ardentē namq̄ & non tepidos in fide nos esse oportet: nā tepidos ex ore suo se euomere dicit saluator apocalypseos. iij. (excedis tu subaudi o Iesus). i. superas (omne gaudium). i. gaudimonium & delectationem.

O beatum incendium;
O ardens desiderium;
O dulce refrigerium;
Excedis omne gaudium.

Deus tepidoseuo me:

Iesuredem

Iesu redemptor optime.
 Spes suspirantis animæ
 Pellens nubes tristitiæ
 Nobis da lucem gloriæ.

¶ Iesus redemptor, hæc est secunda pars presentis hymni: in qua petit a redemptore nostro Iesu nomine: vt pulsa nube tristitiæ: det nobis lucem gloriæ: dicens. (O Iesu redemptor optime) optimus fuit redemptor: quia vt scribitur ad hebræos. ix. suo proprio sanguine nos redemit: appositivè (spes animæ). s. fidelis (suspirantis) idest ad te tanq̃ ad consolationem & remediũ in tribulationibus suspiria mittentis (da nobis) idest concede (lucem) idest claritatem (gloriæ). s. celestis & hoc (pellens) idest expellens prius (nubem) idest obscuritatem (tristitiæ) idest peccatũ: nam veluti homines tristes tenebrososum & absconditum præferunt vultũ: ita peccatũ obscurã reditãiam: & ante acta opa bona mortificat.

Tibi Iesu sit gloria
 Honor virtus victoriã
 Salus decus imperium:
 Et nũc & in perpetuũ. Amẽ.

¶ Agit in hac vltima parte gratias deo: vt supra diximus p̃ repetita dicens. o iesu glo. sit tibi & etiã. s. sit (honor & virtus) iuxta illud apocalypsis. vi. bñdictio & claritas & sapiẽtia & gratiarum actio, honor virtus & fortitudo sit deo nostro in secula seculorum. Amen.

Carmen est quale illud aue maris stella. Canitur in eodem festo ad laudes matutinas. Immensam dulcissimi nominis Iesu virtutem describit.

I Iesu filii dei
 Nomen singulare.
 Nomen sanctę spei:
 Nomen salutare.

¶ In presenti hymno intẽdit autor quicunq̃ fuerit describere huius gloriõsi nominis Iesu singulares effectus, virtutem, primatum & excellentiam: veluti de eo, de quo scriptũ est actuum. iij. Non est aliud nomẽ sub cœlo datũ hominibus sub quo

oporteat nos saluos fieri: nisi in nomine Iesu, dicit igitur. o (Iesu filii dei) sic appellatus est ab homine illo ab spiritu imundo obfeso. Marci. v. quid mihi & tibi Iesu filii dei altissimi appos. (nomẽ singulare) idest excellens hoc autẽ nomẽ singularis & c. a singulus dicitur: & singulus. q. sine angulo: quæque vnica sunt nequeat cõstituire angulũ p̃ quod significatur vniciũ & excellentissimũ tam in bonam partem q̃ malam: in bonã vt hic. in malam apud Apud Ciceronem pro silla. Me singulari inmanitate & crudelitate peditum (nomen sanctę spei) idest per quod speratur & datur omne quod bonum est & (nomen salutare) idest salubre, vel sanitatem conferens: vt puta nomẽ Christi Iesu: qui salutare dicitur. Lucę. ij. Q. uia viderunt oculi mei salutare tuum: & alibi: & videbit omnis caro salutare dei, idest christum.

Singularis

Cicero.

Prosequitur

Expositio hymnorum.

¶ Prosequitur dicens q̄ nomē istud scilicet Iesus (est cibus) id est cibarium vere reficiens mentem. veluti cibus materialis reficit corpus: vt puta nomen illius pueri Iesu: qui Ioan. vi. dixit. caro mea vere est cibus. & (medicina) id est medela & antidotum ad sanandum langores nostros: vnde est illud Marci. in nomine meo super ægros manus imponent & bene habebūt. & (nomē Iesu est lux) scilicet vera que illuminat omnē hominem venientem in hunc mundum: ne in peccatorum tenebras decedat (seruans) id est conseruans vel præseruans stantes ne cadant (a ruina) id est a peccati reciduatione: per quam inanis efficitur anima deo (q̄) p

Cibus medicina

Lux est Iesu nomen;

¶ *Serua* Seruans a ruina

¶ *Da* Donansq̄ solamen.

Solamen.
Valla.
Vergiliū.

& (donans) id est concedens (solamen) id est cōsolationē: ne quis in aduersis oppressus desperet. Solamē autem magis est poeticum q̄ oratorium: teste Valla. vnde Vergilius. solamenq̄ mali de collo fistula pendet.

¶ Dixit q̄ nomen Iesu est solamen nec immerito: quia. s. (cogitatum) id est quodocūq̄ cogitationibus infigitur humanis (pascit) id est reficit cogitationē & (predicatum) id est cū predicatur (luet) .i. splendet (& inuocatum) id est quādo inuocatur (lenit id est mitiga) castas mentes: vel (lenit) id est lene blādum & suaue est per se (& fouet) id est re creat. conseruatq̄ (mentes) id est animas (castas) id est puras & a peccato immunes seu purgatas.

Pascit cogitatum;

Predicatum luget;

¶ *ab* Lenit inuocatum;

Castas mentes fouet. *recrea*

¶ Confolatur. & c. Ponit alios huius gloriosi nominis effectus: dicens. q̄ (cōsolat) tristes id est in aliq̄ tristitia & calamitate positos p̄ctōres (& saluat) .i. saluos facit (pœnitentes) id est peccata sua plangētes per

Confolatur tristes;

Pœnitentes saluat;

Confortat pugnantes;

Omnes morbos sanat.

Pœnitētia

pœnitētiā veram: quæ est preterita mala plangere: & plangenda iterū nō committere. & dico q̄ saluat pœnitētes: quia vt scribitur actuum. x. per nomen eius remissionem peccatorum accipient omnes qui credūt in eū. & (cōfortat) id est animat: accēdit. & fortes facit (pugnantes) .i. aduersus diabolū. carnē. & mūdū. tres aīæ inimicos: bellū gerētes & (sanat) .i. sanitati restituit oēs morbos. i. omēs infirmitates. vel omnē languorem seu angore. i. corporis & animæ cruciatū per remissionem peccatorum.

Aīgnimi
ci tres.

¶ Præstat. & c. Docet quādo sanat omnes morbos: dicens. q̄ hoc nomen (præstat) id est confert (cæcis) id est lumine orbaris. vel a natura ipsa. vel a casu (visum) id est lumē: facit vt videāt & .s. præstat (sermonē mutis) id est facit. mutos loqui (q̄) p & (dat) id est concedit (claudis) id est truncatis pedibus & eis non valentibus consistere (gressum) id est vt

Præstat cæcis visum;

Et sermonem mutis;

Datq̄ claudis gressum;

Et auditum surdis.

Claudus
vnde.

id est vt faciat gressum hoc est vt ambulēt. Et nota q̄ claudus dicit̄. quasi pedib' clausus. id est impeditus q̄ ex pedibus aut eruribus scœmoribus uel varicatis non potest gressus facere. & dat. scilicet (auditum sordis) id est facit surdos audire. quæ omnia in nomine Iesu discipuli faciebant. unde est illud. Luc. vii. cœci vidēt. surdi audiunt. claudi ambulant. &c. Surdus autem dicitur a sordibus quibus obtuse aures & in duriciē versę audire non sinunt: & tam a sive q̄ passiuę sumitur; vt surdus sit qui non audit & qui non auditur. Iuge. Surda nihil gemeret graue buccina. inde a Plinio. surdæ herbæ appellātur: quarum nomina non sunt. non enim audiuntur cum sint sine nomine: nosq̄ etiam ipsi absurdum dicimus dictū quando tale nunq̄ est auditum.

Surd' vii.
Luucna.
Plinius.

Nomen reuerendum

Suscitat defunctos:

Nomen expauendum

Liberat obsessos.

gere facit a morte (defunctos). i. functos vita. hoc est mortuos. nā vt dicimus defunctus officio pro eo q̄ suo officio est p̄functus: ita defunctus quoq̄ vita dicitur: qui vitam finiuit. teste Laurētio (nomen expauēdū) id est timendum: iuxta illud quod p̄dixerat David. ps. ci. timebunt gētes nomē tuū domine (liberat) id est dissoluit (obsessos) scilicet homines a p̄sursis & ab angustia diaboli. iuxta illud. Mar. xvi. in nomine meo dēmonia enūciēt. &c.

¶ Nomen. &c. prosequitur dicens: q̄ hoc nomen. s. Iesus reuerēdum id est maximæ ueneratione dignum quia donauit illi nomen: vt scribitur ad philipēses. ij. quod est super omne nomē: vt in nomine Iesu omne genu flectatur cœlestium terrestriū & infernorum (suscitat) id est sur-

Defunct
Laurēti;

Quod a genitoris

Pietate datur:

Hoc in saluatoris

Nomine petatur.

lium est (in nomine saluatoris) id est Iesu nostri redemptoris (quod datur) id est si quid uolueritis dari. & concedi (a pietate genitoris) id est dei patris omnipotentis.

¶ Declarat t̄tam esse huius glorio si nominis dignitatem vt in eo petatur quicquid a patre petendū sit iuxta illud. quicquid petteritis patrem in nomine meo: dabit uobis: & illud eiusdem Ioannis cap. xvi. in illo die in nomine meo petetis. hoc igitur petatur (bonum confis)

Sit laus trinitati

Salus atq̄ virtus:

Compar vnitati;

Honor; laus & decor Amē.

¶ Sit ergo laus trinitati) id est deo trino (salus atq̄ virtus compar). i. equalis (sit vnitati) id est vni deo: & honor. scilicet compar lux & decor. Amen.

Carmē est dimetrum iambicum cacometrum: hoc est male mensuratum. Canitur in dedicatione ecclesiæ.

Rogat deum vt in hoc templo mereamur acquirere æterna bona; & cum suis sanctis p̄rēniter possidere.

H In hac

Expositio hymnorum.

In hac commemoratiōe cœlestis Ierusalem autor laudat deum: qui in hoc sacro templo infundit iugiter suam benedictionem. quapropter rogare debemus, vt in hoc tēplo sancto suo omnes p̄mereamur acquirere eterna bona: & ad epta cum suis sanctis peremniter possidere.

(Ierusalem beata vrbs) idest ciuitas cœlestis constituta, vel constructa de animabus sanctorum qui sunt viui lapides (est dicta) idest interpretata visio pacis (que) Ierusalem (cōstruitur in cœlis viuis ex lapidibus) idest sanctis animabus sanctorum que sunt viui lapides. illa dico (coronata) scilicet angelis (vt sp̄sata) idest sponsa (comite sponso) idest sicut mulier ornata est viro. idest sp̄so. ita ecclesia christo.

Ista (noua sponsa) idest sancta ecclesia (ueniense cœlo) idest christo ista dico (preparata nuptiali) idest virginali (thalamo vel lecto) idest thalamo baptismatis (vt) p̄sicut sponsata copuletur. idest coniugatur (domino plateę) idest vię. scilicet perfectę ambulantes in v̄rs domini (& muri) idest predicatores illius sp̄sę sunt (ex auro purissimo) idest splendore sanctorum: qui splendide efficiuntur: vt aurum purissimum.

Lapides. idest sancti martyres (expolliti) idest aptati ad edificandum (tunsonibus) idest percussio nibus & afflicti (p̄suris) idest tribulatiōibus. Sicut enim lapides in muro sunt edificati: ita animę sanctorum sunt ordinate in paradiso. (q̄) pro & (aptantur) idest ordinantur, vel disponuntur (suis locis per manus artificis) idest per manus filij dei. lapides dico (p̄mansuri sacris edificijs) .i. cœlestib; edificijs.

Sicut lapides in muro. ita animę sanctorum ordinate sunt gloria.

Portę scilicet illius templi (nitent) idest resplendent (margaritis) idest virtutibus (aditis) idest luminibus vel introitu (patentib;) idest apertis (omnis) scilicet christianus (qui ob christi nomen premitur) idest cruciatur (in hoc mūdo) idest in hoc seculo (introducitur illuc) idest in cœlestem Ierusalem (virtute meritorum) idest bonorum operum suorum.

VRbs beata Ierusalem
Dicta pacis visio:
Que constructur in cœlis
Viuis ex lapidibus:
Et angelis coornata
Vt sponsata comite.

Noua veniens e cœlo
Nuptiali thalamo:
Præparata vt sponsata
Copulatur domino:
Plateę & muri eius
Ex auro purissimo.

Tunsonibus pressuris
Expolliti lapides:
Suis coaptatur locis
Per manus artificis,
Disponuntur permanfuri
Sacris edificijs,

Portę nitent margaritis
Aditis patentibus:
Et virtute meritorum
Illuc introducitur:
Omnis qui ob christi nomen
In hoc mundo premitur.

Additio

Additio. Adyta sunt secretiora templi loca: que adire non licet nisi summo pontifici. *ij. Vergi. Encl. hisq; ad ytris hec tristitia dicta reperit.* hoc Seruius ibidem sentit: & dicitur ab. a. grece. qd est sine & dys qd *Vergili.* est ingredior, quasi inaccessibile. templorum ergo penetralia dicuntur adyta: sicut ianue value. inde est diminutiuum adyticulum.

Angularis fundamentum

Lapis Christus missus est:

Qui compage parietis

In vtroq; necitur:

Quem sancta Syon suscepit:

In quo credens permanet.

¶ Christus dicitur lapis angularis quia a iudeis fuit reprobatus. vnde *David.* Lapidem quem reprobauerunt edificantes. &c. Tamen duos populos in vnum coniunxit. s. iudaei cum & gentile (q). s. christus filius perduxit eos ad aeternam beatitudinem summi regis. i. dei patris (fundamentum) totius ecclesiae (missus est a patre) vel est factus (lapis angularis) qui lapis (necitur) id est coniungitur (compage) id est coniunctione (parietis in vtroq;) id est in duobus populis. s. in iudaico & gentili (quem scilicet christum Syon suscepit sancta) Syon interpretatur ecclesia: vel speculatio (in quo) .s. christo vel ecclesia (credens) id est christianus qui credit (permanet) id est firmiter stat. s. in fide sanctae ecclesiae.

Omnis illa deo sacra

Et dilecta ciuitas:

Plena modulis in laude

Ft canoro iubilo:

Trinum deum vnum quoq;

Cum fauore predicat.

¶ Omnis illa ciuitas) id est ecclesia militans (deo) id est ad honorem dei est (sacra) id est sacrata (& dilecta) id est amata a deo (plena modulibus) id est cantilenis angelorum (in laudem dei & canoro) id est cantu. (vel canore iubilo) id est dulci exultatione. Iubilus est gaudium illud quod est interius in homine quod omnino non potest proferri. nec omnino taceretur. scilicet praeranimi exultatione. & sacra ecclesia predicat (trinum deum) scilicet in personis (quoq;) pro & vnum in substantia vel essentia (cum fauore) id est cum prece.

Hoc in templo summe deus

Exoratus adueni.

Et clementi bonitate

Precum vota suscipe;

Largam benedictionem

Hic infunde iugiter.

Hic promereantur omnes

Petita acquirere;

Et adepta possidere.

Cum sanctis permittit.

¶ Hoc) id est tu deprecatus (adueni) per gratiam (in templo) id est in ista ecclesia (& suscipe vota) id est preces vel orationes deuotas (precantum) id est rogantium (clementi bonitate) id est tua pietate (infunde) id est immitte (iugiter) .i. permittit vel assidue (largam benedictionem).

¶ Hic) scilicet in sacra ecclesia. vel hic. i. in isto loco. congregatio omnium fidelium vel omnes fideles (promereantur) id est mereantur (acquirere) id est adipisci & obtinere (petita) .i. iustas & sanctas suas petitiones.

Hic

& mereantur

Expositio hymnorum

(& mereantur possidere) idest res
tinere (peremittere) idest perpetuo
(adepti) idest precibus suis acqui
sita: & mereatur (introire) idest in
gredi (paradysum) idest cœlum (cum sanctis, iustis, fideles dico (translati
(in requiem) idest gaudium sempiternum.

Paradysum introire
Translati in requiem,

Carmē est saphicum endecasylabum mixtum adoni
co quale est illud nocte surgentes. Canitur ad horas
nocturnas in festo dedicationis almę ecclesię Hispalē
sis. Intendit auctor rogare deum; vt cōseruet nos in tra
hoc templum eius honorem celebrātes.

¶ Materia gloriofissimi hymni p̄sen
tis est agere de dedicatione templi
Hispalensis ecclesię & laudare deū:
a quo petit ecclesia in persona totius
populi christiani, vt velit infunde
dere suam benedictionem & gratiā
intra templum hoc. vt quicūq; be
neficia petiturus ingressus fuerit:

se impetrasse letetur. Narrat etiam quę commoda nobis proveniant ex
hoc templo: dicens. q̄ hic sumitur sacrosanctum corpus christi & haustu
sui p̄ciosissimi sanguinis. & q̄ sacrosancti latices veternas abluunt culpas:
& complura alia quę indicabit litterę p̄sentis discursus. inquit ergo.
(O christe alme dominator cunctorum) scilicet hominum vel cunctarū
rerum dominus: quia creator (genitus ab ore) idest a mēte patris eterni.
vnde Claudius in Rufinū. Vox summi sensusq; dei quę fudit ab alta Mē
te pater tantiq; dedit confortia regni (tu benignus) idest qui benignus
& pius es (cerne) idest inspice, misericordes oculos tuę pietatis ad nos cō
uertendo vota (q;) pro & (hymnum) idest laudem cum cantico (suppli
cum) idest humilium seruorum fidelium. ¶ Non inficias eo candide le
ctor in hoc hymno & in sequentibus quasdam syllabas breues pro lon
gis inueniri. quas sciēter pretermisimus, nec contra vsu ecclesię age
remus. quando quidem sacris parcendum est. quosdam etiam ex p̄cedē
tibus sine carminis qualitate p̄termisimus: quia sunt eiusdē qualitatis
cum p̄positis sibi coniunctis.

¶ Cerne dico o deus idest tuo nos
fauore p̄sequere (quo) p̄ vt (plebs
tua supplex) idest hūilis (resonet)
i. modulatu canticum reddat vel res
p̄sentet. Vergi. resonat plangori
bus æther. i. representat plan. (in
honore puro) idest tibi debito: &
hoc (in aula tua) idest in tēplo tuo
(cuius festa annua) idest quę singulis annis solent fieri (redeunt) idest
adueniunt (colenda) idest celebranda (tempore) s. isto. idest hodiernę fe
stivitatis die.

Christe cūctorum domina
tor alme:
Pater æterni genitus ab ore:
Supplicū vota pariterq; hymnū
Cerne benignus.

Claudia
nus.

Vergili.

Cerne quo puro de⁹ in honore
Plebs tua supplex resōet i aula
Annua cuius redeunt colēda
Tempore festa.

Hæcdo

Hæc domus rite tibi dedicata
Noscitur in qua popul⁹ sacratū;
Corpus assumit: bibit & beati
Sanguinis haustum.

poculum (beati sanguinis tui) hoc. n. pro memoria sup passionis & anis
marū remedio fieri pcepit. dicēs. Ioan. vi. nisi man. Iucaueritis carnē. &c.

Hic sacro facti latices veternas
Diliūt cū pas: perimūtq; noxas
Chrismate vero genus: vt creēt
Christicolarum.

sive in vite. Vergi. laticemq; lieum. &c. (deluunt) idest abluūt (hic) idest
in hoc templo (culpās veternas) idest peccatum vetus originale tractū
ex semine Adę (q; idest & (perimunt) idest extingunt (noxas) idest cul
pas (vt nouum genus chisticolarū creetur) idest ex aqua baptismi rege
neretur (chrismate) idest vnctione (vero) idest nouę gratię. e. in chrisma
te vitiose corrigitur.

Hic salus egris: medicina fessis
Lumen orbatis veniaq; nostris
Perit offensis: timor atq; mœror
Pellitur omnis.

offensis) idest nostris culpis & (omnis timor atq; mœror pellitur) idest
repellitur in hoc templo,

Demonū saua: perit hic rapina
Peruicax monstrū pauet & re
tentat:

Corpa linquēs: fugit i remotas
Ocyus vmbas.

hic idest timet (& retentat) idest retrofugit (& linquens corpora) scilicet
cet hominum obsessorum vel peccatorum: quia per confessionem que fit
in hoc tēplo expellitur diabolus a corpore subdito peccatis (fugit ocy)
idest citius (in vmbas). i. tenebras (remotas). i. separatas & infernales.

Gloria summū resonet parentē
Gloria natum: pariterq; sanctū

¶ Bene datur hic salus & medicina fessis: quia etiam (perit hic) idest
deficit (scilicet rapina demonum). i. diabolorū. nam aduersarius vester
diabolus tanq̄ leo rugiens circuit
querens quem deuoret (& nostrū
peruicax) idest diabolus. pteruis
obstitatus & importunus (pauet
& linquens corpora) scilicet
cet hominum obsessorum vel peccatorum: quia per confessionem que fit
in hoc tēplo expellitur diabolus a corpore subdito peccatis (fugit ocy)
idest citius (in vmbas). i. tenebras (remotas). i. separatas & infernales.

¶ Er quia tot tantq; beneficia ex
hoc templo nobis pro ueniūt (gloria
resonet) idest laudet (parentem
summum) idest deum patrē omniū
potentem

H iij

potentem

Expositio hymnorum

potentem. & (natum) idest filium eius (q̄) pro & nos om̄es (pariter modulemus) idest canamus (spir̄itum sanctum) dulci hymno (per omne euum) idest per omne saeculum. Amen.

Sp̄m dulci: modulem⁹ hymno
Omne per euum.

Carmē est quale superius in qualitate & materia. Caniturq; in dedicatiōe eiusdē eccl̄ie ad laudes matutinas.

¶ Materia presentis hymni est eadem cū superiori. scilicet: agere de dedicatione ecclesiae: & de laudib⁹ huius præstātissimi tēpli. similiter diuinum auxiliū petere. ibi quæsumus ergo deus: vt sereno annuas vultu. inquit igitur (hic locus) idest hoc templum præstantissimum (vocatur nempe) idest certe dicitur (aula) idest domus & basilica (regis im-

Hic loc⁹ nēpe vocat⁹ aula
Regis imēsi niueiq; cœli
Porta quę vitę patriam petētes:
Accipit omnes.

mensi) idest omnipotentis dei (q̄) pro & vocatur dico (porta niuei cœli (quę) scilicet porta. & debet esse relatiuum. alias nec versus, nec sensus stare: quoniam secundus pes saphici versus est spondeus. (accipit omnes petentes) idest euntes ad patriam vitę. hoc est ad gloriam. vel petentes. quia teste Gregorio. peti vult cœlum. & rapi nostris fietibus. vnde est

Gregori⁹

illud: petite & accipietis.

Turbo p̄
inis. & o
nis.
Lucanus
Vergili⁹.

¶ Quē scilicet locum ecclesie (nullus turbo) idest nulla perturbatio aeris: vel imundū spiritus: aut heresis (quatit) idest cōcutit: quia est solidata in lapide illo angari: cui⁹ meminit David. psal. cxxviii. est enim proprie turbo ventus vehemēs & volubilis opposita destruz

Turbo quem nullus quatit: aut
vagantes

Diruūt v̄tī penetrātq; imbres:
Nō tetrīs lēdit picēus tenebris
Tartarus horrens.

ens. Lucanus auulsi laceros percussa pupæ rudentes Turbo rapax. & tūc mittit gentium per. inis. & etiam quando accipitur pro instrumēto lutorio: quo maxime delectantur pueri. Virgilius in. vii. de amata. Ceu quōdam torto volitans sub verberē turbo. quando vero mittit gentium in onis. est propriū nomē gladiatoris celeberrimi. Hora. ij. ser. corpore maiorem rides turbonis in armis (aut venti vagantes non diruunt) idest nō destruant (q̄) pro & (nec imbres) idest agmina aquarum (penetrant). i. perforant (imber) per secundam declinationem non legi. nisi forte imbris pro nimbū positum fuerit ante hanc in hoc textu (nō tartarus picus & horrens lēdit) idest infestat & damnat. & hoc suis tenebris.

¶ Ecce p̄ populo petite ecclesia auxiliū diuinum: dicēs. (Quęsumus ergo deus vt annuas) idest concedas respiciasq; nos (vultu sereno) i. non irato (& gubernes). i. regas (famulos). i. seruos tuos (qui celebrāt) amore summo. i. maxima lætitia (gaudia tui sacratissimi tēpli.

Quęsum⁹ ergo deus: vt sereno
Annuas vultu: famulos gubernes;

Qui tui sumo celebrāt amore
Gaudia templi.

Nulla

Nulla nos vite cruciet molesta:
Sint dies leti: placideq; noctes:
Nullus ex nobis pereunte mūdo
Sentiat ignes.

etiam (placide) idest dulces sine illusione, aut perturbatione dæmonum: que solet fidelibus euenire, vt eos a suo recto proposito euertat & (nullus ex nobis) scilicet gaudia templi celebrantibus (sentiat ignes) idest tormenta vltimi examinis dei iudicij (mundo pereunte) pro pereuntis mundi. aut sit absolute in die quippe iudicij ignis & tempestas valida in conspectu dei apparebit:

Hæc dies in qua tibi consecratã
Conspicis aram: tribue perēne
Gaudiū nobis: vigeatq; longo
Temporis vsu.

idest duret in suo vigore & potētia. v. g. Regum. ix. c. adhuc fornicationes Iezebel matris tuæ & neficia eius multa vigēt (longo vsu temporis) idest per longum spacium temporis ad gloriam tuam.

Gloria summū resonet parentē:
Gloriam natum, &c.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. i. male mensuratum. nam cacos græce malum: & metrū mēsuram significat. Canitur in festo diuī Gabrielis archangeli ad horas vespertinas eius laudes commemorās.

Gabrielem veneremur
Cum mi regis nuncium.
Per quem deus delegauit
Suum ministerium:
Mundo lapsō nuuciando
Iesum dei filium.

In hoc hymno intēdit autor laudare deum in commemoratione archangeli Gabrielis: cuius laudes describens ex officio & legatione: petit per eum nostras preces presentari ante deum: dicens. scilicet nos omnes (veneremur) idest laudemus (Gabrielem archangelum nunciū summi regis). i. dei patris, vel christi: quē nūciāuit incarnadū ppter reparationē generis humani. Nuncius & res ipsa quæ nūciat est & qui nūciat: nunciū autē nō dicit scdm Laurentiū & Festū Pōpeiū (per quē. s. ga. (delegauit). i. misit. nā legare scdm Calepinū est legationē facere vel mittere (suū ministeriū). i. suū sacrū secretum (nunciando) idest manifestando (mundo lapsō) idest preuenti

Hec dies). s. est o deus (in qua cōspicis) idest vides (aram) idest templum vel altare (cōsecratam) idest dedicatam (tibi) idest in honorem tui nominis, vel dico: o deus tribue nobis gaudium (perēne) idest perpetuum (q;) pro & dies in qua conspicis aram cōsecratã tibi (vigeat

Vigere.

Nuncius
Laurētī.
Festū pō
pe.
Calepinū.

H iij Iesum

Iesum dei filium esse v̄eturum: & nasciturum ex ventre virginis Mariæ:
Hoc metrum & illud. s. lustra sex qui iam peracta. & pange lingua. & ti
bi christe splendor patris. & vrbs beata Ierusalem. sic pretermisimus.
quia videbantur. q. ab omni lege carminis saluta. nam abūdant trocheis
in locis imparibus & in paribus aliquando spondeo & videntur catales
ctici. tales sunt hymni sequentes beate Catherine.

Gabrie
interpretat
fortitudo
dei.

¶ Ecce in presenti parte petit auxili
lium diui Gabrielis. dicens (Ga
briel virtus diuina) & bene: ga
briel fortitudo dei interpretatur for
tis enim fuit contra diabolum per
virtutē crucis (fortificat debiles)
idest nos peccatores: vt habeamus
fiduciam recuperandi veniam p̄ te
& ipse corrobora nos) idest confir
ma (vt vincamus inimicnm) .i. dia
bolum aduerfariū nostrum: qui
rugies tanq̄ leo querit quem deuo ret (& impetra) idest obtine a deo (vt

Gabriel virtus diuina
Debiles fortifica,
Vt vincamus inimicum
Ipse nos corrobora;
Vt & lapsus remittantur;
Ipse nobis impetra.

Lapsus.
Gregori

lapsus) idest peccata (remittantur) idest condonētur nobis. Et dicitur la
psus de labor laboris: quod idem est q̄ cadere. & quia in peccatū labimur
dicitur lapsus. teste Gregorio in homilia dñice quartę aduentus.

¶ Laudat cum allegatione: dicens.
quod inter ceteros hic solus venit
ad annūciandum verbum incarnā
dum. dicit ergo (tu Gabriel fuisti)
scilicet angelus missus a deo. vt ha
betur Lucę. i. (ad thalamum) idest
ad domum virginis Marię (& deo
elegit te solum suum secretariū). i.
repositorium suorum secretorū. &
quia tu fuisti dei apocryfari (pre
senta n̄as p̄ces) idest nostras orationes ante deum cœli.

Angelus in mundum missus
Ad Marię thalamum;
Te solum deus eligit
Suum secretarium;
Nostras preces tu presenta
Ante cœli dominum.

¶ Conclusio est ad laudem & glori
riam dei & Gabrielis Archangeli:
(gloria & honor deo). scilicet sit
(vsq̄quo) idest semper (altissimo)
& gloria sit (vna) idest p̄y ter (pa
tri (q̄) p̄ & filio & paracleto iclito)
.i. magno & nobili: a quo bona cū
c̄ta procedunt (qui condonauit tot
dona Gabrieli angelo) scilicet vt ef

Gloria & honor deo
Vsq̄quo altissimo;
Vna patri filioq̄;
Inclito paracleto;
Qui tot dona condonauit
Gabrieli angelo.

Paracly
tus & vn̄.
Perotus.

set apocryfariū paranymphus dei. Nota quod hoc nomen paraclytus
descendit a para & clesis. quod a nostris dicitur aduocatus: teste Peroto
in cornucopia: tradunt tamen tunc per. e. scribendum est. scilicet paracle
tus. ex eo quod per. i. infamen significare dicunt. tamen vsu frequentio
riorib; est: quoniam per. i. scribitur communiter paraclytus a do
toribus totius sacre pagine.

Carmen

Carmen est dimetrum iambicum ex parte cacometrū.

Canitur ad horas vespertinas in die sancti Isidori archiepiscopi Hyspalensis; cuius laudes prosequitur.

Congraudeat ecclesia
Et presulis solemnia;
Confessoris Isidori
Honore colat celebri.

rat cum magna fortitudine & mira scientia floruisse. & maximo charitaris ardore accensum in clericorum & totius populi commodis: tam animę q̄ corporis inuigilasse: dicens. (ecclesia) scilicet militans: hoc est fidelium congregatio (cūgaudeat) idest simul & ad inuicē letetur cum trīūphāte supernorum ciuim (& colat) idest veneretur (honore celebri). i. frequenti, vel magna cum veneratione (solemnia) idest festum (Isidori presulis) idest archiepiscopi Hyspalensis doctorisq; celeberrimi & confessoris excellentissimi. Cuius vitam a primis incunabilis ad finem vsq; videre cupientes: remittimus ad sacre scripturę hortos. vbi Seuerianus pater: & Turtura mater: Leanderq; & Fulgentius episcopi fratres eius: cūm Florentina sorore vcluti gemmę corruscantes apparebunt. cuius etiam mortem suis discipulis prophetico spiritu longe ante prædictam apertissime dignoscunt.

Qui velut solis radius
Demptis prorsus heresibus;
E deuotus martyrio
Dogmate fulsit vario.

mate vario) idest mutiplici doctrina ad omniū vtilitatem. dogmata, vt Ciceroni. Senecę: & Apuleio placet. scita decreta placita atq; consulta interpretantur. Marcialis papillum notauit sic ab eo querens: Tu qui sectarum vires & pondera nosti. Dic mihi præcide papili dogma quid est.

Hispaniarum populis
Diuinę legis regulis;
Et romanorum moribus
Inuigilabat sedulus.

vel instruendis (regulis etiam diuinę legis.
In clericorum commodis
Et pauperum subsidis;

¶ Qui scilicet Isidorus (fulsit). i. splenduit (velut) idest sicut radius solis illustrans totum orbem (heresibus) idest extirpatis & aradice euulsis: & etiam (deuotus). i. deuote attentus (martyrio) idest ad sustinendum martyriū pro christo, si interea occurreret. (fulsit dogma) idest vtilitatem.

¶ Recenset vitam & industriā Isidori in pōtificatu. dicens. q̄ etiam sanctus Isidorus (sedulus) idest diligēs (inuigilabat) idest insudabat (populis) idest in populis (hispaniarum) scilicet instruendis regulis diuinę legis: & etiā (in moribus) romanorum. scilicet componendis

¶ Hic scilicet sanctus Isidorus clarissimus legūlator) idest sanctarum legum dator (inhærebat) idest insistebat

Expositio hymnorum

sistingebat (arctius) idest impetius & totaliter (incommodis) idest in utilitate (clericorum) eis in necessitatibus succurrendo & honoribus extollendo & (in subsidijs) idest in auxilijs pauperum. diuidebat. n. substantiam suam trifariam. scilicet partim ecclesie: partim pauperibus. reliquam vero sibi.

¶ Quia deus contulit tantam gratiam beato Isidoro: ut sic uiueret: & nobis bene uiuendi normam relinqueret (laus honor virtus gloria) scilicet sit deo patri & filio & simul. idest pariter (sancto simul paraclete) idest consolatori in sempiterna secula. Amen.

Legum lator clarissimus
 Hic inherabat arctius:

Laus; honor; virtus; gloria;
 Deo patri & filio:
 Sancto simul paraclete
 In sempiterna secula. Amē.

Carmē est quale superius. Canitur ad horas matutinas
 in eadē festiuitate sancti Isidori: cui⁹ auxiliū implorat.

¶ Quia de laudibus sancti Isidori in precedenti hymno dictum: nunc consequenter in presenti diuinum auxilium per eius intercessionem petit fidelium caterua. deum suppliciter laudando: ut dignetur suorum seruatorum vota suscipere: dicens.

Magne doctor Isidore
 Nos de hoc diro carcere
 Fac poli reddi folio
 Placato dei filio.

Grego.
Solum.

Sella.
Subfed/
As.
edconius
Pedian⁹.

Inclutus:

Ouas o/
uat.

(O magne doctor Isidore fac) idest tuis precibus obtine (nos peccatores reddi) idest reduci (folio poli) idest sedibus patrie celestis: a qua teste Gregorio. per delectamenta decessimus. & per lamenta poenitentiae illuc redire tenemur. & est folium sella regalis: quod graeci thronum appellat. & dicitur a soliditate. vel per antistichon. quasi sedium a sedendo: ut sella; quasi sedita. & subsella. quasi subsedia. de quibus Ascensius & Pedianus li. i. Verrinarum multa de hoc diro carcere). i. de hoc mundo. vel de hoc corpore: in quo veluti in carcere vinculis: ita anima nostra tribus inimicis est irretita. scilicet mundo. daemone. carne. & hoc debet fieri (placato dei filio) scilicet per tuam intercessionem.

¶ Et dico quod facias nos reddi folio poli scilicet quia (o confessor inclute) idest gloriose & preclare. inclutus graecum est ab en graece quod est in. & cletos. clarus. Gene. xxxi. de Iacob dicitur & de illius facultate dicitur. factus est inclutus (chorus ecclesiae ouans) idest laetus valde.

Iesu christe rex gloriose
 Vota seruatorum suscipe:
 Huius doctoris precibus
 Nobis faue propicius.

ab ouas. uat. verbo dificiente in prima persona. quia prima carebant secundum Probum grammaticum: ut sunt furis. it. faris. tur. roras. ar. que nunc in eadem proferuntur. furio. is. roro. as. & c. (& caterua fidelium colaudat per te) idest habendo te intercessorem (christum dominum.

Iesu

Iesu christe rex gloriae

Vota seruorum suscipe:

Huius doctoris precibus

Nobis faue propicius.

¶ O Iesu christe quia tuam iustitiam
timemus nosmetipsos reos accusan-
tes: ad auxilium tuum per sanctorum
intercessionem currimus. & ideo
(o Iesu christe rex gratie suscipe vos
ta seruorum) & tu propicius. idest
pius (faue) idest faucas, noc est succu-
ras nobis (precibus) idest per preces, vt
propter intercessionem (huius doctoris) idest
Isidori: cuius festa celebra-
mus. Et nota quod propicius poterit esse
aduerbium & melius propicius. i.
nomina comparatiua in neutra ter-
mine & benigne (quia teste Prisciano)

Prisciano

Da peccatorum veniam:

Presta sanctorum gloriam:

Vt tanti patris meritis

Caeli fruamur gaudijs.

¶ Declarat modo quomodo pote-
rit nobis fauere propicius. aut quid
post fauorem prestabit. dicens (Da
nobis veniam peccatorum) idest re-
mitte nobis peccata nostra (& pre-
sta) idest concede nobis (gloriam
sanctorum) .i. vt sanctis tuis in celo
sociemur: vt fruamur gaudijs (coe-
li) idest letemur aeterna gloria. & hoc
si patris Isidori. frui enim est potiri aliqua re propter se ipsam. teste Valla.

Fruor.
Valla.

Laus honor. &c. vsu su.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas vesperti-

nas in festo coronae domini. Comemoraturque beneficia

que ex passione atque resurrectione christi accepimus.

Lauda fidelis concio

Spinæ trophæum inclytum:

Per quam perit perditio:

Vitæque datur meritum.

¶ Materia presentis atque sequentis
hymni consimilis est. scilicet agere
de christi passione: circa spinas: qui-
bus gloriosissimum eius caput vn-
dicque perforatum fuit. ostendit au-
tem quod propter delicta nostra mor-
tus est. & quod dolores nostros
ipse portauit. vt Esaias ait. Declarat etiam quod ob id gaudere debemus
summo opere. quia eius passione redempti sumus: dicens. plaudat turba fi-
delium: quod per spinam ludibrium putat creator omnium spiritus nos-
tri vitium. Signat etiam beneficia quae ex eis coronatio seu passione su-
scipimus. Inquit ergo (o fidelis concio) idest congregatio fidelium chri-
stianorum. Concio idem est quod contentio. & populi multitudo. aut
ecclesia. idem etiam quod alloqui populum & conuentum facere. sumi-
tur etiam pro loco in quo concionatur aliquis. vt habetur. Deute. x. &
Num. v. (lauda trophæum inclytum) idest victoriam nobilem (spinam)
idest spinarum: quibus christus perforatus est caput gloriosum. trophæum:
sunt autem Trophaea hostium spolia in arborum truncis. aut saxi affixa
in victoriae signum. Lucanus. Cumque superba foret babilon spolianda
trophæis. bene ergo laudabimur christi trophæum: quoad quod tatarum spo-
liauit (per quam). .i. spinam (perditio). .i. nostra (perit) perditio enim eramus ante christi
passionem (que) per (& meritum vite). .i. aeternae (dat). .i. nobis vt per eam viuamus.

Concio.

Trophæa
Lucanus.

Explicat

Expositio hymnorum.

Explicat beneficia quæ contulit nobis dominus in sua corona dorlorosa, dicens (cum christus pertulit) idest pro nobis passus est (aculeum) idest vulnus tormentum spinarum. Aculeus stimulus est, sicut

Aculeu:

**Diadema
Priciano.
Isidorus.
Iuuenal.**

ue genus tormenti pungens veluti acus a quo deriuatur. sumitur etiam pro cura siue anxietate (contulit) idest donauit nobis gratis (coronam vite per diadema spineum) idest per coronam illam spinis contextam. & infectitur diadema tam per primam quam per tertiam. teste Priciano. est diadema autem ornamentum capitis ex auro & gemis contextum: maxime mulierum. vt Isidorus libro. xix. cap. xxx. d. Iuuenalis. Ille crucem precium sceleris tulit hic diadema.

Plaudat ergo idest gaudeat turba fidelium propter tantum beneficium (quod) idest quia creator omnium (purgat) idest emundat (vitium nostrum) idest nostrorum peccatorum culpam. spineum autem a spina dictum est spine vero sentes sunt. spina etiam pro iunctura dorfi accipitur (per ludibrium spine) idest per derisionem factam per spineam coronam. Nam iudei pleccentes spineam coronam: illudebant ei, dicens. aue rex iudeorum: propheta za nobis. &c.

**Spinetum.
Spina.**

Et quia presens hymnus canitur in tempore solennitatis resurrectionis. additur hic versus sic. Et quia tu liberaisti nos a morte (O autor omnium quesumus) idest rogamus te (in hoc gaudio paschali). i. in tua resurrectione (defende populum tuum ab omni impetu) idest ab omni periculo mortis, vel a peccato ne denuo in mortem incidamus.

Conclusio est totius hymni ad laudem & gloriam omnipotentis dei (laus ergo sit christo regi glorie pro virtutibus coronæ (qua) sci licet corona (reformans) idest renouans nos gratiæ sue. idest ad gratiam suam promerendam coronat in celestibus) idest dat nobis coronam in gloria sanctorum: vbi regnat per infinita seculorum secula. Amen.

**Cum spinarum aculeum
Christus pro nobis pertulit,
Per diadema spineum
Vite coronam contulit.**

**Plaudat turba fidelium:
Quod per spine ludibrium:
Purgat creator omnium
Spineti nostri vitium.**

**Quesumus autor omnium
In hoc paschali gaudio:
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.**

**Laus christo regi gloriæ
Pro coronæ virtutibus:
Qua nos reformans gratiæ
Coronat in celestibus.**

Carmen

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas in festo coronę Dñi: cui⁹ beneficia cōmemorat & fideles incitat ad persoluēda xp̄o cantica lētitie.

Æ Terno regi glorię
Deuota laudum cātica
Fideles soluant hodie
Pro corona dominica.

¶ Diximus q̄ materia p̄sentis hymni est agere gratias deo pro beneficiis nobis collatis in sua coronatiōe. ad quod inuitat nos hymnus: dicens (fideles soluant hodie) idest persoluant & reddant in hodiernę festiuitatis die (cantica deuota). i.

hymnos deuote modulatos (regi æterno glorię) idest christo perpetuo regi cōlestis glorię (pro corona dominica) idest pro eiusdem dominici corona glorioſa spinarum.

Coronat regem omnium
Corona contumelię:
Cuius nobis opprobrium
Coronam confert glorię.

¶ Corona contumelię) idest iniurię & vilipendię. nam cōtumelia est iniuria & graue conuicium in contemptum persone. Terentius. nam si ego hac cōtumelia digna sū. &c. patet etiam: quod propter iniuriā coronauerunt eū: dicentes: aue rex iudeorum. &c. (Coronant regem

omnium) scilicet regum & rerum omnium dominū (cuius opprobriū) idest cuius crimen & maledictum oblatum donat nobis coronā glorię.

De spinarum aculeis
Christo corona plectitur:
Qua ministris tartareis
Mundi potestas tollitur.

¶ Corona plectitur) idest imprimi-
tur & applicatur christo: & hoc de (aculeis spinarum) idest de spinis & stimulis seu iūcis martiris (qua scilicet corona potestas mundi). i. facultas nocēdi super terrā (tollit) idest eripitur (ministris) idest a ministris (tartareis) idest infernalibus rugientibus ad deuorandū fideles.

Corona christi capitis
Sacro perfusa sanguine:
Poenis solutis debitis
Reos purgat a crimine.

¶ Recte dæmonibus tollitur potestas nocēdi in mundo. quia (corona capitis christi) p̄fusa) idest p̄fusa (sanguine suo (sacro purgat). i. emundat (reos) idest peccatores (a crimine) idest a peccatis suis. & hoc poenis debitis) idest quas pro peccatis debebant (solutis) idest condonatis & remissis in christi passione: quia peccata que non detulit: nos ablendō fustulit.

Qm̄s auctor & laus xp̄o vsup̄.

(idest a peccatis suis. & hoc poenis debitis) idest quas pro peccatis debebant (solutis) idest condonatis & remissis in christi passione: quia peccata que non detulit: nos ablendō fustulit.

Carmen est saphicum mixtum adonico. Canitur in festo natalitio sancti Ioannis baptiste. Cuius generationem; educationem; laudesq; prosequitur. atq; auxiliū implorat.

Hymnus iste

Expositio hymnorum.

¶ Hymnus iste vitam & mores habitū & conuersationem sancti Ioānis Baptistae describit: orans & persuadens, vt etus consuetudinē imitemur: vt ad eius beatitudinē peruenire mereamur (ō sancte Ioānes solue). i. relaxa (reatū labij). i. oris (poluti). i. inquinati (vt famuli tui quant). i. possint resonare mira factorum (fibris). i. venis (laxis). i. resolutis, vel vocibus apertis.

¶ Nuncius cœlo est veniens olympo. i. de cœlo. f. angelus Gabriel veniens olympo (promit). i. nunciat (te fore magnum nasciturum patri tuo zachariae) nomen tuum similiter promit: quia dixit Ioannes vocē (& promit seriē). i. ordinē (vitę gerendę) dicens: vinū & sicerā non bibet (ordine). i. scđm ordinem quem gessit.

¶ Ille scilicet zacharias (dubius). i. incredulus (promissi superni) idest cœlestis promissiois (perdidit propter modulos loquelę) idest modū locutionis. Ambrosius dicit qđ zacharias vocem amiserat in consonantibus: quia eas formare non poterat: sed tu reformasti (ō sancte Ioānes genitus) idest natus (organa vocis) idest extinctę vobis.

¶ Et tu positus idest recubens (cubili) idest vêtre matris tuę (obstruso) clauso (senferas regem). i. christum (manētem) idest iacentē (thalamo) idest ventre Marię (hinc). i. hoc quod tu nouisti christū: ō Ioānes (parens vterqđ) scilicet zacharias & Elisabeth (pandit abdita) idest prophetauerūt abscondita. Pater dixit. Benedictus dominus deus israel. & hoc non suis meritis: sed (meritis) idest ppter merita (nati) idest filij. s. Ioānis. mater autē dixit. Vnde euenit mihi qđ mater dñi mei veniat ad me.

¶ O sancte Ioannes (tu fugiens turmas) idest turbas (ciuium petisti antra) idest obscuram speluncam (deserti sub teneris annis) idest in etate duodecim annorū (ne posses maculare vitā) sanctā (famine) idest verbo ocioso. ociosū est verbū qđ aut vtilitatis rectitudine: aut iustę rationis necessitate caret (famine dico saltem leui). i. sine bono fructu.

VT queat laxis resonare fibris.

Mira gestorū famulitutorum
Solue polluti labij reatum
Sancte Ioannes.

Nuncius cœlo veniēs olympo
Te patri magū fore nasciturū:
Nomen & vitę seriem gerendę
Ordine promit.

Ille promissi dubius superni
Perdidit propte modulos loqle
Sed reformasti genitus perēte:
Organā vocis.

Vētris obstruso positus cubili
Sēferas regē thalamo manētē:
Hinc parens nati meritis vterqđ
Abdita pandit.

Antra deserti teneris sub annis
Ciuium turmas fugiens petisti:
Ne leui saltem maculare vitam
Famine posses.

Prebuit

Ambros

Præbuit hirtū tegimen camelus
Artub⁹ sacris strophiiū bidētes;
Cui latex haustum sociata pastū
Mella locustis,

præbuerunt pastum, mella dico (sociata locustis) idest volatilibus.

Cæteri tantum cecinere vatum
Corde præfago iubar affuturū;
Tu quidē mūdi scelus auferētē
Indice prodis,

mundi) idest peccatum (indice) .i. cum digito: dicens, Ecce agnus dei.

Non fuit vasti spacii per orbis
Sanctior quisq; genitus Ioāne;
Qui nefas sceli meruit lauātem
Tingere lymphis,

ptizare (lymphis) idest aquis iordanis (nefas) idest peccatum (sceli idest sceli) & est lbi sincopa.

O Nimis foelix meritiq; celi
Nesciens labem niuei pu
doris,

Præpotēs martyr heremiq; cul-
Maxime vatum, (tor

(heremi) idest loci solitarij. tu dico (plurē) propheta.

Serta terdenis alios coronant;
Aucta crementis duplicia quos
dam;

Trina centeno cumulata fructu
Te sacer ornant,

Vnde in euangelio. Alij sunt in lecto, alij in via, alij in agro. Hoc tractū est de euāgelio vbi dicitur de semine iacto in terrā. Aliud sexagesimū, aliud tricentum, aliud ceterum fructū attulit, ideo dicitur hic serua terdenis.

¶ Camelus præbuit hirtū tegimē) idest asperum vestimentum (sacris artubus bidentes) idest oues præbuerunt (strophium) idest eingugulum (cui) idest Ioanni (latex) .i. aqua præbuit (haustum) & cui mella

¶ Cæteri vatum) idest alij propheta (cecinere) prophetauerūt (tantū) idest tantū modo (corde præfago) idest prouido (iubar affuturū) .i. christum venturum: sed tu discretus es ab alijs prophetis: dicens, Ecce agnus dei. &c. (prodīs) .i. ostendis christum. f. (auferentem scelus mundi) idest peccatum (indice) .i. cum digito: dicens, Ecce agnus dei.

¶ Quisq; homo genitū nō fuit sanctior Ioanne per spacium (vasti orbis) idest ampli mundi. Vnde veritas ait. Inter natos mulierum. &c. scilicet corruptarū mulierū. Quisdam opponunt de christo: sed non valēt: quia de virgine natus est. qui Ioannes (meruit tingere) idest baptizare (lauātem) idest christum purgā

¶ Et quoniam meruisti christum tingere lymphis. tu dico (nimis foelix celi meriti nesciens) idest ignorans (labem) idest sordem (niuei pudoris) idest pulchre castitatis (martyr) idest testis præpotens dixisti. Ecce agnus dei. &c. vel (martyr) .i. decollatus (& cultor) idest habitator (maxime vatum) quia propheta &

¶ Tres ordines hic notātur. scilicet tricesimus. sexagesimus. centesimus: in quibus continētur omnium hominum ordines. scilicet: continentes, cōiugati & virgines. qui & designatur per tres viros. scilicet per Noe, per Daniē, per Iob, per Noe coniugati. & per Iob continentes. per Daniē virgines designatur.

Tres ordines.

Tres hoi nū status

Scra

Expositio hymnorum

(Serta) idest coronę (terdenis) idest triginta (coronant alios) scilicet cō-
 iugatos: qui habent secum fidem trinitatis & adherent decem pceptis le-
 gis. & aliaserta (aucta). i. augmentata (& duplicata cremenis) idest ad
 duplum crescentia. scilicet in sexagesimum fructum (coronant quosdā)
 idest continentes: qui vixerunt in charitate: & habent sex opera miseris
 cordis & castitatis vel charitatis: vt pascere ieiuinos, vestire nudos. &c.
 (Et trina) idest tria (serta comulata) icest aggregata ex ter triginta (aus-
 ta) per additionem denarij. scilicet per decem (coronant te o sancte Ioan-
 nes) qui es virgo (centeno fructu) quia centesimus fructus coronat, idest
 ornat virgines. Et vt breuius exponamus. a tricesimo fructu, vel ordine
 cōiugari: a sexagesimo continentes. a centesimo virgines post dissolutio-
 nem corporis & anime coronantur in eterna beatitudine. Et nota q̄ trice-
 simus numerus surgit a ternario & denario: quia coniugati habent fidē
 sanctę trinitatis & adherent decem pceptis legis. Sexagesimus numerus
 a senario & denario surgit: quia continentes habent sex opera misericor-
 dię & charitatis. scilicet pascere ieiuinos. &c. Virgines in centesimo ordi-
 ne ponuntur, & significat perfectionem: quia centenarius numerus sur-
 git a trino tricesimo: & denario. idest decem superaddito. & ita sunt cen-
 tum: per cētum numerus perfectus intelligitur. in hoc ordine fuit beatus
 Ioannes non absurde: immo apte secundum loquelam digitorum. Per tri-
 cesimum numerum coniugatorum. & per sexagesimum continentium.
 per centesimum virginum merces accipitur. Periti enim prima compo-
 sitione articulorum quam appellant loquelam digitorū in sinistra ma-
 nu: per quam vita temporalis intelligitur vsq; in nonaginta nouem sole-
 bant computare. Centum autem & deinde in dextera parte: per quam cō-
 lestis vita designatur. Vnde quedā de cētenario habemus in Iuuenale. x.
 Iam dextera computat annos. In hoc loco facit autor numerum suū per
 quinque digitos manus. scilicet p pollicē. p indicē. p mediū. medicū & au-
 ricularem: auricularis in palma positus significat vnitatem. medicus cū
 ipso positus duo significat. medicus cū ipis positus. scilicet in medio tria.
 deinde auricularis erectus medio & medico iacentibus quattuor signis-
 ficat. medicus cū illo erectus medio iacēte in palma: quinque designat. me-
 dius cum illis erectus sex significat. Item auricularis in palma extensus
 septem significat: medicus eodē modo positus. scilicet in palma: octo sis-
 gnificat. medicus simili modo positus. ix. significat. index qui vsq; huc nil
 fecit predicto modo positus. x. significat. amplexu pollicis adiutus. xxx.
 significat. Per quem numerū satis congrue accipitur merces cōiugatorū
 propter illorum mollem amplexum & vite delectationem & concordia.
 Pollex siquidem cum indice similiter astrictus sexaginta significat. Per
 quem numerum satis competenter accipitur merces continentium. Gra-
 ue enim est ab amplexu & voluptuosa dilectatione & cōsuetudine abstinere.
 vnde scriptū est. Nil cōsuetudine maius. In dextera dicitur. c. per quē
 numerum: quia fit in dextera parte: vita cōlestis intelligitur. Non inme-
 rito accipitur merces virginum: quia in hac vita mundam & immacula-
 tam vitā ducentes: cōlestem & angelicam inquantū possunt ducunt.

¶ Hinc idest post hoc. o sancte Ioā-
 nes (potens repelle) idest remoue
 (duros lapides) idest incredulitas
 tes (nri pectoris meritis opimis)

Nota glo-
sam.

Iuuenal.
Nomina
quinque di-
gitorum
manus &
nota glo.

Hinc potēs nri meritis opimis
Pectoris duros lapides repelle
id est fer

Asperū planās iter & reflexos
Dirige calles.

idest fertilibus & magnis & foecūdis (planans iter asperum) idest petrosū (dirige calles reflexos) idest coruos in peccatis & tortuosos.

Vt pius mūdi sator & redēptor
Mentibus pulsa leuione puris;
Rite dignetur veniens sacratos
Ponere gressus.

¶ Vt pius sator: & dicitur a sero. is. idest creator (mundi & redemptor mētibus puris pulsa leuione) idest liuore: abiecta & venenosa sorde vitiorum (veniens dignetur ponere gressus sacratos) idest sancta icinessa (rite) idest recte vel ordinate.

Laudib⁹ ciues celebrāt superni
Te de⁹ simplex pariterq; trine;
Supplices & nos veniā pcamur
Parce redemptis. Amen.

¶ Superni ciues) idest coelestes angeli celebrāt te laudib⁹ (o deus simplex) scilicet in substātia (& trine) scilicet in personis (pariter nos supplices) idest humiles (precamur veniam) idest indulgentiam (parce redēptis) idest dimitte nobis redēptis

pris peccata nostra: quia redemisti nos sanguine tuo proprio.

Carmen est trimetrum iābicum cacometrū. Canitur in festis
apostolorū Petri & Pauli: prosequitur ipsorum laudes.

Fœlix per omnes festū mū/
di cardines
Apostolorū præpollet alacriter
Petri beati Pauli sacratissimi:
Quos xp̄s almo cōsecrauit san
guine
Ecclesiarū deputauit principes.

¶ Hic laudat autor deum in cōmemoratione Petri & Pauli qui deputauit illos esse principes ecclesiarū & potestātē dedit illis ligandi atq; soluedi vincula peccatorū: vnde rogāmus eos vt reddāt nos deuotos fidei & spe robustos & repletos fōte gemine charitatis. ipetrato ab eis vire vere post mortē (ap̄lōrū festū fœlix) idest beatum vel lēctum (præpollet

alacriter) idest iocose præ alijs splendet (per omnes cardines) idest p omnes partes mundi (apostolorum dico) scilicet beati Petri & Pauli sacratissimi: quos apostolos christus consecrauit almo sanguine & (deputauit) idest constituit eos esse principes ecclesiarum.

Hi sunt oliuæ duæ coram dño
Et candelabra luce radiantia
Præclara cœli duo luminaria
Fortia soluūt peccatorū vincula;
Portas olympi referāt fidelib⁹.

¶ Hi sunt duo oliuæ) & duo arbores fructuosæ & redolentes & sunt candelabra luce radiantia corā domino: scilicet cum lumine virtutū: quia dominus non posuit eos sub modo absconditos: sed super candelabra: idest in maiore claritate, siue charitate. scilicet romana ciuitate

(& duo p̄clara luminaria cœli & soluūt) .i. r̄p̄unt fortia vincula peccatorū (& referāt isti duo) .i. ap̄iūt (portas olympi) .i. cœli, fidelib⁹) .i. xp̄ianis.

I Et ipsi

Expositio hymnorum

¶ Et ipsi. s. Petrus & Paulus (habent potestatem claudere supernas sedes) id est cœlestes (habent potestatem claudere sermone). i. solo verbo. sicut clausit Ananias & saphira cum dixit Petrus pecunia tua tecum sit id est peccata tecum sint in perditionem (& pandere). i. aperire (splendētia limina poli linguæ eorum clauē facta sunt super alta sydera). i. super omnes doctores ecclesiarum (& repellunt laruas). i. culturas idolatrię. Laura

Larua.
Adōo
latría &
idolatría

Dulia &
iperdulia

actuū. xij

quoddā monstrū est: & in vultu hominis est: vt pauorē inferat p quasdā phātasias nocturnas: intelligim⁹ peccata q̄ apostoli repellunt ab eis q̄ eos sequuntur vltra limites mundi. i. extra ecclesiā. Nota q̄ aliud est: latría: & idolatria: quia latría est summe venerationis cultus soli deo adhibendus: vlt latría est voluntaria professio diuine maiestatis. Idolatria vero est cultus deo debitus creature exhibitus. Et hec differentia solet assignari inter latría, idolatria, dulia, & iperdulia. de latría & idolatria qd sit dictum est. Dulia vero est honor qui debetur sanctis. Vnde de beata virgine sciendū q̄ in quantū sit persona sancta ei debetur dulia: sed inquantū est mater dei debetur et iperdulia. id est magna excellentia: quia iperdulia debetur excellenti: sicut est caro xp̄i: beata virgo crux xp̄i: quia fuit instrumentū nr̄e redēptionis. & cōcordat cum dicitur qd est dulia maior & minor de latría & dulia differentis habet. c. venerabiles imagines. de cōse. diit. in. in glosa ibi posita.

¶ Beatus Petrus rupit laqueos catenarum quia ceciderunt catenę de manibus eius per angelū nunciā tē (mirabiliter) id est fortiter (christo iubēte) & ip̄e (custos ouilis & doctor) (fidelis ecclesię) (& pastor gregis) (christiani) (& conseruator ouium). i. fidelium (arcens). i. repelēs (trūculētā rabiē). i. crudelē rabiem (id est sequitiam (luporum). i. dæmonum vel hereticorum.

¶ Quodcumq; vinculis id est sententijs (strinxerit) id est ligauerit & cōstringet (erit ligatum astris) id est cœlis (& quod resoluērit in terris arbitrio) id est iudicio suo (erit solutum super radium solis (vel cœli) & erit iudex seculi in fine mundi.

¶ Petrus erat talis qualis superius ostenditur: sed Paulus (non impar huic). s. Petro equalis (doctor gentium & sacratissimū templum). i.

Habēt supernas potestātē claudere

Sermones sedes pandere splendētia:

Limina poli super alta sydera:
Linguæ eorū clauē cœli facta sunt:

Laruas repellunt vltra mundi limites.

Beat⁹ Petrus catenarū laqueos

Xp̄o iubēte rupit mirabiliter:

Custos ouilis & doctor ecclesię

Pastor & gregis conseruator ouium

Arcens luporum truculentam rabiem.

Quodcumq; vinculis super terrā strinxerit

Erit in astris religatum fortiter:

Et qd resoluērit in terris arbitrio

Erit solutū super cœli radium.

In fine mundi iudex erit seculi.

Non impar Paulus huic doctor gentium

Electionis templū sacratissimū:
In morte

In morte cōpar; in corona par-
ticeps:

Ambo lucernę & dec⁹ ecelesię
In orbe claro coruscāt vibraie.

O roma felix q̄ tātorę principū
Es purpurata p̄cioso sanguine;
Excellis oēm mūdi pulchritu-
dinem

Nō laude tua sed sc̄dōre meritis
Quos crueratis iuglasti gladijs
dñs cruentatis).i. sanguinolentis; q̄a

Vos ergo modo gl̄iosi m̄yres
Petre beate Paule mundi liliū
Cœlestis aule triūphales milites
Precib⁹ alm̄is v̄ris nos ab oibus
Munite malis; ferte sup̄ ethera.

Gloria deo p̄ immensa sc̄cula
Sit tibi nate decus & imperium
Honor potestas sanctoꝝ sp̄iū;
Sit trinitati salus indiuidua
Per infinita sc̄lorū sc̄cula. Amē.

deus est salus omniū gentiū per infinita
seculorum sc̄cula. Amē.
AVrea luce & d̄core roseo
Lux lucis omne pfudisti
sc̄culum

Decorās cœlos inclyto martyrio
Hac sacra die q̄ dat reis veniā.

tyrio. tu dico (decorās cœlos. i. cœlestes creaturas (inclyto martyrio). i.
nobili passione (hac sacra die). f. in hac festiuitate (quæ) dies (dat veniā)
id est indulgentiam (reis) id est peccatoribus.

Ianitor cœli doctor orbis parit
Iudices sc̄cli vera mūdi lumina;
Per crucē alē; alē ense triūphās
Vitæ senatū laureati possident.

phās ense (laureati).i. coronati (possident senatū). i. p̄cipiatū vitę eterne.

vas electiōis (& in morte).i. in pas-
sione (cōpar).i. egl̄is huic: & in co-
rona particeps & cōcors (ambo illi
lucernę sūt & dec⁹).i. honor (eccl̄ę
coruscāt claro vibramine).i. ma-
gno splendore (in orbe).i. mundo.
¶ O roma foelix).i. beata es (q̄ pur-
purata. i. decorata p̄cioso sanguine
hoꝝ q̄ passi sunt (tantorum princi-
pū).i. tā magnorū. f. Petri & Pau-
li (excellis).i. superas (oēm pulchri-
tudinē mūdi) nō tua laude (sed me-
ritis sanctotum) i. propter sanctos
(quos iuglasti).i. interfecisti (gla-
dijs cruentatis).i. in te occisi sunt.

¶ Et q̄a habetis potestatem ligādī
atq; soluendi. (ergo o martyres glo-
riosi. f. Petre & Paule (liliū) i. orna-
mentū vel flos (mundi milites cœle-
stis aule triumphales).i. victoriosi
(munite).i. defendite nos ab oibus
malis: v̄ris alm̄is p̄cib; (& ferte nos
sup̄ ethera).i. vsq; ad ethereū cœlū.
¶ Gloria sit deo p̄ immensa sc̄la).i.
p̄ immutabilia sc̄la (& o tu nate).i.
o fili dei viui (decus & imperiū) q̄
imperas cœlo & terra; & mari: sit
tibi honor & potestas & spiritui
sancto indiuidua).i. inseparabilis:
(salus sit trinitati) q̄ trinitas vnus

deus est salus omniū gentiū per infinita
seculorum sc̄cula. Amē.
¶ O lux lucis).i. filius patris (per fu-
disti omne sc̄m).i. replesti (aurea lu-
ce).i. p̄dicatione apostolorū. lumi-
na aurea dicti sunt apostoli sapien-
tię proferētia splendore & bonita-
tis & bonę vitę quibus nos illumi-
nāt (& decore roseo).i. rubeo mar-

tyrio. tu dico (decorās cœlos. i. cœlestes creaturas (inclyto martyrio). i.
nobili passione (hac sacra die). f. in hac festiuitate (quæ) dies (dat veniā)
id est indulgentiam (reis) id est peccatoribus.
¶ Ianitor cœli).i. Petrus ostiarius
(doctor orbis).i. p̄dicator mūdi. f.
Paulus (pariter).i. simul sunt (iudi-
ces sc̄cli) & sunt (vera) mūdi lumina;
na (alter).i. Petrus (triūphās).i. v̄n-
cēsp crucē (alter) ali. f. Paulus triū-
phās

I ij Apostropham

Expositio hymnorum.

¶ Apostropham facit ad Petrum: sic dicens (o petre bone pastor clemens accipe iam vota precantum) idest preces (& resoluere vincula peccati potestate tibi tradita) a christo (qua potestate) claudis aperis (cœlum) idest paradysum (cunctis verbo) idest sermone.

¶ O Paule doctor egregie (istruere) idest compone nostros mores (& satage) idest labora (transferre nos mente polium) idest cœlestia mente cogitare & quæ in cœlis sunt tota mente desiderare (donec) idest quousque perfectum in vtraque parte. scilicet licet anima & corpore (largiatur) idest tribuat nobis in futuro (plenius) idest deus largiatur. illo (euacuato) scilicet penitus dimisso. idest mortalitate (quod gerimus ex parte) idest in hoc mortali corpore, quasi in aliam partem hominis. idest in futuro gloriabitur homo plenius & perfectius data sibi immortalitate vtriusque partis. scilicet corporis & anime.

¶ Oliuæ binæ. id est duæ oliuæ (pietatis vincæ) idest induitæ vel vniuersales (impetrare) idest postulare a deo nos (vivere deuotos fide & robustos) idest firmos (spe maxime repletos fonte gemine charitatis) .i. dilectione dei & proximi. impetrare in christo (post mortem crucis) idest separationem corporis & anime.

¶ Sempiterna gloria. .i. æterna gloria (sit trinitati) in tribus personis (& honor sit eis atque iubilatio) .i. laudatio sit ei trinitati in vnitatem) scilicet vno deo (cui) trinitati quæ est vnus deus (manet imperium ex tunc) idest ab exordio mundi (& modo) in presenti (per æterna secula) idest per omnia sequentia.

Carmen est dimetrii iambicum cacometrū. Canit in festo beate Marię Magdalene ad vesperinas horas. Memorat quæadmodum poenitentia ducta: ante christi pedes delictorum suorum veniam consecuta est adeo ut ipsum resurgentem a mortuis prima videre mereretur. Eamque exorat; ut pro nobis stet aduocata.

Laudat

Lauda mater ecclesia
 Lauda christi clementiam:
 Qui septem purgat vitia
 Per septiformem gratiam.

¶ Materia presentis hymni est laudare deum in conversione Marię magdalene: cuius habitum & consuetudinem peritam tangit gloriosam conversionem eius celebrando. narrat enim autor quemadmodum prius

peccatrix: & fere iam ab ipsa fauce tartari detenta redit ad vitę ianuam per lamenta poenitentię & lachrimarum affluentiam: cuius conuersionem imitantes peccatores ad eius beatitudinem peruenire merebuntur. (o mater ecclesia) idest o fidelis cōgregatio christianorum (lauda) idest verbis extolle (clementiam) idest misericordiam christi (qui purgat). i. emundat & extirpat in Maria magdalena (septem vitia). i. septem peccata mortalia: & hoc (per septiformem gratiam) idest per septem dona spiritus sancti. que sunt, sapientia, intellectus, consilium, fortitudo, sciētia, pietas, & amor. vel dic p septiformem gratiam. idest per septem virtutes quę opponuntur peccatis. vt humilitas superbix. & castitas luxurię. & diligentia accidię. & sic de singulis.

Septē do
 na spūscī
 Septē vir
 tutes con
 tra pccā.

Maria soror Lazari
 Quę tot cōmisit crimina:
 Ab ipsa fauce tartari
 Redit ad vitę premia.

¶ Declarat qualis fuerit ante cōuersionem: & qualis effecta sit post: dicens (Maria) scilicet magdalena. a magdalo castro cognominata. & dicta est Maria. q. amas; mare: & magdalena. q. manēs rea. hoc aperiet catalogus sanctorū (soror Lazari

Maria.
 Magdale
 na.

quę commisit tot crimina) idest tāta & tam inhonesta genera peccatorū: quod (amisso nomine) peccatrix dicebatur: & sic cognoscebatur (redit ad p̄mia) idest ad dona, vel ad limina (vitę) scilicet æternę: & hoc (ab ipsa fauce tartari.

¶ Fit) s. Maria magdalena (phiala) idest vas aureum p̄ciosum: quo vt habetur Exodi. xxv. offerebantur odora menta in templo (ex lebete) idest ex vase illi per quod eius peccata designantur. q. lebes olla cinea est, seu vas coquēdi aliqd sup ignē: (& hoc post scādala) i. post peccata

Phiala.

Post fluxę carnis scandala
 Fit ex lebete phiala:
 In vas translata glorię
 De vase contumelię.

scādala (carnis fluxę) idest fragilis & spurcissime (trāsllata i vas glorię) i. malicię & spurcissimi peccati.

Lebes:

Aegra currit ad medicum
 Vas ferens aromaticum:
 Eta morbo multiplici
 Verbo curatur medici.

¶ Aegra) scilicet Maria mag. i. infirma pondere peccatorum (currit ad medicum) scilicet christū: quia vitę pristinę non sustinuit detrimētum: sed afflata sancto spiritu tuit ad domum Simonis leprosi (ferēs vas aromaticum) idest plenū vniuersi nardi mystici preciosi. aromaticus. a. um. ab aroma. tis. gręcę descendit quod latine sonat odoramentum ex specibus odoriferis confectum (& curatur) idest sanatur a mul

Aromaticus.
 Aroma.

I iij tiplicis

Expositio hymnorum.

triplici morbo) idest ab immundissima peccatorum lepra & hoc voce). i. per vocem (medici) quia dixit Iesus. remittuntur ei peccata multa: quia dilexit multum.

¶ Vnctio contriti cordis. s. ipsius Magdalene perungentis dominum (cum fluuio) idest abundantia lachrymarum: & (actio pietatis). i. actus vel demonstratio pietatis siue exercitium: quia deuotis lachrymis cepit rigare pedes domini & capillis tergere (soluit) zeugma est ab inferiori nam hoc verbum respondet supradictis. soluit dico. idest absoluit (ream) idest magdalenam peccatricem (a vitio). i. a peccato.

¶ Diximus quod per affluentiam lachrymarum & magnam contritionem curata fuit a medico. declarat autem quantum valere lachrymarum ille. scilicet: quod prima vidit Iesum. scilicet post Mariam matrem: resurgentem ab inferis cum victoria) scilicet propter spoliolum animarum sanctarum expectantium eius aduentum: & quia (ardebat plus ceteris) scilicet discipulis domini Iesu (meretur prima gaudia) scilicet resurrectionis dominice. & poterit esse prima: tam nominatius quam accusatius.

¶ Et quia Christus remisit tot tantaque peccata Marię mag. vt daret fiduciam peccatoribus sperandę pietatis (gloria sit vni deo pro sua gratia multiformi) idest infinita (qui remittit culpas & etiam supplicia) idest tormenta, siue penas debitas pro peccatis (& dat premia) idest recte conuersis peccatoribus concedit gloriam æternam. hoc est seipsum. cuius fruitio est gloria æterna.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas in eadem festiuitate sanctę Marię magdalene; agitur quod in titulo precedentis hymni;

¶ Vt superiori sic etiam pensum hymni tractat de laudibus digne Marię magdalene. cuius intercessionem petit. narrat quidem quomodo contempsit & calcavit huius seculi pompam & fastus: igne sancti spiritus succesa. & pro dolore precedentium delictorum gloriam consecuta est. Orbita ab orbe dicta est. vt vrbs & est rota currus & eius vestigium. vt ait Asconius. (orbita ergo lucis). i. dies huius

orbita & vnde. Asconius.

Votiva cunctis orbita
Lucis triumphat gratia;
Qua scandit astra vernula
Maria christi fulgida,

solemnitatis

solemnitatis beate Mariæ mag. quæ per annuâ reuolutionē. q. in rota not
bis se respicit. nam orbita proprie rotunditas est (votiua). i. aduocata
(cunctis). i. hominibꝫ respectu deuotionis. vel sic votiua. i. desiderata cū
ētis. hoc est in voto cunctorū respectu vitæ: quia omnes desiderant hunc
& plures alios dies videre (triūphat). i. letatur gratia. i. per gratiam con
cessam Mariæ (qua). i. in qua orbita (Mariæ vernula). i. serua xpi. quia ve
luti serua ad pedes dñi recubēs precio misericordiæ & suarum lachryma
rū redēpta est (fulgida) hoc est effecta fulgida & splēdens in amore & dis
lectione nostri redēptoris. vel fulgi. i. iam mundata a peccatorū lepra.

Calcans beatam luridam
Secli ruentis machinam:
Ardore sancti spiritus
Ignem subegit lubricum.

¶ Beata. s. Maria (calcās). i. floccipē
dens & negligens (machinā). i. fa
bricā sui corporis siue mundanecō
positionis insidias (Luridā). i. pal
lidā. tabidā. liuidāqꝫ moerētē & tri
stē. nā a loro dī siue a luria gñre po
titiōis mortifera pallidāqꝫ vnde Ti
bullus. Diues in ignaualuridus or

Luridus
& vnde.

Tibullus

cus aqua (sæcli ruentis). i. mūdī pereūtis (subegit). i. subiugauit & calca
uit (ignem lubricū). i. vilem & contagiosum hutus mundi. & hoc (ardo
re sancti spiritus). s. succensa: qui eius lūbos iecurus morbidum adussit.

Hæc sacros Iesu lachrymis
Pedes rigauit intimis:
Terfit capillis osculans
Mentis tenebras expians.

¶ Hęc). s. Maria (rigauit lachrymis
intimis). i. visceralibus (pedes sac
ros Iesu: & (terfit). i. mūdauit: vel
exsicauit (suis capillis). s. p. lintheo
habitis (osculans & expians). i. eua
cuās emūdāsqꝫ (tenebras). i. pctā te
nebrosa q̄ mētis hoium ceca caligi
ne inuoluūt (mētis). i. aīę spūs marie.

¶ Per eius intercessionem nostrorū
peccatorū cōdonationem petimus
(o gratissima deo). s. Mag. speciali
grā a deo dilecta (q̄sumus). i. roga
mus te (deposce tu clemens). i. pia.
vel potius clemens. i. clementer (de

Te quesumus gratissima:
Deposce clamens veniam:
Cœlestis aule tinnulis:
Quo perfruamur organis.

posce) id est impetra a deo veniam. i. nostrorū peccatorum remissionem
(quo) pro vt (perfruamur). i. nos participes simus & lætemur organis.
organum. notissimū instrumenti musici genus est. de quo ps. cxliij. ac
cipitur etiam pro omni genere musici instrumenti (organis). i. cantibus
& melodiā (tinnulis). i. bene sonantibꝫ: vt sit tinnulus. a. um: est autē tinnu
lus sonus liquidus & suavis & dulcis qualis est in gloria sanctorum. a. ti
nio. is. quod sonat reteñir el metal.

Organū.
Tinnulus.

Salue beata trinitas
Peremne manens gaudiū:
Viua creatrix omnium
Quæ regnas i ppetuū. Amē.
(in ppetuū.) i. sine fine p infinita seculorū secula. Amen.

¶ Cōclusio totius hymni ad laudē
& gloriā sanctissime trinitatis (o
trinitas beata salue manēs). i. exis
stēs (gaudiū perēne). i. ppetua bea
titudo (creatrix viua). i. increata.
oim (q̄ regnas). i. duras & pmanes

I iij

Carmē

Expositio hymnorum.

Carmē est quale illud primo dierum; sed cacometrum,
Canitur ad horas vel pertinās in festo diuī Iacobi ma-
ioris; cui⁹ merita cōmendās petit nras pces exaudiri.

¶ Materia presentis hymni laudes
beati Iacobi apostoli psequitur. &
per eius intercessionem petit a deo
preces celebrantium sua festa exau-
diri & concedi. & primo petit vt
in iudicio sit prius. (O. s. deus hic
iudex. s. a te constitutus. nam dicit.

Hic iudicandis ouibus.
Eti iudex agnoscentibus:
Summo qui fultit merito
Sit pius in iudicio.

Matth. xix. se debitis & vos sup duodecim sedes iudicātes duodecim tri-
bus israel (qui fultit) idest electus & splendidus fuit (summo merito). i.
secundum eius preclara merita. (Sit pius) idest mitis & misericors in iu-
dicio: & hoc ouibus iudicandis. i. ad iudicandas oues (agnoscentibus)
scilicet eum vel te: o deus per eum vel (agnoscentibus) scilicet peccata sua
quia qui non agnoscunt hic peccata sua per penitentiam: & qui non cre-
dunt iam iudicati sunt: & precissi ab ecclesia secundum Augustinum.

Augusti.

¶ O sancte Iacobe. s. vel potius o deus
(absolue nos erroribus. i. ab erroribus
& pctis nris (in his pctibus sacratis)
idest dedicatis tibi & (robora). i.
fortifica (stantes) idest permanen-
tes in statu gratie (ne). i. vt non (ca-
dāt) scilicet in peccata & (adiuuua la-
psos) vt surgant. scilicet a peccatis in quibus iacent: & sepulti sunt.

In his sacratis precibus
Absolue nos erroribus:
Stantes ne cadant robora.
Lapsos vt surgant adiuua.

¶ Petit etiam (vt qui colunt). i. ce-
lebrant & venerantur hodie hec fe-
sta (nomine). i. sub nomine aposto-
li. s. Iacobi (intersint). i. associetur:
& presentes sint (in perpetuum). i.
in eternum (solemnitati). i. festiui-
tati. & glorie (caelibus). i. vitā cœ-
lestem agētium, aut sanctorum. nā

Apostoli qui nomine
Hæc festa colunt hodie;
Solemnitate caelibus
Intersint in perpetuum.

Celebs

¶ O deus sancta trinitas. i. o deus
trinus & vnus (omnes fideles eol-
laudent). i. adorent super exaltet &
benedicant te (vt exaudias suppli-
ces). s. eos. i. suppliciter decantantes:
(& cōferas). i. dones pacem cūctis.

Vt supplices exaudias:
Pacem cunctis & conferas.
Omnes fideles te deus
Collaudēt sancta trinitas:

Carmen est quale superius. Canitur in eodem festo:
ad quod celebrandum nos monet.

¶ Iste hymnus cum superiori ver-
sat. sed primo nota: q̄ incitat chris-
tianorum populum ad celebrādū

Exultet nostra concio
Æterni patris filio.
Vocisq̄

Vocisq; modulatio
Canat hymnum cū gaudio.

beati Iacobi natalicium diem: cuius laudes & martyrium describēs petit apud deū eius intercessionē. inquit ergo (nostro cōcio) id est si

delium congregatio & christianorū vnto. quid sit cōcio vide in hymno coronę domini (exulter) id est letetur filio æterni patris (q;) pro & (modulatio) .i. dulcedo & suauitas (vocis) scilicet nostre (canat. s. ei hymnū) id est laudem cum cantico. Hymnus græcę hynos. & interpretatur laus dei cum cantico. & si nō fuerit dei & cum cantico non erit hymnus. hos primum David composuit.

Hymnus

Iacobi natalitia

Colamus cum letitia;
Qui ligauit dæmonia
Pro Phileti iniuria

¶ Colamus) id est celebremus cū lætitia. s. maxima (natalitia Iacobi) id est solemnitate diei: in quo natus est ad gloriam beatus Iacobus. nā cum sancti moriuntur tunc videntur nasci ad gloriā. & adpellamus natale seu nataliciū diem eorū: quia non nati sunt sancti. solius autem

Natale.
Natalicium.
natiuitas
Philetus
quis.

beatę Marię genitricis dei. & beati Ioannis natiuitatem celebramus: quia sancti nati sunt. & domini nostri Iesu christi: qui sanctus sanctorum est (qui ligauit dæmonia) id est per quē Iacobū angelus deligauit dæmonia & hoc (pro iniuria Phileti) hic fuit discipulus sancti Iacobi & prius Hermogenes diabolos. vt adducerent Philetum & Iacobum vincitos. & venientes in aërē vlulare ceperunt. dicentes Iacobo quia angelus dei eos ligauit cathenis ferreis: & plurimum cruciauit.

Apostolorum omnium

Veritatem sequentium;
Primus subit martyrium
Cœleste scandens solium.

¶ Narrat beati Iacobi excellentiā qui vocatus est primus seu maior triplice ratione. primo ratione vocationis. quia primo vocatus est a christo. ij. ratione familiaritatis: quia ipsum ad secreta admittebat. iij. ratione passionis: quia (primus omnium apostolorū) id est inter ceteros apo-

Iacobus.
dñ maior
triplici
ratione.

stolos (sequentium veritatem) id est christum (subit martyrium) id est passus est mortē. nā decolari iussus est ab Herode per Abiatar (scandēs) id est ascēdens p mortē martyrii (solū cœleste) .i. gloriā regni cœlestis

Ierusalem sententia

Capite plexus impia;
Compostella per maria
Dantur ei residia,

¶ Dico q; subit martyrium (plexus capite) id est percussus, vel decollatus (Ierusalē) .i. in Ierusalē: & hoc (sentētia impia) .i. p crudelem sentētiā (& residia) id est vltimę sedes siue vltima quies & locus permansens in posterū (dantur compostel-

lę) .i. in cōpestella (per maria) id est ad quā appulit per maria vectus. nā discipuli eius metu iudeorum noctu corpus apostoli surripientes nauis sine remige imposuerunt. cetera aperiet cathalogus sanctorum.

Concludit

¶ Concludit petēs eius beneficium (o Iacobe pastor pie & cōsolator ecclesiæ). i. fidelitū (appella. i. in nostrum fauorē inclina (regē glorię) idest deū, vt ipse tuis p̄cibus placatus (audiat nos) .i. n̄ras preces (hodie). i. in presentē festiuitate. Amē.

O Iacobe pastor pie
Consolator ecclesiæ:
Regem appella glorię
Vt nos audiat hodie.

Carmen est quale superius. Canitur in eodem festo: & incitat Hispaniam ad laudes sui gloriosi ducis decantandas.

¶ Gloriosissimi nymni p̄sentis maria vltioris ceteriorisq; hispanię incolas: idigenasq; exhortatur, vt eximij patroni sui Iacobi solemnitate gaudijs attollat: p̄ceteris nationibus. tū quia p̄ eius saluberrimam p̄dicationem idola reprobauit. tū etiā q̄a sui sacratissimi corporis thesaurū tanq̄ depositū seruat. inq̄t ergo. (o hispania) est aut̄ hispania regio n̄re Europe. dicta prius Iberi ab ibero: postea vero ab hispano siue ab hispali hispania cognominata est. Hispania autē tribus est disiuncta nominibus. Tarraconēsis in qua numātia vrbs erat clarissima. Beticā vbi Hispalis & Corduba. Lusitania vbi Emerita est. autor est Mella (felix). i. nobilis p̄pter tm̄ patronum (gaude). i. lætare (exultās). i. gaudens & te glorificans (mētibus lætis). i. verbis mēbrisq; festiuis. Exulto em̄ de ex & salto dī (cantando laudibus dignis solētia) idest festiuitatem (tui ducis). i. tui gloriosi Patroni Iacobi.

G Aude foelix hispānia
Lætis exultans mentibus
Tui ducis solemnia
Dignis cantando laudibus.

Hispania
Hispaniæ
p̄tes tres.
Mella.

¶ Declarat q̄re debeat exultare. dicens. q̄a (hic est ille) p̄ excellentiā dicitur (magnificus miles). i. nobilis & magnanimus (potēs certamine) idest incertamine: nā multa miracula operat̄ q̄tidie (primus glori.) idest glorificatus & laureatus (palma). i. victōria & corona martyrii sui (agmine) idest exagmine & numero apostolorum. quare autem dicatur primus siue maior vide superius.

Hic est ille magnificus
Miles potens certamine:
Primus palma glorificus
Apostolorum agmine.

Irię. es:
Iria. x.

¶ Qui. i. beatus Iacobus (deductus) i. vectus nauis (irię) i. ad illū locum. irię. es. ciuitas est boetię. Iria aut̄ flauia vulgariter dicitur El padrō. in gallicia. ad quā beatus Iacobus post mortem delatus fuit (post sententiā mortis) dictatā ab Herode p̄ Abiatar (dedit tibi) o hispānia siue iria (notitiā). i. cognitionē (curiæ regni cœlestis). i. glorię paradisi.

Qui post mortem sententiam
Nauis deductus irię:
Tibi didit notitiam
Regni cœlestis curię.

¶ Dico q̄ dedit tibi notitiā regni cœlestis (vt reprobares) idest sperneres (idola) idest falsos deos (cum omnibus piaculis) idest peccatis expiatione dignis (iam facta) idest te f̄ existere (facta) idest effecta (cre

Abiatar (dedit tibi) o hispānia siue iria
Vt reprobares idola
Cum omnibus piaculis:
Iam fide facta credula
Multis visis miraculis.

dula

dula miraculis multis visis) idest per multa miracula a te visa & ab ipso facta ad gloriam dei. vel dicitur tu facta iam cred. mul. v. reprob. idola.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur ad horas vespertinas in festo beatæ Annæ matris Mariæ genitricis dei. Narrat quemadmodum diuino nutu concepit & peperit gloriosissimam virginem Mariam.

CLara dei gaudia
Decantet nunc ecclesia;
In Anna dei famula
Pangens cœli miracula.

fuit nobili viro Ioachin primū, ex quo progeniuit Mariam matrem redemptoris. & post eius obitū: auente dño. habuit alterū, cuius nomen Cleophas, ex quo habuit alterā Mariā matrem Iacobi minoris: & Simons & Iude. deinde habuit tertium virum qui fuit zebedeus: ex quo habuit Mariam matrē Ioannis euangelistæ: & Iacobi maioris. Itaq; per eius intercessionē petit nobis autorē oīum reddi propiciū. dicens. (ecclesia decātet nunc gaudia clara dei). s. huius presentis festiuitatis anniuersarij diue Anne (pangens). i. decantans (miracula cœli) scilicet esse completa (in Anna famula) idest serua dei.

Etā anna tres maritos & tres filias habuit.

Anna regum progenies
Et sacerdotum series;
Stirpem illustrem patribus
Suis donauit actibus.

¶ Laudat eā a gñe & ab operibus: quibus genealogiā suā decorauit Anna (appositiuē) progenies (regū). i. descēdens a gñe regū: & existēs caput gñatiōis regis regū (& series) i. ordo & discursus sacerdotū & patriarcharū (donauit suis actibus) i. suis operibus & meritis sanctis & ieiunjs insistendo (patribus) i. suis antecessoribus (stirpem). i. stirpem Mariam (illustrem). i. nobilem. nō enim primam visa est, nec habere secundam.

Nupta dei iudicio.
Fideli matrimonio;
Iuxta verbum angelicum
Fructum concepit cœlicum.

¶ Nupta) idest coniugata fuit Anna (iudicio dei) idest diuina voluntate (matrimonio fideli) idest debita castitate celebrato cui peccatum deest: vt ait Beda (concepit fructū cœlicum) idest Mariam reginā cœlorum (iuxta verbum angelicum) dixit enim angelus Anna: ecce Ioachim vir tuus ex quo concipies: vestras enim preces deus exaudiuit.

Beda.

Incœcunda pro tempore
Prole marcescens corpore;

¶ Incœcunda) scilicet fuit beata Anna. idest sterilis (pro tempore) scilicet aliquo & multo suæ gratis, vel gratia tēporis. idest senectutis suæ marcescens.

Expositio hymnorum

(marcescens) idest marcida vel exsiccata (prole) i. quo ad prole (corpore). i. exsiccato: cuius causa potest fex despexit Ioachim: quia non reliquerat prole in Israel iam senex (sed per patre luminu). i. gratia patris luminu, hoc est dei omnipotentis (parit ta reginam virginum). i. virgitem Mariam virginum decus egregium.

Mria illu
minatrix
interpretat

¶ Petit beate Anne intercessionem apud deum. dicēs (Maria filia plena gra reddat) i. efficiat nobis (autore omnium) i. deū omnipotentē (ppiciū) i. mitē & misericordē: & hoc (obtentu) i. interuētiōe Anne. s. mris sue.
¶ Laus sit paterno lumini. i. deo patri & (filio v) i. etiā (flamini) idest spiritui sancto (qui). i. deus trinus & vnus (transducatur) accipe simplex verbum solum & dic. ducat (nos trans additum coeli) idest intra ipsum coelū (p meritū Anne) i. matris Marię genitricis dei.

Carmē est quale superius. Canitur in eodē festo ad matutinas horas. Collaudat Annam tanti fructus genitricem: qui nostrę redemptionis extitit principium.

¶ In p̄senti hymno agit etiā de laudibus beate Anne. laudat eam veluti radicem & principium nostri remedij. quippe eam peperit quā p̄ostus & astra. & cetera colunt. Anna ergo p̄cellsa idest alta nobilis: vt dicebat matrem tantę filię: alias p̄cellsam: & refertur ad virginē (genuit) scilicet illam virginem (excellsam) idest sublimem (supra sydera) idest super oēs coelos & coelestes (quā terra & pontus) i. mare (& ethera). i. coelum (colūt) idest venerantur & adorant (& astra cetera) idest oia alia sydera seu coeli. ethera autem pro primo celo, vel pro altiore parte aeris. ab eo deriuatur ethera. g. fœminū: sicut ab hoc nomine aer aura. poteris etiā dicere in alio sensu. quā terra idest boni. & pontus idest mali. & ethera. i. coelestes colunt & adorant excellsam supra sydera.

Aeter.
Aetera.

Pomifer.

¶ Nā hec arbor. i. beata Maria (pomifera) a pomo & fero cōpositum est. i. fructuosa (pandens). i. extendens (ramos). i. prole triū filiarum (vt). i. veluti (hedera) pululans. i. ramosa. & (vt). i. veluti (oliva fructifera) i. p̄spera ramis & fructibus plena vtilissimis Oleo em̄ versicimur vngimur: & illuminamur. (progenit fructum trinum) idest tres filias,

Sed iam per patrem luminu
Parit reginam virginum.

Obtentu Anne filia
Maria plena gratia:
Nobis autorem omnium
Reddat semper propitium.

Sit laus paterno lumini
Sit filio vel flammī:
Qui nos per Anne meritū
Coeli transducatur additum.

Q Vā terra pontus ethera
Colunt: & astra cetera,
Excelsam supra sydera
Anna p̄cellsa genuit.

Nam hec arbor pomifera
Ramos pandens vt hedera:
Vt oliua fructifera
Fructum trinum progenit.
Qui Marię.

Qui Marię vocabulo
Coniunctus vt in furculo:
Sed iam primus pro sæculo
Redimendo concipitur.

¶ Genuit Anna trinum fructū qui scilicet fructus fuit (cōiunctus) .i. infertus & adunatus (vocabulo Marię) omnes enim tres vocabantur Maria. s. Maria mater xp̄i: & Maria iacobi. & Maria solome (vt) .i. sicut (in furculo) idest sicut in trūco arboris cui inseruntur furculi seu rami. nam sicut Nicolaus Perotus in cornucopia asserit. furcus est palus cuius dimunitiuum est furculus. furculus enim proprie est qui inseritur. Nicola. Perotus. germen autem in furculis nascitur. alij enim furculum a furco tradūt pro Surcus. quadragiesimę (sed primus) scilicet fructus. idest prima Maria mater xp̄i concipitur iam pro sæculo redimendo) idest pro generis humani redemptione: ex ea nāq; natus est xp̄us: qui suo proprio sanguine nos redemit. Ambro.

Vt in mortis ergastulo
Dudum oppresso populo:
Cum salutaris poculo
Subueniat dum oritur.

¶ Hęc gloriosa virgo quę fuit primus fructus Annę concipitur (vt dū orit subueniat) .i. succurrat (cum poculo salutaris) .i. cū filio suo christo Iesu (salutaris) idest salutaris, vel saluatore potentes. vnde in eua gelto. qui biberit. &c. nunc sitiet in ætenuum (populo oppresso) .i. in infernali carcere.

Hęc est Maria regia
Feminarum p̄nuncia:
Velut gemma primaria
Clare fulgens producitur.

¶ Hęc quę subuenit dū oritur (est Maria regia) idest a regia progenie descendēs & regis regū mater (p̄nuncia) idest dux & aduocata (feminarum. s. quę fulgens) idest splendens clare (producitur) idest generatur & propagatur (velut. i. sicut gemma) idest flos, ex qua nascitur fructus. vulgariter dicitur yema (primaria) idest quę primo nascitur (alias primitia) gemma etiam sumitur pro lapillo precioso splendido & transparenti quod instar gumit transeat. Gemma.

Laus ergo sit ingenito
Marię primogenito:
Cum spiritu paraclito
Pro Annę fructu indyto.

¶ Sit laus ingenito) idest patri qui non fuit genitus (& primogenito) idest filio Marię (cum spiritu paraclito) idest cū solatore (& hoc profectu) idest pro partu (indyto) .i. nobili Annę. quę virgenem mariā gloriosam filiā nobis condonauit.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in die transfigurationis domini: ad vespas & matutinas horas, Christi q; trāfigurati gloriā celebrat.

Gloriosam

Expositio hymnorum

«Gloriosam christi transfigurationem cœlitus vtriusq; testamēti patribus reuelatam representat p̄sens hymnus: in quo nos autor monet ad debitā christo adoratiōē offerendā (o Iesu redemptor). s. mundi existens. s. (lux nata). i. filius genitus (de lumine). i. de patre (tu clemens dignare). i. digneris (sumere laudes). i. hymnos (q̄) p̄ & (preces). i. petitōnes, orationesq; (supplicum). i. deuote supplicantium leruorum.

«Tu ergo Iesu qui dignatus es cōtegi carne quondā. i. incarnari ex Maaię carne virginica (p̄perditis) scilicet hominibus (confer). i. cōcedere (nos effici). i. fieri membra (tui sacrati capitis) nā christus caput est: nosq; eius membra.

«Cōditor. s. christe (tu apparuisti). i. videri te fecisti: in deitatis claritate te transfigurando (dignis testibus) id est tribus discipulis. s. Ioāni, Petro, Iacobo: qui erant testes noui testamēti (in mōte) s. thabor.

Thabor. Calepin.

qui vt Calepino placet mons est in medio Galileę rotundus & sublimis existens (flammeus vultu). i. p̄clarus aspectu p̄ sole. i. plusq; sol. & (candidus). i. splēdidus (amictu) id est veste vt nix.

«Et tu conferēs. i. simul adducēs (vates vetustos). i. Moysen & Heliam veteris testamēti prophetas (additos nouis allūnis). i. noui testamēti discipulis (dedisti). i. cōcessisti (vtriusq;). s. alūnis (credere te) s. esse deū (diuinitus). i. cœlitus. habētē

Vates alumnis additos
Nouis vestutos conferens;
Vtriusq; te diuinitus
Deum dedisti credere.

coruscantē hūanitatē deitate infusa.

«Christe in hac gloriosa transfiguratione tua (paterna vox vocauit te filium suum cœlitus). i. a cœlo descendens. dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi. &c. quē. scilicet filiū xp̄m (nos fatemur). p̄fitemur regem. s. esse gl̄ia. s. eterne. & hoc (fidei pectore) id est firma animę fide.

Te vox paterna cœlitus
Suum vocauit filium;
Quem nos fideli pectore
Regem fatemur glorie

«Petit autor dei auxilium sic: q̄a profiteamur nos te esse regem gl̄oriar. ideo (quesumus) id est petimus (cōcedere) id est da nobis) scilicet vt possimus (micare). i. splendere (moribus alm̄is) id est sanctis conuersa

Concede nobis quesumus
Alm̄is micare moribus;
Vt ad polorum gaudia
Bonis vehamur actibus.

tionibus

tionibus & virtutibus (vt vehamur) idest ducamur a te (ad gaudia po-
lorum) idest ad gloriam cœlorū (bonis actibus) scilicet nostris vel (acti-
tibus) idest operibus bonis. scilicet præeuntibus.

Laus patri inuisibili;

Laus eius almo flaminī;

Lausq; sit vnigenito

Orbis terrarū dño. Amen.

¶ Laus. s. sit p̄ri inuisibili) & (laus
eius almo flaminī) idest spiritui
sancto ab eo procedenti (q̄) p̄ &
(laus sit vnigenito) idest filio (dō
mino orbis terrarum) Amen. idest
ita sit.

Carmen est quale superius in qualitate & materia.

Caniturq; in eadē festiuitate intra laudū solēnia.

Festiua iam solemnitas

Nobis recurrit annua;

Qua proles dei in dyla

Paterna fulsit gloria.

¶ Hymnographus i. p̄sinti hymno
ad sensum litterę domini nostri Ie-
su christi transfigurationē decan-
tat: qui ante tres discipulos transfi-
guratus est: talis qualis in tempo-
re iudicij extremi futurus est. non
q̄ pristinam faciei formā: & cor-
pore humani veritatē amiserit: & aliud corpus saltem aëreum vel spiri-
tualem assumpserit: sed vt Euangelista testatur. resplenduit facies eius si-
cut sol. & c. in qua transfiguratione apparuerunt Moyses (qui moyses dis-
cendus erat: vt Iuue. tradidit archano quod cūq; volumine moyses. sed in
vfu fręntior est moyses interposito. y.) & Helias in claritate magna.

Moyse.
Moses.
& Petrus qui dicit. domine bonum est nos hic esse: faciamus hic tria ta-
bernacula. & c. (Solemnitas ergo festiua) idest ad festum pertinens & io-
cunda (recurrit) idest aduentus nobis annua. i. q̄ singulis annis (qua). i.
int qua (proles in dyla dei) idest ineffabilis filius dei (fulsit) idest splen-
dit (paterna gl̄ia .i. diuinitate in qua patri manet semper equalis.

Perspicuo nam lumine

Candido tectum pondere.

Christum in aruo hac die

Clari viderunt heroes.

¶ Nam clari heroes .i. Moyses &
Helias & apostoli (viderūt in hac
die lumine perspicuo). i. clara luce.
vel apertis oculis (christū in aruo)
idest in mōte. s. thabor (tectum). i.
superinductum (pondere cādido)
idest clara diuinitatis gl̄ia .i. heros
autem diuinitus homo est & secū-

dū Augusti. li. x. ci. dei dicitur a iunone q̄ gr̄ce hera appellat: quo nomi-
ne sc̄dm gr̄corū fabulas: qd̄a ei⁹ filius appellatus fuit. inde heroes.

O quam digna celebritas

In qua polorum dignitas;

Telluris huius infima

Irradiauit nubila.

bras mūdanas (hui⁹ telluris). i. huius mortalitatis quā ipse assumpserat.

O dientes eximij

Qui huius tan egregij

¶ O q̄ digna celebritas). i. q̄ admi-
rabilis festiuitas (in q̄ dignitas po-
lorū). i. christus Iesus cœlorū gl̄ia
(irradiauit). i. clarificauit (nubila
infima). i. mundum ipsum vel tene-
rosi dñm deū colētes (q̄ viderunt
suis oculis). s. p̄p̄r̄s (clarū decus).
idest immen-

Expositio hymnorum.

Id est immensam gloriã (huius pro
dign) id est miraculi (rã egregi). i.
tã ineffabilis & inauditi quale erat
deum videri in terra ab oculis mor
taliũ in ea claritate corruscantem, qua in celo residet semper.

¶ Concludit & petit dei adiutoriũ
dicens (tu nate vnice) id est primos
genite patris (refoue) id est respice
& adiua (cle). i. pietate solita (cũ
ctos qui colunt hodie deuote festũ
tuę glorię). i. tuę gloriõsã trãssigu
rationis. Laus p̄ inuisibili v̄sup̄.

Clarum decus prodigiũ
Suis viderunt oculis.

Tu nate patris vnice
Cunctos cellementer refoue:
Qui tuę festum glorię
Deuote colunt hodie.

Carmen est dimetrum iambi, cacome. Canitur in festo
beati Laurentij ad horas vespertinas. cuius martyriũ
describitur: & constantia in passione demõstrat.

¶ Materia p̄sentis hymni est age
agere laudes beati Laurẽtiq̄ marty
ris: eiusq̄ constantiam in passione
explicare. ad quod incitat fidelium
chorus. inq̄t ergo (chorus noster)
id est nostra congregatio. s. fidelium
(exultet) id est letetur (solemniter)
id est cum solemnitate maxima (&
concorditer in hoc festo Laurẽti nescij) id est ignorantis (flecti). i. mo
ueri a rectitudine fidei. & hoc (tormentis) id est passione: quia nunquã in
martyrio negauit christum. dictus est autem Laurentius a lauro: quia vi
ctoriã obtulit in sui passione. quasi lauream coronam tenens.

Chorus noster solemniter
Exultet Et concorditer:
In hoc festo Laurentij
Tormentis flecti nescij.

Laurẽti

¶ Beatus Laurẽtus natione hispa
nus romę eruditus ab ipsis in cuna
bulis christianus: & beato Sixto pa
pã factus diaconus ministrabat, cui
Sixtus tentus a Decio Cæsare the
sauros ecclesię commẽdauit: qui ac
ceptos pauperibus erogauit. Tũc
Decius (petijt) scilicet a beato Lau
rentio (reddi sibi quam torius) id est citius (quos Laurentius dispersit
fœlicius erogando) id est pauperibus distribuendo.

Reddit sibi quam citius
Thesauros petijt Decius:
Quos dispersit Laurentius
Erogando fœlicius.

¶ Postquã Decius cognouit the
sauros esse a Laurentio pauperibus
distributos (furens ira p̄nimitia)
id est maxima (recurrit ad supplicia)
s. ingerenda Laurẽtio (sperãs
flectere). i. inclinare (suis tormẽtis
sanctũ dei) ad idola colẽda (sed tem
mere) id est stulte hoc sperabat.

Furens ira p̄nimitia
Recurrit ad supplicia:
Sperans tormentis flectere
Sanctum dei sed temere.

Ligatis

Ligatis fune manibus
 Rotatur super ignibus:
 Candescente craticula
 Stridet queq; particula,

¶ Tuuc Laurentius iusso Decij ces-
 sariis ea tempestate imperantis (ro-
 tatur) idest inuertitur admodum
 rota in circuitu (sup ignibus) ma-
 nibus scilicet prius (ligatis fune)
 idest corda vel aliquo ligamine (&
 queq; particula) scilicet sui corp^{oris} (stridet) idest sonat diu idebantur
 enim eius membra (in craticula candescente) idest ignita. craticula dimi-
 nutium ab hoc nomine crates: & est instrumentū ferreum quo vtitur
 ad assandum. Exodi. xxvij. craticulamq; in mundum retis Eneam.

Craticula.

Caro stridet & crepitat:
 Martyr insultans clamitat;
 Regira tortor corpora
 Assata sunt incorpora.

¶ Caro stridet) idest sonat assando
 (& crepitat) idest finditur, seu ape-
 ritur cum sono. frequentatium
 est a crepo. pas. (& martyr) scilicet
 Laurētius (insultans) adest gaudēs
 & irridēs tortores (clamitat) idest
 vociferatur: dicens (o tortor) idest
 o carnifex. poterit dirigi sermō ad

Crepito.

Decium (regira) idest reuolue me &
 (manduca) quia iam assasti vnā par-
 tem: gira & manduca aliam: dicit hostiaria (nā assata sunt iam corpora).
 ¶ Regira tortor. Nota etiā q; aliter legitur textus iste. s. regira tortor cor-
 pora. Assata sunt incorpora. i. interfice & sine anima relinque. verbū nāq;
 est corporo. as. vnde cōcorporo & incorporo: q; hispanice dicitur incor-
 porar quando vnū relicto esse priori: efficitur cum alio vnū corpus.

Sit christo regi gloria:
 Qui iuste pensat omnia:
 Pro se passis supplicia
 Digne repondit p̄mia. Amē.

¶ Cōclusio est hymni ad laudem &
 gloriam dei: qui pro se passis digna
 repondit p̄mia (gloria sic xp̄o regi
 qui pensat). i. p̄oderat & gubernat
 ordinando omnia (iuste & repon-
 dit). i. dat p̄mia (digne) idest secun-
 dum merita & vltra (passis. p se sup-
 plicia) idest tormenta & passiones.

Carmen est quale superius in qualitate & materia,
 Et canitur ad horas matutinas.

O Mira patientia
 Mēbra torrentur omnia:
 Ipse tamen tortoribus
 Sp̄retis insultat ignibus.

¶ Presentis hymni materia tractat
 de laudibus beati Laurentij. demō-
 strat autem eius constantiam in pa-
 tiendo: intercessionemq; eius apud
 deum petit. dicit ergo (O mira pa-
 tientia) idest admirabilis & laudā-
 da (membra omnia) scilicet sancti
 Laurantij (torrentur) idest adurū

tur assando (tamen ipse) scilicet Laurentius (insultat) idest illudit torto-
 rebus (ignibus sp̄retis) pro gloria paradisi.

Sequit ignis exterius
 Intus sequere nescius:

¶ Ignis) scilicet materialis (sequit)
 idest crescit (exterius) idest extra
 corpus beati Laurentij: quia nō de

K ficiēbant

Expositio hymnorum.

ficiebant alimenta (nescius sequere)
id est furorem immittere (intus). i.
intra corpus & viscera eius. nā (al-
ter ignis. s. sancti spiritus interior
& potentior) propter feruorem patiendi (resistit) id est vincit exteriorē
ignem a persequentibus sanctorum dei illatum.

Nam resistit potentior
Ignis alter interior.

Clima.

¶ Tangit breuiter originem beati
laurentij. dicens (ortus) id est oriū
dus fuit beatus Laurentius (clima
te hispano) id est ex partibus hispa-
nię: quia hispano fuit. Clima enim
pars terre dicitur. sunt autem septē
climata diuersis disiuncta nomi-
nibus. vt videre est de climatibus
in sphaera. vbi multa loānes de sacro busto (& subsistit) id est stetit. romę
aduerbialiter. id est in roma (dogmate) id est pro dogmate: hoc est erudi-
tione. nam romę eruditus fuit: vel pro doctrina fidei christianę extollen-
da (& renascitur) id est iterum nascitur quantum ad gloriam martyrio
partam (laureatus martyrio) id est veluti laureis fertis martyrio coro-
natus per Decium imperatorem.

Ortus hispano climate
Romę subsistit dogmate
Renascitur sub Decio
Laureatus martyrio.

¶ O foelix permutatio scilicet tem-
poralis vite cū aeterna (& martyr
foelix) id est sanctissimus (in cābio)
id est in permutatiōe vite (qui gau-
det pmo aeterno) id est gloria per-
petua (p breui supplicio) id est pro
breui tormento. nam quod putatur hic esse, siue pœnę, siue glorię: momē-
taneum est. patrię autē celestis quis enarrare valeat quanta & q̄ in eter-
num durabilia sunt gaudia. hęc Gregorius super Lucam. xiiij.

O foelix permutatio
Foelix martyr in cambio:
Qui pro breui supplicio
Aeterno gaudet premio.

Grego.

¶ Eiusdem sancti Laurentij glorio-
sam intercessionem imploramus.
(o martyr dei laudabil' tu ad sis no-
bis pacabilis) id est placidus & mi-
tis. i. faueto nobis (vt locus venię)
id est peccatorum remissio sit no-
bis apud regem glorię sempiternę
qui est Iesus christus filius dei.

Martyr dei laudabilis
Nobis ad sis placabilis:
Vt apud regem glorię
Per te sit locus venię.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo
diui Martini: cuius laudes prosequitur.

¶ Autor commēdat & laudat deū
de cōuersione & habitu beati Mar-
tini: quia hic pauper & modicus cœ-
lum diues tunc reditur: quia per con-
stantiani fidei confessionem trini-
tatis tria corpora mortuorū quo-
rum animę detenebantur clausę in
inferno resuscitauit. rogat itaq; domnū: vt sicut per confessionem sanctę
trinitatis

R Ex christe Martini decus
Hic laus tua tu illius:
Tu nos in hunc te colere
Quin ipsum in te tribue.

trinitatis tres mortuos suscitauit ab inferno: ita suscitet nos a peccato:
 & sicut induit pauperem parte suæ clamidis: sic nos induat iustitiam.
 (O christe rex æterne) (decus) idest honor Martini (iste) idest Martinus
 (est tua laus: tu es laus illius) Martini tui (tribue nos colere te in hūc). f.
 Martinū (quin). i. in super tribue nobis ipsum Martinū colere in te xp̄o.

Qui das per orbis cardines
 Quod gēma fulget presulū:
 Da quos p̄mūt culpę graues
 Soluat per ingens meritum.

¶ Tu qui das q̄ Martinus (gemma existens presulum) i. episcopoz & sacerdotum (fulget) idest splendet (per cardines) idest p̄ angulos (orbis) idest per quattuor partes mundi (da) idest concede vt Martinus soluat per ingens meritum nos (quos graues culpę). i. criminalia peccata (premunt) i. detinent.

En pauper hic & modicus
 Cœlum diues ingreditur:
 Cœli cohortes obuiant
 Lingue; tribus; gentes; ouāt.

¶ En) i. ecce (hic). f. Martinus (pauper) indiuicijs (& modicus). f. in persona corporis (diues) in virtutibus exundo de mundo (ingreditur) cœli cohortes) idest exercit⁹ cœli obuiant ei (lingue). f. oēs trib⁹ isrl̄ iudei (gētes) i. gētiles (ouāt) i. applaudūt.

uiāt ei (lingue). f. oēs trib⁹ isrl̄ iudei

Vt vita fulget transitus
 Cœlis & aruo splendidus:
 Gaudere cunctis pium est:
 Cunctis salus sit hic dies.

¶ Vt) pro sicut (vita) illius (sic transitus) idest obitus eius (fulget) idest resp̄lēt (cœlis). i. in cœlo (& in aruo). i. in terra seu in mūdo. trāsitus dico (splēdus) & ideo quia fulget (pium est gaudere cunctis) hominibus (& hic dies) idest hoc festum: sit salus cunctis.

Sit trinitati gloria
 Martinus vt confessus est:
 Cuius fidem per opera
 In nosmetip̄os roboret

¶ Sit gloria trinitati) idest patri & filio & spiritui sancto (vt) pro sicut (Martinus confessus est) scilicet. fide & opere fidem cuius Martini & ipse deus roboret in nobis.

MAartine par apostolis
 Festum colētes tu foue:
 Qui viuere discipulis
 Vis aut mori: nos respice.

¶ In hoc hymno commēdat autor beatum Martinum per constantiam fidei eius: quam habuit in suscitacione trium mortuoz (O martine par apostolis) idest æqualis suscitacione mortuozū triū: q̄ tres mortuos suscitauit (vt apostoli)

& quia globus igneus. scilicet spiritus sanctus descendit super eum (tu foue) idest resuscita a peccato (colētes tuum festum qui vis viuere aut mori discipulis) idest ad vtilitatem discipulorum: quia nec mori timuit: nec viuere recusauit. vnde & ipse effundens oraciones apud dominum. att. O domine si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso labore: fiat voluntas tua. quia nec viuere nec mori recusasti. ideo (respice nos) vt tuis meritis & precibus mundo corde & casto corpore existentes: aulam cœli ingrediamur: sicut fecisti in tempore tuo p̄gelatos ecclesie famulos.

K ij O Martine

Expositio hymnorum.

¶ **O** Martine fac) idest effice nunc hoc presenti tempore. s. nos esse iustos (quod gesseras). i. feceras (olim) predicando (clarifica) idest illumina (nunc presules ecclesie) idest platos (auge decus ecclesie & relide) idest frange vel reprime) fraudes sathanæ) idest diaboli aduersarij.

¶ **T**u qui euiceras pro euiceras) scilicet euacuafti (chaos) idest infernum (ter) idest tres mortuos suscitatu qui ter intrasti in inferum, resuscitando tres mortuos (suscita nos mersos). i. mortuos (reatu). i. culpa per peccatum primi parētis. scilicet Adæ & propria culpa (vt) pro sicut (diuiferas clamitem) pauperi (indue nos iustitiam.

¶ **O** Martine subueni) i. succur monastico ordini idest ordini monachorum (iam lapso) idest relapso in peccatis (pene) idest fere. & ad quid? vt recorderis quondam tuæ spiritualis gratiæ.

Fac nunc quod olim gesseras
Nunc presules clarifica;
Auge decus ecclesie
Fraudes relide sathanæ,

Qui ter chaos euiceras:
Mersos reatu suscitauit;
Diuiferas & clamitem
Nos indue iustitiam,

Vt spiritualis gloriæ
Quodam recorderis tuæ
Monastico nunc ordini
Iam pene lapso subueni.

Carmē est quale illud pange lingua. Canitur ad horas vesperinas in festo beate Catharinæ: ad quod celebrandum nos incitat: & martyrium describit.

¶ **P**resens hymnus p materia seruat nos primū icitare: vt corde & ore: & debita reuerētia collaudemus beatæ virginis Catharinæ merita deinde describere eius martyrium & constantiam in patiēdo demonstrare. necnon miracula ab ea in eadem passione celebrata. dicens. collaudemus, idest nos omnes christicolę si nullaudemus (insignia) idest merita vel representationes virtutum Catharinæ (& presentemus) idest offeramus ei (obsequia) idest seruitia: laudes & reuerentiā (cordis & oris) idest corporis & animæ nostræ (vt reportemus (ab ipsa laude). s. nostra) premiā (equa) idest cōdigna. nā in per sona ecclesie loquitur: cuius laus perfecta est. vel dic (ab ipsa) scilicet Catharina. Nomen autem & parentes: & multa alia de beata Catharina videre cupiētes: remittimus ad cathalogum sanctorum. & sequitur discursus Catharina per. a. & non per. e. a catharos quod est purus, vel catharizo purifico. legendum est, non autem quasi vniuersorum ruina: vt ille fabulatus est qui scripsit librum: qui dicitur legenda aurea.

Catharinę collaudemus
Virtutum insignia
Cordis ei presentemus
Et oris obsequia:
Vt ab ipsa reportemus:
Aequa laude premiā.

Fulta

Fulta fide Catharina
 Iudicem Maxentium;
 Non formidat lex diuina
 Sic firmat eloquium;
 Quod confutat ex doctrina
 Doctores gentilium.

¶ Catharina fulta id est premunita (fide) scilicet christi (non formidat) id est non timet (iudicē Maxentiū) id est imperatorē Maxentiū cesarē ea tempestate Romæ imperatē. si autē Maxentius qui romæ ap̄to rians militibus Augustus apellatus est. vel Maximinus: qui in oriente contra christianos tyrannidem

exercebat. vel Constantinus: qui ex traditione paterna imperium sum p̄sit: fuerit: sub qua martyrizata est Catharina: ad huc sub iudice lis est. quia hi tres secundum crōnicas tunc temporis imperabant. Sed Maxentium tenet ecclesia. nam scilicet (lex diuina) id est christus quem in pectore pro clipeo gestabat Catharina (sic firmat) id est fortificat eloquium Catharinę (quod confutat coram imperatore) id est vincit & cōfusus facit (ex doctrina) scilicet eorum: hoc est ex principijs philosophię. vel ex doctrina euangelica (doctores gentilium) quos adduxerat imperator vt disputarent cum Catharina. Erant autem quinquaginta qui in sapientia munda omnes mortales excellēbant & venerant ex diuersis prouincijs immanē munera accepturi si Catharinam vincerēt. fuerunt tamen victi ab ea & conuersi ad dominum. vt sequitur.

Victi christū confitentur
 Relictis erroribus;
 Iudex iubet vt crementur;
 Nec pilis aut vestibus
 Nocet ignis; & torrentur
 Inustis corporibus.

¶ Victi scilicet doctores isti a Catharina (confitentur christū: & hoc erroribus suis relictis) id est p̄ christo sp̄ritis deorum suorum cultus & p̄pterea (iudex) scilicet Maxentius (iubet vt crementur) id est ignibus tradantur in medio ciuitatis (& nec ignis nocet pilis eorū) vel pilis pro capillis aut vestibus: quia nec vestes comburebantur &

(tamen torrentur). i. pro christo cremantur & martyres efficiuntur (corporibus) scilicet eorū (inustis) id est nullo igne tactis. quia vt refert historia per dei p̄seruationē flāmis iniecti sine lesione animas dño reddiderūt.

Velut aurum comprobauit
 Fornacis adustio;
 Nam quos foris conseruauit
 Christus ab incendio;
 Coxit intus & purgauit
 Fides & confessio.

¶ Prosequitur explicans qualiter fuerunt illegi doctores ab igne exteriori: non tamē ab interiori sancti spiritus. dicēs p̄ cōparationē quod (adustio fornacis). i. incendiū comprobauit doctores illos (velut). i. sicut aurum probatur in igne. nam fides & cōfessio suorum errorum. vel sanctę & indiuiduę trinitatis: qua mediāte tunc baptizati fuerūt ha-

ptissime sanguinis: quia triplex est baptismus. s. fluminis, flaminis, & sanguinis (coxit & purgauit) id est intra pectus (quos christus cōseruauit) id est liberauit foris ab incendio corporeo. quia eorum corpora incombusta: post fuerunt secrete sepulta a christianis.

Expositio hymnorum

¶ Post hæc) idest post martyrium doctorum (rex) scilicet Maxentius (mollitur. scilicet tribus vñs, blādiz inq, promissionibus, verberibus) idest procurat & properat (seduce re) idest subuertere (virginem) scilicet Catharinam blandis. s. verbis sed (nec emollitur). i. delinū & mo uetur a fide christi (pmissis) idest

pollicitationibus regis. dixit enim rex .sacrificia dñs & eris vxor mea: & veluti dea adoraberis (nec terretur verbere) idest tormento: quia simili ter dixit rex: amittes caput. cui ipsa. fac quecunq; animo concepisti tuo: sequitur (compeditur) idest compedibus ligatur: & (clausa) idest reclau sa (carcere tetro) idest obscuro (custoditur) idest a militibus obseruatur & per duodecim dies fame cruciatur.

¶ Hic) idest tūc cum se rex videret illudum (furit) idest furore incitas tur & (tabescit) idest perturbatur & ira maxima corrūpitur (& nec capitur intra se) idest a sensu defici cit: propterea (quod nox) idest ob scuritas noctis (nescit noctē) idest non habet obscuritatem ibi in car cere Catharinæ. & furit etiā q nox

vertitur in diem: quia ita erat clara ac si esset dies. ingressa namq; regina illam inestimabili claritate fulgentem, & angelos eius plagas purgantes inuenit (multa turba) scilicet angelorum & virginum (crescit) idest ac crescit (foli) scilicet Catharinæ & (ieiuna reficitur) idest faciat. nā per eos dies missa de cælo candida columba: cœlesti eam pascebat alimento.

¶ Porphyrius fuit hic princeps mili tum vir nobilis: consiliorum regis intimus custos: & solatium in las toribus ipsius imperatoris & des cendat Porphyrius. n. nā porphyrio. onis. pro aue & pro commentato re Horatiū tantum. ergo (ne lumen) idest ne vita. vel dic (ne lumen) sci licet cœleste (claudatur clausē) sci licet Catharinæ. sine testimonio il lius rei: & miraculi ostensione (elucet) alias illucet etiam Porphyrio cum

regina. nam ambos conuertit Catharina ad fidem christi. hoc est ante q̄ moreretur Catharina. vel lumen cœleste recederet ab ea: ad confirmatio nem veritatis: quam p̄dicabat Catharina: cōuertitur Porphyrius ad ve rum deum cum ducentis alijs (qui fœderatur) idest coniungitur (reginæ collegio) idest societati fidei. coniungitur reginæ. intellige vxorem im peratoris: quę absente marito amore Catharinæ subcensa cum Porphy rio ad carcerem virginis accessit mediā nocte: & cum clarum & angelis sociatum

Post hæc blandis rex molitur
Virginem seducere;
Nec promissis emollitur
Nec terretur verbere;
Compeditur; custoditur
Tetro clausa carcere,

Hic rex furit & tabescit;
Nec intra se capitur;
Quod nox ibi noctē nescit;
Nox in diem vertitur;
Soli turba multa crescit;
Ieiuna reficitur.

Claude lumen ne claudatur
Illucet Porphyrio;
Qui reginæ fœderatur,
Fide collegio;
Quorum fidem imitatur
Ducentena concio,

sociatum inuenisset: vt supra diximus. a Catharina cōuersa est ad christū: cum Porphyrio & ducentis militibus eius: veniente tamen marito extra cētis prius mammillis cum militibus est decollata (quorum fidem) scilicet regine & porphyrii (cōcio) idest copia ducentorum virorū (imitatur.) idest sequitur.

Huius ergo concionis
 Concordes constantia;
 Vim mundanę passionis
 Pari patientia
 Superemus: vt cum bonis
 Latemur in gloria. Amen.

tia: vt letemur pariter cū bonis in gloria per infinita seculorū sc̄a. Amē.

Carmē est quale superius. Canitur in eadem festiuitate ad horas matutinas; & in eadem materia versatur.

P Ange lingua gloriosę
 Virginis martyrium:
 Gemmę iubar preciosę
 Descendat in medium;
 Vt illustret tenebrosę
 Mentis domicilium.

¶ Hymnus iste cōtinuat cum superiori. & primo præponit incipiens do decantare martyrium virginis: Secundo illud describit. Tertio suffragia implorare nos hortatur Catharinę virginis. dicens (o lingua) scilicet militię christianę (pange) idest manifesta: vel describe aut carne: vel tanq̄ tuba exalta vocem lau-

dando (martyrium virginis gloriosę) scilicet Catharinę (iubar) idest maiestas vel splendor diuini (gymmę preciosę) idest Catharinę. vel potius christi Iesu eius sponsi. nam licet iubar sit stella que ante solis ortum nascitur. scilicet lucifer dicta quod iubata appareat. & claritas solis vel alicuius syderis: & sumatur pro splendore auri vel alicuius rei. tamē pro christo melius sumitur: vt in hymno sancti Ioannis. Iubar a futurū. idest christum (descendat in medium: vt illustret) idest clarificet (domicilium) idest habitationem (mentis) nostrę. scilicet (tenebrosę) idest obscure animę clausę in corpore subdito peccatis.

Virgo pœnis iam attrita
 Rotarum patibulo;
 Presentatur præmunita
 Fidei signaculo;
 Genua flectit orat ita:
 Circumstante populo.

¶ Incipit pāgere martyriū. Virgo scilicet Catharina (iā attrita) idest fatigata pœnis: q̄a prius in carcere fuit: & spoliata scorpiorū cęsa fuerat (p̄sentatur patibulo) idest tor-
 mēto rotarum. erat em̄ instrumentū quattuor rotarū seris ferreis: & clavis acutissimis circūspectū talr.

K iiii quod dug

Expositio hymnorum

quod due vno ordine: alie vero contrario impetuageretur. vt deorsum dilaceraretur corpora sup imposta. (presentatur dico premunita signaculo fide). i. signo crucis christi & (flectit genu) humiliter & (orat ita .i. huiusmodi oratione facit ad dñm (ppro circũstãte). i. existete circũ.

¶ Sequit̃ oratio beate Catharinae.
& subaudi o deus suppliciter exoro (vt confirmes) idest ratam facias (spem tuorum) scilicet seruoꝝ hoc est meam & eorum quos ad te conuertit. vt nullius sit irritũ votũ, nec vacua postulatio (& honorem nominis) scilicet tui (& elidas) idest affringas dissipas & destruas (vim) idest virtutem & potestatem sup-

Vt confirmes spem tuorum
Et honorem nominis;
Et elidas superborum
Vim virtute numinis;
Struẽ deus hanc lignorum
Ictu frange fulminis.

Numen.
Vergiliũ.

borum. i. tyrannorum me persequentium (virtute numinis) idest volũtatis tue & potestatis. numen licet multipliciter sumatur: proprie tamen voluntas dei est. vt Vergi. Non hec sine numine diuũ eueniunt. i. sine voluntate. ex oro etiam o deus (frange) idest vt frangas (ictu) idest violentia & impetu (fulminis) idest ignis venientis ex celo (hanc struem lignorum) hanc machinam rotarum siue tormentum (ad laudem) videlicet tui nominis & circumstantis populi confirmationem in fide.

¶ Mox idest continuo (completur) idest perficitur quod in oratione petijt & (mox iunctura) idest compositio rotarũ (dissoluitur) idest frangit (pars molis pop.) .i. remissa flexibilis atq; tenera (astas) .i. p̃sens (territur ex p̃sura) .i. ex angustia & timore concutitur siue ex diuisione rote: que quattuor milia hominum interemit (& pars) scilicet pop. susceptura baptismum coniungitur virgini: vt ab ea baptizaretur.

Mox completur: mox iunctura
Rotarum dissoluitur:
Astans molis expressura
Populis pars territur.
Pars baptismum susceptura
Virgini coniungitur.

¶ Tũc regis vxor appositio (fides occultata fide) q̃a vt refert historia vsq; tũc se celauerat (emicat) idest splendet & micado descendit. ea em̃ desuper aspiciebat (exprobat) .i. que exprobatuit & detestata est: (deos regis) idest idola mariti sui: (xpm p̃dicat regẽ) scilicet verũ deum esse (& cruciata mammis tortis) idest a pectore euulsis iussu regis mariti sui (dimicat) idest pugnat pro christo (spe constanti) idest firma in pposito & fide christiana beata Catharina suscepta. ¶ Recte poterit esse fide videns occultata: & ego vidi textum & quadrat sensus sed melius fide videns occulta.

Fide fidẽs occultata
Regis vxor emicat;
Deos regis exprobat
Christum regem p̃dicat;
Tortis mammis cruciata;
Spe constanti dimicat.

Decollari

Decollari cum iubetur
 Caput effert gladio;
 Petit sibi suffragetur
 Virginis oratio;
 Et defectu ne fraudetur
 Palme suo premio,

martyrii sui: quia non tam velox & tam hilaris currebat ad martyrium, vel hoc dixit timens ne deficeret: ideo respondit Catharina. ne timeas dilecta a deo: quia hodie pro transitorio regno mutabitur eternum: & pro mortali sponso tibi immortalem acquires.

Huius & nos imploremus
 Deuote suffragia;
 Mentis ita confirmemus
 Catharinæ gratia;
 Ut reginæ corregnemus
 In coelesti patria. Amen,

(in coelesti patria) idest in gloria (reginæ) scilicet Catharinæ: quia regina erat Costis regis filia, vel reginæ dic potius q̄ referatur ad vxorem regis Maxentij: de qua est sermo in promptu.

Carmen est quale superius. Canitur ad laudes matutinas in festo beatæ Catharinæ; p̄sequit̄ sicut superiores hymni.

Presens dies expandatur
 In eius obsequium;
 Cuius virtus dilatatur
 In ore laudantium;
 Si gestorum teneatur
 Finis & initium,

dantium) idest eius laudes decantantium (si finis & initium gestorum) idest operū eius (teneatur) idest notentur: hoc est si series & ordo totius historię beatę Catharinæ ab initio ad finem vsq̄ consideretur.

Verbo vitæ solidatus.
 Profilit Porphyrus
 Cum ducentis decollatus;

¶ Quod p̄cedetes: id presens hymnus nos hortat̄ agere. videlicet decantare martyrium & laudes beatę Catharinę, dicens (presens dies expandatur) idest consumatur in obsequium. idest in gloriam: laudem: & seruitium (eius) scilicet Catharinę (cuius virtus dilatatur) idest extenditur & multiplicat̄ (in ore laudantium) idest eius laudes decantantium (si finis & initium gestorum) idest operū eius (teneatur) idest notentur: hoc est si series & ordo totius historię beatę Catharinæ ab initio ad finem vsq̄ consideretur.

¶ Porphyrus h̄c sepeliuit̄ reginam vxorem imperatoris secrete. que stione tamen facta ob eam causam multos ad supplicium pertrahit fecit imperator; sed Prophyrius prorū pens

Expositio hymnorum,

pens in medium exclamauit: dicēs.
ego sum qui christi famulam sepe
liui & fidem christi recepi. tūc im-
perator iussit eū decollari. inq̄ er-
go (Porphyrius solidatus). .i. for-

tificatus & munitus (verbo vitę profilit) idest in medium venit ad mor-
riendum pro christo & (decollatus est cum ducentis) scilicet militibus
suis: qui se esse christianos confessi sunt (& migrat) idest transit de vita
præsenti (socius palmę) idest martyrij. ex quo (Maxētius imperator ma-
turat) idest mature parat (cruciatus) idest tormenta Catharinę.

¶ Palma idest corona v̄l martyrio
passionis (imminente) idest apro-
pinq̄ante iam (inter) idest propo-
nit, seu introducit hęc quę sequū-
tur (o Iesu bone q̄ quis fuerit me-
mor mei in suo agone) idest in sua
morte vel tribulatione aut necessi-
tate (allequat̄ quo. i. ad te petierit)
me intercedente: hęc autem oratio
statim exaudita a deo responsum
fuit ab angelo. Veni dilecta sponsa mea tibi ianua cęli est aperta: veni cę-
ronaberis. & his qui te inuocauerint optata pręsidia promitto,

¶ In hoc idest interea temporis v̄l
inter ipsam orationem (caput) scilicet
licet Catharinę amputatur idest au-
fertur (& lac fluit) idest emanat p̄
sanguine. idest loco sanguinis (&
corpus subleuatur). .i. rapit̄ & ele-
uatur multitudine angelorum: &
(collocatur) hoc est sepellit̄ (in cul-
mine supremo) idest in summitate
& vertice alto montis sinai. Sina
mons est eminentissimus in arabia de quo apostolus ad gal. iij. mons est
in arabia qui coniunctus est ei quę nunc est Ierusalem & Ieruit. &c. hoc
nomine vrb̄s mesopotanię nuncupatur.

¶ Hęc .i. res (declarat) idest aperit
(& hęc explanat) idest manifestat
(& melius esset hoc in vtraq̄ parte
(meritū). .i. excellētiā (v̄ genēū). .i.
uirginis Catharinę (quod oleō ma-
nat incessanter) idest sine cessatiōe
(ex tūba). .i. ex sepulchro eius (cuius
virtus sanat aculeum). .i. punctiōe
seu dolorem (& omnis languoris). .i. totius infirmitatis corpore.

¶ Vt hęc vnctio sancta vim) idest
violentiam & pœnam doloris cor-
poralis (sic in fusio) idest aspersio
liquoris spiritalis) idest spiritus

Migrat palmę socius
Catharinę cruciatus
Maturat Maxentius,

Imminente passionis
Palma hęc interferit;
Assequatur Iesu bene
Quod ad te petierit;
Suo quisquis in agone
Memor mei fuerit,

In hoc caput amputatur;
Fluit lac pro sanguine;
Angelorum subleuatur
Corpus multitudine;
Et sinai collocatur
In supremo culmine,

Hęc declarat; hęc explanat
Meritum virgineum;
Quod ex eius tūba manat
Incessanter oleum;
Cuius virtus omnis sanat
Langoris aculeum,

Vim doloris corporalis
Vt hęc sanat vnctio;

Sicliquo

Sina.
Aplūs.

Sic liquoris spiritalis
Mundet nos infusio;
Et aeterno temporalis
Dolor cedat gaudio. Amen.

sancti, qui concipitur ex anima nostra (mudet) idest purget nos a peccatis & (dolor temporalis) idest cor porę infirmitatis (cedat) .i. obediat (gaudio eterno) vñ potius discadat precedat gaudio aeterno .f.

Veniente, vt sicut vnctione corporali sanatur infirmitates corporis, ita Per intercessionem beatę Catharine infusione spūali sanetur vitia. Amē.

Carmē est quale illud christe redemptor omnium, Canitur ad horas vespertinas in festo beati Andreę apostoli, Cuius martyriū describit; & petit vt nostrarū precū stet exauditor.

GAude sacrata meritis
Andreę tellus inclyti;
Gesta reuoluens aurea
Quis petas ad cœlestia.

¶ Sacratissimi hymni presentis materia est de laudibus gloriosissimi apostoli Andreę tractare: cuius miracula & martyrium describit, petitq; per eius intercessionē nostras preces exaudiri a deo. dicit igitur.

O tellus ex qua oriundus fuit Andreas, vel intellige achaiam (sacrata) idest cōsecrata meritis Andreę apostoli (inclyti) idest nobilissimi. quid sit inclyti vide supra (gaude) idest latare propter tātum patronum. & interpretatur Andreas decorus siue virilis ab andor quod est vir. (& reuoluens) idest recensens (gesta) idest opera (aurea) idest miracula Andreę (quis) idest quibus (petas) .i. eas (ad cœlestia) .i. ad cœlū. sicut ipse beatus Andreas. alias q̄ spectat. hoc est quę gesta habent respectū ad cœlestia. i. potius diuina q̄ humana sunt.

Andreas
vnde.

Ortus israelitica
De gente legi subdita;
Qua patriarchę splendida
Fulserunt & fit deica.

¶ Ortus) scilicet fuit Andreas (de gente israelitica) idest ex populo israelitico (subdita) .i. subiecta (legi) hoc est obediente sancta & timorosa (qua) idest in qua (splendida) .i. clara (patriarchę) idest sancti veteris testamēti (fulserunt) idest splēderunt (& fit) scilicet modo pro-

pter beatum Andream (deica) idest diuino deo dicata.

Germanus & clauigeri
Cœlestis aulę extitit;
Carnali tam propagine
Quam passionis genere.

¶ Extitit) scilicet beatus Andreas idest fuit Germanus. idest frater. nam germanus: ex eadem tantum genitrice est teste Varrone: tamen confunduntur & poetarum est: frater vero oratorum (clauigeri) idest Petri apostoli clauiculari (cœlestis aulę) idest paradisi (tam propagine) idest generatione carnali (quam genere) idest imitatione passionis:

Germanus
frater.

quia vterq; crucem subijt pro christo.

Spargens

Expositio hymnorum

Delubrū

Hierony.
Vergili.

¶ Spargēs scilicet sanctus Andreas. idest extendens, multiplicansq; (semina vite) idest doctrinam christi que est verbū dei (pellebat) simplex pro cōposito. idest expellebat procul detestādo (delubra) idest deos.

seu idola gentilium. aut delubra. idest templa vel loca ipsis idolis dedicata. nam secundum Hieronymum super Iohel. Delubrū pro templo ponitur. inquit enim. vniuersa donaria in delubro eius consecrarunt. & Vergilius quid delubra iuuant (purgans) idest lauans, seu potius lauare cupiens Aegeam Pro cōsulem (lauacro) .i. in fonte baptismatis (q;) pro & (sacrans) idest consecrans & mundans plebem domino.

¶ Describit hymnus miraculum a beato Andrea. factum dixit enim (Andreas scilicet tulit) idest abstulit (e faucibus mortis) idest ab ipsa morte: nam iam erāt suffocati (qua terdenos) scilicet iuuenes qui uenerant nauigio: vt audirent doctrinam apostoli. & a diabolo per citationem maris suffocati sunt (exanimis) idest iam mortuos: alibi iuuenes & non exanimis (eictos) idest expulsos (a fluctibus maris & donauit) eos. scilicet (vsibus vite) idest dedit vitam suscitando eos.

Suspēdiū

¶ Et quia in resurrectione. xl. viroꝝ rum copiosa populi multitudo crecebat: baptismum recipiendo: & vxor Aegeꝝ erat iam conuersa ad christum (tulit) idest pertulit Andreas (suspēdiū) idest suspēsiōnem crucis. nam suspēdiū pro suspensione ponitur. vel suspēdiō vitam finiuit: idest pendendo interfectus est ægea. idest per ægeam Pro consule fu. (contra dominum) tamē bido viuens in cruce multos conuertens (reddidit) idest emisit spiritum (cælo) idest ad cælum. & hoc (ægea) pro con. adhuc: & contra dominum furente.

Agios &
vnde.
Agios. a.
um.

¶ Petit deniq; eius intercessionem (o agie) .i. o sancte Andrea. Agios dicitur ab. a. quod est sine & gis vsq; quod est terra quasi sine terra. aut pur. & dicitur latine agios. a. um idest sanctus. cta. ctum (peccamur te nunc suscipe) idest vt suscipias libenter vota nostra (q;) pro & (fer) idest da (remedium tollēdo) idest abstrahendo a nobis (moles criminum) idest molestias & fastidia peccatorum.

Vterq; spargens semina
Pellebat procul delubra:
Aegeam purgans lauacro
Plebem sacransq; domino.

Denos quater exanimis
Eictos maris fluctibus:
Mortis tulit e faucibus
Vitæ donauit vsibus.

Aegeaq; pro consule
Furente contra dominum;
Crucis tulit suspēdiū
Reddidit cælo spiritum.

Nunc te precamur agie;
Nostra libenter suscipe
Vota; ferq; remediū;
Tollendo moles criminum.

Laus

Laus honor pax & gloria
Dicatur ab ecclesia;
Sit trinitatiq; vnice
Constans aeterno coedere.

¶ Laus honor pax & gloria dicat
ab ecclesia (& sit trinitati vnice).i.
deo trino & vno (q; p & cōstans)
idest cōstantia sit etiam (aeterno se
dere. idest per infinita saeculorū sae
cula amen. aut constās. i. cōstanter.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matuti
nas eiusdem festi beate Andree; cuius martyrium de
scribit & auxilium implorat.

Post Petrū primū principē
Andreas est apostolus;
Salutis verbum p̄dicans
In Achaia prouincia.

¶ Martyriū beati Andree & ea quę
in eodem cōtigrere: describitur p̄
sens hymnus. vt noster titulus de
mōstrat & in textu cōtinetur (An
dreas est apostolus primus). i. scē
dus (post Petrum) scilicet germa
num eius (primum principē). f. e.

eleste. nam ipse fuit fundamentum ecclesie: quia tu es Petrus & super hanc
petram edificabo ecclesiam meam. fuit enim beatus Andreas post Petrū
fratrem vocatus. & primo post eum conuersus ad Christum p̄dicans
verbum idest doctrinam salutis (in prouincia Achaia) sic dicta. est autē
Achaia regio gręcię vndiq; circūsecta mari preterq; a Septentrione:
cuius caput est Corinthus: & est dicta ab echeo. hęc etiam Herodoto pla
cer. Danaa dicta fuit. vnde achei & achiri dicuntur gręci. Quidius. Ah.
quotiens dices quam pauper Acaia nostra est.

Achaya.
vnde.
Herodo
tus.
Quidius.

Captus in Patras opido
Traditur diro carceri;
Ferali poena cęditur
Tortor calet vesania.

¶ Captus) scilicet beatus Andreas
(in opido Patras) idest in ciuitate
patrarum. declinatur autem patre
arū. & est ciuitas achaię : cuius me
minit Plinius. li. iij. (traditur) scili
cet ab Aegea (carceri diro). i. cru
deli: & cęditur. i. punit (poena feria
li) idest mortifera (& tortor) scili

P̄re. ap:

cet Aegeas: vel carnifex cum pcutiens (calet) idest incenditur (vesania). i.
vecordia: crudelitate: & furia animi incenssi ingerēdo poenā martyri dei.

¶ Dixerat qđ tortor calebat vesa
nia. nam (dilaniatus) idest dilacera
tus (ictibus) idest flagellis. qa. xx.
hominibus cęsus prius (suspendit
tur) idest crucifigitur (ligno) idest
in ligno crucis & (viuens biduo)
idest per spectum duorum dierum
in cruce (non cessat docere populū

Dilaniatus ictibus;
Ligno crucis suspenditur;
Biduo viuens non cessat
Fidem docere populum.

fidem) icilicet catholicam. i. instruere populum in fide catholica.

Quia

Expositio hymnorum.

Quia in cruce positus biduo sus-
peruixerat Andreas: ideo (clamor
plebis) idest totius populi (attolli-
tur) idest insurgit & eleuatur con-
tra ægeam (& .i. charus) idest dile-
ctus deo & hominib' Andreas (ex
poscitur) idest petitur a populo: dico q̄ .cl. pl. atto. (vt iustus & innocē-
reddatur) .i. populo vel in libertatē redigatur (q̄) pro & (sanctus & bo-
nus queritur) idest inquiritur. scilicet ad eius doctrinam insequendam.
alias bonis. idest a bonis

Fallax (scilicet ægeas motus que-
rimonis populi) (pperat) idest cur-
rit (ad patibulum) idest ad crucem
in qua sanctus Andreas erat (quasi
ad soluendum) idest ad dissoluendū
apostolum. & deponendum de cru-
ce: & (martyr) scilicet Andreas (deuotus) idest deuote patiens pro amo-
re christi (in pœnis arctioribus) hoc est grauissimis & valde crudelibus
(orat) idest orationem facit ad deum: ne sineret eum viuum de cruce de-
poni: nisi prius acciperet spiritum eius. hanc orationem tradit Augu. li.
de pœnitentia. hic versus cum sequenti est ligatus.

Dico q̄ apostolus orat dominū
ne ægeas (impius resoluat) idest dis-
soluat & tollat eum (loris) idest ex-
ligaminibus illis: quib' ligatus pē-
debat in cruce (poteris modo dice-
re arctiorib' : q̄a hic versus: vt dixi
cum superiori ligatus est) populus
tū volebat eum deponere: sed ora-

tionē facta nubes circumfulsit eū: & migrauit ad domnum. tunc Maxi-
milla vxor ægeę sepelluit eū honorifice. ex eius autem monumento ma-
na expirat. ægeas vero domum rediēs: a dæmonibus arreptus extrahit.
& tunc frater ægeę nomine Stratocles (indeptus) idest particeps (diuini
muneris) vel potius dic indeptus & allecutus partem. scilicet diuini mu-
neris. Indeptus autem ne relateat lector. ab indepisco. is. vel indepiscor
eris. nascitur, q̄ est vsurpo. allequor. adeptiscor Plautus in auk. Nec par-
tem tibi ab eo cui sit indepisco. neq̄ furem excipies hinc etiam indepto.
as. frequentatiuū. Varro. Neptē aliquā indeprauit hereditatis. indeptus
ergo. quasi iam spiritu sancto illuminatus (instigat) idest properat ad
fratrem (iurgis) idest reprehensionibus (& iustis querellis.

Hęc sunt verba Stratoclis fratris
ægeę q̄ cū videret eū arreptum a dē-
monibus: nihil voluit accipere de
rebus eius. dicēs (o ægea crudelissime
q̄ tua sunt eāt tecū) q̄a sufficit mi-
hi x̄ps Iesus: vt referet e' historia:
gloria autē eius. scilicet Andreg (cōpleta) .i. perfecta est: q̄a migrauit ad dñm
(hosti callido) .i. iniquo (Aegæa deuicto) .i. supato & obruto cū suis idolis.

Clamor plebis attollitur
Charus deo exposcitur:
Reddatur iustus innocens:
Sanctusq̄ bonus queritur.

Fallaxq̄ ad patibulum
Quasi soluēdum properat;
Deuotus martyr in pœnis
Orat ne arctioribus

Loris resoluat impius
Diuini indeptus muneris;
Frater instigat iurgis
Iustusq̄ querimonis.

Indeptus
Indepiscor.
Plautus.
Indepto.
as.

Bant tecum que tua sunt
Aegæa crudelissime:
Completa eius gloria
Deuicto hoste callido,
Imploret

Implet ergo meritis
Suis pro nostris actibus;
Ut mereamur consequi
Sancta in fine premia.

Laus honor. &c. ut sup̄. Amē.

p̄n̄is operibus seu peccatis (ut mereamur in fine). s. vite nostre (consequi) quia p̄mia sancta. i. gloriā eternā & sanctorum consortium. Amen.

Carmē est dimetrū iam bicū cacometrū. Canit in festo sancti Nicolai ad vesp̄as. Cuius vitam cōmendat. & miracula describit.

EXultet aula coelica.
Lætetur mundi machina.
Dum refert solis orbita
Nicolai solemn̄ia.

¶ Laudes gloriosissimi patroni nostri Nicolai in p̄sentiarum versantur: eius em̄ miracula tā ab inēte f̄tate perpetrata: q̄ post mortē facta: ex amul̄sim describit p̄ns hymnus: eumq; ad nostrum erga deum fauorem inclinat. sed nota primo: qd̄ dictus est Nicolaus. a nicos qd̄

est victoria. & leos. qd̄ est populus. quasi victoria populi. i. vitorū. vel eo q̄a multos populos docuit fugere vicia. fuit autem cuius Patere vrbis Licie. pater eius Epiphanius: mater vero Ioāna dicta est: claruitq; inenarrabilibus virtutibus: ut eius historia representat (Aula ergo coelica). i. celum ipsum: qd̄ quidē coelicalarū habitatio est (exultet). i. lætetur (& machina) idest factura mundi. i. ipse mundus (lætetur). i. gaudeat (dū orbita solis). i. reuolutio anni hunc diem annuatim representans. de orbita vitz de in hymno Magdaleng (refert). i. representat (solemn̄ia sancti Nicolai).

Quare dicitur est Nicolaus.

Qui vagitus infantiae
Decorauit mirifice;
Dans virtutum primordia,
Inter ortus crepūd̄ia.

¶ Qui. s. Nicolaus decorauit. i. illustrauit (vagitus). i. voces & lachrymas (infantiae suae) qm̄ nec poterat: nec sciebat loqui: nā vagire propriū est vocis infantū: dū plorat. inde est vagitus p̄ vocibus, seu hie

Vagio.
Tagitus.

etibus infantū. & cit̄ y b̄u sumptū a sono vagietis. sic em̄ Antonii nebris̄ señ. magister meus in salutate patriae suae. Vagitusq; meos audit iste locus (dans primordia). i. principia virtutum & miraculorū (inter crepūd̄ia). i. inter cunas ipsas, seu ornamenta infantū (ortus). i. natiuitatis suae. Crepūd̄ia dicitur prima munuscula que dantur pueris: ut sunt fasciolarum, vestes, bullae, coralia, ensiculi, crepitacula. &c. hac Calepinus.

Antonii
nebris̄ señ
crepūd̄ia.

Quarta cum sexta feria
Semel fuggebat vbera;
Iam in etate tenera
Hac vsus abstinentia.

¶ Signat miracula facta inter ortus crepūd̄ia sancti Nicolai. dicens (quarta feria). i. in die mercurij (& in sexta). i. in die veneris, de feria dixi in principio hymnorū (fug. i. latebat semel vbera). i. mamillas matris.

Notā qd̄ dicimus lateo lac sugo, lacto lac prebeo nato. (iam). i. ex tūc a puericia (vsus hac abstinentia in etate tenera) idest in infantia sua.

Signa

Expositio hymnorum

¶ Signat miracula post ei mortē. dicens (cuius tumba) idest cuius se pulchrum (fert) idest dat & manat (oleum nesciū oliuæ matris) idest non naturaliter sed miraculose factum: ideo subdit (marmor. s. tumbe parturit) idest imittit (sudando) idest per sudorem (quoniam natura non pertulit) idest non produxit.

¶ O pater ingenite (idest non genite. quia ut scribitur in simbolo Athanasij. pater a nullo est factus, nec creatus, nec genitus) presta (idest concede) (o Iesu) idest o fili saluator noster presta etiam (cum pneumate sancto) idest cum spiritu sancto (ut iungamur ciuibus cœli) idest coniungamur sanctis in cœlo. & hoc (precibus) hoc est intercessione sancti Nicolai patroni nostri: sed nota quod pneuma. a. atis. grecum nomen est. latine autē sonat spiritus seu flatus. inde pneumaticus spiritualis. unde etiam pneumatica organa dicuntur spiritualia. Pli. li. xix. Eputeo partibus pneumaticisq; organis tollendo.

Pneuma.

Cuius tumba fert oleum
Matris oliuæ nesciū:
Quod natura non pertulit
Marmor sudando parturit

Presta pater ingenite
Iesu cum sancto pneumate;
Ut Nicolai precibus
Cœli iungamur ciuibus.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas eiusdem festi beati Nicolai.

¶ Hic qui per se hymnus apparet: frustum est precedētis in eo autem beatum Nicolaum exoratum induxit: ut stet aduocatus omnibus qui cum in periculo querunt. ut secum in gloria lateatur. inquit ergo. (o pontifex) idest o presul (venerande) idest digne venerationis maxime veluti qui angelica voce fuit consecratus in episcopum Mirrhe ciuitatis. Pōtifex autem sacer magistratus, ut inquit Sceuola a posse & facere dictus, vel ut inquit Varro a ponte. quia publicus pons a pontificibus factus est primū. & restitutus sepe. & erant maiores & minores: iter quos summus pontifex dictus est maximus: quod sit iudex omnium que ad religionem pertinet. Numa enim ut tradit L. iuius pontificē fecit: eiq; omnia sacra: & iura publica & priuata subiecit (opifex) idest adiutor. & videtur ab opera deduci. & artificem atq; operatorem significat. non modo rerum: sed etiam verborum. potest etiam dici quasi opem ferens. (pius & non tardus) subueniendo in necessitatibus: tam in vita quā post mortē (cunctis qui querunt te) idest inuocant te (in periculo) & hoc corde credulo: hoc est credenti & perfecto.

Pōtifex.
Sceuola.
Varro.

Opifex.

Dispēdia

¶ Et quia tu es pius opifex (aufer) idest amoue a nobis vel a cunctis (qui querunt te dispēdia) idest damna vel pericula mortis. dispēdium

O Venerande Pontifex
Pius nec tardus opifex
Cunctis: qui corde credulo
Te querunt in periculo

Aufer mortis dispēdia
Confer vitæ stipēdia.
Ut post

Ut post carnis exilia
Tecum simus in gloria,

enim dicimus: quod in curia vel negligentia: aut immoderatione discedimus. vnde Terentius. Ut in gratiam sine suo discedio: & mihi pro

fit (& confer) id est da nobis (stipendia) id est premium & remunerationem Stipendium
certaminis vitæ. scilicet huius nostræ: & est stipendium æ militare. seu premium Stips.
quod militibus datur: & est compositum nomen ab stipe: & pen
do. q. stips pōderata. stips aut ab antiquis dicebatur æs. q̄a anteq̄ signatū
esset nō numerabatur: sed pōderabatur. Presta pater vnigenite. vt supra.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes matuti. in eodem festo gloriosissimi patris nostri Nicolai: per cuius intercessionem petimus ab eo nostrorum criminum condonationem.

Iesu redemptor omnium
Perpes corona presulum
In hac die clementius
Nostris faueto precibus.

¶ O iesu redemptor omnium) scilicet licet fidelium (& corona) id est remuneratione & premium (perpes) id est perpetua in æternum duratura (presulum) id est pontificū (faucto) id est succurre & fauore presta (clementius) id est solita pietas

te & maxima clemētia (nostris precibus) id est nostris orationibus: suis in (hac die) scilicet solemnitatis sancti Nicolai gloriosissimi.

Tui sacrati nominis
Confessor almus claruit:
Cuius celebrat annua
Deuota plebs solemnia.

¶ Dico q̄ succurras nobis clementius in hac die. scilicet in qua (confessor almus) .i. sanctus Nicolaus: (confessor tui sacrati nominis) q̄a te ipsum prædicauit (claruit) id est clarificatus est: & splendens factus (cuius solemnia) id est cuius festū (annua) id est anniuersaria: qui in humilis celebrat) .i. veneratur.

gulis annis proueniunt (plebs deuota) .i. humilis celebrat) .i. veneratur.

Qui rite mundi gaudia
Huius caduca respuens:
Cum angelis cœlestibus
Latus ponitur premijs.

¶ Qui .i. sanctus Nicolaus (respuens) id est paruipendens (rite) id est recte (gaudia caduca) .i. transitoria (huius mundi) in quo tam misere & calamitose vitam ducimus (latus) ipse (cum angelis cœlestibus) id est curig cœlestis ciuibus (poti premijs) .i. pereniter gloria cœlesti frui.

Huius benigne annue
Nobis sequi vestigia:
Huius precatu seruulis
Dimitte noxam criminis.

¶ O scilicet deus benigne) id est o redemptor misericors iesu christe (benignus) a bonus ducitur. & proprie est qui bonis & dignis largitur. & est dictio cōposita ex bo Benigno.

L no &

Expositio hymnorum.

no & gignendo. vnde benignam terram decimus: fructus abunde reddētem. Plinius de egypto. Nulla est benignior tellus: nullus ager fertilior (concede nobis sequi) idest imitari (vestigia) idest exempla mores & vitam huius. scilicet Nicolai (& huius precatu) idest scibus & intercessione (dimitte) idest parce & remitte ferulis (noxam). i. culpā & peccatū.

¶ Concludit ad laudem dei (ō christe) appositivē (rex pñssime). i. magne misericordie (gloria sit tibi) (q̄) pro & patre cum spiritu paraclito). i. bono & consolatori (nūc & in perpetuum. Amen.

Sit christe rex pñssime
Tibi patrisq; gloria;
Cum spiritu paraclito,
Et nūc & in perpetuū. Amē.

Carmen est Alcmanium dactylicū trimetrum hypercatalecticum. Canitur in festo beatę virginis & martyris Eulalie; cuius martyrium laudescq; profequitur.

¶ Si ante hac candide lector hic gloriose virginis Eulalie hymnus: rubiginosus inormis: ac perinde obscurus intonuit. non culpa sua: sed in causa fuit autor ignotus: & indistincta carminis qualitas. quę eum turgidum: & ampulosum reddide

runt. nūc vero nostra ope securus publica tēdat. donec veniat in mediū. Antonius nebrissen. lumen Hispanię super prudentium autor est Aurelius prudentius clemens. qui hanc odem in laudem virginis Eulalie composuit. multigam namq; eius laudem celebrando: martyriū suum abundanter explicat & miracula. laudatq; illam. primum a nobilitate patrię & generis: dicit deinde q̄ ab ineunte etate dedit indolem, seu specimē ad moriendum pro religione christi. continet ode. xliij. versus. composuit etiā prudētius hymnū. s. Ales diei nūcius. & nox & tenebrę. quos cāit ecclesia. q̄litas ergo erit. Metrū est Alcmanium dactylicū trimetrū hypercatalecticū cōstās trib; dactylis & semipede: & scandit sic. germine. nobilis eulalia. a. syllaba ista sanctimonialis (nobilis) idest venerabilis & clara (germine) idest in genere, vel generationis principio. fuit enim nobilib; orata parentibus: quo ad seculi pompam & futura virtute, seu significatione mortis. scilicet future pro christo sponso suo. nam ab infantia sua per Donatum presbyterum instructa in dei laudibus perseuerabat. sacra virgo. ornata idest decorata (ostibus) scilicet suis: q̄a ibi sepulta est (& colit amore) scilicet excedo miracula (Emeritam suam) idest civitatem Emeritensem: extra quā passa est martyriū: vt refert historia. (cuius ab vbere) idest a cuius vberitate, seu fertilitate (progenita) idest propagata est. nam fuit oriūda a vilitate que dicitur Pronciano: vltra Emeritam milliaro fere. xxxviij. Emerita aut augusta Hispanię oppidū, seu ciuitas est ad Lusitanā spectans.

¶ Ermine nobilis Eulalia
Mortis & indole nobilior
Emeritam sacra virgo suam
Cuius ab vbere p̄genita est.

Emerita.

Proximus

Proximus occiduo locus est:

Qui tulit hoc decus egregiū

Vrbe potens pp̄lis locuples:

Sed mage sanguine martyrii

Virgineoq; potens titulo.

¶ Topographia vtitur quæ describit
prio loci dicitur: nam describit lo-
cum qui tantum protulit decus. &
eius fertilitatem designat. dicens.
(locus qui tulit) idest protulit. seu
progeneravit (hoc decus) idest san-
ctam Eulaliā (egreg.) idest emi-
nens & p̄stans: nam quod ex toto

Egregius
a. um.

grege eligitur excellens egregium decus. Terentius forma egregia &
grate integra (est proximus) idest propinquus & coniunctus (occiduo)
idest occidenti sole. Nam Lusitania quæ est pars vltioris Hispaniæ in
Europa oceano occidentali alluitur: in qua est ciuitas Emerita & Portu-
gale regnum (potens vrbe) scilicet Emerita. vel vrbe pro vrbibus est lo-
cus illius regionis (potens) vt sit singularis numerus pro plurali: & erit
tapinosis figura (locuplex) idest abundans populis (sed mage) idest ma-
gis potens sanguine martyrii (q; pro) & (titulo virgineo) idest laude &
dignitate virginis Eulaliæ. nam per translationem bene sumitur pro lau-
de, seu dignitate: licet dicatur atuendo titulus.

Curriculis tribus atq; nouem

Tris hyemes q̄ter attigerat:

Cū crepitate pyra trepidos

Terruit aspera carnifices:

Supplicium sibi dulce rata.

¶ Signat quo tēpore suæ gr̄atis ad
passionem cucurrit beata Eulalia.
dicēs. quod (Eulalia attigerat qua-
ter (aduerbium est (tris hyemes). i.
duodecim hyemes. hoc est duode-
cim annos. pars pro toto. tris pro
tres actūs pluralis est. Vergiliū. tris
littore ceruos prospicit errantes.
numerat autem ab hyeme potius

quā ab alia parte anni. quia annus ingressum & terminū accipit ab hye-
me (curriculis tribus atq; nouem) scilicet trāfactis. idest tribus atq; no-
uem reuolutionibus annorum finitis idem per diuersa. nā vt refert histo-
ria tam fere decimum tertium gr̄atis annum intrabat. cum aspera scilicet
Eulalia quo ad se in patiendo. vel quia increpabat Calphurnianum atq;
tortores ipsos (terrui carnifices) idest tortores ipsos trepidos. idest pa-
uidos. vel festinos. Vergilius ene. in. hic me dum trepidi crudelia limina
siquant immemores socij vasto cycloptis inantro. Seruius ibi trepidi. i.
festini (pyra) idest rogo crepitem. idest crepitum facientem propter li-
gna ardentia. in his autem antiqui mortuorum corpora concremare con-
tuerunt (rata) idest quæ credidit & imaginata est (supplicium) idest
penam & incendium aculei cum lampadibus ardentibus circa eius late-
tera appolitis: esse pro christo dulce sibi.

Trepidus.
Vergilius.
Seruius.
Pyra.

Iam dederat prius iudicium

Tendere se patris ad solium:

Nec sua membra dicata toro

Ipsa crepūdā repulerat

Ludere nescia posiola.

¶ Iam dederat. i. sc̄ta Eulalia (prius)
idest ab ineunte etate (iudiciū). i. de
mōstrationē & sp̄e (se) s. velle (ten-
dere). i. p̄ martyriū tre (ad solū). i.
sedē & tribunal patris. i. dei om̄ipo-
tentis (nec dicata) subaudi dederat
iudiciū (membra sua nec dicata)
i. nec dedicanda. scilicet esse (toro)
i. idest viro

L ij

Expositio hymnorum

ideft viro. hoc est quod nemini nuptura erat. scilicet virginem obseruata (nam pusiola) ideft puellula. diminutiui est. repullerat prius (ipsa crepundia) ideft prima munuscula. vt crepitacula que dantur pueris. de quibus dixi supra in hymno sancti Nicolai (nescia ludere) ideft qua ne sciuit ludere aliqua re. scilicet canere, vel iocari, vel psallere: quo ad seculi pompam veluti alie solent.

Succinū.

¶ Nesciebat beata Eulalia ludere, nec delectabatur illis: quibus ceterę puellę delectabantur. nam (spernere) ideft spernebat infinitiuo pro pterito imperfecto (succina) ideft electrum desudans ab arboribus. vulgo dicitur ambar. vt puta. ex quo fiunt lineę calculorum: & etiã spernere (rosas flore) ideft cum flore suo. vel alio quouis. & respuere pro respuebat monilia. vulgo dicitur cadena o collar de oro (fulua) ideft aurea. & hoc q̄a erat. s. (seuera) ideft grauis (ore) ideft aspectu (poteris etiã dicere seuera spernere. ideft ad spernendum) & (modesta) ideft honesta & temperata (gradu) ideft incessu & (meditata) ideft que in mente habuit. vel imitata est (caniciem) ideft grauitatem senum. Nam dicitur in lib. sapientię. cani autē sunt sensus hominis: & etas senectutis vita immaculata moribus nimium teneris: quia supra dixit pusiola.

¶ In Prudētio nō est hic finis hymni: sed iste: sic venerariet ossa libet. Ossibus altare impositū. Illa dei sita sub pedibus. Prospicit hæc populosq; suos. Carmine propiciata fouet. Hunc autem finem ego hic apposui. (glia magna patri. &c. lra est clara. hæc habui sup̄ hymnū sanctę Eulalię. si tamen non certū arripui iter: satis est ponere sapientem in via: a qua propter sentes alienus erat. dixi.

Carmen est quale illud iam lucis orto sydere; Canitur ad horas matutinas in festo beatę Eulalię.

¶ Hūc hymnū rogatus composui: vt cantaretur in hac diocesi Hispanitana ad horas matuti. & propter ea breuiter ordinē textus delibans dū p̄pono. Sed nota q̄ ex eius materia primo incitatur ad celebrandam gloriam beatę Eulalię: quam de dilectione dei laudamus & fauorē eius erga deum petimus. ergo (nos concinamus nunc) ideft sumus cantemus (gloriam virginis gloriose Eulalię) necessitate ductus posui trocheum pro spondeo, vel iambo: vt nomen

Spernere succina. flore roas;
Fulua monilia respuere;
Ore seuera. modesta gradu;
Moribus & nimium teneris
Caniciem meditata senum;

Gloria magna patri & genito.
Spiritu simul ipsa sacro;
Qui deus vnus & oīpotens
Cuius amore sit Eulalia
Nunc celebrantibus.

Nunc gloriosę virginis
Hic concinamus gloriã:
Eulalię vt precantum
Cœlo referuet premium.

men virginis non abſcinderetur a carmine (vt referuet) idest conferuet (in cœlo premium precantium) idest festum glorię suę celebrantium.

Hęc namq; christum fortiter
Dilexit & pro munere:
Vitę perēnis gaudium
Confert benignus conditor.

¶ Hęc namq; scilicet Eulalia virgo (dilexit) idest amore profecuta ta est maximo christo: & propter ea (benignus conditor) idest legis fer christus magnificus plasmatō rerum omnium (confert) pro contulit: idest dedit gaudium perēnis vitę) idest p̄tę cœlestis. & hoc sui certaminis legitimi.

(munere) idest pro remuneratione

O virgo dulcis vernula
Quę sic negasti peruigil:
Pompam nocendi pessimā
Nec non minas Calphurnij.

¶ Ecce ad eius auxilium petendum vertimur modō o ygo dulcis vernula .i. dulcis christi serua (quę) existens. scilicet (peruigil) idest vigilas erga custodiam virginittatis & legis christi (negasti sic) idest tā viriliter (pompam pessimam nocēdi) idest delectationes mundi: quę

tibi nocere poterant (nec non) idest etiam (minas calphurnij) scilicet iudicis. pro calphurniani propter metrum.

Fac nos precantes surgere
In morte lapsos criminis:
Saluator vt iam sæculi
Noxas remittat seruilis.

¶ Fac o beatā Eulalia (nos precantes lapsos) scilicet propter consuetudinem peccandi (in morte criminis) idest peccati (surgere) scilicet ab eo (vt saluator sæculi) idest christus qui sæculum redemit (remittat noxas) idest culpas (seruilis) tuum fauorem petentibus.

Patri deo sic mittimus
Laudes simul paracleto:
Sancto decus sit filio
Qui regnat i ppetuū, Amē.

¶ Gratiarū actio est. sic mittimus deo patri laudes (simul) idest pariter (paracleto) idest spiritui sancto nec non. idest etiam decus sit filio: (qui regnat) .i. cū patre & spiritu sancto (in perpetuū) idest in eternum & sine fine. Amē.

L A V S D E O.

L iij

Tabula ad promptius inueniendū hymnos

De incipientibus ab.A.

Ad cœnam agni prouidi.	fol. 36.
Aeterna cœli gloria.	fol. 17.
Aeterne rex altissime.	fol. 36.
Aeterna xpi munera apost.	fol. 48.
Aeterna xpi mu. & marty.	fol. 49.
Aeterno regi gloria.	fol. 63.
Aeterne rerum conditor.	fol. 5.
Ales dies nuncijs.	fol. 13.
Alma egypti filia.	fol. 52.
A solis ortu cardine.	fol. 23.
Audi benigne conditor.	fol. 28.
Aue maris stella.	fol. 25.
Aurea luce & decora roseo.	fol. 66.
Aurora lucis rutilat.	fol. 35.
Aurora iam spargit polū.	fol. 19.

De incipientibus ab.B.

Beata nobis gaudia.	fol. 39.
---------------------	----------

De incipientibus ab.C.

Cathartę collaude mus.	fol. 74.
Chorus noster solēniter.	fol. 72.
Chorus nouę ierusalem.	fol. 33.
Christe q lux es & dies.	fol. 10.
Christe sctōꝝ decꝝ aqꝝ v̄tꝝ.	fol. 45.
Christe sctōꝝ decꝝ angelōꝝ.	fol. 45.
Christe redēp. oim ex patre.	fol. 22.
Christe redēp. oim cōserua.	fol. 47.
Christe cūctōꝝ dñat alme.	fol. 58.
Clara dei gaudia.	fol. 70.
Clarum decus ieiunij.	fol. 29.
Cœli deus sanctissime.	fol. 15.
Conditor alme syderum.	fol. 19.
Congaudeat ecclesia.	fol. 61.
Confors paterni luminis.	fol. 13.

De incipientibus ab.D.

Deus tuorum militum.	fol. 48.
Dicamus omnes cernui.	fol. 30.
Doctor egregie Paule.	fol. 66.

De incipientibus ab.E.

Ecce iā noctis tenuat vmbra.	fol. 7.
Ecce tempus idoneum.	fol. 28.
Elisabeth sanctissima.	fol. 52.
Ex more docti mystico.	fol. 29.
Exultet cœlum laudibus.	fol. 47.
Exultet nostra concio.	fol. 68.
Exultet aula cœlica.	fol. 80.

De incipientibus ab.F.

Festiuā iam solemnitas.	fol. 72.
Fœlix p oēs festum mūd i cardines.	fol. 65.

De incipientibus ab.G.

Gabrielem veneremur.	fol. 61.
Gaude fœlix hispania.	fol. 69.
Gaude sacra meritis.	fol. 78.
Germine nobilis Eulalia.	fol. 81.
Gloriosi saluatoris.	fol. 53.

De incipientibus ab.H.

Hymnum canamus glorię.	fol. 37.
Hic locus nēpe vocat̄ aula.	fol. 59.
Hic iudicandis outibus.	fol. 68.
Hostis Herodes impie.	fol. 24.

De incipientibus ab.I.

Iam christe sol iusticię.	fol. 27.
Iam christꝝ astra ascēderat.	fol. 38.
Iam lucis orto sydere.	fol. 7.
Iesu nostra redemptio.	fol. 37.
Iesu saluator sęculi.	fol. 47.
Iesu corona virginum.	fol. 51.
Iesu ab ore omnium.	fol. 52.
Iesu fili dei.	fol. 56.
Iesu redemptor omnium.	fol. 81.
Immensi cœli conditor.	fol. 11.
Iste confessor dñi sacratus.	fol. 50.

De incipientibus ab.L.

Lauda fidelis concio.	fol. 62.
Lauda mater ecclesia.	fol. 67.
Lucis creator optime.	fol. 9.
Lux ecce surgit aurea.	fol. 16.
Lustra sex qui iā peractis.	fol. 32.

Per ordinē alphabeti & foliorum numeros.

De incipientibus ab. M.

Magne deus potentie.	fol. 16.
Magne doctor Isidore.	fol. 61.
Martyris ecce dies Agathe.	fol. 44.
Martyr dei qui vnicum.	fol. 48.
Martine par apostolis.	fol. 74.

De incipientibus ab. N.

Nocte surgētes vigile. oēs.	fol. 6.
Nomen Iesu magnificum.	fol. 55.
Nouum sydus emicuit.	fol. 57.
Nox & tenebrę nubila.	fol. 14.
Nox atra rerum contegit.	fol. 15.
Nūc sancte nobis spiritus.	fol. 8.
Nunc gloriosę virginis.	fol. 87.
Nūciū vobis fero de supnis.	fol. 73.

De incipientibus ab. O.

O gloriosa domina.	fol. 76.
O rex æterne domine.	fol. 34.
O lux beata trinitas.	fol. 19.
O mira potentia.	fol. 73.
O nata lux de lumine.	fol. 71.
O nimis foelix meritę cel.	fol. 64.
O q̄ gffica luce corrufcas.	fol. 27.
O venerande pontifex.	fol. 80.

De incipientibus a. P.

Pāgelingua glo. pre. certa.	fol. 37.
Pāgeling. glo. corp. myfte.	fol. 40.
Pange ling. gloriosę virgi.	fol. 76.
Plafmator hominis deus.	fol. 18.
Post Petrū primū pricipē.	fol. 79.
Præfens dies expādatur.	fol. 77.
Primo dierum omnīū.	fol. 4.

De incipientibus a. Q.

Quā terra pontus æthera.	fol. 70.
Quē terra pōtus æthera.	fol. 75.
Quā chor⁹ vatū venerād⁹ oli.	fo. 26.

De incipientibus ab. R.

Rektor potens verax deus.	fol. 8.
Rerum deus tenax vigor.	fol. 9.
Rerum creator optime.	fol. 14.
Rex gloriosę martyrum.	fol. 50.
Rex christe Martini decus.	fol. 73.

De incipientibus ab. S.

Sacris solēnijs tūcā sit gau.	fo. 47.
Sctōꝝ meritıs inclyta gau.	fol. 49.
Somno refectis artibus.	fol. 11.
Splendor paternę glorię.	fol. 17.
Summe deus clementię.	fol. 18.
Summe largitor premij.	fol. 30.

De incipientibus a. T.

Telluris ingens conditor.	fol. 14.
Telucis ante terminum.	fol. 10.
Tibi xp̄e splendor patris.	fol. 45.
Tu trinitatis vnitas.	fol. 17.

De incipientibus ab. V.

Veni creator spiritus.	fol. 38.
Veni redemptor gentiū.	fol. 21.
Vexilla regis prodeunt.	fol. 31.
Verbū supnū pdiēs. Nec pa.	fo. 43.
Verbū supernū pdiēs a pre.	fol. 70.
Virginis ples opifex mris.	fol. 51.
Virgo q̄ magnis mritis corr.	fo. 53.
Votiuā cunctis orbita.	fol. 67.
Vox ecce clara in tonat.	fol. 21.
Vrbs beata Ierusalem.	fol. 52.
Vt quant laxis resonare fib.	fol. 63.

FINIS.

IMP

Reco

Anto

Ne

Biblioteca
lyR

